

24.11.1971
copie 400.

INSTITUTO PRO INTERLINGUA
Fundatore et Directore: NICOLA MASTROPAOLO

SCHOLA ET VITA

ORGANO DE ACADEMIA PRO INTERLINGUA

In 1930 appare in martio, majo, julio, septembre, novembre

Directore: **Nicola Mastropalo**

Anno VI JANUARIO-MARTIO 1931 N. 1-3

REDACTIONE ET ADMINISTRATIONE: Via E. Pagliano, 46 - Milano, 137 - Italia

QUOTA DE ASSOCIATIONE AUT SUBSCRIPTIONE (*minimo*):

	Periodico misso in Italia L.it. 16, misso extra L.it. 22	
SUBSCRIPTIONE SUBVENTORE	» 20	» 28
» DE PROPAGANDA	» 40	» 60

NOS ITERA PRECE — ad qui nondum solve suo quota de associatione aut subscriptione — de vol mitte illo sine retardatione.

Bis da, qui cito da.

Nos spera que omnes vol contribue non cum quota minimo, sed cum illo SUBVENTORE (non minus de L. 20 pro Italia et de L. 28 aut dollar 1½ pro alio Regiones), aut cum QUOTA DE PROPAGANDA (L. 40 aut plus pro Italia, L. 60 aut dollar 3½ aut plus, pro alio Regiones).

Et nos age gratias.

SCHOLA ET VITA jam muta sede.
Novo sede es in Via E. PAGLIANO, 46 - MILANO 137.

INDICE

Amicale concurrentia interlinguistica — J. CHANAUD, Genève: *Ovo de Christophoro Colombo* — *Schola et Vita* in 1931 — pag. 1-6.

DE EDUCATIONE ET SCHOLAS, pag. 7-18.

S. CARASSALI, Torino: *Interlinguista Josepho Peano et Æsthetica* — G. PICCOLI, Torino: *Vocabulos latino et germanico ex indo-europæo* — «Parametr» — *Instructio Publico in India*.

ORGANIZATIONES ET ACTIONE INTERNATIONALE, pag. 19, 20, 41.

Officio Internationale de Educatione — Conferentia internationale pro Infantia Africano — Collegio popolare internationale de Regionis septentrionale, in Genève.

ARTE - SCIENTIA - VITA, pag. 21-51.

M. GLIOZZI, Chieri: *Idea de temperatura et historia de thermometero* — J. HONTI, Budapest: *De Fabula popolare* — E. BIANCHI, Milano: *Joanne Kepler* — G. ROLLA, Perugia: *Organicitate de Natura* — F. AGNELLO di Ramata, Cefalù: *Vita et Sole* — A. HARTL, Linz (Austria): *Studio pervagant* — BRUNA: *Face* — G. C.: *Facetas* — D. SZILAGYI, Budapest: *Revista de Revistas Hungarico* — R. FODDIK et H. BYLSMA; Utrecht: *Bios* — F. C. VAN AKEN, Oud-Gastel (Hollandia): *Ex differente fonte* — C. G.: *Dante et numero 14*.

ACADEMIA PRO INTERLINGUA, pag. 52-72.

G. PEANO: *Anno novo* — R. FODDIK: *Interlinguistes, uni vos* — N. M.: *Et nos itera* — H. BYLSMA: *Interlinguistic Disputationes* — W. JEZERSKI, Kraków: *Proclamatione ad Cosmoglottologos; Instituto de Interlinguistica; Programme de investigationes interlinguistico; Epistola aperto* — F. C. VAN AKEN: *Cogitatione super conjugatione in Interlingua* — Bibliographia — Publications de Socios.

Libros et Opusculos, pag. 20, 39.

PRÆMIO SEMIGRATUITO

Si vos adjunge ad quota de associatione lira italiano 5, Academia expedi ad Vos *Vocabulario «Interlingua-Italiano, Inglese e Italiano»* edito ab consocio G. Canesi.

SCHOLA ET VITA

Anno I (1926) - N. 1-4, pag. 240 - in Italia, L.it. 12 - extra, L.it. 16.

Existe parvo numero de exemplares

Anno II (1927) - N. 1-6, pag. 272 - in Italia, L.it. 10 - extra, L.it. 14

Anno III (1928) - N. 1-10, pag. 304 - in Italia, L.it. 12 - extra, L.it. 16

Anno IV (1929) - N. 1-12, pag. 314 - in Italia, L.it. 12 - extra, L.it. 16

CALENDARIO PERPETUO

Edito ab ing. G. CANESI, Thesaurario de API

Via Costigliole, Ibis — TORINO 105

Cum isto calendario homo — cum summo facilitate — pote determina die de septimana correspondente ad uno data.

Pretio lira ital. 3

Gratis ad consocios que inscribe novo socio.

SCHOLA ET VITA

ORGANO DE ACADEMIA PRO INTERLINGUA

Directore: NICOLA MASTROPAOLO

A N N O V I

1931

REDACTIONE ET ADMINISTRATIONE

MILANO, 137 - Italia

VIA E. PAGLIANO 46

INDICE

(numero indica pagina)

<i>N. M.</i> : Amicæ concurrentia interlinguistico	1
<i>J. Chanaud</i> : Ovo de Christoforo Colombo	5
Schola et Vita in 1931	6
Tres libro importante pro diffusione de Interlingua	217

DE EDUCATIONE ET SCHOLAS

<i>S. Carassuli</i> : Interlinguista <i>J. Peano</i> et æsthetica	7
— Congressu de studios pro pueritia et juventute	145
<i>U. Cassina</i> : Paradoxo mathematico	222
<i>V. G. Cavallaro</i> : Numeros collega	78
<i>Maria Cibrario</i> : Unitates de mensura, Systema metrico decimale	79
<i>S. Giaquinta</i> : Optometria	153
<i>B. Hacker</i> : Psychologia et pædagogia de correpetitione	293
<i>Gy. Hay</i> : Futuro de instructione de arte applicato	230
<i>W. M. Kozłowski</i> : Valore internationale et didactico de neo-latino	289
<i>D. Mordukhai-Boltowskoi</i> : De errores scholastico in Mathematica	297
<i>A. Natucci</i> : Super fortia centripeto et reactione centrifugo	147
— Ut homo doce mathematica in Scandinavia et in Bohemia	223
<i>G. Piccoli</i> : Vocabulos latino et germanico ex indo-europæo	9
<i>G. Rolla</i> : Sophismas de Zenone	160
<i>R. Toth</i> : Novissimo principios de medico-pædagogia	295
<i>R. Zündorf</i> : Novo aula de schola	292
Instructione publico in India	16
Methodos de educatione morale in U. S. A.	73
Periodicos scientifico pædagogico et pro novo educatione 13, 76, 163, 226, 22	

ORGANIZATIONES ET ACTIONE INTERNATIONALE

Officio internationale de Educatione	19, 234
Conferentia int. pro infantia africano	20
Collegio popolare de Regionibus septentrionale in Genève	41
Conferentia feminino asiatico	84
Officio de Prioritates	85
II Congressu de Historia de scientia et de technologia	86
Comitatu syndicale int. pro juventute	86
II Congressu int. pro scholas in pleno aere	232
Expositione mundiale de Arte popolare	233
Consilio directivo de Cinematographo educatore	234
Fæderatione int. de Associationes professionale de Autores	245

ARTE · SCIENTIA · VITA

<i>F. Agnello</i> : Vita et Sole	42
<i>F. Berio</i> : Calendario synthetico	305
<i>E. Bianchi</i> : Joanne Kepler	31
<i>H. Bylsma</i> : vide <i>Foddik</i>	
<i>G. Canesi</i> : Facetias	42, 179, 252
— Dante et numero 14	51
— Cifrario extra simplicem	250
— Plus minusculo aeroplano	303
<i>R. Foddik</i> et <i>H. Bylsma</i> : Bios	43
<i>M. Gliozzi</i> : Idea de temperatura et historia de thermometro	21
— Breve historia de machinas thermico	169
<i>D. Harrison Eustis</i> : Cane pro cæco (versione de <i>G. Canesi</i>)	177
<i>A. Haril</i> : Studioso pervagant	43
— Julio Hann, meteorologo	315
<i>J. Honti</i> : De fabula popolare	25
<i>W. Jezierski</i> : Centenarios in Bulgaria	176
<i>F. Migliavacca</i> : Sermone de Jesu Christo super monte	307
<i>N. M.</i> : Specimines de versiones poetico	44, 90, 247
<i>G. Piccoli</i> : Vehiculo, Automobile	166
<i>A. Natucci</i> : Specimine de classificatione de scientias	241
— An recta es linea clauso	243
<i>G. Rolla</i> : Organicitate de natura	40
— De conservatione de calore solare	244
— Inconsequentia galileiano	316
Lord <i>Rutherford</i> : Helium et suo proprietates	235
<i>A. Sergi</i> : Introductione de cinchona in Europa	173
<i>D. Szilágyi</i> : Revista de Revistas Hungarico	45, 91, 182, 258, 318
— vide etiam	162, 226, 230, 292, 296
<i>F. C. Van Aken</i> : Ex differente fonte	50, 168, 181, 185, 255, 264
— Salomone moderno	304
— vide etiam: <i>F. Van De Merwe</i> , <i>L. Welters</i>	
<i>F. Van De Merwe</i> : Suo amore anglico (versione de <i>F. C. Van Aken</i>)	239
Experimento scientifico (versione de <i>G. Canesi</i>)	178, 251
Trans libros et revistas	121

ACADEMIA PRO INTERLINGUA

<i>F. Agnello</i> : Distichos	267
<i>Ch. Bally</i> et <i>A. Sechehaye</i> : A propos du Congrès de Genève	125
Vide etiam: <i>Rectificatione</i>	332
<i>S. Bakonyi</i> : Novo statistica pro principio de internationalitate	131

<i>W. Blaschke</i> : Pulcritudine de lingua auxiliare	268
— Acto tertio incipe	329
<i>H. Bylsma</i> : Interlinguistic disputationes	55
<i>G. Canesi</i> : Propaganda	123
<i>V. G. Cavallaro</i> : Pro uno lingua auxiliare ad usu internationale	270
<i>V. Cheshiihkhin</i> : Pri « Projecto de Instituto internationale de Interlinguistica »	136
— Propositione ad Congressu de Linguistas	267
<i>A. M. Erica</i> : Constructivo idealismo	272
<i>R. Foddik</i> : Interlinguistes, uni vos	53
— International independent Centre pro Interlinguistic	134
<i>A. Frohn</i> : Propositiones pro Interlingua	129
<i>W. Jezierski</i> : Proclamatione ad Cosmoglottologos	57
— Instituto de Interlinguistica	59
— Jan. Sleszynski	123
— Tolerantia et concordia	126
— Nomine pro novo scientia	126
— Diploma pro studios in Interlinguistica	133
— Responso ad d.los Riedel et Scheffers	348
<i>H. J. Macmillan</i> : Quomodo invenire una lingua internationale	127
<i>N. M.</i> : Et nos itera	54
— Lingua de Academia	333
<i>G. Peano</i> : Anno novo	52
— Libertate et unione	323
<i>G. Piccoli</i> : Lingua internationale in Congressu de Linguistas	265
<i>G. Rolla</i> : Circa cogitationes de D.o F. C. Van Aken	274
<i>O. Scheffer</i> : vide <i>F. A. Riedel</i> .	
<i>A. Secheyay</i> : vide <i>Ch. Bally</i>	
<i>D. Szilágyi</i> : Versus Interlinguistica	97
— Me age gratias cordiale	275
— Uno critico de Latino sine flexione	325
<i>F. A. Riedel et O. Scheffers</i> : Principes of Uniti Langue	278
<i>F. C. Van Aken</i> : Cogitatione super conjugatione in Interlingua	64
— De conditionale in Interlingua	130
— Propositiones ab D.o A. Frohn	276
<i>G. Viveros</i> : Lingua scientifico internationale (Lingua Scinter)	342
Lingua internationale in Congressu de Linguistas	186
Latino lingua internationale	212
Necrologio	213
Lingua internationale in Universitate de Kraków	277
Bibliographia	65, 137, 213, 282, 351
Publicationes de socios	71, 144
Periodicos, Libros et Opusculos	20, 39, 96, 152, 172, 221, 222, 225, 246, 264

SCHOLA ET VITA

ORGANO DE ACADEMIA PRO INTERLINGUA

Anno VI

JANUARIO-MARTIO 1931

N. 1-3

REDACTIONE ET ADMINISTRATIONE: Via E. Pagliano, 46 - Milano, 137 - Italia

AMICALE CONCURRENTIA INTERLINGUISTICO

Omne anno nos re-incipe nostro labore cum repete hic — et primum ad nos ipso:

que polemicas et luctas inter fautores de vario formas de L. I. es sterile si non nocivo;

que es necesse age præcipue inter publico culto internationale, nam nullo spe de victoria, pro nostro commune ideale, es possibile, usque ad quando publico ipso remane indifferente ad problema que occupa nos; usque ad quando problema ipso et actione pro solutione de illo non transi, ex angusto ambito de circulos interlinguistico, in magno circulos de personas que habe necessitate de lingua internationale;

que nos pote vince indifferentia de publico — que, in generale, ignora resultatus ad que interlinguistas jam perveni — solum cum demonstra, ex usu, possibilitate de solutione practico de problema;

que ad scopo — nam non es possibile, hodie, unanime consensu super uno forma — es necessario que nos age cum spiritu de vero tolerantia, de mutuo respectu, ut publico vide in nos collaboratores et non adversarios; ut multiplicitate de formas non noce ad propaganda pro L. I.

Hodie nos es læto de cede isto loco ad prof. K. ASAKAWA, de Yale University, cum refer hic suo articulo « *Amical concurrentie*

interlinguistic » (in *Occidental*), ex n. 6, Novembre-December 1930, de « *Cosmoglotta* ».

« Li neutral monde ja es fatigat e esset sovent repulset per li revenjativ spirititu quel mult interlinguistes ha monstrat tro mult e tro long in lor controverses inter se.

Es-que lor commun scope ne es tro grand in su significantie por li vast mund, e tro desfacil e tro lontan por un rapid attainement, por permissar a su protagonistes ingear-se in bagatellie querelles sur li via? Tro mult témpor e energie ja ha esset dissipat, adver in divers gradus per divers movementes, e un tro grand damage ha esset fat al commun affere per ti sorte de indulgentie.

Mi appell es fat por un amical cooperation per un amical concurrentie inter omni present e futuri systemas de un interlingue.

Forsan mem ti simplic verità posse semblar ne bon-venit a quelc zelotes. Con omni respect por lor loyalità a lor propri systemas, yo peti les rememorar que illi e omni li altri interlinguistes in li monde in summa, forma un tre micri minorité, cernat de un immens majorité de indifferent o derisiv personas. Tis ci vell naturalmen interpretar un pur emotional support de un special cose quam consequentie del timore pri un possibil derupte, si ti affere es exposit al apert concurrentie, o adminim quam consequentie de un singulari manca de sagessé. Qui vole dir pos reflection que ti interpretation es totalmen injust? Es-que it ne es imprudent detrimentar su propri affere per defender it in un spirititu misguidat?

Quam plu mult systemas es in mutual concurrentie, tam plu bon it es por li final success del interlingue. Li rasones por ti assertion es evident. Li tot problema de interlingue es complex. Mem li vast question esque es preferibil un rigorosmen simplic e regulari structura o un systema, li elementes de quel es historic, natural, e esque flexibilità es plu bon, o ca un balancie de li du principies es li just solution e in quel maniere balanciat, ti question posse apen esser decidet ante que systemas basat sur different solutiones de ti questiones, ha esset realmen constructet, e ha esset realmen usat e experimentat in liber concur-

rentie. It existe tre mult altri questiones queles permesse different interpretationes; omnis deve esser, ne solmen studiat e considerat, ma vermen provat in concret formes e essayat in li fusuore de practica e de experiment.

Mani interlinguistes e philologos ja ha fat un declaration, in Genève, april a. c., que null del existent systemas de interlingue es regardabil quam li definitiv form, e que lor propositores va far bon aspirar lor commun scop per un cordial cooperation mutual. Yo, por exemple, jova pri li generosi spirititu e vision manifestat per li signatores de ti declaration. Anc fro li statu-punctu del neutral ma sympathetic monde, it es desfacil vider qualmen li rasonabil interlinguist posse haver alcun altri vide del situation. Desde long li monde ha attendet le por prender ti attitude, e posse solmen esperar que li declaration tam felicimen fat in Genève va esser acceptat de omni interlinguistes, e que lor mutual discussiones va, desde nu, esser liber de omni macul de revenjosità, ma esser inspirat solmen per intellectual e practical concurrentie perpetrat in li interesse de lor commun scope.

Li problema de Interlingue es ne solmen complex, ma anc e ante omnicos practical. Esque success in negocie ha jamà esset attainat per effluenties emotional? In tal afferes, li sol decisiv factor es li valore intrinsec. E ti valore es max bon pruvat per liber concurrentie, ma posse esser solmen dubitat per li publica si li rivalizant linguificatores ne aspira ameliorar lor capacità de satisfar li besones del publica, ma es absorptet in diffamar un altru. Li beson a un interlingue es urgent e mundalmen vast, tamen ti beson es in grand parte ancor in inconscientie del publica. Null effortie vell esser tro grand pro li interlingue, por persuader li monde pri ti grand beson e por demonstrar su propri sincerità e zel studiar e satisfar li desfacil demande. Chascun passu, chascun nov systema deve esser un nov contribution, e deve approximar nos al realisation del final scope: compleer li nobil function de Interlingue max perfect quam homanmen possibil. Interim, li mund attende e wacha. *Es-que li interlinguistes continua obliviar li grand publica, quel va esser lor judico e patron, e abandonar se in annunciar solmen lor propri special*

vertùs e denunciar li supposit viciis del altres? Es-que ne anc li interlinguistes posse apprender quelccos del anglosaxonic sportmanship? ».

Ita es.

Et nos invita qui crede et spera in triumpho de proprio systema, cum exclusione de systemas concurrente, per deliberatione aut impositione de Gubernos aut de Societate de Nationes, et age ut acquire favore apud istos, et pro id non solum magnifica proprio lingua, sed etiam, quando non pote tace de alios, stude de præsenta ipsos sub luce falso; — nos invita illos ut vol recorda et considera que omne mutatione aut innovatione *eveni in mores ante quam in leges.*

Et ita i es de L. I. — Societate de Nationes et Gubernos i delibera adoptione officiale de L. I., quando L. I. jam i es uso in practica ab publico internationale, et i adopta illo forma que jam i habe triumphato in usu.

Ergo, selectione inter vario formas — aut inter meliore elementos de formas ipso — i es facto ab publico que habe necessitate de L. I., constituto de personas que habe cultura et sensu practico ut discerne quod es necessario et utile et quod es superfluo et damnosus. Et isto publico, quando i habe superato actuale statu de indifferentia — et nos spera que id eveni in proximo tempore — non i es facile ad es circumducto per clamores in laude de isto aut illo forma, nec irretito per argumentatione vano.

Age inter publico, cum animos aperto et tolerante, ut atrahe suo attentione super problema de L. I. — isto es necessitate et commando de hora præsente.

Isto es primo et maximo puncto de nostro programma; et nos, dum re-incipe nostro labore, saluta omnes qui, et si super diverso vias, age ut offer ad humanitate novo et optimo instrumento pro mutuo et directo intelligentia, pro progressu et pace universale.

N. M.

OVO DE CHRISTOPHORO COLOMBO

Es narrato quod Christophoro Colombo, quando illo detege America, tenta attinge India per circumvolve globo terrestre per via occidentale, itinere que, ante illo, nemo cogita seque.

Dum uno die Colombo, jam illustre, cena cum plure alto dominos, illos interroga quale illo præconcepe idea insolito, sed simplice, vade ad India per via tam novo.

Homine, in isto momento, pone super tabula patina de ovo cocto in suo involucro.

Colombo prehende uno ovo et, monstrante id ad convivas, dice: « An uno inter vos, Dominos, pote pone isto ovo erecto in modo stabile super isto catillo? ».

Plure dominos proba fac isto; sed, post tentativos vano, illos dice quod id es impossibile.

« Impossibile! — responde Colombo: — Adspice! ». Et illo pone ovo, super catillo, cum satis vigore pro contunde parte inferiore de involucro. Ovo, habente sic base satis amplo, permance erecto in æquilibrio stabile.

Convivas, vidente simplicitate de medio uso, dice quod fac isto non es difficile.

« Es vero, — responde Colombo ridente, — quod id non es difficile; sed qui de vos ante cogita id? Vade ad India per via occidentale es idea omnino tam simplice; sed... nemo ante cogita id ».

* * *

Latino sine Flexione es idea valde simile ad ovo de Colombo. Ecce problema linguistico que consiste in nihilo minus quam ædifica completo vocabulario et codice de regulas acceptabile in omne nationes, et fac istos intelligibile ad homines de omne linguas, in toto mundo. Es credibile quod solutione implica labore multo longo, publicatione de monte de dictionarios et grammaticas novo in omne idiomas.

Errore.

Professore G. Peano concepe methodo tam breve quam id pote es publicato super dimidio pagina de libro, tam claro quam

omne homines educato pote applica id cum facilitate post dimidio hora de studio; et, gratias ad isto methodo, problema es resolutio, resolutio in modo totale, directo, conveniente et etiam harmonioso.

An isto non es prodigioso? An isto non es elegantissimo? Solutione es tam simplice quam homine quasi oblivisce admira.

Tamen id mere admiratione maximo, nam pauco homines es apto concipe ideas simplice de tam alto qualitate.

An Latino sine flexione es solutione finale de problema interlinguistico, nullo homine pote assecura, sed tale observatione non diminue valore de isto inventione, nam es evidente quod problema interlinguistico nunquam admitte solutione finale.

Quia illo, primo, concipe interlingua tam ingenioso, Professore Peano — jam mathematico illustre — etiam occupa positione eminente et immortale in historia de lingua internationale.

Genève (Suisse), 11 Chemin des Colombettes.

JEAN CHANAUD.

SCHOLA ET VITA IN 1931

In 1931 appare 5 fasciculo de Schola et Vita.

Nos debe renuntia ad fasciculo de 80 pagina, nam, causa suo pondere, nos jam debe aliquando diminue dimensiones de paginas, ut non supera expensa postale jam grave de $\frac{1}{2}$ L. it. pro omne fasciculo misso extra Italia.

Nos adopta fasciculo de 72 pagina, que permitte etiam usu de involucro plus resistente, necessario pro exemplares misso in America, Asia, Africa. Sed, ut non diminue amplitudine totale, nos forma paginas plus longo, et publica — si Socios da auxilio in pecunia et in collaboratione — aut aliquo fasciculo de 96 pagina, aut — si auxilio es abundante — Vocabulario internationale non latino, utile ad interlinguistas de omne systema.

* * *

Et in 1931 nos vol auge propaganda pro L. I., cum mitte gratis extra Italia ad minimo 300 exemplare de omne fasciculo, plus quam in anno preterito.

Nos, ergo, er grato ad Socios et Lectores que indica ad nos addresses utile, præcipue de publico Bibliothecas, Periodicos, Institutos, etc.

Universitates, Institutos, Bibliothecas, etc., que jam recipe Schola et Vita, es plus de 300. Nos i es læto de pote duplica isto numero.

INTERLINGUISTA JOSEPHO PEANO ET ÆSTHETICA

Ideas que illustre Peano exprime in docto articulo de linguas (*) excita discussiones, stimula et punge amore proprio de Latinistas et Hellenistas, in genere de philologos. — Hos opina quod varietates linguistico es non solum utile sed necessario, et depreca lingua universale, que se revela insufficiente ad assume multiplice characteres de humano spiritu.

Linguas, secundum philologos, iuva ad explica animos: plure linguas, plure animos: *tot animos, tot linguas*. Quomodo ergo magistro Peano auspica et diffunde studio de uno lingua, sive de uno instrumento spirituale, que non posside facultate de fac conosce innumeros aspectu de conscientia?

Me considera evidente quod quæstione hodierno es repetitione de quæstione agitato in sæculo decimo octavo et nono cum maximo adparatu philosophico examinato a Benedetto Croce in nostro tempore; Croce es vero duce de cultura de iuvenes generationes, quod iam me dice in articulo de periodico scholastico «Paraviana» anno 1921.

Es possibile compone magno volumine de historia de utilitate et de inutilitate de linguas. Nos pote intellige rationes pro et contra, si recorda quod dissensiones nasce inter artistas et scientiatos (inter cultores de artes et cultores de scientias); cum summo brevitate me vol dice quod dissensiones existe inter mathematicos et poetas, inter Cartesii, genio gallico de geometria et Johanne Baptista Vico, et hodie, in dies nostros, inter Josepho Peano, mathematico insigne, noto Urbi et Orbi, et Benedetto Croce, eodem modo et mensura, noto Urbi et Orbi, æstheta et fundatore de Æsthetica; de hoc philosopho es libro inscripto «Æsthetica ut scientia de expressione et linguistica generale» libro tracto in omnes linguas de nationes civiles.

Que fine prosequit Mathematica?

Que fine prosequit Æsthetica?

Primo interpreta et concludit cogitationes in symbolos et numeros: secundo crea suo mundo et orna per phantasmates pulcros et plenos de delectatione. Sed symbolos et numeros, entes

(*) Vide Schola et Vita 1930, n. 4-5, pag. 81.

racionales, se monstra æquales, identicos in omnes partes de mundo, apud omnes populos: ergo scientia de numeros et in genere quod nos appella scientia stricto sensu es intelligibile cum minimo quantitate de vocabulos: vocabulario scientifico es breve, multo breve, pauco, multo pauco. E contrario phantasmates es innumeros et varia sine conditione, quasi ludos de pueros, sine lege. Uno artista se distingue de uno artista secundum specie de phantasmates, que eo caracteriza: Alighieri es Alighieri per suo phantasia: Shakespeare es Shakespeare per suos phantasmas; sed geometria de Euclide es etiam geometria de omnes suo discipulos, quia mente de discipulos es eodem mente de magistro et viceversa: duo intelligentia produce æquatione, es æquales in scientia que ambo posside.

In consequentia ad exprime mundo de phantasmates, id es mundo de artistas, oportet vocabulos tot quot es phantasmates: phantasmates varia indefinite; ergo vocabulos es indefinito. Hoc es ratiōne que demonstra quod linguas habe origine de phantasia multo plus quam de intellectu. Nunc claro fi causa de antipathia de Vico contra sectatores de Cartesio: Vichianos es anticartesianos, quia cogita et es persuasos quod phantasia debe triumphare in ætate de infantia, de pueritia, de iuventute. Cartesianos vole quod mentes quocumque ætate se applica ad mathematica, que solo pote genera claritudine et evidentia in cognitiones. Eos crede quod imaginatione sive phantasia noce ad exerce ingenio scientifico. — Numeros et fabulas es entes contrarios.

Disputationes de sæculo decimo octavo renasce hodie: Peano recorda Cartesio; Croce recorda Vico. — Triumpho finale es reservato sine dubio ad mathematicos, que es filio de *ratiōne*, qualitate distinctivo de homine ab bestia: quod non pote es dicto de phantasia.

Me vide quod præsentate argumentatione es schematico: me seque synthesi, in disputatione, non analysi: sed analysi iam es noto in opere de Croce, ad capitulo « Intuitione » et in Cartesio in Sermone de Methodo, parte IV. Lectores, que habe passione de interlingua et de scientia, debe se dirige ad portu de veritate, que semper aperi vultu suo, quando es quæsitō cum animo sincero et devoto.

SETTIMIO CARASSALI.

VOCABULOS LATINO ET GERMANICO EX INDO-EUROPÆO

Inter linguas germanico me considera solo Anglo et Teutico (Deutsch).

Vocabulario de scientia in linguas de Europa es quasi toto latino, græco incluso; isto vocabulos es factō internationale in ultimo sæculos.

Existe circa 2300 vocabulos que, in tempore antiquo usque ad imperio romano, es factō germanico. Per exemplo:

L.	angelo	falso	lilio	rosa	moneta
A.	angel	false	lily	rose	money
T.	Engel	falsch	Lilie	Rose	Münze

Plure alio vocabulo, identico aut quasi in L. A. T., habe origine commune præhistorico in Indo-europæo, ut in figura:

Europæo antiquo

mater

L.	mater, matre	A.	mother	T.	Mutter
----	--------------	----	--------	----	--------

Multo utile es G. PEANO, *Vocabulario commune*, Torino 1915.

Isto studio, interessante in se, es utile ad illos que cognosce latino aut uno lingua neolatino pro stude linguas germanico, et viceversa. Et es utile ad interlinguistas que adopta vocabulos internationale.

In tabula sequente primo vocabulo es Latino, secundo Anglo, tertio Teutico.

Si vocabulos latino es minus noto, me adde nomine in Italiano inter ().

Si vocabulos A. aut T. habe valore affine, sed non identico ad latino, me adde versione in Latino.

1. — Consonante iniziale L. A. T. es identico in exemplos sequente:

libet, lubet (piace)	love (ama)	lieben (ama)
limo (fango)	loam (<i>argilla</i>)	Lehm
longo	long	lang
luce	light	Licht
mare	mere (stagno)	Meer
matre	mother	Mutter
me	me	mich
medio	middle	Mitte
mense <i>mente</i>	month <i>mind</i>	Monat —
mento	month (ore)	Mund (ore)
meti (misurare)	mete	messen
mulge (mungere)	to milk	melken, Milch = lacte
mure, mus (topo)	mouse	Maus
naso	nose	Nase
ne (nè, non)	no, not, none	nein, nicht
nido	nest	Nest
nocte	night	Nacht
nomine, nomen	name	Name
novem	nine	neun
novo	new	neu
nudo	naked	nackt
nunc	now	nun
rota	—	Rad
rubro	red	rot
sale	salt	Salz
sano	sound	(ge)sund
se	self	sich
seca	saw	saegen
sede	sit	sitzen
semine, semen	seed	Same
septem	seven	sieben
sex	six	sechs
sorore	sister	Schwester

suino	swine	Schwein
spue	spit	speien
sta	stand	stehen
stella	star	Stern
suda	to sweat	schwitzen
suge	to suck	saugen

2. — Latino *j* in orthographia Moderno, = A. *y*, T. *j*:

jugo	yocke	Joch
juvene	young	jung

Latino *v* = A. T. *w*.

vade	wade	waten
vento	wind	Wind
verbo	word	Wort
verme	worm	Wurm
vespa	wasp	Wespe
via	way	Weg
vidua	widow	Witwe
villo	wool (lana)	Wolle (lana)
vol, inf. <i>velle</i> (volere)	to will	wollen

3. — Correspondentia de consonantes iniziale in L. A. T. es.:

Latino			Anglo			Teutico		
p	b	f	f	p	b	f	p	b
t	d	f	th	t	d	d	z	t
c	g	h	h	c	g	h	k	g

Columna 1. de latino es identico ad columna 2. de Anglo, et quasi identico ad columna 2. de Teutico.

Columna 2. de Latino es identico ad columna 3. de Anglo et quasi identico ad columna 3. de Teutico.

Columna 3. de Latino es quasi identico ad columna 1. de Anglo et Teutico.

Isto permutatione de columnas es «Lautverschiebungsgesetz» aut lege de «rotatione de sonos» publicato, anno 1819, ab philologo Jacop Grimm (1785-1859). Exemplos:

palle (impallidire)	fallow (flavo)	fahl (flavo)
patre	father	Vater (In T. saepe f = v)
pecu	fee (salario)	Vieh
pede	foot	Fuss
pelle	fell	Fell
penna	feather	Feder
pisce	fish	Fisch
plano	flat	flach
pleno	full	voll
porta	fare (transporta)	fahren (transporta)
portu	ford (vado)	Furt (vado)
pro	for	vor, für
te, tu	thee, thou	dich, du
tolera	thole	dulden
tonitru	thunder	Donner
tres	three	drei
turdo	thrush	Drossel
cane	—	Hund
cape	haft (manubrio)	Haft (captura)
capite	head	Haupt
centum	hundred	hundert
cinge	hedge (sepe)	henken (stringe cum laqueo)
collo	—	Hals
colle	hill	Halde
cornu	horn	Horn
cude (battere)	hew (cæde)	hauen (cæde)
cute	hide	Haut
decem	ten	zehn
dente	tooth	Zahn
dic	teach (doce)	zeigen (indica)
doma	tame	zähmen
domo	timber (ex ligno)	Zimmer (cubiculo)
duc	tow (trahe)	ziehen
duo	two	zwei

gelu, gelido	cold (frigido)	kalt
gena (gota)	chin (mento)	Kinn (mento)
genito	child	Kind (filio)
genu	Knee	Knie
glutine	clay (argilla)	Klei (glutine)
(eo)gnosce	know	kennen
grano	corn	Korn
gula	—	Kehle
gusta	choose	kosten

1) L. f = Gr. φ = A. T. b:

fi	be	bin (me es),
fer	bear	(ge) bären (genera)
fla (soffiare)	blow	blähen
fratre	brother	Bruder
frue	—	brauchen
fulge	—	blinken

2) L. f = Gr. θ = A. d. T. t:

fac	do	tun
fores	door	Tür
heri, hesterno	yesterday	gestern
horto	garden	Garten
hoste	guest	Gast

GIUSEPPE PICCOLI.

Novo Periodico scientifico-didactico que ute Interlingua

PARAMETR. Redactore A. M. RUSIECKI, Varsavia, ul Koszykowa 31-5.

Es periodico in lingua polono pro docentes de mathematica. Habe vario partes: Dissertationes, Ex tempore præterito, Informationes, Parte pro juvenes, Chronica, Revista de Publicationes, Bibliographia, etc. — In 1931 periodicos fi duo, nam «Parte pro Juvenes» es publicato separato: «Parametr» pro docentes, «Juvene Mathematico» pro discipulos.

«Parametr» — ut jam fac «Archeion» ab plure anno — da in omne fasciculo Repertorio in Interlingua de articulos, informationes, etc., publicato in fasciculo. Nos refer ex Repertorios ipso.

N. 6 — V. Krasinski tracta de quæstiones de didactica de notiones «perimetro et area de rectangulo» in instructione elementare. — Red. A. M. Rusiecki præsentat modello de calculatore secundo idea de Henrico Karwowski. — M. Hornowski scribe «de inæqualitates in gradu de difficultate de examines maturale ex mathematica in scholas secundario». — G. Mihulowicz scribe de notione de circumferentia de circulo, ut limite de series de perimetros de polygonos regulare inscripto aut circumscripto in circulo. — «Notas de analysi mathematico» de J. Leski (1790). — Ad fasciculo es annexo «Programma de arithmetica cum geometria in universale scholas elementare VII-classico pro anno scolastico 1930-31».

N. 7. — Red. A. M. Rusiecki da classificatione de casus de additione in termino ad 100, relativo ad instructione de arithmetica in secundo anno scholare. — Red. A. M. Rusiecki confer de notiones de «ratione, scala, similitudine» pro IV et VII anno de instructione elementare. Auctore non da definitione de isto notiones; suffice, ut respectivo symbolos es comprehenso «in usu». Auctore describit methodos de diminutione de figuras «in scala»: *methodo de homothetia* (cum applicatione ad delineatione de planos per mensula) et *methodo de systema de coordinatas cartesiano*, (cum applicatione ad delineatione de plano de interiore de domo). In fine de fasciculo es dato problemas pro illustratione de notione de scala. — Dr. C. Cwojdzinski da articulo «Deliberatione super programmas de mathematica in scholas secundario». Auctore opina que *theoria de numeros irrationale* secundo Dedekind es difficile pro discipulos de V et de VI classe de schola secundario. *Theoria de trinomio de secundo gradu* et problemas cum discussione de conditiones de solubilitate et de numero de solutiones es nimis diffuso; Auctore exige limitatione de problemas de ce typo. *Theoria de limites* debe es expanso ad notione de derivata. In programma de geometria necesse es excludere *theoria de proportiones in basi puro geometrico*; *theoria metrico* es sufficiente. — in «Parte pro Juvenes», J. Adamski da informatione de «hora naturale de Lippmann».

N. 8 — S. Neapolitanski tracta de «calculo mentale in instructione scholare». — Red. A. M. Rusiecki da specimine de horas scholare, dedicato ad thema «Algorithmo scriptorio de divisione». — B. Bielecki da notas «in quæstione de instructione de theoria de limines in schola secundario».

N. 9-10 — A. Krantz, ex-visitatore de scholas, tracta «de elemento de cogitatione in instructione de arithmetica». Principio de Auctore es: «Discipulo stude calculatione dum cogita et stude cogitatione dum calcula». Elemento de cogitatione non es in praxi satis exsecuto. In plure casu nos exige labore de memoria cum omissione de factores logico. In recente tempore methodica de instructione de arithmetica pone grave impressione ad *cogitatione functionale*, id es — ad designatione de elementos variabile et investigatione de relationes inter ce elementos. Cum regularitate de notiones et ratiocinationes nos debe connecte claro et præciso elocutione. In ce aspectu es multo culpa in schola propter excessu de inductivo inter-

rogationes. Investigato veritates debe nasce in ipso intellectu de discipulo.

R. Wilkowski describe «præparatione de discipulos ad theoria de congruentia de triangulos». Instructore præsentat aliquo triangulo et exige, ut discipulos construe triangulos congruente. Discipulos constata, quod uno ant duo elemento de triangulo non es sufficiente. Discipulos mensura tres elemento (lateres et angulos) et analyza, in quo casu tres elemento designa triangulo univoco vel bivoco aut non designa: indi ori quatuor noto *critério de congruentia* de triangulos. Postea discipulos constata, quod systema de quatuor mensurato elemento es reducibile ad systema de tres elemento.

Dr. C. Cwojdzinski da methodo de designatione de *punctos rationale* (id es cum coordinatas rationale) in curva de II ordine: si es *noto uno puncto rationale* in dato curva, tunc omni secante per ce puncto, designato per æquatione cum variabile coefficientes rationale, seca dato curva in altero puncto rationale. Simile methodo es applicato ad *tangente*: si aliquo recta es tangente ad curva in puncto rationale, tunc altero tangente ad curva, ducto per aliquo puncto rationale de primo tangente, tange dato curva in puncto rationale.

Dr. S. Steckel expone *theoria de numeros irrationale*, basato in theoria de prof. Antonio Hoborski (1923) et adaptato ad usu de schola. Auctore introduc *divisione characteristico* de aliquo numero integro a per numero integro positivo b : in ce modificatione *restante* de divisione r_1, r_2, r_3, \dots es designato per formula

$$0 < r_i \leq b.$$

Divisione characteristico evolve omni numero rationale in fractione systematico periodico cum periodo non-zero, p. ex.:

$$\frac{1}{3} = 0,3333\dots \quad \frac{1}{4} = 0,2499\dots \quad 2 = 1,9999\dots \quad 0 = \bar{1},9999\dots$$

In modo inverso: ad omni fractione decimale periodico cum periodo non-zero corresponde numero *rationale*.

Omni fractione decimale infinito es numero *reale* si fractione decimale infinito es non-periodico, tunc id es numero *irrationale*. Auctore da definitione de summa et de producto de numero reale et fac usu de *indices de stabilizatione*, introducto de A. Hoborski.

S. Neapolitanski da simplicato demonstratione de theorema de angulos plano in triedro.

Prof. Dr. O. Januszkiewicz, Restore de Universitate in Vilno, da biographia de Johanne Sniadeki, celebre professore de mathematica et astronomia de Academia in Cracovia et de Universitate in Vilno, merito rectore de ce Universitate, defuncto ante centum anno. — Dr. V. Dziewulski, Professore de astronomia in Vilno, characteriza J. Sniadeki ut astronomo et mathematico.

INSTRUCTIONE PUBLICO IN INDIA

In India es vere insufficiente *instructione in rure et instructione feminino*.

In rure es necesse non solum uno majore numero de scholas et de magistros, sed etiam uno novo et plus justo conceptione de necessitates educativo de populatione rurale, que constitue majoritate de populatione. Numero de alumnos in scholas secundario auge in ultimo 5 anno, sed isto facto, in loco de eleva libella generale de vita, causa penuria de occupatione et miseria. Scholas secundario et Universitates præpara ad officios que existe in parvo numero, et juvenes que absolve illo studios considera non digno pro se agricultura et alio professiones traditionale de regione.

Educatione dato in Bengala, remove juvenes ex occupationes normale et naturale de regione. Primo quæstione que educatore debe pone es: Instructione ad quid debe duc et ad quid duc in realitate? Sed, in Bengala, homo elude isto quæstione. Actuale systema recusa de recognosce que illo habe facto suo tempore, que debe, ad minimo, cessa de es in vigore illo solo. Es necesse transforma illo aut crea institutiones parallelo.

Directore de Instructione publico de Pendjab es de idem opinione. Actuale systema que præpara juvenes ad officios in administrationes publico aut privato, es damnoso. Es necesse uno transformatione de toto orientatione de schola.

Ipsa instructione primario debe es reorganizato. Pueros que frequenta scholas es in augmento, sed pro majoritate, profectu es forsan quasi nullo, nam libella que pueros attinge es tam parvo, que maximo numero, post breve tempore, fi de novo quasi illitterato. Isto dissipatione de energias de alumnos et de magistros es effectu de irregulare frequentatione de pueros, de insufficiente numero de qualificato institutores, de absentia de obligatione scholastico. In scholas ad uno solo classe, cum grande numero de alumnos, magistro non pote cura in modo particulare singulo puero, et illos mediocre apprehende quasi nihil.

Dissipatione es minore in regione de Bombay, ubi magistros que proveni ex Schola normale es in majore numero, et expensa pro instructione primario es in proportione plus elevato.

Existe etiam causas œconomico et sociale, que impedi diffusionem de instructione in rure. Agricolas es nimis paupere et non

pote tene pueros longo tempore in schola; illos nimis sæpe puta que instructione es prærogativa de aliquo classes sociale. Es necesse, ergo, age super parentes.

Remedio? Ut adapta instructione in scholas rurale ad necessitates de populatione, oportet elige magistros nato ex classe de agricolos et da ad illos uno præparatione speciale. Usque hodie, pecunia defice pro id. Tamen Gubernio habe creato, in aliquo scholas, uno sectione agricolo vocato *Agriculture Bias Course*.

Regione que plus habe facto ut meliora instructione rurale, es Pendjab. Illo stude de pone schola rurale in relatione cum vita de agricolos. In scholas medio illo habe connexo programma circum *Scientia rurale*, que comprehendit geographia physico, agricultura, œconomia rurale, hygiene rurale et elementos de instructione civico. Nam successu de isto innovationes depende præcipue ex magistros, homo jam fac grande conatus — p. ex., per Missionem præbyteriano americano — ut præpara magistros animato de spiritu novo. Homo jam crea bibliothecas in lingua indigeno, in 1500 schola medio, pro alumnos et pro adultos. *District Community Council*, que depende ab *Rural Community Board*, organizza conferentias, cum projectiones, et discussiones.

* * *

Oppositione de parentes, præcipue de patres, es principale obstaculo ad incremento de instructione feminino (causa es malo orientatione dato in initio ad isto instructione, cum negligit traditiones et mores, necessitates religioso et familiare), claustratione de mulieres (*pardah*) et matrimonios præcoce.

In aliquo regiones, Gubernio jam præpone ad Instructione feminino uno muliere, adjuncto ad Directore de Instructione publico. Es uno felice innovatione, que es bene fi generalizato.

Inspectrices ordinario absolve labore multo utile. In 6 provincia, illas es 99, in 1927, responsabile de 27975 schola de puellas. Circumscriptione de omne inspectrice nunquam es minus de 4000 millia quadrato; in aliquo provincias es de 8000. Compenso pro inspectrices es minore quam pro inspectores.

Instructione feminino pati pro deficientia de magistras, in gradu primario et in secundario. Uno causa de tale deficientia es parvo numero de scholas que præpara puellas ad admissionem in schola normale. Præterea, maximo numero de mulieres cum educatione superiore es christiano, et illas doce præcipue in scholas missionario et in scholas urbano de Statu; es difficile, pro illas,

doce in scholas rurale, ubi quasi omnes puero pertine ad alio religione. In plus, tractamento de institutrices rurale es tam pauco elevato que illas non pote concede ad se uno serva indispensabile ad uno muliere vivente solo in rure, nec uno conveniente habitatione. Resultatus obtento in provincias de Birmania et de Madras, proba que es possibile vince isto obstaculos cum crea, in centros rurale, scholas normale cum internato et adhibe institutrices, ibi educato, in suo pago aut in locos proximo. Scholas de isto genere es multo frequentato.

Non obstante isto difficultates, homo nota aliquo bono symptomatas: muliere habe siti de instructione, etiam ubi *pardah* es maximo stricto. Illas comprehendere magis et magis necessitate de fac instrue suo filias, non solum ut præpara illas ad aliquo professiones feminino, sed ut præpara ad es matres capace. Ætate de matrimonio gradatim se eleva, et novo legislatione i pone fine ad uno ex maximo obstaculos ad instructione de puellas.

Es necesse persistente conatus ut vince difficultates, et uno politica que adapta medios ad necessitates, cum generoso subministracione de pecunia, de magistras, et cum creatione de novo institutione. Uno sexu non pote continua ad progredi si alio remane remorato. Nunc es tempore de age magno conatu pro educatione de mulieres de India.

In conclusionem, instructione publico pati præcipue ob insufficientia de medios. Dolendo es que Gubernio es tam parsimonioso in isto capitulo. Plure Indiano reputa possibile assigna ad instructione uno majore procentum de tributos. Plure associationes voluntario jam es creato ut promove progressu de educatione feminino. Fundatione *Nari Siksha Samiti* — de quale es secretaria Lady Bose — sustine 34 schola rurale feminino, cum 1506 alumna, et habe creato domos ubi præpara juvene viduas hindu ad dirige scholas de isto genere.

Alio institutiones que age pro educatione feminino es *Indian Woman's University* et *Mahilâ Samitis*. Grande poeta hindu, Rabindranath Tagore, jam itinera in Europa et in America, ut collige fundos pro suo Universitate internationale de Santiniketan (Bengala), præcipue pro sectione feminino. Homo pote pete informationes ad D.o Horatio G. Alexander, c/o Friends Service Council, Friends House, Euston Road, London N. W. 1.

(Ex *Documentos et Studios* de « Officio Internationale de Educatione », *Bulletin* n. 17, Octobre 1930).

ORGANIZACIONES ET ACTIONE INTERNATIONALE

OFFICIO INTERNATIONALE DE EDUCATIONE

44, Rue des Maraîchers, Genève.

In quale modo fac cognosce Societate de Nationes et evolve spiritu de cooperatione internationale.

IV CURSU SPECIALE PRO DOCENTES

Genève, 3.8 agosto 1931

Nos jam fac mentione, in annos præterito, de origine et scopo de isto Cursus speciale.

Ecce interessante Programma de lectiones et conferentias de IV Cursu.

Prof. J. Piaget: *Introductione psychologico ad educatione internationale.* — D.o Giraud: *Organizatione et Actione de Societate de Nationes.* — Mlle M. Butts: *Exigentias de cooperatione internationale et aptitudine de institutores; Educatione ex ambiente sociale.* — Prof. S. de Madariaga: *Psychologias nationale et collaboratione internationale.* — D.o E. J. Phelan: *Opera de Organizatione internationale de Labore.* — D.o P. Rossello: *Opera de Officio internationale de Educatione.* — Prof. G. de Reynold: *Opera de Commissione de Cooperatione intellectuale de S. d. N.* — Prof. W. Mohrhen: *Idea nationale et idea de Societate de Nationes.* — Prof. P. Bovet: *Instinctus de puero et educatione de spiritu internationale.* — Prof. W. Rappard: *Tribunale de Justitia internationale.* — Prof. A. Ferrière: *Schola activo, methodos activo et Educatione internationale.* — Prof. G. Gallavresi: *Præcursores de Societate de Nationes.*

PUBLICATIONES DE OFFICIO

Troisième Course pour le Personnel Enseignant. — « Comment faire connaître la Société des Nations et développer l'esprit de coopération internationale — Prix: 3 fr. suisses.

Volume, de 88 pag., es diviso in tres capitulo: I contine conferentias relativo ad opera de organizationes que compone Societate de Nationes; II refer tres lectione, dato per Prof.s Claparède et Piaget, super Psychologia applicato ad educatione internationale; III fac mentione de problemas pædagogico que educatione pro pace et S. d. N. pone.

Quelques methodes pour le choix des livres des Bibliothèques scolaire — Rapport de l'enquête faite par le Bureaux — Opusculo de 14 pag. 1 fr. suisse.

Ex investigatione, facto in circa 10 regione, resulta que criterios adoptato pro selectione de libros varia pro forma plus quam in substantia, dum institutiones que absolve isto labore de selectione es multo differente.

Ultimo 7 pagina contine uno interessante Bibliographia de operes relativo ad problema et numeroso alios cum catalogos de libros recommendato.

La Pédagogie de la Paix et les Problèmes Internationaux d'Après-Guerre en Roumanie — per C. KIRITZESCU, Directeur de l'Enseignement Secondaire en Roumanie — Pag. 23.

CONFERENTIA INTERNATIONALE PRO INFANTIA AFRICANO

Conferentia, que nos jam annuntia in n. 8.10 de 1930, pag. 267, eveni in Genève, in dies 22-25 junio 1931.

Quæstiones que Conferentia i examina:

1. Mortalitate infantile *ex puncto de visu pathologico* (factores physiologico et pathologico de mortalitate infantile, prophylaxi et medios de lucta). — 2. Mortalitate infantile *ex puncto de visu œconomico et sociale* (influentia de mores et de organizatione sociale et œconomico, mensuras de præservatione, protectione de primo ætate). — 3. Educatione, ut præpara pueros ad vita: a) educatione generale, b) educatione professionale, c) præparatione ad vita œconomico et domestico in ambiente traditionale. — 4. Conditiones generale de labore de pueros et de adolescentes et protectione de pueros in labore.

Conferentia vol es uno terreno neutro, ubi omnes que age pro bono de infantia africano pote exprime suo opiniones et communica suo experientias. Et homo spera que illo fi etiam origine de uno motu crescente de sympathia pro pueros de Africa, que se manifesta non solum cum verbos sed etiam cum actus.

Pro informationes scribe ad:

Union International de Secours aux Enfants, 31, Quai du Mont-Blanc, Genève;

British Committee of the International Conference on African Children, c/o The Save Children Fund, 26 Gordon Street, London W. C. 1;

Comité belge de la Conférence internationale pour l'Enfance Africaine, p. a. Croix Rouge du Congo, 80, rue de Livourne, Bruxelles;

Comité français de Secours aux Enfants, 10, rue de l'Élysée, Paris-8.

LIBROS ET OPUSCULOS

Amalia Pozzi: *La Spola* — Romanzo — Vol. 12,5 × 19, de pag. 293 — Casa Editrice Baldini e Castoldi — Milano 1930 — L. 10.

G. DI DOMIZIO: *La Scuola Primaria nel Regime Fascista* — Vol. 13 × 19, de pag. 93 — Giovanni Mazzone Editore — Napoli 1930 — L. 5.

Prof. Dr. F. MARLETTA: *Dante geometra* — II editione — Opusculo de pag. 16 — Officina Grafica Moderna — Catania 1930.

IDEA DE TEMPERATURA ET HISTORIA DE THERMOMETRO

Si nos tange corpores diverso, ut glacie in fusione, corpore de homine, etc. nos recipere, inter alio sensationes, uno characteristico que homo voca de frigore aut de caliditate.

Es isto sensatione que nos appella *temperatura*. Temperatura igitur es sensatione ut sapore, colore, etc.

Sensationes non es magnitudines, ergo temperatura non es magnitudine.

Isto conclusione pote es inopinato, quia nos, ad omne temperatura, fac corresponde numero et nos forsitan puta, pro falso analogia, que isto numero es resultatu de mensura. Numero que indica temperatura non es mensura, sed es numero que distingue, in modo exacto, uno sensatione thermico ab omne alio. In loco de phrase « temperatura de glacie in fusione » nos dic « temperatura 0 » et 0 non es mensura, sed es signo distinctivo, ergo arbitrario.

Hoc es demonstrato in modo facile, quia temperatura de corpores non habe proprietate additivo. Si, enim, ad uno litro de aqua in ebullitione nos junge alio litro de aqua in ebullitione. Et temperatura de mixtura es semper illo de aqua in ebullitione. Et si nos junge corpore cum temperatura 100° C cum corpore que habe temperatura 50° C, nos non pote determina, *a priori*, temperatura finale de mixtura, quia nos debe cognosce massa et qualitate de duo corpore.

Sed nos pote explica phrase *mensura de temperatura*, de usu commune et scientifico. In thermometro, enim, nos pone correspondentia inter volumine de liquido, aut pressione de gas, de uno determinato corpore et numero, que indica temperatura: sed es claro que in isto modo nos non mensura temperatura, sed alio magnitudine. Correspondentia de que nos loque habe caractere particulare, quia non ad omne numero corresponde temperatura: pro exemplo, in scala centigrado, ad numero —300 non corresponde aliquo temperatura.

Idea de temperatura resulta plus claro si nos fac historia de thermometro.

* * *

Historia de thermometro es complicato, et jam es, et etiam nunc es, multo et multo disputato. Hic me dic quod me puta et non fac, pro brevitate de isto scripto, aliquo disputatione.

In seculo XVIII plure erudito puta que inventore de instrumento es Cornelio DREBBEL (1572-1634); alio dic Roberto FLUDD (1574-1637) (Cfr. Danielis Georgii MORHOFFI, *Polyhistor*, Lubecæ 1732, Tom. II, p. 356). Alios contra, puta inventore Francisco BACONE 1561-1626). Sed hodie es demonstrato que nemine de isto scientistas es vero inventore.

Me puta que primo experientia thermometrico es de GALILEO. Pro demonstra isto thesi, me memora quattuor testimonio; pro brevitate, me hic non reporta scriptos de auctores.

Joanne Francisco SAGREDO, celebre interlocutore de dialogos de GALILEO, scribe, in anno 1613, ad GALILEO et eo dic inventore de thermometro. (GALILEO, *Opere* - Firenze 1842-1856, Tom. VII, p. 218).

Ipsa GALILEO, in die 3 aprile 1624, scribe epistula ad Cesare MARSILI et dic se inventore de experientia thermometrico (Ibi, Tom. VI, p. 313).

P. Benedetto CASTELLI, discipulo de GALILEO, in anno 1638, scribe epistula ad Ferdinando CESARINI et explicite dic que GALILEO es inventore de thermometro (BONCOMPAGNI, *Bullettino* etc. T. XI, a. 1878, p. 645-6).

Vincenzo VIVIANI, in biographia de GALILEO, fac inventore de thermometro ipso GALILEO (GALILEO, op. cit. Tom. XV, p. 337).

Non es facile determina data de experientia de GALILEO; ab aliquo indicio nos pote dic que experientia es jam facto inter 1603 et 1606 (errore de VIVIANI, qui pone experientia inter 1593 et 1597, es manifesto).

Instrumento de GALILEO es ampullula cum collo longo et subtile. Homo calefac ampullula et mox post merge ore in aqua de vaso. Quando aere de ampullula refrigesce, intra ibi aqua et instrumento es formato. Tunc, quando aere de ampullula es calido, aqua descende in collo; contra, ascende si aere es frigidus.

Applicatione de instrumento ad usu medico, cum aliquo emendatione, es facto, in anno 1612, ab Santorre SANTORIO (*Opera omnia*, Venetiis, 1660, T. I, p. 538).

Inventore de thermometro cum liquido et data de inventione es incerto. Homo sci, sine dubio, que inventione es facto in Florentia inter annos 1644 et 1648. D'AVISA dic inventione de Magno Duce FERDINANDO; identico assertione fac P. LANA. Contra, alio historicos puta que inventione es de TORRICELLI. Sed nullo indicio convalida isto assertione. Suppositione es fundato super facto que tunc es noto solum dilatatione thermico de aere et es ignoto dilatatione thermico de alio corpore. Nunc, in epistula ad Raphael MAGIOTTI, TORRICELLI confide secreto que — illo dic — *sci me et Deo solo*. Isto secreto (qui es utile pro fabrica lente) ostende que TORRICELLI cognosce dilatatione thermico de solidos; ab isto cognitione, aliquo historico deduce que inventore de thermometro es TORRICELLI. Me puta que isto ratione non suffice pro conclude que TORRICELLI es inventore. Me memora que etiam Nicolò ACCIUNTI, prius quam TORRICELLI, cognosce dilatatione thermico de chordas (CAVERNI - *Storia del metodo sperimentale in Italia* - Firenze, 1891, vol. I, pag. 288) et tamen illo non inveni thermometro.

Quicumque es inventore, es certo que inventione eveni in Florentia, et post fi celebre *Thermometros florentino*, ut tunc jam es vocato.

Tunc liquido in usu in thermometro es *acquarzente*, seu spiritu de vino (alcohol); sed *Accademia del Cimento* etiam ute hydrargyro (Hg).

Tunc homo habe scalas thermometrico vario et *punctos fixo* (ut hodie dic) es illusorio, quia non es indicato ab uno temperatura constante. Guglielmo AMONTONS (1663-1705) es primo qui introduce, ut puncto fixo, temperatura de aqua in ebullitione; sed illo non cognosce que isto temperatura varia cum pressione atmospherico, ergo non obtine magno præcisione.

Verbo *pyrometro* (que hodie es multo in usu pro significa thermometro de industria) introduce Pierre van MUSSCHENBROEK, qui construe instrumento, pro determina dilatatione de solido (*Essai de physique*, Leyden, 1739, p. 677).

FAHRENHEIT (1686-1736), in anno 1724, indica suo scala thermometrico qui habe tres puncto fixo: uno es temperatura de mixtura de aqua, glacie et sale (FAHRENHEIT non indica relatione inter componentes) et es distincto cum numero 0; secundo es temperatura de mixtura de aqua et glacie et es indicato cum numero 32; tertio es temperatura de corpore de homine sano et es distincto cum numero 96. Cum experientia, FAHRENHEIT inveni que in suo scala, temperatura de aqua in ebullitione resulta indicato ab numero 212.

René Antoine FERCHAULT de RÉAUMUR (1683-1752) inveni que volumine de spiritu de vino, mixto cum 20 % de aqua, calefacto ab temperatura de glacie in fusione ad temperatura de aqua in ebullitione, se dilata ab 1000 ad 1080 partes, et divide suo scala in 80 partes: 0 es temperatura de glacie in fusione et 80 illo de aqua in ebullitione.

Idea de scala centigrado es de DU CREST, sed suo præcisione es de astronomo Andrea CELSIUS (1701-1744) qui indica cum 100 temperatura de glacie in fusione et cum 0 temperatura de ebullitione de aqua sub pressione atmospherico normale (cm. 76 de Hg). Astronomo STRÖMER, in anno 1750, inverte scala.

Scalas thermometrico in usu in seculo XVIII es multo et multo: LAMBERT memora 19.

Hodie scala centigrado es quasi universale in usu scientifico, in Italia et in Francia; in America et in Anglia, homo ute scala FAHRENHEIT et in Germania scala RÉAUMUR.

Henri Victor REGNAULT introduce usu de thermometro cum gas, in quo temperatura es desumpto ab pressione, que sume volumine constante de gas.

William THOMSON (Lord KELVIN), introduce, in anno 1848, *scala absoluto thermodynamico*, que es independente de qualitate de corpore thermometrico.

Me memora que *scala absoluto* de temperatura habe 0 in correspondentia de numero —273 de scala centigrado; et me recorda tertio principio de thermodynamica (NERST, 1906): *es impossibile ad homine de obtine zero absoluto de temperatura.*

Chieri, R. Lyceo

MARIO GLIOZZI.

DE FABULA POPULARE

I.

Existe plure tentamine pro defini fabula popolare (1). Sed definitione stricto de uno notione generale cognito es, vero, superfluo: omne homine sci, quid fabula es, et pote separa id in modo instinctivo de sedicente species affine: saga popolare (2), legenda et anecdoto. Propterea nos vol, in loco de definitione, priore da characteristica generale de fabula.

Sicut nos sci, fabula popolare es narratione, diffuso in modo orale, quasi semper in prosa. Etiam hodie id es in cursu apud omne populo de cultura aut de semi-cultura (barbarico), in nostro plus alto regiones de cultura sicut possessione de infantia, in rure recreatione etiam de adultos. Sed nos accentua, quod solum populos de cultura et illos barbarico cognosce fabula popolare secundum nostro conceptione, sedicente fabulas de populos primitivo habe pauco aut nullo de commune cum illos nostro.

Fabula es forma stylare cum circuitu stricto, sicut drama, romanico, ode aut epopœa; et sicut tale, habe characteristicos suo constante (3). Præterea es ad observa, quod semper fabula magico, sicut fabula proprio, sta in centro de exploratione. Fabula de animale et fabula ridiculo sicut dominios marginale certo habe suo particularitates speciale, et si illos, secundum tractos generale, concorda cum fabula vero.

Fabula es narratione adventurouso, cum scopo de nuptia felice. Es observato triplice structura in personas et elementos de actione. Cum isto es conjuncto accentu principale super membro tertio. Per exemplo, filio tertio, juvenissimo fi heroe, tertio adventura es maximo periculoso et decisivo. Characteres es typico;

(1) Fabula (populare) = T. (*Volks*) *märchen*, A. (*folk*-) *tale*, F. *conte* (*populaire*), I. *racconto* aut *novellina* (*popolare*), R. (*narodnaja*) *skazka*, dansk-norsk (*folke*-) *eventyr*. (2) Vide *Scholz et Vita* 1928, pag. 285.

(3) Ludwig Felix Weber: *Märchen und Schwank*, Diss. Kiel 1904, passim; Axel Obrik: *Epische Gesetze der Volksdichtung*, Zs. f. deutsches Altertum 51: 1 ss.; Kaarle Krohn: *Die folkloristische Arbeitsmethode*, Oslo 1926, p. 100 ss.

perfecto bono aut perfecto malo, pariter sicut fabula cognosce solum summo pulchritudine aut repellente deformitate. Principio bono, repræsentato per heroe, semper triumphat, malos accipit punitione justo aut etiam crudele. Etiam si heroe es inepto, aut jam ab initio provisto per talentos maximo, tamen suo proprio fortitudine et sapientia es solum factore minimale de suo successu. Causalitate de magia domina in fabula popolare (4). Heroe quasi semper es adjuto per assistente magico, animale aut ente supernaturali, qui supporta illo contra adversarios etiam magico. Conceptiones de culturas primitivissimo infunde: vestigios de totemismo et de fide ad metempsychosi, expositione de infantibus, anthropophagia, in plus omne specie de eventu miraculoso es currente in fabula.

Fabula non cognosce limites nec geographico et temporale, nec sociale. Maximo frequente es, quod filio de rustico si rege, aut puella paupere regina. Breve, structura de societate hic es ignoto: pro fabula, regno es solum positione eccellente in divitiis, potentia et respectu.

Sicut fabula non habet sensum pro vario qualitate de characteri humano, etiam vita psychico de homine es extraneo ad illo. Affectus plus profundo quam compatentia, odio, invidia, gaudio et tristitia non es reproductus, et etiam istos solum in modo superficiali. Etiam amore, quamquam factore de summo potentia in psyche de heroe de fabula, defice de descriptione plus profundo. Actio semper es sine motivatione psychico.

Pariter abes descriptiones de natura. Sceneria de actione es dato semper cum duo verbo: silva obscuro, plano amplo, mare infinito, urbe magno, etc. — Breve: fabula non habet elementos dramatico aut lyrico, omne si soluto in rapido, adstricto narratione epico. Defice latitudine commoda, que nos inveni semper in fabulas artistico de Europa et de Oriente. Actio, cum exceptiones minimale, habet solum uno ramo. Technica de narratione es simplicissimo, nominato ab Ludwig Felix Weber cum bono jure technica de catena (5).

Fabula habet præferentiam pro formalismo, quid evadit ex suo

(4) W. Wundt: *Völkerpsychologie* II. Leipzig 1902, p. 354.

(5) *Op. cit.* p. 15.

natura de narratione orali. Identico actione si narrato cum identico verbis, initio et fine de fabulas valde frequente es formulas constante et pote es et toto simplice, et exsimio modo longo et complicato (6). Non es raro in fabula versos intercalato (7).

Isto particularitates de stylo es ergo characteristico pro fabula popolare. Quanto ad vitam et migrationem de fabula, illos es feudo de populo, sed non proprietate libero de omni homine ex populo. Fabula postulat narratores suos, sicut cantu cantore suo: magno talento es necesse ad conservare uno fabula longo in memoria et ad recitare id sine errore in modo interessante. Propterea narratores bono es satis raro, non omne vico habet uno. Narratores ultra bono habet famam summo et es æstimato alto in vicinitate. Voluntario es offero ad illos potum et cibum abundante, ad fine de aude narrationes suo. Illos ipso etiam es superbo de suo talento et sci bene, quod fabulas suo es pretiosas.

Ergo non solum secundo suo continentia, fabula litteratura es, sed etiam de puncto de visu, quod id es feudo de artistis benedictis.

II.

Jam ab initio, scopo summo de investigatione super fabula popolare si exploratione de origine. Fratres Grimm, fundatores de scientia super fabulas, putant fabula popolare: forma inferiore de mytho (8). Consequentia de isto conceptione es interpretatio de fabulas per scholam de indogermanista Max Müller. Illo et suo epigones concipiunt fabula, et etiam mytho et saga, sicut descriptione symbolico de processibus in natura (9). Illos non cogit, quod, verò, homine primitivo es absoluto inepto ad formationem de symbolis; et quod interpretationes de illos habet nullo valore demonstrativo. Per exemplo, fabula de Amore et Psyche (10) pote si conceptus et sicut symbolo de unione de Sole et Luna (dum novilunio), de suo separatione et reunionem — et sicut repræsentationem anthropo-

(6) Bolte-Polivka: *Anmerkungen zu den Kinder- u. Hausmärchen der Brüder Grimm* IV. Leipzig 1930, p. 13 ss.; Robert Petsch: *Formelhafte Schlüsse in Volksmärchen*, Berlin 1900, passim.

(7) Kahlo: *Die Verse in Sagen u. Märchen*, Berlin 1919, passim; Bolte-Polivka: *op. cit.* IV. p. 10 ss.

(8) *Kinder- und Hausmärchen* III, Göttingen 1856³, p. 409.

(9) Joseph Bédier: *Les Fabliaux*, Paris 1894², p. 53 ss.

(10) *Vide Schola et Vita* III, 285 ss.

morpho de mutatione de tempore de anno. Isto theoria submerge in phantasmagoria excessivo et fi absoluto ascientifico.

In anno 1859 Theodor Benfey, sanscritologo de Göttingen, publica theoria toto novo. In introductione de suo versione de libro indico de fabulas Pançatantra (11) illo expone opinione, quod fabulas populare es productos de cultura Buddhistico, scripto per monachos Buddhista, sicut exemplos pro exhortationes. Secundum Benfey, isto fabulas fi transplantato ad Europa quasi omnes super vias litterario. Cum Benfey, exploratione exacto-philologico de fabulas incipe. Sed etiam isto systema habe duo defectus. Pro primo, these de Benfey: origine de omne fabula es in India es exaggerato: pro secundo, Benfey habe nullo methodo solido pro constatione et verificatione de migratione de fabulas. Pro isto duo magno defectu, Joseph Bédier (12) refuta theoria de Benfey et affirma, quod scientia super fabula non es apto, de da informationes super origine et migratione de fabulas. Cum Bédier, incipe longo periodo de agnosticismo. Sed etiam isto fi fertile, nam dum isto periodo fi incepto examinatione de particularitates stylare et de characteres nationale de fabula (13). Es etiam ad mentiona, quod jam in idem tempore, quando Benfey, aliquo anthropologo et ethnologo Anglo, ducto ab Edward Taylor et Andrew Lang, examina fabula in altero modo. Illos compara motivos de fabula cum elementos de fide et de usu primitivo, et constata, quod fabula, in magno parte, habe origine in psyche de homine primitivo (14).

Dum scientia super fabula debe suspende suo explorationes super origine et migratione de suo objecto pro absentia de methodo adæquato — Julius Krohn, scientista Finnico, elabora methodo folkloristico, quem illo applica cum magno successu ad populare canticos epico de Finnos (« Canticos de Kalevala »). Isto es sedicente *methodo geographico historico* (15). Fundamento suo es: quanto plus uno traditione elonga se ab suo origine in

(11) *Pantschatantra I*, Göttingen 1859. Vide etiam Bédier, op. cit. p. 72 es.

(12) Op. cit. p. 254 et passim.

(13) Adeline Rittershaus: *Die neuisländischen Volksmärchen*. Halle a. S. 1902; Weber: op. cit.; August V. Löwis of Menar: *Der Held im deutschen und russischen Märchen*, Jena 1912.

(14) Bédier: op. cit. p. 57 ss.

(15) Krohn: op. cit. passim; Antti Aarne: *Leitfaden der vergleichenden Märchenforschung*, FFC 13, Hamina 1913, passim.

tempore et spatio, tanto plus id fi mutato. Mutationes forma uno continuitate, pariter sicut divulgatione. Si es possibile de constata directione de mutatione per auxilio de numeroso variante (et isto, cum criterios objectivo quasi semper succede), tunc homo pote seque in directione retrogrado via de divulgatione. Ita nos pote, per comparatione de variantes, constata archetypo, et tempore et loco de formatione de traditione. Filio de Julius, magno folklorista Kaarle Krohn es primo, qui applica isto methodo ad fabulas de animale, et fabulologo Finnico, mortuo juvene, Antti Aarne, sicut primo examina fabulas proprio (magico) per methodo geographico-historico. Aarne et suo successores fac numeroso monographia de fabulas, resultados de quos quasi semper testifica theoria de Benfey. Majoritate de fabulas examinato de facto veni de India, et in divulgatione de illos, litteratura de facto habe magno parte (etsi non tanto magno, sicut Benfey suppose). Schola sedicente Finnico etiam hodie, in generale, es occupato de exploratione analytico de singulo themas de fabulas populare. Pro pote fac ita, sicut dicto, ante omnes magno numero de variantes es necesse; et inventione et procuratione de istos ex omne regione de mundo es valde difficile. Pro facilita isto penso, in anno 1910 fi formato unione internationale « FF » (*A. Folklore Fellows*, *F. Fédération de Folkloristes*, *T. Folkloristischer Forscherbund*, *Dansk Folkemindel Forskere*). Scopo de isto foederatione es de promove commutatione internationale de materiale folkloristico; sede suo es in Helsinki, Finland. In suo serie de publicationes « FF Communications » (FFC) majoritate de monographias de fabulas jam appare. Antti Aarne elabora, etiam pro FFC, catalogo de typos de fabula (16). In isto systema de typos, thesauro de fabulas de singulo nationes pote es inregistrato. Usque nunc super base de isto systema es classificato secundum typos fabulas de Finnos, Suedos in Finland, Estonianos, Flamandes, Norvegos, Lappones, Livones, Hungaros, Islandanos et Hispanos. Apud isto typologias opere monumentale de Johannes Bolte et George Polivka (17) es indispensabile pro fabulologo: id contine

(16) *Verzeichnis der Märchentypen*, FFC 3, Hamina 1910; Stith Thompson: *The Types of the Folktale*, translated and enlarged, FFC 74, Helsinki 1928.

(17) Op. cit. I-IV, Leipzig 1913-1930.

bibliographia completo de variantes de fabulas populare Teutico de fratres Grimm. Encyclopædia de fabula nunc appare (18).

Labore analytico in exploratione de fabulas, executo cum tanto magno apparatu, es utile et indispensabile (19). Sed nos non debe oblivia, quod nunc jam uno synthesi de resultatus es valde actuale, in modo speciale concernente generale historia de cultura et de psychologia de populo.

Interpretatione de relatione popularpsychologico de fabula es jam initiato de altero latere. Juvene scientia de psychoanalyse jam applica suo resultatus super leges fundamentale de psyche humano etiam ad fabula (20). Sed isto labore usque nunc es in stadio primitivo. Methodo explorativo in culturscientia de psychoanalyse — quid, vero, ante omnes es disciplina therapeutico — etiam non es satis evoluto, et psychoanalyticos occupatos de fabula populare non es satis orientato in resultatus jam certo de fabulologia comparato. De psychoanalyse scientia super fabulas pote expecta multo re valoroso. Sed, si psychoanalytico vol, quod fabulologo non repulsa suo opere a limine, illo debe observa resultatus et methodos de scientia comparato super fabulas. Nullo disciplina scientifico, occupato de fabula populare, pote attinge resultatus desiderato, si representantes de illos non vol agnosce uno-altero.

Budapest.

JOANNES HONTI.

(18) Lutz Mackensen: Handwörterbuch des deutschen Märchens, Berlin u. Leipzig 1930.

(19) Pro methodo Finnico cf. August v. Löwis of Menar: Kritisches zur vergleichenden Märchenforschung, Zeitschrift des Vereins für Volkskunde 25: 158 ss.

(20) Franz Riklin: Vunscherfüllung und Symbolik im Märchen. Schriften zur angewandten Seelenkunde II, Wien u. Leipzig 1908; Otto Rank: Psychoanalytische Beiträge zur Mythenforschung, Leipzig u. Wien 1919; cf. bibliographias: Imago 1: 97 ss. et Bericht über die Fortschritte der Psychoanalyse in den Jahren 1914-19, Leipzig, Wien u. Zürich 1921, p. 206 ss.

JOANNE KEPLER

(Ex Oratione commemorativo in III Centenario de morte)

In anno 1930 nos commemora III centenario de morte de Joanne Kepler, que eveni in die 15 novembre 1630; de Joanne Kepler que merita es appellato legislatore de systema solare, si nos dic que Copernico es constructore de illo.

* * *

Omnes cognosce itinere aspero et laborioso trans quale evolve studio et speculatione astronomico, ante de attinge veritate, etiam si, aliquando, spiritus magno perspice veritate ipso.

Sapientes de antiquitate, præcipue Chaldæos, delinea uno primo astronomia, facto solum de observationes et calculos elementare; sed es genio græco — maximo apto, pro suo intimo natura, ad speculationes de ordine geometrico — que, ab VI ad III seculo a. Ch., perveni ad perspice, quasi perfecto, secreto de systema solare, cum Heraclito Pontico et Aristarcho de Samo, ad quales nos debe primo lineas de exacto systema heliocentrico, 18 seculo ante Copernico.

Post tale divinatione, iterum errore. Et inde, per circa 14 seculo, absoluto dominio de postulatione ptolemaico, que infringe omnes sphaera solido et transparente, ad quales Eudoxo et alios jam crede de adfige corpores caeleste (planetas, Sole et Luna), et da ad astros, libertate de motu in spatio; sed que — nam es fundato in errore, quia es geocentrico — non pote remove diverso complicationes (epicyclos et deferentes) ut da ratione, ad minimo partiale, de quod resulta ex observationes. Illo es et appare tam complicato, que Alphonso de Castilla dic, ad astronomos que ad illo explica tabulas alphonsino calculato super hypothese ptolemaico: « Si quando crea mundo, Deo pete ad me consilio, me recommenda majore simplicitate ». Verbos vero imprudente in illo tempores, et considerato blasphemia contra Deo.

Tempores, in vero, nondum es maturo; nondum es vigoroso illo motu de cogitatione que solo pote da fortia de libero examine

ad qui vol fac uno revisione de dominante opiniones philosophico et scientifico. Nemo pote, sine trepidatione, cogita de elimina omnes incertitudine et omnes contradictione cum jacta Terra in spatios; illo Terra, immenso et cum milliones de viventes, que omnes considera ut unico possibile centro de Universo, et que; ex alio parte, sensus ipso fac reputa tale. Et isto conceptione, autem — que homo debe supera ut ingredi in via de veritate — es reputato, plus quam omne alio, in harmonia cum philosophia imperante et cum ipso littera de Sacro Scriptura.

Solum uno magno fortia de mente et uno audacia, impulso ex uno profundo convictione, pote supera dogmatismo de tempores, et redi ad conceptione heliocentrico, prioritare incontestabile de Heraclito et de Aristarcho. Et vero, in primo dimidio de sec. XVI, hoc sci fac N. Copernico, et es suo æterno gloria illo « *De revolutionibus orbium cœlestium libri sex* », que appare, et da luce ad mundo, in anno quando suo Auctore mori (1543).

Et si Aristarcho jam remove Terra ex centro de Toto, et colloca ibi uno meliore astro; et si illo jam opina que mundo es multo plus grande de quanto homo cogita ante, et puta que stellas et Sole es immobile et que Terra gyra circum Sole; Copernico itera et completa que centro de Terra non es centro de Universo, que orbitas de planetas habe Sole in centro, que sphaera cæleste rota solum in apparentia, quia es Terra que rota circum suo axi, que Terra simul cum Luna gyra circum Sole, et, ergo, motus apparente de Sole, pro nos observatores terrestre, es solum reflexo de motus de Terra.

Isto die Copernico, et documenta tale suo assertiones, cum demonstra vano omne eventuale objectiones dum redde claro ut uno tale conceptione de mundo solare perveni ad da optimo ratione de toto quod die apparentias et observationes cæleste.

* * *

Plutarco trade ad nos que toto Græcia vol produce Aristarcho ad iudices, quale denigratore de religione. Item plure insurge contra theoria copernicano. Et hoc, non obstante Copernico habe omissio omne verbo super difficile argumento de præsumpto antagonismo inter novo visiones et Sacro Scripturas, et contra dogmatismo de traditionale conceptiones philosophico, non so-

lum, sed habe scripto « *De Revolutionibus* » in modo que es accessibile solum ad mathematicos de alto doctrina, et cum uno præfatione non suo, sed que homo crede suo, habe definito principios fundamentale de opere ut puro abstractiones geometrico, etiam pro da ratione de motus cæleste, ut facilita illo reformatione de calendario, que Ecclesia jam invoca ab longo tempore.

Facto es que contra novo theoria es præcipue Lutero et Melanchtone, id es duces de motus protestante, quia illos — nam reputa que unico fonte de fide es doctrina de Christo et de Apostolos, interpretato secundum conscientia — crede de vide, inter theorias copernicano et recto interpretatione de Biblia, uno contradictione absoluto insuperabile. Nihil, in vice, objecta Papa de illo tempore, Paolo III (Farnese), nihil suo immediato successores.

Ut fuga omnes hostilitate es necesse demonstra impossibilitate de omne alio conceptione cosmico. Tale demonstratione — que Copernico non pote da, in suo tempore — ut perveni, uno seculo et dimidio post, ad firmo et definitivo reconstructine de novo ædificio astronomico, es opere de alio tres gigante de cogitatione: Joanne Kepler, Galileo Galilei, Isaac Newton.

Ex mente de Copernico surge vero organizatione de systema solare, sed urge subito pone illo super base de leges generale et æterno; non solum, sed jam urge etiam de continua lucta contra omnes persistente negationes, cum oppone documentaciones de fortia insuperabile.

Et ecce: ante quam Galileo fixa principios mechanico, super quales Newton pote post erige suo conceptione de gravitatione universale ut ratione de vita de omnes cæleste motus, Joanne Kepler habe merito de da — et in tempores suo! — legislatione immortale ad conceptione copernicano; nam de illo es leges que fixa forma de orbitas de planetas et modo cum que planetas describe illos.

Sed, ut comprehende toto significatione et toto magnitudine de opera de Joanne Kepler, et simul omnes contingentia trans quales suo opera se explica, es necesse considera momento historico in que vive isto legislatore de cælos, ab 1550 ad 1630 circa; nam diverso circumstantias politico-religioso et diverso eventus connexo ad tale circumstantias habe parte decisivo in sorte de illo.

In primo dimidio de sec. XVI nasce et auge motu protestante luterano, in oppositione ad quale age post duo contra-reformatione (catholico-religioso et politico), stricto colligato uno ad alio. Sed isto contra-reformatione non sci vince illo motu, et si mundo catholico demonstra in lucta, tenacia et fortia admirabile: es solum possibile retarda in parte progressu de illo. Et novo doctrina — que non es solum protestatione contra corrupto mores de Ecclesia, sed etiam manifestatione de necessitate de spirituale renovatione — se stabili in modo definitivo in diverso regiones.

J. Kepler vive in ipso tempore de motus et luctas religioso et politico, que es vehemente et acre præcipue in Germania et in Austria, in Status hereditario de familia Absburg.

* * *

Joanne Kepler nasce in Weil, parvo urbe de Würtemberg, in die 27 decembre 1671, de familia protestante. Es puero de mente acuto, sed de corpore gracile et facile ad morbos. Absolve studios præparatorio in Adelberg; ingredi post curriculo ecclesiastico in Seminario de Tubinga, uno ex maximo centros de studio de theologia protestante. Ibi stude mathematica et astronomia sub Maestlin, qui, fautore in suo intimo de visione copernicano, et si ex cathedra profite systema ptolemaico, doce ad juvene Kepler principio fundamentale de novo systema heliocentrico. Et Kepler stude, in modo diligente et profundo, theorias copernicano, recognosce et profite veritate de illos. Sed hierarchas de Tubinga, omnes de fide luterano, et ergo anticopernicano, judica Kepler non perfecto idoneo ad ministerio ecclesiastico, et propone illo ad cathedra de mathematica, vacante in Gratz, que Kepler accepta, non sine hæsitatione, quando es securo de pote conserva jures ad promotione ecclesiastico in Würtemberg.

Officio connexo ad cathedra mathematico de Gratz es compilatione de uno calendario annuo, cum etiam, prævisiones circa tempores et eventus probabile in novo anno. Kepler habe fortuna de vide confirmato ab factos maximo numero de suo prævisiones in suo primo calendario pro anno 1595. Pro isto facto, illo acquire magno fama et nomine de grande astronomo! Tale eventu da ad juvene docente tranquillitate de vita et incitamento ad studios astronomico.

Fructus de isto primo studios es opere, publicato in 1596, noto sub nomine « *Mysterium Cosmographicum* », ubi Kepler expone suo studios et conclusiones circa investigatione ut da ratione de numero et positione de planetas in cælo. Opere suscita grande echo in mundo scientifico et obtine laude de Tycho Brahe et de Galileo.

Annos 1598-1600 es pro Kepler pleno de adversitates. Archiduce Ferdinando de Austria, que fi post imperatore, promove acre persecutiones contra protestantes. Ministros protestante et professores de Styria debe omnes exsula. Kepler fuge in Hungaria, et pote redi in sede solum post speciale permissione de archiduce. Sed suo discipulos es disperso, persecutione auge, positione de Kepler fi de die in die plus precario. Illo in 1600 debe relinque Gratz in modo definitivo, etiam quia es revocato ab suo officio in causa de suo fide protestante. Accepta tunc invitatione de Tycho Brahe in Praha, de collabora ad studios astronomico que isto desidera adduce ad fine.

* * *

Tycho Brahe jam vive 21 anno in Dania ad servitio de rege Friderico II, et funda in anno 1576, per mandato et cum pecunia de ipso rege, Observatorio « Uranisburg », ubi collige magno messe de observationes astronomico, de exactitudine multo notabile, pro illo tempore, in gratia de suo summo aptitudine de observatore principe. De maximo interesse pro illo es numeroso et optimo mensuras de positione de planeta Marte; nam Tycho cum isto observationes vol demoli novo theorias copernicano, cum demonstra discrepantia inter ipsos et exacto datos de positiones de planetas in cælo.

Tycho Brahe es tenace assertore de uno suo systema cosmico, in que planetas describe suo orbitas circum Sole, sed isto cum illos gyra, in motu annuo, circum Terra, dum toto sphaera caeleste comple uno rotatione, in uno die, circum Terra, que remane immobile, dominante, in centro de Universo.

Et es ipso collaboratione cum tale irreducibile anticopernicano que duc Kepler ad detectione de suo leges que comproba theorias de Copernico.

Post morte de Friderico II, Tycho Brahe relinque Dania, cum maximo parte de materiale jam collecto, et transi in Germania, ubi in 1599 obtine, ab imperatore Rodolpho II, nominatione de « Mathematico Imperiale », cum præcipuo officio de redige editione de novo tabulas planetario, que remane famoso in historia de astronomia sub nomine de « Tabulas Rodolphino », que Kepler calcula et post publica, in 1627, tres anno ante suo morte.

Officio que Rodolpho II committit ad Tycho es multo grave: es necesse adjutantes, et, fortuna, uno es Kepler, astronomo jam noto, tunc exsule de Styria; et majore fortuna es que ad Kepler es commissio elaboratione de illo observationes de Marte, de que nos jam fac mentione. Isto — contra spe et propositos de Tycho — fi, in manu de Kepler, optimo medio trans quale illo inveni clave pro invicto demonstratione de structura heliocentrico de mundo solare.

* * *

Etiam Tycho Brahe, sicut Lutero et alios, es firmo in convictione que Copernico es in conflictu cum Sacro Scripturas; Kepler, contra, non es detento ex præconceptos de tale natura, et pote ergo da pleno explicatione ad suo investigationes super observationes de Marte; explicatione que fi maximo libero et conclusivo, nam in 1601 Tycho Brahe mori, et Kepler, nominato Mathematico imperiale, habe in suo exclusivo dominio scriptos et mensuras de suo prædecessore.

Acumine de mente de Kepler appare vere singulare, si nos considera usu que illo sci fac de illo mensuras. Toto persuaso de debe subordina omne theoria ad proba de factos considerato cum recto ratione critico, post attincto uno primo conclusionem theorico, non es satisfacto, nam acuto suo mente induce illo ad recognosce in aliquo deviationes de observationes de Tycho Brahe, respectu ad illo theoria, non imperfectiones de mensuras, sed uno imperfectione de ipso theoria.

« Nam Divino Bonitate da ad nos in Tycho Brahe uno observatore multo accurato, observationes de que, sicut isto calculos demonstra, es affecto de errore de 8' (de arcu), es justo que nos recognosce cum gratitudine et fac usu de isto dono de Deo... Et

si non pote es neglecto, isto 8' solos aperi via ad completo reformatione de astronomia ». Ita illo scribe in « *Commentarios super motus de Marte* », que prelude ad maximo opere suo. Es vere admirabile profunditate de critica et æqualitate et serenitate de mente que appare ex isto verbos, digno de uno excelso spiritu scientifico.

Post hypothesis et hypothesis, post multo et arduo labore de longo et laborioso calculos, perveni illo ad detectione de suo duo primo famoso lege: planetas describe circum Sole orbitas plano et elliptico cum Sole in uno de duo foco; areas descripto ab radio Sole-planeta es proportionale ad tempore pro describe illos. Kepler publica tale leges in suo « *Astronomia novo* » aut « *Commentarios super motus de planeta Marte* », in anno 1609.

Primo lege corrige assumptione copernicano (orbitas circulare); secundo determina rhythmo de variatione de velocitate de planetas in diverso partes de orbita, velocitate maximo in proximitate de Sole, velocitate minimo in punctos plus remoto.

Ita, et solum ita, homo explica apparente anomalias de motu de planeta Marte viso ab Terra.

Et Kepler, que habe firmo fide in harmonia de Universo, que illo jam perspice in enthusiastico « *Mysterio Cosmographico* », post breve tempore fi certo que illo duo lege es extensibile ad omne planeta de systema solare, etiam ad Terra. Et matura plano de opere magis amplo, cum dedica « *Astronomia Novo* » ad imperatore Rodolpho II, cum uno invocatione que es, simul, uno affirmatione de novo propositos et uno habile demonstratione de necessitate de medios pro perfectione de opere.

Et Kepler extende et applica suo duo lege ad omnes planeta, et publica resultatatus in suo « *Epitome de astronomia de Copernico* », non solum, sed in 1619 — decem anno post annunciatione de primo duo — redde perfecto legislatione de systema solare, cum inveni tertio lege — scripto in celebre suo libro « *Harmonia de Mundo* » (*Harmonices Mundi Libri V*) — que colliga orbitas de vario planetas cum tempores que istos pone ad percurre illos, ex quale lege resulta proportionalitate inter quadratos de tempores de revolutione de duo planeta quaecumque circum sole et cubos de respectivo axis medio de orbita.

Ita ædificio copernicano jam appare bene correcto et recto ab principios generale. Visiones phantastico et hypothesis que, in cursu de 20 seculo, jam es proposito, uno post alio, pro explanatione de motus planetario, evanesce, fugato ab invicto veritate novo.

In 1612 ad Rodolpho succede suo fratre Matthæo que non ama scientias. Conditione de Kepler fi precario, et illo, dum conserva officio de Mathematico Imperiale, assume de doce mathematica in Schola superiore de Linz (Austria Superiore), ut assecura ad se uno parvo salario. Sed perturbationes religioso et politico de illo tempore et , maxime, acre lucta catholico contra protestantes, obliga Kepler ad relinque Linz, in 1626, et fuge ad Ulm, ubi publica, in 1627, suo opere de maximo mole, sed non de maximo importantia, id es « Tabulas Rodolphino », que resulta ex collaboratione de Tycho Brahe et de Joanne Kepler.

In anno 1630, jam lasso ob eventus de suo vita agitato, Kepler vade ad Regensburg, ut repete ab Diæta suo stipendios nondum soluto, et ibi, icto per morbo, mori, in anno 59 de ætate.

* * *

Kepler es vere digno de es vocato tenace, libero, honesto, ultraintelligente investigatore de cursu de cælos.

Tenace: nam solum uno invicto constantia, que non cognosce difficultates et tempores, pote duc illo in portu, trans mille re incognito que præsentat tunc problema de pone conceptione copernicano super base de leges generale.

Libero: nam solum cum infringe vinculos de credentias et interferentias dogmatico, illo senti de pote attinge victoria.

Honesto: nam solum uno structura intellectualem capace de rejecta omne inventionem que non es documentabile in modo rigoroso pote duc illo ad veritate.

Ultra intelligente: nam solum uno mente de vivo ingenio pote perspice et post intellige quale es effectivo significatione de anomalias in observationes de Marte per Tycho; id es, isto: necessitate de substitue ad hypothesis de orbitas circulari, alio hypothesis, que es illo de orbitas elliptico.

Solum uno studio patiente et intelligente, solum uno alto et vero spiritu scientifico pote adjuva ad comple miraculo de pone

Sole, in loco de Terra, domino effectivo de omnes orbita planetario, non solum, sed etiam de pone illo in uno de focos de ellipsis orbitale et non in centro.

Et hoc in uno epocha in que nihil homo sci de fortia mysterioso determinante de tale ordine, et quando non es in parvo numero nec de parvo auctoritate illos qui persiste ad rejecta conceptione heliocentrico de Copernico.

Que nos redi cum nostro mente et nostro sentimento ad illo tempores turbido, et considera et mensura, in suo efficiente pondere, oppositiones ad omne convictionem non concorde cum credentias et cum dominante positiones philosophico; que nos cogita ad immenso conatu spirituale necessario ut libera cogitatione ab enorme pondere de apparentias cæleste, omnes concorde ad trahe ad uno conceptionem geocentrico; que nos considera statu adhuc infante de technica instrumentale, que permette solum mensuras de parvo exactitudine, et immaturitate et tenuitate de postulatos physico-mechanico noto in illo tempores: solum ita nos pote in modo adæquato intellige et mensura, in toto suo valore, magnitudine spirituale de illo præcursores, meritos de quales debe es recordato et meditato non solum in gloria et memoria de illos, sed etiam, et præcipue, ad nostro monito et exemplo.

EMILIO BIANCHI

Directore de Observatorio Astr., Milano

LIBROS ET OPUSCULOS

Dr. G. CASALINI: *Siamo più puliti dei nostri padri?* — « Almanacco Igienico Popolare 1931 » — cum collaboratione de Prof.s BERTARELLI et MUGGIA, et Dr. Berger ZOLTAN — Vol. 13 × 19, de pag. 256 — Edit.: « L'Igiene e la Vita », Torino, Corso Duca d'Aosta, 11 — L.it. 6.

Libro — multo interessante et attractivo — es diviso in 4 parte: I. « Scritti di varia cultura » (Dr. G. Casalini): 1. *Siamo più puliti dei nostri padri?* — 2. *Perchè e come si « sanguinava » nei tempi andati.* — 3. *Il bacio nelle religioni* —; II. « Problemi della vita pratica »: 1. *Quel che la donna incinta deve sapere* (Dr. Casalini) — 2. *Le minacce del tabacco e gli attacchi del tabacco* (Prof. Bertarelli) — 3. *I vegetariani e il Signore Iddio* (Dr. Casalini) — 4. *Clima di mare o di montagna?* (Prof. Muggia) — 5. *Igiene e cura dei capelli* (Dr. Zoltan) — 6. *L'igiene del nuoto e le tecniche del nuoto* (Prof. Bertarelli) —; III. Altre noterelle autobiografiche » (Dr. Casalini) —; IV. « Le poesie del medico ».

ORGANICITATE DE NATURA

Principio de ratione sufficiente, si bene homo considera, an non significa nostro profundo senti quod omne ente, omne objecto es in intimo relatione cum alio, de quale habe necessitate quasi ad intimo perfectione de suo essentia, et ab quale trahe ratione de suo modos et determinationes? Ce alio, si homo bene considera, es toto alio realitate. Natura es organico unitate que toto converge et se resolve in singulo suo partes: que reciproce resolve se in unitate de Toto et simul conspira ad harmonia universale. Et parte vive de toto ut toto de partes.

Tunc nos pote bene intellige ut nos senti alio præter nos ipso, et ut nostro ratione es expressione de intimo lege que rege universo natura: et nos intellige etiam ut es possibile scientia.

Ita etiam cessa necessitate logico de discontinuitate de materia et de atomismo, causa de omnes sophisma et repugnantia in scientia et philosophia.

Pro limita nos ad consideratione de motu, Aristotele jam senti quod omne corpore debe habe ratione de suo motu (et etiam de suo quiete): et isto ratione debe habe in alio aut in se. Si habe in se, non pote consiste quin in tendentia intimo: ad quo? ad alio corpores?

Præconcepto atomistico, qui in illo etiam es latente, jam veta ad illo de intue isto justo solutione, et omne corpore illo cogita move se per se ipso: alios potius fac impedimento. Et quoniam finalitate habe suo fine et tendentia debe es ad quodam loco, tendentia de omne corpore es ad suo loco naturale. Spatio ita es homoganeo, sed habe suo intrinseco forma, architectura, que se concreta quum omne corpore sume in illo suo loco. Et partes de Terra non tende uno ad alio, sed ad centro de universo, in quo se constipa et congloba.

Ad ce contradic, postea, quod spatio, secundum Aristotele, non existe ex se, sed es solum loco de objectos in suo mutuo relatione de contiguitate.

Secundum Galileo, contra, partes de Terra conspira ad suo Toto, et ita partes de Luna et de omne alio astro. Sed adhuc præconcepto (aut, potius, quodam necessitate logico) de atomismo, et consequente impossibilitate de intellige actione ad distantia, jam non fac ad illo intue possibilitate de actione attractivo de Luna (aut Sole) super Terra: quin etiam jam illo nega. Propter

ce illo tanto jam labora ad quære super Terra causa de fluxus et refluxus de mare, et jam crede reperi isto in combinatione de effectus de duo motu de rotatione et de revolutione. Nec jam vide quod idem difficultate es in tende de partes de Terra ad suo Toto.

(Me observa hic ut Galileo require forsitan etiam de attinge aliquo motu absoluto: aliquid de analogo ad quod jam tenta cum noto experimento Michelson).

Analogia de actione inter partes de Terra et de actione inter astros jam attinge Newton: et lege de gravitate fi ita casu particulare de lege de attractione universale. Sed cum permane præconcepto atomistico, jam repugna ce ipso actione, que homo non pote intellige nec ut explicante se ad distantia nec ut explicante se per contiguitate. Inde Newton renantia ad require mysterioso causa: «Hypotheses non finge».

Sed cum nos admitte organico unitate de toto natura et nos in consequentia nega discontinuitate, et cum nos intellige omne partes conspirante ad Toto universale, nos non tolle etiam ad attractione omne logico repugnantia?

Perugia, R. Lyceo Scientifico.

GIUSEPPE ROLLA.

UNO COLLEGIO POPULARE INTERNATIONALE DE REGIONES SEPTENTRIONALE IN GENEVE

In die 6 dec. 1930 se reuni in Viskadalen, apud Göteborg, circa 40 delegato de institutiones syndicale et pro educatione de adultos, et delibera fundatione de « Associatione pro Collegio popolare internationale de Regiones septentrionale in Genève ». = Ut initio, Associatione i institue ibi, in aprile 1931, uno cursu de instructione de 3 mense.

Docentia i es in 3 lingua scandinavo. Cursus es aperto ad omnes, sed homo spera que illos es frequentato præcipue ab repræsentantes de labore organizato. Cursus i habe caractere practico, cum scopo de familiariza alumnos cum natura et problemas circa collaboratione inter Status et organico structura de internationale institutiones. Uno speciale cura homo i habe de positione de illo Regiones in motu internationale et de possibilitates de collaboratione pro Regiones ipso. Professores i es funcionarios de internationale institutiones, nativo de Regiones septentrionale, aut delegatos de isto Regiones in institutiones ipso. Ultimo mense de cursu i coincide cum annuale sessione de Internationale Conferentia de Labore.

Associatione jam exprime suo desiderio de collabora cum Commissione pro educatione de Unione internationale de Associationes pro Societate de Natione, et cum Associatione mundiale pro educatione de adultos, cum scopo de extende novo motu ad alio gruppos linguistico.

« VARIA ET LEVIA »

VITA ET SOLE

Vita es ut Sole
nasce color de rosa...
sed ad terra oblivioso
capite flecte et mori.

Sole in magno gyro
de amplo trajectoria,
comite habe gloria
cum luce et cum fulgore.

Trans purpureo nebula,
capite flecte in unda,
in mare se submerge,
vivido redi cras.

Sed mortale vita
comite habe dolore,
volve ad occasu et mori
et non reveni plus.

Cefalù (Sicilia)

FILIPPO AGNELLO di Ramata.

FACETIAS

— Quia vos tene semper in automobile cane pro venatione?
— Nam illo collige pullos pressato sub automobile.

* * *

Parocho, ad uno de suo fideles que habe naso spongioso
et rubro: — Vino es tuo majore inimico.

— Vos prædica: Fidele debe ama suo inimico.

Parocho: — Es vero, sed me non suggere de ingluti illo.

* * *

Tourista americano: — Nos visita Roma in duo die.

Amico: — Non es possibile!

Tourista americano: — Nos divide operatione; meo uxore
visita palatios et me visita templos.

STUDIOSO PERVAGANT

1. Studioso pervagant
Tot famoso vegetant,
Sempre leve, agile,
Vivi heri, hodie.
2. Sine ul pecunia
Studios non hæsitã,
Un vel altro bon curat
Faci il disjejunat.
3. Contra site adjuva
Birra de Bavaria
Et in imbre irruent
Novo claro firmament.
4. Nec in solitudine
Essi sine comite:
Cantu suo libera
Illo a tristitia.
5. Studioso pervagant,
Tot famoso vegetant,
Sempre leve, agile,
Vivi heri, hodie.

Linz (Austria)

ALOISIO HARTL.

* * *

— Matre! Matre! — esclama infante Maria, — in olla
de lacte cade mus.

Matre: — Te extrahe illo ab olla?

Maria: — Non, me pone in olla catto.

* * *

Matre ad Camillo: — Te dona ad tuo fratre parte meliore
de piro, in conformitate ad meo consilio?

— Sine dubio, matre! Me dona ad illo semine: in isto modo
Camillo pote fac plantatione et obtine arbore.

In restaurante.

Domestico vide cliente que plora ante plato de carne.

— Excusa, cur Vos plora?

— Me plora cum spe de redde tenero carne.

FACE

Omnes effrenato fortias,
omne anxietate,
cupiditates
et àvido fame
de vive,
et impulsu de capta,
de gaude, de floresce
in egoistico gaudio,
et tormentoso pàlpito (*)
que quære, que vol, que dole,
in imo, in rebelle corde,
te reprime debe, et doma.
Cum làqueo de sacrificio,
in ùnico nodo
involve, te,
filos de desiderios,
cum summitates libero;
ita ardore que urge
ascende
in puro cælo de ànima,
et accende
pulero vivido face
que aspira ad fi stella.

BRUNA.

(Versione ex *Gnosi*, Torino, N. 6, Nov-Dec. 1928).

*) Motu de corde.

In tribunale.

Præsidente ad accusato: — Vos cognosce vestro destinatione si vos non dic veritate?

— In inferno.

— Si, contra, vos dic veritate?

— In carcere.

Miraculo. Super janua de Ecclesia.

Cæco: — Excusa Domina! Vos erra; isto es moneta de Urbe de Vaticano.

Domina: — Fortunato homine! Conserva illo; me es valde læto quia isto sancto moneta produc miraculo de redde ad Vos usu de oculos.

(Continua pag. 48, 50).

REVISTA DE REVISTAS HUNGARICO

Redactore: *Dénes Szilágyi* — Damjanich u. 28 a. —
Budapest VII.

A Földgömb. (*Globo*) Organo mensile popolare de Societate Hungarico de *Geographia*. Red. Dr. R. Milleker. 1931, anno II., nr. 2.

U. Nobile: *Catastrophe de «Italia»*. Commandante de aeronave refer de fine de suo expeditione ad Polo Septemtrionale. Concernente causa de catastrophe, secundum N., existe solum conjecturas. N. sci solum, quod aeronave suo fi, subito, nimis oneroso, et collide cum glacie; et post, torso de id dispare inter nebulas. — E. Baktay: *Geographia mythico de Hindus, et influentia de Himalaya ad phantasia Indico*. Natura fac summo impressione in mentalitate de Hindus, in modo speciale, solitudine de silvas et montanias: ibi nasce optimo agnitiones de cultura religioso Indico. Maximo es influentia de Himalaya, in mythos, throno divino, centro de mundo, in aliquo loco etiam symbolo de deo ipso. Tale aestimatione instiga Hindus de explora toto India, et itineres fecunda toto suo mythologia in modo forte. Sed per isto, quod resultatus geographico fac parte de mythos, illos non fi confuso, ascientifico, in contrario, mirabile mythos et operes poetico contine valoroso et exacto agnitiones. — Dr. F. Ványi: *Uno die in Sahara*. — G. Tittes: *Systema de ferrovias de Turquia*. Amplo, programma, incepto in anno 1923, de constructione de ferrovias, es hodie jam in maximo parte realizato. Isto programma rationale significa grave progressu contra constructiones in tempore ante bello Europæo, quid habe quasi solum motivos politico, tactico. — G. Temesi: *Athenæ, Delphi, Olympia - et geographia*. — G. Vogt: *Ægyptu mirabile*. — Interessante photographias originale ex India Africa Septemtrionale et Turquia.

Irodalomtörténeti Közlemények. (*Communicationes de Historia de Litteratura*). Publicato per Academia Hungarico de Scientias. Red. Prof. E. Császár. 1931, anno XLIV., numero. I.

R. Gálos: *Juventia de Sándor Kisfaludy*. S. Kisfaludy es maximo representante de Iyra romantico in Hungaria. Suo chef d'oeuvre, «Amores de Himfy», in quid illo monstra-se discipulo de Petrarca, fi formato dum ultimo decennio de 18. sæculo. Dum isto tempore pleno de ideas novo, revolutionario, Kisfaludy fac numeroso itinere, et fi introducto in vita de societate, ubi illo recipe inspirationes de suo productione poetico. G. da vivo imagine de isto periodo in vita de poeta. — J. Csengery: *Virgi-*

lio in poesi Hungarico. I. Influentia de Virgilio es, quasi sine analogia, magno in litteratura de mundo. Dum renascimento, illo es, apud Cicerone, classico admirato in maximo gradu, et summo modello. Ita etiam in Hungaria. Sicut Hungaros, ante plus de mille anno, lucra elementos de suo cultura Europæo ex Italia, etiam nunc illos si continuo cum spiritu de humanismo per humanistas Italiano, dum regno de Anjou-s et de Matthias Corvino. Repræsentante eccellente de poesi humanistico Hungarico es Jano Pannonio, cognito tunc in toto Europa. Etiam illo imita Vergilio. Influentia speciale de Æneide ad epica nationale es, in 16. et 17. sæculo considerabile. Magno epopœa de Zrinyi, « Obsidio Szigethiana », monstra duplice influenza, de « Æneide » et de « Jerusaleme Liberato » de Tasso. Cs. constata, quod inspiratione per Æneide in formatione de Zrinyiade (thema de epopœa es defensione heroico de Szigetvár per avo de poeta, Miklós Zrinyi, in anno 1566, contra Turcos) es plus importante et in technica epico, et in episodis. — J. Waldapfel: *József Katona et « Tugendspiegel » de Veit Weber.* Analsi de influenza de « Speculo de virtute » per Weber, renatore de epocha de equestros (cavalleria), ad summo dramatico Hungaro de sæculo præterito, Katona. — Ex divite *Archivo*, nos cita uno littera usque nunc incognito de mathematico Farkas Bolyai, ex anno 1840. Bolyai scribe inter alios super sorte difficile de scientista Hungarico in illo tempore. « Nos pote solum, sicut pauperrimos, provide pane nostro quotidiano, quid nos preca in Paternoster, per labore indigno, et id mane apud nos solum ideale, quod homo paca pro nostro labore, quid nos ama », id es, pro labore mathematico. — Repertorio de historia litterario; primo dimidio de 1930, compilato per S. Kozocsa.

Képzőművészet. (*Pulchro arte*). Revista artistico-mensuale. Red. Dr. N. Gyöngyösi. Nr. 37. 1931, anno V.

L. Köszegi: *Significatione mundano de arte de Lotz. I.* Károly Lotz es uno de maximo pictores de sæculo præterito. Suo arte culmina in suo frescos, proximo in spiritu ad Veronese et Tiepolo. « In modo eccellente tres magno batimento monstrante versus Oriente, regna super mare de domos de nostro capitale: Templo de Coronatione cum Bastione de Piscatores, Palatio Regale, et Parlamento »; sed vero corona de Budapest es gigantesco fresco de Lotz in Opera. K. da vivo et profundo analsi de isto pictura. Involucro porta reproductione de id. — Relationes de duo magno expositione jubilar de isto anno: de Societate pro Pulchro Arte et de Societate Szinyei-Merse, cum divite materiale de imagines. — M. Hamvas: *De porcellano*, Auatrice pone quæstione: quare non existe arte de porcellano in Hungaria? Et affirma, quod es debitu de nostro artifices, de vivifica tale arte industriale.

Kortárs. (*Contemporaneo*). Revista de critica societale de litteratura, et de arte. Decem numero per anno. Red. J. Vajda - 1931, anno II., nr. 1.

Gorki: *Puella.* Novella de terribile realismo ex vita de proletariatu Russo: scripto in anno 1910. — Péter Pál F.: *Fascismo Italiano et conterrevolutione Europæo. I. Formatione de fascismo in Italia.* Proba de describe genesi de fascismo ex situatione œconomico in Italia. — R. Kármán: *Cabaret Paneuropæo.* K. puta, quod es impossibile de realiza Paneuropa, pro duo tendentia contradictorio inter status Europæo. Scopo originale et proprio de Unione es organizatione de oppositione contra bolshevismo. Sed Italia et Germania habe importante relationes œconomico cum Russia, ergo non pote adhære ad uno formatione contro Soviets. — L. Laurat: *Theorias de crisi.* — Poemas de P. Justus, Z. Mészáros, Z. Zelk. Glossario politico et litterario, semper interessante.

Magyar Orvos. (*Medico Hungarico*). Revista biseptimana de scientia, societate, et œconomia medicale. Red. Dr. S. Forbáth. 1931, anno XII., nr. 4.

Prof. H. Much: *Uno parvo meditatione moderno.* Contrario ad opinionone generale, qui puta juvenitia portatore de progressu, hodie M. constata, quod juvenes es multo plus conservativo, quam senes, et istos, in modo speciale in res medico, es, solum, progressivo et moderno. Causa de isto es, quod juvene generatione vol habe certitudine in omne; et propter isto fi dogmatico, et auxiliatore de uno scholastico papismo. Juvenes, etiam, non es audace — illos non aude de destrue thesis obsoleto, et non aude de collige proprio materiale empirico. M. illustra isto facto per exemplo de reactione de tuberculosi, ubi diagnosi negativo, in 30 %, es falso, nam majoritate de medicos non considera uno methodo « novo », invento ante tres decennio. Etiam hic, juvenitia non vol agnosce « novitate », et cade in reverentia ante phrasis de « auctoritates ». — Dr. A. Sulzer: *Contributione ad problema de alcohol.* S. non pote affirma, in modo apodictico, quod temperato alcoholismo *debe* es nocivo. Factores individuale, hereditario habe grave parte in sorte de alcoholista. Tamen, coram periculos immediato et mediato de alcoholismo, illo affirma necessitate de age contra id. Sed methodo de isto actione non pote es prohibitione, nam isto genera forte reactione; id debe es agitatione moderato: educatione de populo. — Prof. Dr. M. Griesbach: *Parte de exercitatione et de exhaustione apud accidentes. I.* — Dr. Forbáth, redactore, qui es etiam poeta bene cognito, tracta quæstiones societale de medicos. — Amplo revistas super libros, novitates, quæstiones sportivo, etc.

Mult és Jövő. (*Præterito et Futuro*). Periodico mensuale Judaico, de litteratura, arte, societate, et critica. Red. Dr. J. Patai. 1931, anno XXI., nr. 2.

Editoriale, de Dr. Patai, es dedicato ad eccellente auctore Péter Ujvári, mortuo ante brevi. Es publicato etiam ultimo novella de Ujvári. — J. Bielinski refer in articulo illustrato de sculptore Naum Aronson. — S. Carlebach communica suo impressiones de itinere ad

Paris. — Dr. S. Miller: *Pressa Judaico in America*. Periodicos in lingua Jiddish (pidgin ex Hebræo, Germanico, et Slavo) habe sufficiente importantia. Appare septem diurnale Jiddish in Unito Status. — Dr. E. Munkácsi: *Diurnale Romano*. Reflexiones de itinere ad Roma. Accentua significatione de urbe æterno pro historia judaico: colonia de Judæos in Roma es plus antiquo, quam in omne alio urbe de mundo, excepto Jerusaleme. — Multo notitia critico actuale, et valoroso materiale de imagines.

Revue de Hongrie. Consacrato ad quæstiones politico et œconomico de Europa Danubiano. Mensuale. Red. G. de Huszár. 1931, anno XXIV., nr. 2.

Prof. E. Horváth: *Basis de tractatu de Trianon*. I. Examine profundo de fundamentos historico de tractatu de pace, dictato ad Hungaria, quid determina etiam historia Hungarico in ultimo decennio. H. incipe analysi de præhistoria de «pace». — R. Dupuis: *Francia et Hungaria in præterito et in præsentem*. D. indica ligamento culturale inter Francia et Hungaria in præterito, quid nunc, post bello Europæo, in parte dispare. P. affirma, quod publico Franco debe relinque suo indifferencia contra Hungaria, et, manente fidele ad suo alligatos de parvo Entente, auxilia Hungaria in suo postulatione de justitia. — *Revista de Política Internazionale*. Divite et profundo. — Novitates œconomico.

Természettudományi Közlöny. (*Revista de Scientias de Natura*). Organo biseptimanale de R. Societate Hungarico de Scientias de Natura. 1931, anno LXIII., nr. 4.

Nos cita ex summario:

R. H. Francé: *Parvo habitans de solo*. — Dr. G. Marikovsky: *Purificatione in capitale*. Descriptione de methodo pro transporta fimo, uso in Budapest. M. cita, sicut motto, phrasi de Lavoisier: Non existe labore tanto abominabile, que non nobilita, quod suo scopo es de commune utilitate, et bono pro humanitate.

DÉNES SZILÁGYI.

Inventario judiciario.

Advocato ad scriba: — Vos expone: ampulla de vino de Capri.

Functionario aperi ampulla, percepit odore et observa: — Isto non es vino de Capri; ad me appare Barolo.

Post 20 minuta.

Advocato: — Vos annota: Ampulla vacuo.

Inter medicos.

— Vos reputa necessario uno consultatione?

— Sine dubio, infirmo es multo divite.

G. C.

BIOS

Revisu international pro Biologie et Biosophie

Redaction: Dr. ROBERT FODDIK et HENK BYLSMA
Administration: *Bios-Librarie*, Utrecht-Nederland,
Bolksbeekstraat 38.

INTRODUCTION.

Qui non credet hodie, in æra de «modern progressus», ad victorie, ad dominatione de «natur» cum auxilie de «exact» medies explorativ, de abstract, analyzant cogitation. In null tempore cogitant humanitat habe experit tal memorabil apparentie, tal gigant construction de positiv scienties super funde de occidental civilisation. Jam long scientie esset distribuet in mult specialitates. Sempre nov «disciplines» surge sicut funges. Infatigabil siti ad scientie, limitant se super special region, creat montes «professional literatur». Il cumula se, putresce in innumerabil bibliothecas, distant de et extra popul.

Nos debe confiter id!

Jam long bon disposition esset perdet. Plus et plus el «special-explorant» aberrat de totalitativ experiment de realitat.

Qui recognosce hodie organic relation de hom et cosmo?

Decadentie et descomposition es signe de tempore. Rigid, morte formes dissolve se in sanant processu de fermentation. Grand revolution exseque se, grand torna de mechanic scientie ad organic sapientie exseque se, silent et apart de extern eventu.

Trans omne conflict de parties, trans omne dogmatic hypothesis, trans rigid suppositiones nos debe explorare el fluent, real vita ipse. Solmen fundant, organic sapientie pote aperire de nove primitiv valore de vita, dum caduc valores cultural de descendente æra submerge in polve.

Nos va crear exact natural, nov cosmic imagine pro futur. El hom es mesur, funde et centre de personal cosmic experimentes. In omne phase de evolution hom aspira un ideal. Sue intelligentie matura et conform ad ce sue intellectual horizont extende se.

Nos va crear un cultur-centre, ubi maxim important mental problemes fi examinat secundum statu de maxim profunde hom-

et cosmo-cognition. Id es debit de omne erudit cognoscer maxim principal processu vital ad sue propre corpor; solmen post ce il va esser capabil comprehendere el vital communitat de hom et cosmo.

Naturalmen nos debe consecrar parte de nostre revisu pro recensiones de libres, revisus, etc., que disserta studie de hom et cosmo in sensu maxim large; ergo nos preca editores in omne regiones mitter ad nos eventualmen un exemplar de lue publicationes pro ce scope.

Utrecht, Martie 1931

Dr. ROBERT FODDIK.
HENK BYLSMA, Ing. chem.

EX DIFFERENTE FONTE

Uno medico in magno urbe habe suaso ad uno patiente usu de aquas salubre in Karlsbad.

Quando patiente aliquanto post reveni, vade ad medico, et quere, aquas profice nihil, et morbo ingravesce ex contrario.

Medico, que omnino non commemora casu, fac expone integre ad se habitu de corpore. Post loque:

« Me autem comprehendere nihil de quod te narra ad me, Dic agedum, quale stupido medico habe misso te in Karlsbad »?

Sine dice verbo patiente surge et vade.

* * *

« Doctore, me ute minus bono valetudine ».

« Itane? quidnam te habe? »

« Me es tam paupere quam formicas, et debe labora toto die sicut equo. Insuper me habe, omne die, fame sicut lupo, et quando me veni vesperi in domo, me es tam defatigato quam cane ».

« Heh, Vos vide, me judica melius, Vos vade ad veterinario ».

* * *

Domina Magno es offenso in suo ancilla, que nimis assidue vol exi.

« Minas », illa dice, « me non pote da semper ferias ad te. Futuro sol-die te debe remane in domo ».

« O, domina, et me jam promitte ad meo amita, me vol vade apud illa post meridie ».

Nunc Guilielmo subveni ad ancilla.

« Ahi, matre », illo dice, « permitte ad illa, ut exi ».

« Suo amita heri subofficiale facto es, et induto es ergo in suo novo paludamento cum lineas aureo ».

* * *

Illo: « Quid!!! Cibo non parato ad ce hora?!!! Bene, nunc me vade ede in uno restaurante ».

Suo uxore: « Ah, thesauro, siste adhuc per quinque minuta ».

Illo: « Quare? Cibo es parato tunc? »

Illa: « Non, sed me habe mutato vestimento in isto tempore, ut me comita te ».

* * *

Scriba curre in corridore obscuro de argentario contra aliquo. « Diabolico noctua stupido... » subito illo percipe, id es suo direttore, adversus qui illo conflagre... « que me es... ».

Vitio de ore.

— Quare te non contrahe matrimonio cum illa?

— Illa habe serio vitio de ore.

— Quid es isto?

— Non pote dice « Ita es ».

Oud-Gastel (Hollandia)

F. C. VAN AKEN.

DANTE ALIGHIERI ET NUMERO 14.

Nativitate de Dante eveni in die 14 majo 1265 (1+2+6+5 = 14).

Dante initia studio in Bologna in anno 1283 (1+2+8+3 = 14);

— duc uxore in anno 1292 (1+2+9+2 = 14);

— perveni in Milano in anno 1310 (1+3+10 = 14) ut offer salutatione ad Henrico VI que es in illo tempore spe de Ghibellinos;

— es exsule cum 14 cives de Firenze; ex istos Lapo Saltarello (cum cognomine et nomine composito de 14 littera) es unico persona de que nos lege citatione in divino poema.

Præsidente de Tribunale que condemna Dante in exsilio es Cante Gabrielli (14 littera).

Dante inter poetas præfer Virgilio Marone (14 littera); Dante es protecto in forma valido ab Guido da Polenta (14 littera). Et etiam cum 14 littera es composito Dante Alighieri et Divina Commedia titulo de excelso poema (de 14 mille versu).

In anno 1319 (1+3+1+9 = 14) Dante retrahe se in Ravenna, ubi mori, post 2 anno, in die 14 septembere, in ætate de 56 (14×4 = 56) anno.

C. G.

(ex Revista *L'Illustrazione Fascista*)

ACADEMIA PRO INTERLINGUA

CAVORETTO - TORINO

Volapük — München 1887 — Paris 1887-1892 — Petersburg 1893-1898
New York 1898-1908 — Torino 1909 — *Interlingua*

Præsidente: G. PEANO, Prof. in Univ. de Torino. Cavoretto-Torino.

Directore et Thesaurario: Ing. G. CANESI, Via Costigliole, 1, Torino 105.

Vice Thesaurario: V. L. LOWE, c/o Bureau of Standards, Washington D. C.
» S. CORIO, « West Dene », Charteris Road, Woodford
Green, Essex.

» H. BYLSMA, ing., Bolksbeestraat 38, Utrecht (Nederland).

» D. SZILAGYI, Damjanich u. 23 a., Budapest VII.

Thesaurario de Sectione Anglo: Gerald A. MOORE, 32 Cleveland Square,
London W. 2.

f » W. Jermierki, Skota Stoneczna 31. ul. 12. Krakow,
ANNO NOVO post check conto 402.574

Academia pro Interlingua, in initio de suo anno 44, memora cum gratitudine:

suo primo præsidente in 1887, Mons. SCHLEYER, auctore de *Volapük*;

suo primo direttore, prof. KERKHOFFS in Paris, que simplifica grammatica;

suo directores ing. ROSENBERGER in Petersburg 1892-1898, et Rev. HOLMES in New York 1898-1908, que publica vocabulario internationale;

et numero alio socio et non socio, que labora pro resolve isto magno problema.

In 1908 Academia per voto unanime, nomina me suo direttore; verte suo nomine in « Academia pro Interlingua », et pone in suo Statuto: « qui mitte quota ad thesaurario es socio de Academia ». Omne socio es libero de adopta forma de lingua que illo præfer. Libertate, necessario in scientia, produce concordia. Auctoritate, in scientia, habe nullo valore.

Academia preca collaboratores de expone regulas de proprio lingua. Majoritate de socios adopta pro Interlingua: Vocabulario internationale, orthographia latino.

Academia fac semper publicationes regulare, excepto ün

annos 1914-1920. In 1928 Academia assume quale suo organo SCHOLA ET VITA, que sub activo et intelligente direttore prof. MASTROPAOLO, fac publicationes semper plus vasto et interessante.

In præterito anno 1930, nos publica articulos de mathematica, physica, chemia, aviatione, astronomia et de vario scientia et arte; et da notitias et amplo bibliographia super toto motu interlinguistico, et novo propositiones.

Per Statuto, directione de Academia debe pone in discussione et in votatione omne propositione que sex socio subscribe.

Et nos spera in collaboratione de socios præsentate et futuro, in modo que novo anno produce fructus semper plus abundante.

G. PEANO.

INTERLINGUISTES, UNI VOS!

Un de prim exigentias pro exact interlinguistica es UN CENTRAL ORGAN. Nunc nos posside p. e. *Schola et Vita*, *Interlinguages* (Tolero), *Cosmoglotta*, *Mondo*, *Intercritica*, *Communications* et plure alter.

Quande interlinguistes va unir se et editar impartial organ, in que nos pote examinar pur scientificmen omne interlingue? Tal examination debe evenir secundum determinat regulas, que Henk Bylsma habe indicat in nrs. 11, 12, 13, 15, 16, 17 et 18 de sue « Interlinguistic Disputationes ». Cum auxilie de ce regulas nos disseca omne interlingue-systema et va obtiner *el* solution de interlinguistic problema. Apud ce organ omne systema pote editar un revisu pro litteratur, organizationes, actiones, arte, scientie, vita et tal, sicut prim parte de *Schola et Vita*.

Persones, qui vol auxiliari realisation de ce ideal, vol mitter lue adhæsiõn ad me.

Utrecht (Nederland), Bolksbeekstraat 38 - Martie 1931.

Dr. ROBERT FODDIK.

Red. « BIOS ».

Interlinguistes, qui vol donar aut vender libres, revisus, aut alter interlinguistic publicationes, pro completer mie interlinguistic bibliotheca, es precat mitter illes aut communicar conditiones.

Utrecht (Nederland), Bolksbeekstraat 38.

Dr. ROBERT FODDIK

ET NOS ITERA!

Prof. C. W. VON SYDOW, in *Cosmoglotta* 1931, n. 1, loque de *Latino sine flexione*.

« ... Li merit de ti nov-latin es, que it sta sur firm fundament. Per li auxilie de un latin lexico on posse trovar li formes del vocabules, usabil in L. s. fl. si on secue li regules dat de prof. Peano, e li finales del vocabules va es natural e ne arbitrari quam in Esp. o Ido. Scritione in L. s. fl. es passabilmen bon comprehendet immediatmen de tal persones, qui ha studiat li latin, e por tal abstract cosas quam mathematica it es forsan bon... Tamen conossentie del latin es tam poc diffuset, que anc inter li scientistes existe gran gruppes, que save it tam mal, que ille ne posse comprender un textu in li simplificat latin. To depend anc de ti fact, que li latin have un masse de paroles, quele tutmen ne es international, e que un masse de international paroles manca in li latin e deve esser haustet de altri fontes. In fin, li principies, que on ne deve haver flexion, es basat sur un pur erra, adsaver ti, que quelcunc flexion sempre e partù causa desfacilitàs... ».

Es, ut lectores vide, argumentationes, ad quales nos jam responde plure vice — etiam in ultimo fasciculo, 11-12, de 1930 (Vide *Repetita juvant*).

Nos itera:

« Latino sine flexione » jam servi ad suo Auctore, et suffice. Auctore supprime flexiones, non ut redde suo lingua plus facile, sed nam reputa illos non necessario.

« Interlingua » de Academia adopta « vocabulario internationale » et non solum *latino*, id es vocabulos *latino-internationale* et *internationale-non latino*; ergo, es apto, non minus quam « Occidental », ad exprime omne idea, et maximo moderno.

Academia, simul cum « vocabulario internationale », consilia « orthographia latino pro vocabulos derivato ex latino ».

Socios es libero de seque, aut non, isto consilios, de ute articulo, de supprime vocale finale de thema, de adde aliquo fle-

xiones, etc.; nam nos reputa que perfectione de lingua i es effectu et consequentia de tale libertate: ex usu et experientia, formas et elementos necessario aut utile — et, ergo, vitale — i remane, adoptato ab omnes, dum i es relicto illos superfluo aut non utile.

N. M.

INTERLINGUISTIC DISPUTATIONES

(Continuation de *Schola et Vita*, anno IV n. 8-9, 1929, pag. 245)

11. Ante examination de un interlingue, hom debe fixar ullo principies general, nam critica sine regules non habe sensu. Per ce thesi mult interlinguistic discussiones fi sine valore. Mult interlinguistes discute longo unaltre, cause el non-possession de principies, aut cause el non-comprehension del principies in interlinguistica.

12. Principal qualitat de interlingue es *intelligibilitat ad prim visu*. Ergo nos non pote adoptat fabricat vocabules, cum pretendet « regular derivation », nam illes es totalmen incomprehensibil pro non-initiat persones. (Vide: *Disputationes interlinguistico*, n. 8, *Schola et Vita* 1929, pag. 244).

13. Secundum thesi in 12 nos non pote etiam adoptat Peanic orthographie, nam iste desinenties es difficil pro persones ignorant latin aut un de lingue in que illes supervive (Italian, Hispan, Portugallic). (Vide *Schola et Vita* 1930, pag. 228).

14. Criticas et citationes in revisus interlinguistic debe esser complet et sincer. Si *Cosmoglotta* cita ex *Schola et Vita* 1930 pag. 227, me consilia ad redaction de iste revisu publicar etiam:

« Iste experimentes habe etiam demonstrat, que lingues cum fabricat vocabules, cum pretendet « regular derivation » es totalmen incomprehensibil pro non-initiat persones.

Cosmoglotta dic, que mie « conjugation es identic a ti de Occ., men li formes « va » e « vell ». (Recension de *Schola et Vita* n. 8-10, 1930). Pro que null commemoration de note 6, nam ce

note indica de ubi ce præpositiones verbal es vent. Ce formes non es introduct in interlinguistica per Edgar von Wahl.

Etiam « Regul de Wahl » non es sue « decovrition », sicut Occ. vol presentar id. Jam circa 1890 ce regules es publicat in un form plus scientific quam per Wahl. (Publication de iste regules va sequer). (Base de ce regules es indicat in Schola et Vita 1929 pag. 242, 243 et 244).

15. Secundum mult important et necesse principie de interlingue es adoptation de *unic base*. Omne interlingue, fabricat super multiplice aut super arbitrarie base, es inept mixtur, repletorie de barbarisme, et habe in se ipse jam germin de discordies et de dissolution.

Es vane, laborar pro systema cum heterogen elementes. Historie doce, que tal systemas cade un post alter. Sole possibil via pervenir ad stabil et universal systema es *unic base*, nec national nec arbitrarie, jam fact invariabil per sæcules.

16. Si ullo admitte regules, que in interlingue solecismes et barbarismes pote fier tolerat sine necessitat, aut vol assumer elementes ex plure lingues pro base de il, aut si aliquæ prætende, que id es permisse ute artificial formes, numer de possibil propositiones pro vocabularie et pro formes grammatical es mult grand et grand fi tunc etiam possibil numero de interlingues.

17. Omne discussiones inter systemas, fundat super multiplice et arbitrarie base va restar steril et unione es impossibil, nam sectatores de singul systemas quære sempre opinabil argumentes defender sue opiniones. Solmen *unic base* fac impossibil un oligarchie et exclude omne national et personal egoisme.

18. Nunc nos debe eliger lingue, qui va esser apt pro ce *unic base*. Il debe viver per mult vocabules et affixes in quasi omne lingues de Europa et America, debe esser international, sue grammatica et orthographie debe maner invariabil.

Solmen lingue de antique Roma mane optim de omnes componer natural, facil, stabil, invariabil et neutral interlingue. Ce base es immutabil, universal et probat per ætat de du mill annos, nam non es vent ex voluntat de pauce subit evanescent duces.

Utrecht, martie 1931

HENK BYLSMA.

PROCLAMATIONE AD COSMOGLOTTOLOGOS

Idistas, Neolatinistas, Novialistas, Occidentalistas, etc. etc.

Ripuntato Tukalanguages p. 374.

In dies 25-29 Augusto 1931 reuni se in Genève Congressu Internationale de Linguistas que vol delibera — inter alios — etiam super adoptione de uno lingua artificiale ut lingua auxiliare.

Cum summo gaudio me accipe informatione super isto facto, nam dicto Congressu constitue tribunale maxime competente pro resolve problemate interlinguale. Me spera quod decisiones de Congressu i es respectato et introducto in praxi ab Societate de Nationes — tamen me time quod isto decisiones differ multo ab ideale quem nos desidera et exspecta.

Nos non debe oblivisce quod majoritate de linguistas fave ad latino medioævale, anglo aut franco, de altero autem parte esperantistas cum suo disciplinpleno organizatione, potente medios pecuniario et eccellente methodos strategico constitue magno periculo pro solutione rationale de problemate interlinguale.

Ad contrario: cosmoglottologos independente (idistas, neolatinistas, novesperantistas, novialistas, occidentalistas, etc., etc.) constitue parvo gruppos non solum separatos sed hostiles in modo reciproco et sine majore influentia super scientiatos et super publico.

In tale conditiones non es impossibile quod Congressu de Linguistas, informato in modo insufficiente, partiale (si non falso!) i adopta uno solutione præmaturo que habe nihil commune cum rationalitate, solutione que non pote perdura et frange difficultates creato ab vita.

Humanitate non debe jacta pecunia et fortias pro experimentos que post pauco anno i appare ut non practico si non ut absurdo!

Coram tale periculo interlinguistas independentes non debe mane in lethargo!

Es facto non negabile quod Esperanto, gratias ad suo organizatione, disciplina, medios pecuniario et abnorme propaganda, deveni synonymo de Lingua Internationale.] non
] in praxi

Es evidente quod idistas, novesperantistas, novialistas, neolatinistas, romanalistas, meso'istas, novam'istas, occidentalistas,

etc., separatos constitue uno « quantité négligeable » — ad contrario: unitos in uno Fœderatione Internationale Intersystemale de Cosmoglottologos illos i constitue uno ente que pote exerce influentiã considerabile super motu interlinguale.

Etsi nostro opiniones personale es divergente, tamen nos omnes:

a) opina quod i es calamitate pro mundo si illo adopta lingua anglo, franco, latino aut esperanto ut Lingua Internationale Auxiliare;

b) expecta studio — *impartiale, approfondato, systematico, prolongato*, de problemate interlinguale — studio que debe es factu ab uno ente *internationale, neutrale, competente*.

Interlinguistas! Nos non pote permitte ut problemate de Lingua Internationale Auxiliare — ad que nos offer sacrificio de tanto fortia, tempore, pecunia et amore passionato — i es soluto in modo irrationale!

Cosmoglottologos! Non oblivisce quod linguistas es pleno de præjudicios et quod illos, dilettantes in cosmoglottologia, non habe nostro experientia in rebus interlinguisticis « et non nosce resultatatus » de nostro labores.

Coidealistas! Memora fanatico chauvinismo de adoratores de « Kara lingvo » et suo methodos de propaga suo idiomate que — secundum prof. G. Reynold, relatore de Commissione de Cooperatione Intellectuale — es « causa et effectu de decadentia mentale »!

Per uno organizatione universale fœderativo ad pacifico investigatione et discussione — per discussione ad intercomprehensione — per intercomprehensione ad unico rationale projecto de lingua universale auxiliare!

Kraków (Polonia), via Stoneczna 31.

WIESLAW JEZERSKI

Lectore de Cosmoglottologia in Universitate de Kraków

N.B. — Periodicos: « Interlanguages », « Cosmoglotta », « Mondo », « Progreso » et omne alio idistico, occidentalistico, etc., es precatu de publica meo proclamatione translato in proprio lingua atque de transmittit ad me relativo exemplare.

PROJECTO DE ORGANIZATIONE DE INSTITUTO INTERNATIONALE DE INTERLINGUISTICA

1. Nomine de instituto es: « Instituto Internationale de Interlinguistica » aut « Instituto Internationale de Linguistica Normativo ».

2. Sede de Instituto et de suo Officio Permanente vol es sede de Societate de Nationes. Usque ad creatione de Officio Permanente, Instituto habe suo sede in urbe ubi reside Secretario Generale qui es Directore de O. P.

3. Scopo de Instituto es:

a) facilitatione de relationes inter cosmoglottologos de diferente nationes et de vario opiniones;

b) propaganda de adoptione de uno lingua artificiale ut lingua internationale auxiliare;

c) studio approfondato et exhaustivo atque discussione systematico de principios super que uno lingua internationale artificiale debe es constructo.

In caso si nullo systemate existente concorda cum resultatatus de investigatione:

d) modificatione de uno existente aut elaboratione de uno novo idiomate artificiale.

4. Instituto es organizatione internationale et neutrale: illo non propaga ullo definito projecto de lingua internationale auxiliare (usque eventuale elaboratione de proprio projecto).

Tamen in omne casu Instituto habe jure de diffunde resultatatus de suo investigationes.

In correspondentia cum cetero membros et in publicationes officiale omne membro habe jure de ute lingua quem illo præfer. Es interesse proprio de membros ut illos ute lingua naturale plus diffuso (anglo, franco, teutonico) aut uno lingua artificiale intelligibile ad primo visu.

5. Instituto debe tenta de obtine:

a) protectoratu de gubernos,

b) approbatione de academias et societates scientifico.

c) succursu finanziario permanente ab gubernamentos.

6. Instituto vol es composito ab sequente gruppos de membros:

a) membros fundatores — qui subscribe præsentate projecto;

b) membros nominato ab Societate de Nationes et ab singulo gubernamento *);

c) membros nominato ab academias et societates scientifico *);

d) membros cooptato ab membros actuale.

Es re indispensabile ut repræsentantes de typos maxime diversos de linguas naturale et de vario disciplinas (logica, psychologia, sociologia, linguistica generale, etc.) participa in labores de Instituto.

(* in casu quod gubernamentos et academias approba existentia de Instituto)

7. Instituto habe sequente organizatione interno:

- a) sectione de principios generale
- b) » » grammatica
- c) » » vocabulario (cum subsectiones speciale)
- d) » » phraseologia et stylo
- e) » » experimentatione
- f) » » terminologia
- g) » » organizatione (methodos de introduc, doce

et « conserva » id es fac stabile et uniforme L I A).

h) Officio (Bureau) Permanente (administratione de periodicos et finantias, bibliotheca, archivo, propaganda, labores statistico, projecto de conventionione internationale, correspondentia officiale, affares « diplomatico », scrutinios).

Membros pote forma gruppos sequente:

- a) in omne singulo statu
- b) linguale (anglo, franco, etc.)
- c) opinionale (idistico, occidentalistico, etc.)
- d) professionalē (logicos, sociologos, etc.).

8. Instituto vol elabora methodos præciso de investigatione, de discussione et de experimentatione, et expone illos in uno Regulamento Speciale.

Postea Instituto compone uno « inventario » completo de quæstiones que debe es investigatos, discussos et experimentatos, in tale modo quod homo pote transi ab principio plus generale et plus fundamentale ad principio plus particulare.

Es utile si omne quæstione — in ordine de suo loco in « inventario » — es:

- a) exposito sub vario aspectu ab plure coreferente in organo officiale,
- b) discussio in modo exhaustivo ab membris in organo officiale
- c) experimentato in modo sufficiente sub forma de vario solutiones concreto proposito ab membris.

Postea uno relatore generale debe:

d) expone in organo officiale resultatus de discussione et de experimentos.

In fine membris propone solutiones definitivo et præsidente

e) pone relativo propositiones in votatione et publica resultatus in organo officiale.

9. Statuto completo de Instituto debe es elaborato si adimime 30 persona subscribe præsentate projecto.

Initiatore es Secretario Generale « ad interim ».

PROGRAMMATE

DE INVESTIGATIONES IN CAMPO DE INTERLINGUISTICA

1. *Principio de « automatismo ».*

An homo pote et debe elabora tale principios generale ut omne regula particulare afflue ex isto principios in modo indubitabile?

2. *Principio de motivatione.*

An omne principio pote et debe es motivato in modo præciso?

3. *Principio de consequentia.*

An omne principio debe extende se ad omne casu particulare?

F. Ex.: *aut graphismo aut phonetismo?* — *aut selectione de radices aut selectione de vocabulos completo?* — *aut synthetismo aut analytismo?* — etc.

4. *Principios de neutralitate.*

Que es neutralitate? — An LIA debe et pote es neutrale? — An idiomate artificiale, constructo ab uno solo auctore, es neutrale?

5. *Principio de aposteriorismo*

An LIA debe habe basi in linguas naturale? — An es necesse de corrige isto basi naturale per principios « a priori »? — Ad quale limite nos debe admitte principios « a priori »?

6. *Principio de universalitate.*

An mundo debe habe uno LIA aut plure LIA (Borgius)? — An LIA debe es constructo pro omne classe sociale aut pro uno classe sociale definito? — An LIA debe es constructo in tale modo ut pote servi pro omne usu aut suffice si illo es apto ad servi pro usu restricto p. ex. cum exclusione de litteratura pulchro? — LIA et base culturale. — An LIA debe habe suo base in omne lingua naturale de mundo aut solum in uno gruppo definito de linguas? — An es rationale si *structura* de LIA habe base « oecumenico » et *vocabulario* es constructo in base « restricto » per ex. paneuropæo, romano-germano aut græco-latino? — An categorias grammaticale existente in linguas indoeuropæo es uno phænomeno universale? — An base de selectione de elementos lexicale debe es constituto diffusione:

a) immediato?

a) absoluto (Jespersen)? — b) relativo (Borgius)?

EPISTOLA APERTO

ad *omne* Cosmoglottologo de bono voluntate,
 ad *omne* auctore de idiomate artificiale,
 ad *omne* redactore de periodico interlinguistico, in modo
 speciale ad Dominos:

Socii

P. Ahlberg, E. Ahlstrom, F. C. van Aken, Dre Aschwanden, Prof. K. Asakawa, Dre S. Auerbach, T. V. Bäckström, S. Bakonyi, J. Barral, R. Berger, A. Beuthner, E. Biddle, Prof. L. Bladin, Dr. S. Blöndel, G. Bohin, Prof. Dr. H. Bohr, S. Bond, Dre H. Borgius, Rev. Fr. Buckel, Ing. H. Bylsma, Prof. D. Carr, J. Casse, Adv. V. Cheshihhin, H. Cornioley, A. Creux, J. Csatkai, Dre Croessmann, G. Dayras, A. Deminger, V. Ditle, Prof. Donnan, Espitallier, Prof. E. Falck, O. Fergusson, A. P. Gianelli, Rev. J. Gross, Prof. A. L. Guérard, J. Gär, Rev. J. Guignon, M. G. de Guesnet, Dir. Dre Guinchard, A. P. E. den Hengst, Haislund, A. Haldin, G. O. d'Harvé, J. Honti, Rev. J. Houillon, P. Hugon, H. Jacob, Ing. K. Janotta, J. Kajs, Prof. Dre G. de Kolovrat, Dre E. Krikortx, Prof. Dre Küppers, S. Lafay, A. Lantos, A. G. Larsson, Dre St. Litjedahl, Prof. Th. P. Lesch, Prof. A. Levanzin, Prof. F. V. Lorenz, P. Lundström, Prof. P. Lusana, H. J. Macmillan, Dre V. Madsen, Prof. N. Mastropaolo, Prof. J. Mathys, E. Mauney, Prof. G. Meazzini, E. F. Mc Pike, Dre Mell, H. Meier-Heucké, J. Meysmans, H. Milner, A. Matejka, Dir. G. A. Moore, E. Moes, Dre Molenaar, G. Mönster, Dre Nidecker, Prof. Dre Nykl, Noetzli, den Outer, S. Pankhurst, Prof. Dre G. Peano, Dre A. Peipers H. Peus, Prof. Dre G. Piccoli, Ing. Pigal, E. Potomet, Prof. S. Quarfood, L. Ravasse, Mr. A. Z. Ramstedt, G. H. Richardson, Dre Fr. Riedel, Prof. Rossellò-Ordines, Prof. Dre Saareste, Prof. R. de Saussure, Prof. O. Scheffers, Prof. Dre Schrag, Dre K. Schüppel, Dre C. Sjöstedt, W. Schwartz d. A., Prof. Dre A. Stör, Prof. N. Lund, Prof. Dre H. C. von Sydow, D. Szilágyi, Dre M. Talmey, Major Tanner, A. Thodoroff, G. Touflet, Prof. Verzan, S. Voirol, Prof. E. de Wahl, Max Wald, E. Weferling, J. Weisbart, Dre Wormser, Prof. Dre N. Gushmanow, R. Zeidler.

Honorato Coidealistas!

Me preca vos de attribue benevolo attentione ad meo:

« Proclamatione ad Cosmoglottologos »

« Projecto de organizatione de Instituto Internationale de Interlinguistica »

« Programme de investigationes in campo de interlinguistica ».

Me invita vos in modo publico ad subscribe meo projecto de Instituto de Interlinguistica et ad declara se suo membrofundatores.

b) etymologico (Peano)?

— Pro vocabulario de LIA nos debe elige: a) radices (Ido, Novial, Romanal)? b) vocabulos completo (L. s. fl.)? — An base de isto selectione es: a) graphismo (L. s. fl.)? b) phonetismo? — Homogeneitate (L. s. fl. Romanal, Apolema) aut heterogeneitate (Ido, Novial)?

7. Principio de qualitate.

An « quantitativismo » in selectione de elementos es semper applicabile? — In que casu LIA debe seque « qualitativismo » (Bond)? — quale es normas pro gradua elementos (inventos in linguas naturale) ex puncto de visu « qualitativo »?

8. Principio de « prospectivismo ».

An non es necessario ut LIA præcurre evolutione de linguas naturale? — Quale tendentias nos pote observa in linguas naturale? — An uno tale tendentia non es analytismo? — An alio tale tendentia non es generalizatione de categorias?

9. Principio de « resistentia ».

Quale debe es structura de LIA ut illo pote resiste in modo facile ad influentias destructivo — ut illo mane (in gradu possibile) uniforme in spatio et in tempore?

10. Principio de energetismo.

« Monosymbolismo » (Bolak) aut « polysymbolismo »? — a) « monographemia » « monophonemia » (Esperanto); b) « monolexia » « monosemia » (Ido) — analytismo — relationes inter ideas debe es significato per particulas aut per positione in phrasi? — energetismo « activo » et « passivo » — vocabulos breve es energetico in modo « activo », vocabulos longo in modo « passivo »; vocabulos breve es plus æconomico pro scribe et loque sed plus difficile ad intellige dum auditione. — « oligophonemia » (Sapir) — « oligolexia » (Esperanto, Apolema) — « stenolexia » (Pan-Kel de M. Wald) — « intelligibilitate per contextu » ex puncto de visu de energetismo — « intelligibilitate ad primo visu » — « bifurcatione » de ideas ex puncto de visu de energetismo.

11. Principio de præcisione et de logicitate.

In que consiste præcisione et logicitate? — Ad que limite LIA debe es præciso, et logico? — In quale modo nos pote concordat præcisione et logicitate cum facilitate? — intelligibilitate « per contextu » ex puncto de visu de præcisione — « bifurcatione » de ideas ex puncto de visu de præcisione.

12. Principio de hierarchia.

In quale modo nos debe concordat principios contradictorio? — An es utile de statue hierarchia stabile inter principios?

Meo projecto non es tabu « netushebla »; vos pote propone suo modificatione.

Programmate de investigationes es solum uno surrogato de uno « inventario » completo que debe es elaborato.

Guerra de omne contra omne in campo de cosmoglottologia noce ad nobile idea de Lingua Internationale.

Necessitate de collaboratione de repræsentantes de vario « scholas » interlinguistico es evidente — sed tale collaboratione non es possibile sine uno centro internationale.

Me invita vos ad creatione de tale centro!

Si vos non approba meo projecto aut non desidera resp. non pote participa in suo realizatione me preca ut vos communica motivos de vostro abstinentia.

In omne casu me exspecta vostro *publico* responso.

Kraków (Polonia), via Stoneczna 31.

WIESLAW JEZERSKI

Lectore de Cosmoglottologia in Universitate de Kraków.

terito perfecto (« Plusquam perfectum » latino), tempore 5 = futuro imperfecto (« Futurum » latino), tempore 6 = futuro perfecto (« Futurum exactum » latino).

Es satis verbos in A. T. Ho. et alio linguas vivente, ubi participio passivo = infinitivo.

Me enim non vol suade nunc, ute « thema » in loco de participio passivo, quando isto es « thema » + to.

Sed nos i habe conjugatione completo de verbos: *es, pote, vol, disce, vade*, etc., que non habe participio passivo. Id i es etiam simplificatione præcipue pro verbos de tertio conjugatione, et alios que habe participio passivo « irregulare », quod causa es de difficultate ad non-latinista, que incipe scribe II.

Solum, quando participio passivo fi uso ut adjectivo, debe nosce participio passivo.

Oud-Gastel (Hollandia)

F. C. VAN AKEN.

BIBLIOGRAPHIA

ARCHEION, fundatore et directore A. MIELI, 12 rue Colbert, Paris 2. Vide API 1930 pag. 390.

Isto multo importante periodico pro historia de scientia semper publica in Interlingua summario de articulos in vario lingua. Numero 3-4 de 1930 (julio-decembre) contine:

F. CAJORI, *Verbo « logarithmo » ante Napier*. Napier in 1614 introduce verbo *logarithmo*, numero de ratione, aut exponente, et publica tabula de logarithmos. Sed jam in 1553, Caspar Peucer publica *Logarithmanteia*, divinatione per numeros que fi verbos, id es numeros triangulare in correspondentia de litteras de alphabeto, et resulta numeros magico que servi pro divinatione.

Archeion cum dolore annuntia morte de auctore Cajori, valente historico de mathematica, in 14 augusto 1930, et publica suo necrologio per SMITH.

M. STEPHANIDES, *Analysi de substantias in antiquitate*. — E. FORTOLOTTI, *Conicas de Apollonio et problema inverso de tangentibus in Torricelli*. — H. LEHMANN, *Comparatione de methodos de labore de Constantino Africano et Johannes Aflacio*. — W. LIBBY, *Shakespeare ut psychologo*. — G. BILANCIONI, *Felice Fontana Trentino et investigationes in anatomia et psychologia de aure et alio organos de sensu in secundo dimidio de XVIII seculo*.

COGITATIONE SUPER CONJUGATIONE
IN INTERLINGUA

Si nos adhibe verbo auxiliare « habe » ad forma diverso tempores, que repræsentata actione *perfecto, finito* (sive in præsentate, sive in præterito, sive in futuro) non necesse es, nos ute participio passivo. Thema de verbo suffice.

Conjugatione fi tunc:

1. Me ama, mone, etc.;
2. Me habe ama, mone, etc.;
3. Me e ama, mone, etc.;
4. Me e habe ama, mone, etc.;
5. Me i ama, mone, etc.;
6. Me i habe ama, mone, etc.

Tempore 1 = præsentate imperfecto (« Præsens » latino), tempore 2 = præsentate perfecto (« Perfectum » latino), tempore 3 = præterito imperfecto (« Imperfectum » latino), tempore 4 = præ-

Parvo Communicationes: G. TESTI, *Uno antiquo formula pro fabricatione de gas asphyxiante* — Piera SCARABELLA, *Vincenzo Ottaviani, mycologo* (1790-1853).

Comitatu internationale de Historia de Scientias — Fundatione «Pro Scientia», Centro internationale de synthesi — Societate internationale de Historia de Medicina.

Analysis critico. Periodicos. Notitias.

In recensione de libro Cajori, pag. 396, prof. Mieli dice: «lingua internationale auxiliare es fatale et suo motu supera omne obstaculo, non solo in campo scientifico, sed etiam in illo politico et sociale».

34/1 ROCZNIK ASTRONOMICZNY, *Annuario de Observatorio Astronomico de Cracovia*, supplemento internationale, cum subventione de Unione Astronomico Internationale et de Ministerio de Instructione Publico et de Cultus, edito per T. Banachiewicz, Kraków 1931.

N. 9, pag. VI-110, es toto scripto in interlingua «Latino sine flexione», sicut præcedentes. Vide API 1930 pag. 59.

41/ SCHWEIZERISCHES GUTENBERGMUSEUM. Bern, red. Luthi.

In n. 4 de 1930, pag. 172, annuntia chartas postale, de ing. Canesi, et reproduce uno scripto in Interlingua.

DIE UMSCHAU, Frankfurt a. M., in numero de 6-XII-1930 publica breve articulo de socio D. Szilágyi, que loque de «Græco catholico» per G. Piccoli, publicato in API 1926, pag. 112, quale docto compositione pro intellige vocabulos græco internationale.

41/ RENDICONTI della *Unione Professori* — Dir. Prof. A. di Dia — Milano, via Lauro 2.

N. 1, Januario 1931, publica articulo in Interlingua de prof. S. Carassali: «Interlinguista Josepho Peano et Æsthetica», que nos publica in isto fasciculo.

41/ LA FEDERAZIONE MEDICA, Corso Vittorio Emanuele, 24, Roma.

Isto periodico, in N. 20-XII-1930, publica articulo de Dr. SERGI «Latino in scientia de medicos», que expone historia de Volapük, 1879, que post magno successu, cade per causa de elementos artificiale et arbitrario.

Latino es base de lingua internationale, sed suo grammatica exige longo studio. Interlingua adopta latino sine grammatica, et es intelligibile sine studio ab omne populo neolatino, et etiam ab Anglos et Germanos; Interlingua es lingua auxiliare multo facile.

Auctore propone de organiza Commissione in Congressu Internationale de Medicina, que publica vocabularios, et augura quod periodicos de Medicina publica summario in Interlingua.

In N. de 20 I 1931, uno articulo declama pro Esperanto.

In N. de 1 II 1931, alio scriptore vol quod omnes adopta solo «latino simplice».

Et N. de 1 III publica responsu de Dr. Sergi, que demonstra difficultates de Esperanto et de «Latino simplice», si non es simplice ad maximo, sine grammatica, Interlingua.

Idem N. publica articulo de prof. Peano, que expone historia de problema, et de Dr. R. Babini pro latino.

Isto discussione excita interesse de medicos ad problemas de lingua internationale, et es multo utile.

34/1 41/1 E. SAPIR, prof. in Universitate de Chicago, in THE AMERICAN MERCURY, februario 1931, publica articulo super lingua de mundo. Desiderio theorico de uno internationale auxiliare lingua es generale. Sed existe differentias de opinione. Plure puta quod lingua Anglo es de facto lingua internationale in præsentate, et magis in futuro; es lingua plus simplice et regulare quam aliquo lingua artificiale. Sed interlingua es necessario ad commercio, et in reuniones scientifico internationale. L. I. debe es proximo ad symbolismo mathematico. L. I. debe es simplice, regulare, logico ad maximo. Debe es superiore ad omne lingua commune, sicut methodo mathematico pro exprime quantitates es superiore ad verboso et longo lingua commune.

Auctore nota plure irregularitate in lingua Anglo, et in Franco. Ergo nullo lingua nationale corresponde ad analytico et creativo spiritu de tempore moderno. Unde mathematica et logica symbolico evolve proprio systema de symbolismo.

Uno bene constructo lingua internationale es multo plus facile ad disce quam uno nationale lingua. Crescente applicatione de linguistas, mathematicos et scientistas ad studio de isto problema, bene promitte pro futuro.

PROGRESO, *Ofical organo dil Uniono por la Linguo Inter-ciona*. Editore: C. Papillon, 52, rue Petit, Paris-19. Redactore responsabile: A. Matejka, 15 avenue des Ecoles, Villemomble (Seine). Redactores de singulo partes: Lingua, prof. dr. S. Bakonyi, Parkstrasse 6, Dessau (Germania); Propaganda, H. Jacob, Soorstr. 75, Berlin-Charlottenburg; Bibliographia, kan. J. Gross, Riddes (Helvetia); Litteratura, E. Mauney, place Saint-Pierre 19, Paris-18, et H. Jacob.

N. 1, januario 1931, fasciculo de 64 pag., contine: Saluti ad «Progreso» — Literaturo, 14 pag. — Mesajo et Decidi dil Akademio — General diskuto pri la fonetiko, per S. Bakonyi, S.

Quarfood, J. Gross, J. Roze, J. Houillon, A. Matejka, Espitallier, G. H. Richardson, S. Auerbach, Akademiano, A. Stor, G. A. Moore, G. Meazzini, K. Feder — Decidi dil interimal Akademio, per J. Roze — Tra la Mondo — Organizo — Diversaj.

OVRE, *Bibliotheca in Occidental*, Red. prof. H. Pasma, Tabor 1006.

Serie 1931, impresso in 200 exemplare, appare in fasciculos trimestrale. N. 1 contine: E. A. Poe, *Un descense in li Maelstrom*, pag. 1-16.

COSMOGLOTTA, in 1931 muta sede. Novo Redactione: A. Z. Ramstedt, Helsingfors, Finlandia, Villagatan 25; novo Administratione: J. A. Kais, Brno XII, C. S. R., Vilsonova II.

N. 1 contine: A. Z. Ramstedt, *Nov annu-nov effortie* — Dr. F. Werner, *Organisation del scientific exploration e necessità del mundilingue*. Mentiona libro de A. Meyer, prof. in Universitate de Santiago, que propone, quale lingua universale de eruditos, uno latino idealizato — Prof. C. W. von Sydow, *Quelc paroles concernent Latino sine flexione* (Vide ante: *Et nos itera*). — *Appell al interlinguistes*. Notitia de cursu que prof. A. Guérard i tene in Stanford University — Dr. W. Erhenstein, *Psychic installation*. — K. Capck, *Historiette del dirigent Kalina*.

In Chronica mentiona *Schola et Vita* n. 11-12 de 1930. Cita articulo « Ad sincero fautores de lingua auxiliare internationale » de ing. Canesi, et nota: « Li idé es bell e attractiv, ma il sembla nos que it es desfacil realisar. Es in li homan nature, que on separa se del homes con altri opinionones e associa se con coidealistes e tam long quam on posse on vole parlar per propri organ... Noi ja ha videt, que Schola et Vita durant li passat annus e anc in su ultim numero contene articules in divers interlingues, ma noi ne save quo ha esset ganat per to. It sembla, que in li present statu noi posse far mult por intercomprension e reconciliation per directer li attention del letores al organes del altri scoles, e talmen noi ha actet, ma regrettabilmen noi ne trova in li ultim numero de Schola et Vita un mention pri nor revue « Cosmoglotta ». (In n. 11-12, 1930, nos fac mentione de « Ovre » et de « Lingue internationale »; non de « Cosmoglotta », solum quia ultimo numero de 1930 perveni ad nos quando *Sch. et V.* es jam impresso).

Cita etiam articulos « Algebra de Grammatica », « Latinesco », « Evolution-schema del interlinguas ». « Repetita juvant », et protesta contra usu que nos fac in isto articulo de nomine « Interlingua ».

Lingua de Academia, in 1887, habe nomine « Vol-a-pük », id es « mundi-lingua », suo versione in 1909 es « Interlingua ».

Isto nomine, proprietate de Academia, in ultimo annos place ad multo publico, que adopta illo in sensu de lingua internationale in generale. Isto usu non produce confusione.

Et nos gaude si alios adopta ideas de Academia pro Interlingua: vocabulario internationale, orthographia regulare, breve grammatica.

Pro comparatione, nos reproduce ex articulo Canesi: — « Auctores et fautores de vario lingua auxiliare non debe imita mercatore que time concurrentia de negotio proximo que vende identico merce ».

Versione in *Occidental*: — « Autores e fautores de varie auxiliari lingues ne deve imitar mercatores, queles times li concurrentie del proxim affere, quel vendi li sam merces ».

INTERLANGUAGES (es novo nomine de TOLERO). Edit. E. Mauney, 19, Place St. Pierre, Paris-18.

Jam appare n. 28, 29, et 30 (januario, februario et martio 1931). Continua publicatione de scriptos in vario formas de L. I. Nos nota, in n. 28: G. Paustras, *L'avenir de la langue internationale*; L. M. de Guesnet, *Classification del mundilinguistes*; Dr. F. A. Riedel, *Langue sentiment*; O. W. Fergusson, *Adapted English... and otris*; in n. 29: A. Michaux, *Lingues auxiliari in Societe de Naciones*; F. Werner, *Contre schematism e artificialità*; (continuazione in n. 30); J. Barral, *Novi ekonomia sosial*; in n. 30: O. Scheffers, *Poesi and artificial langue*; R. C. D. Britton, *Dhe internashunal langwei problem*; H. Boucon, *Kion ni faru?*; L. M. de Guesnet, *Facilità de parlacion*; W. Jezierski, *Proclamatione ad cosmoglottologos*.

LA RIVISTA MAGNETICA, Lucca, in numero de Octobre 1930 annuntia « Schola et Vita », et libro de socia Miss Pankhurst. *M*

L'ARALDO DELLA SALUTE, Riccione, in numero de Novembre 1930, annuntia n. 8-10 de « Schola et Vita ». *M*

JAZYK MEZINARODNI (*Lingue international*), Oficial Organ de « Federalia » et de « Apis » — Red. J. A. Kais, Vilsonova II, Brno 12, Tchechoslovacia.

In n. 7, februario 1931, J. Podobsky pone questione: « Lingua panmundan, europian o occidental? ». Et responde (ex Resummation in *Occidental*): « It es impossibil constructer un lingue international con elementos oriental e occidental. Li experimentes ne havet success... Li just via es: neutral latin, ex quel proveni max mult paroles international. Ma latin es ja antiquat, it ne have expressiones por li trafic del modern vive e mult

paroles latin es ja mort. Ex latin on posse prender solmen to, quo pruvat su vital potentie per to, que it vive ancor in modern lingues. E talmen procede Occidental, quel es ergo un modernisat latin... ».

E. DREZEN, *Analiza historio de Esperanta movado*. Ekrelo, Leipzig 1931.

Isto libro, de 96 pagina, expone historia de motu Esperanto, historia objectivo, cum documentos interessante.

Isto historia, mutato nomine, es simile ad historia de lingua artificiale præcedente, Volapük. Cum diffusionem, surge reformatores et concurrentes.

Utilitate de reformas es evidente, sed reformas redde publicationes præcedente de valore commerciale nullo, et fac damno ad propaganda. Unde lucta inter conservatores et reformistas; reformistas non es concordem inter se; et de Volapük solo remane nostro Academia, que semper seque et promove progressu.

Zamenhof publica Esperanto in 1887, et propone modificationes in 1894. Sed majoritate judica reforma damnosus; alios judica insufficientem, et transi ad alio systema, aut construe forma novo.

Beaufront, anno 1892, publica in Francia primo libro de Esperanto, et in anno 1898 funda periodico « L'Esperantiste ».

In 1900, L. Couturat, docto et activo philosopho, organiza cum alios « Delegationem pro adoptione de lingua internationale ». Delegationem nomina Comitatu que reuni se in Paris, octobrem 1907. (Vide API 1909 pag. 35). Post longo discussionem, majoritate adopta « Esperanto reformita » proposito sub pseudonymo Ido, et Beaufront proclama se auctorem. Couturat in 1908 funda periodico « Progreso » et in modo energico diffunde Ido, usque ad suo mortem in augusto 1914.

Michaux, organizatore et presidente de primo congressu esperantista in Boulogne sur mer, anno 1905, propone modificationes, et in fine publica lingua meliore, cum nomine « Romanal ».

Libro describe luctas inter editores, inter duces, inter periodicos; aliquo speculatione finantiario es fraude; etc.

Et fini cum citatione de Fossler: « in grammatica et in vocabulario de Esperanto penetra bolshevismo internationale, socialismo et communismo ».

Esayo pri la relato inter la pensado e la linguo. — Preparita por la « Institute of philosophical studies » en Newcastle-upon-Tyne — da G. H. RICHARDSON — 1930 — prece 20 centimi — Pag. 11.

E. ARMAND: *Mondo-koncepto individualista* (Letro publika ad la laboristi di la ruo) — Tradukita da Marcel PESCH en « *Jurnalo internaciona en Ido* » — Pag. 20 — Edit. *l'en dehors* — Paris, et Orléans — Cité Saint-Joseph, 22 — 1 fr.

PUBLICATIONES DE SOCIOS

E. SYLVIA PANKHURST, *The Suffragette Movement*, Longmans, London, Price 21 s. net.

Libro es multo interessante et attractivo. Es vivo et documentato narratione de mirabile motu pro completo emancipatione de muliere, in quale age ipso Auctrice. Omne muliere certo i lege libro cum animo grato pro qui jam lucta pro tanto justo causa.

Interesse de libro deriva etiam ex facto que illo — et es unico usque hodie — describe, et in forma vivo et elegante, uno periodo de historia anglo non multo noto ex Anglia. Es, ergo, libro que omne publico Bibliotheca, præcipue Bibliothecas Universitaria, debe posside.

MARIO GLIOZZI, *Origini e sviluppi dell'esperienza Torricelliana* — Libreria scientifica Giappichelli - Torino - L. 8.

Auctore, nostro socio, demonstra que experientia de Berti es jam facto post illo de Torricelli. Auctore porta que data de experientia de Torricelli es 1644 et non 1643.

Celebre disputationes que jam eveni, inter annos 1646 et 1648, circa vacuo, es deciso, secundum Auctorem, ab experientia de vacuo in vacuo, que es de Auzont et non de Pascal; experientia de Puy-de-Dome non es multo importante, quia es simplice experientia pro verifica theoria de Torricelli.

Nostro socio etiam demonstra que *barometro cum siphone* es jam invento ab Borelli, in anno 1657, et post, in anno 1667, es rursus invento ab Boyle.

E. MACCAFERRI, Præsides de « R. Istituto Tecnico » in Piacenza: *Sulle frazioni continue* — Pag. 14 — Ex « *Annuario del R. Istituto Tecnico di Piacenza* », Vol. VI, 1931.

Fasciculo es diviso in duo capitulo: 1. *Conoscevano i Greci le frazioni continue?* — 2. *Le frazioni intermedie di due ridotte successive di una frazione continua*.

—: *Per la riforma delle scuole professionali e medie* — Ex ipso « *Annuario* », Vol. V, 1930.

Auctore libenter mitte gratis fasciculos ad qui pete illos.

811 G. PAGLIERO, prof. in « R. Accademia Militare » de Torino: *Matematica*. Vol. de pag. 187. L. 15.

Isto libro de nostro illustre socio es summario de Mathematica in generale, id es: Arithmetica, Algebra, Geometria, Trigonometria, Determinantes, Vectores, Analsi infinitesimal, Lineas et superficies, Mathematica finantiario et actuariale.

Libro contine in modo breve theoremas et formulas principale de mathematica, toto exposito in modo claro et præciso.

811 F. TAVANI, *Space as perception and as idea*.

Nostro socio, in isto opuscolo « spatio quale perceptione et quale idea », expone ideas moderno super spatio, que refer ad coordinatas mobile. Scribe formulas que liga tangente, normale principale et binormale de curva, et adopta notatione de vectores, et estende formulas ad spatio cum hyper-dimensiones.

P. TORTORICI, V. MARSEGUERRA, *Elementi di Analisi Matematica*, Sandron, Palermo; pag. 480; L. 16.50.

Libro incipe per notabile theoria de numero reale, definito per fractione decimale. Seque logarithmo, et æquationes reductibile ad secundo gradu.

811 Dr. GIULIANO VANGHETTI, *Arcimeccanica e Dineprotesi* — Problema meccano-biologico della Arciprotesi ortopedica.

Ex « *Scritti biologici* », Vol. VI, pag. 125-138 — Siena, Stab. Tip. S. Bernardino, 1931.

NOS ITERA PRECE — ad qui nondum solve suo quota de associatione aut subscriptione — de vol mitte illo sine retardatione.

Bis da, qui cito da.

Nos spera que omnes vol contribue non cum quota minimo, sed cum illo SUBVENTORE (non minus de L. 20 pro Italia et de L. 28 aut dollar 1½ pro alio Regiones), aut cum QUOTA DE PROPAGANDA (L. 30 aut plus pro Italia, L. 60 aut dollar 3½ aut plus, pro alio Regiones).

Et nos age gratias.

Directore responsabile: NICOLA MASTROPAOLO

Off. Grafiche Campanati e C. - Via Trivulsio, 28 - Milano

ISTITUTO PRO INTERLINGUA
Fundatore et Directore: NICOLA MASTROPAOLO

SCHOLA ET VITA

ORGANO DE ACADEMIA PRO INTERLINGUA

In 1931 appare in martio, majo, julio, septembre, novembre

Directore: **Nicola Mastropalo**

ANNO VI

APRILE-MAJO 1931

N. 4-5

REDACTIONE ET ADMINISTRATIONE: Via E. Pagliano, 46 - Milano, 137 - Italia

QUOTA DE ASSOCIATIONE AUT SUBSCRIPTIONE (minimo):

	Periodico misso in Italia L.it. 16, misso extra L.it. 22	
SUBSCRIPTIONE SUBVENTORE	> 20	> 28
> DE PROPAGANDA	> 40	> 60

INDICE

DE EDUCATIONE ET SCHOLAS, pag. 73-84.

Methodos de Educatione morale in U. S. A. — Periodicos pædagogico didactico — V. G. CAVALLARO, Cefalù (Sicilia): *Numeros collega* — MARIA CIBRARIO, Torino, Universitate: *Unitates de mensura, Systema metrico decimale*.

ORGANIZATIONES ET ACTIONE INTERNATIONALE, pag. 84-86.

Conferentia feminino asiatico — Officio de Prioritates — II Congressu de Historia de scientia et de technologia — Comitatu syndicale intern. pro juventute.

ARTE - SCIENTIA - VITA, pag. 87-96.

F. C. VAN AKEN (versione ex L. WELTERS): *Legenda de Dama sine capite* — N. M. (versione ex G. CARDUCCI): *Cantu matutino* — D. SZILAGYI: *Revista de Revistas Hungarico*.

D. SZILAGYI: *Versus Interlinguistica*, pag. 97-120.

Trans Libros et Revistas, pag. 121-122.

ACADEMIA PRO INTERLINGUA, pag. 121-144.

W. JEZ: *Jan Sleszynski* — G. C.: *Propaganda* — CH. BALLY et A. SECHEHAYE: *À propos du Congrès de Genève* — W. JEZERSKI: *Tolerantia et concordia; Nomine pro novo scientia; Diploma pro studios in Interlinguistica* — H. J. MACMILLAN: *Quomodo invenire una lingua internationale* — A. FROHN: *Propositiones pro Interlingua* — F. C. VAN AKEN: *De Conditionale in Interlingua* — *Novo statistica pro principio de internationalitate* (Ex. S. BAKONYI, « Progreso n. 2 ») — R. FODDIK: *International Independent Centre pro Interlinguistic* — V. CHESHIIHHIN: *Pri « Projecto de Instituto internationale de Interlinguistica »* — Bibliographia — Publicationes de Socios.

ACADEMIA PRO INTERLINGUA

CAVORETTO - TORINO

Volapük — München 1887 — Paris 1887-1892 — Petersburg 1893-1898
New York 1898-1908 — Torino 1909 — *Interlingua*

Præsidente: G. PEANO, Prof. in Univ. de Torino. Cavoretto-Torino.

Directore et Thesaurario: Ing. G. CANESI, Via Costigliole, 1, Torino 105.

Vice Thesaurario: V. L. LOWE, c/o Bureau of Standards, Washington D. C.

» S. CORIO, « West Dene », Charteris Road, Woodford Green, Essex.

» H. BYLSMA, ing., Bolksbeestraat 38, Utrecht (Nederland).

» D. SZILAGYI, Damjanich u. 28 a., Budapest VII.

Thesaurario de Sectione Anglo: Gerald A. MOORE, 32 Cleveland Square, London W. 2.

Quota annuo de associatione, in Italia L.it. 16, extero L.it. 22.

Quota de propaganda, 10 franco-auro.

Omne socio recipe « Schola et Vita, » organo de Academia pro Interlingua.

ApI (*Academia pro Interlingua*) habe origine in congressu de München, anno 1887. Primo præsidente es Schleyer, que in 1879 publica *Volapük*. *Volapük* adopta vocabulos ex linguas principale de Europa, in orthographia speciale, et grammatica artificiale, de mirabile regularitate. Sex hora suffice pro lege et scribe *Volapük* cum auxilio de suo vocabulario.

Academia, sub direttore prof. Kerkhoffs in Paris, anno 1887-1892, simplifica grammatica. Sub direttore ing. Rosenberger in Petroburgo 1893-1898, et rev. Holmes in New York 1899-1908, applica principio de internationalitate maximo ad vocabulario. Qui cognosce uno lingua de Europa, intellige lingua de Academia ad primo visu aut quasi.

Prof. Peano, post 1903, publica libros de mathematica in « latino sine flexione », et Academia in 23 XII 1908, nomina illo socio et direttore. In 1910 Academia redde ingressu libero ad fautores de omne forma de lingua internationale.

Academia post 1912 consilia pro Interlingua: *vocabulario internationale, orthographia latino.*

Exemplo: *ad, in, et, non, decem*; thema ablativo *rosa, anno, dente, cornu, die, novo, me, te, se, illo, uno*; nominativo *prisma, nos, vos, duo, qui*; *que ex quem*; imperativo *ama, habe, scribe, audi, es, fi*; irregulares *imita, vol, pote.*

Qui ignora latino, pote lege et scribe Interlingua, cum solo auxilio de vocabulario latino ad uso de schola, per regulas sequente:

Vocabulario latino contine in ordine alphabetico vocabulos *ad, in, decem*, et nominativo *prisma, duo....*

Vocabulario latino da duo forma de nomine « *rosa rosæ* » « *dens dentis* »: nominativo et genitivo. Si genitivo termina in *-ae, -i, -is, -us, -ei*, thema (ablativo) termina in *-a, o, e, -u, -e.*

SCHOLA ET VITA

ORGANO DE ACADEMIA PRO INTERLINGUA

ANNO VI

APRILE-MAJO 1931

N. 4-5

REDACTIONE ET ADMINISTRATIONE: Via E. Pagliano, 46 - Milano, 137 - Italia

METHODOS DE EDUCATIONE MORALE IN U. S. A.

In U. S. A. homo loque plus libenter de educatione aut formatione de characterere quam de educatione morale. Americanos insiste ante omne re super acquisitione de determinato qualitates et super lucta contra determinato defectus, que illos reputa meliore modo pro formatione de characterere.

Associatione *Pathfinders of America*, cum sede in Détroit (314 Lincoln Building), præpara specialistas qui, invitato in classes de scholas publico et privato, da continuato lectiones de instructione morale. Uno vice in mense, instructore fac ad classe uno lectione simplice, claro et practico, sub forma de discussione. Classe elige suo præsidente que dirige sessione, et suo secretario que redige processu-verbale. Post 15 die, alumnos discute inter illos, idem objecto; præsidente habe sub oculos uno quæstionario, et omne alumno habe lineas schematico de lectione. Isto es adæquato ad vita scholastico et familiare de pueros, responsos de quales es in relatione cum suo experientias quotidiano. Omne alumno scribe post uno littera ad instructore ut dic in quale modo illo habe comprehenso et applica lectione in suo vita, quale es difficultates que illo inveni. Instructore, si es necessario, pote rectifica aut comple datos, incita uno puero hæsitante aut depresso, da uno consilio que ad illo es petito. *Pathfinders* puta que professore ordinario de classe non pote absolve officio de da instructione morale, quia illo es ipso auctoritate, et responsabile de ordine et de disciplina. Isto situatione pone uno harriera inter illo et pueros. Etiam, illo cognosce nimis bene defectus de suo alumnos et es facile que deprime illos.

Knighthood of Youth — associatione creato ab *National Child Welfare Association*, post longo annos de studio et de expe-

rimentatione — tende ad applica ad vita moderno ideale de ordine equestre mediævale. Cum age, in domo et in schola, quotidiano exercitios de formatione de caractere, alumno aspirante acquire, uno post alio, vario titulos de ordine. Exercitios exige concreto applicatione, in positivo actus de vita quotidiano, de isto virtutes: veracitate, dominio de se, amabilitate, sobrietate, perseverantia. Puero, que debe practica isto exercitios in domo et in schola, tene illo ipso computo de suo successus: 70 % de successus, in uno determinato numero de septimanas, obtine titulo desiderato et jure de porta relativo insignia. Institutores et institutrices dirige sectione de associatione in scholas.

Four I League (Liga de quatuor I) advoca, præcipue, activitate et energia. Quatuor I es *integritate, industria, iniciativa, intelligentia*. Ab fine de IV anno scholastico, magistro principale de classe explica cum cura programma de Liga. In fine de V anno, omnes magistro qui se occupa de classe indica candidatos que illos reputa digno de uno I. Nullo puero pote supera plus de uno puncto omne vice; illo debe es proposito ab majoritate de suo magistris, et sine oppositione de aliquo. In uno ceremonia satis solemne, puero recipe uno insignia. Homo perde qualitate de membro de Liga per voto contrario de alio membros de sectione, que declara puero indigno de fac parte de Liga.

In New York jam es constituto uno Comitatu pro examina methodos de educatione de caractere et determina resultatus de omnes. Isto Comitatu (*Committee on Character Education*) publica in 1924 uno relatione cum titulo *Character Education in High Schools*: es libro de alto interesse que signala utilitate de codices de moralitate aut codice de honore, acceptato per uno collectivitate, et de publico promissiones de age in conformitate. Et mentiona plure. Seque capitulos super officio de instructione morale dato in classe, de « assembleas de alumnos », de activitates extra-scholastico, super influentia de *self-government*, super officio de disciplina et super cooperatione de familia et de associationes de juventute cum schola. Capitulo super diverso systemas de æstimatione de conducta termina cum sequente recommendationes: 1. Que in omne schola secundario conducta de alumnos es judicato ad minimo uno vice per trimestre; 2. que notatione de isto judicio es completo ad maximo possibile, et comprehendere non solum indicatione de defectus, sed etiam de qualitates; 3. que magistris es incitato ad fac etiam uno « diagnosi de caractere » de alumno; 4. que programma scholastico comprehendere etiam relatione existente inter isto judicios de conducta et « valores ethico » que se manifesta in conferentias de magistris et in « assembleas » de alumnos.

Aliquo Universitates, quando uno studente se inscribe, mitte ad directore de schola secundario, ex quale illo proveni, uno quæstionario confidentiale multo definito super caractere de illo. Ita Universitates exerce uno considerabile influentia super educatione morale aut formatione de caractere, in scholas secundario.

In 1922, *Character Education Institution* (Chevy Chase, Washington D. C.) organiza uno concursu, cum præmio de 20000 dollar, pro elaboratione de meliore methodo de educatione morale. Concurrentes debe es non individuos singulo, sed Comitatus de investigationes instituto in omne Statu. Præmio es adjudicato ad systema de Statu de Jowa, noto sub nomine *Jowa Plan for Character Education*. Isto plano es descripto in uno opuscolo que habe ipso titulo (National Capital Press., Washington D. C.).

Ecce principale punctos de isto notabile methodo. Progressivo participatione de alumnos in governo de schola, per gradus secundum ætate, es signalato ut maximo importante. Disciplina, sanctiones habe suo officio, sed plus necessario es bono voluntate colectivo et suggestiones de magistris. Sensus de valores morale debe es inculcato per medio de « projectos » (*school projects*) susceptibile de stimula et dirige caractere. Homo propone ad examine uno elencho de problemas morale, et de *projects* que classe debe exeque. Homo recommenda de fac compone ab omne alumno uno *Character book*, cum citationes « inspirante », narrationes graphico de personas aut de eventus in relationes ad ideales morale.

Omnes parte de programma debe habe etiam uno objectivo morale tendente ad formatione de caractere. Methodos nunquam debe negligere psychologia de puero, diverso secundum ætates. Ultimo anno scholastico debe comprehendere uno systematico cursu de morale practico. *Jowa Plan* es fundato in convictione que primo loco in educatione de caractere pertine ad experientia morale: es ex experientia que homo apprehende ad age in modo morale.

America suscipe in omne dominio plure *research work*, in illo de educatione morale ut in alios. Homo mitte quæstionarios ad parentes, educatores, etc., ut illos indica — ex suo experientia de vita — scala de valore de qualitates morale, præcipue pro suo practico utilitate.

Uno caracteristico tendentia moderno, maxime in America, es de crede que uno grande numero de problemas relativo ad caractere de individuo es fructu de morbos psychico aut mentale. « Visiting teacher », clinica mentale, psychologo, psychiatra, psychanalista semper plus interveni ad consilia et dirige puero difficile aut inadapto, suo parentes et suo magistris.

In conclusione, ut distingue methodos de educatione morale in Novo Mundo et in Antiquo, nos pote dic que schola americano: 1. da plus importantia quam nos ad cognitione intimo et etiam scientifico de charactere de suo alumnos; 2. fac morale in actione plus quam morale theorico, et stude de comprehende omne difficultate de pueros in schola et in domo; 3. se interes plus quam nos ad cooperatione inter schola et familia, nam sæpe fac serio conatus ut associa parentes ad evolutione morale de suo pueros; 4. se interes plus quam nos ad stabili uno elencho completo et systematico de qualitates ad acquire (quasi semper cum uno scopo utilitario: fi cive utile ad suo regione, — acquire qualitates ut fi uno eccellente *business-man*, apprehende ad coopera cum suo proximo in modo de vive felice et utile), et age cum plus ardore quam nos ad stabili uno plano practico et systematico ut acquire qualitates plus necessario, in ætate maximo favorabile ad suo evolutione; 5. cura plus quam nos ad obtine toto cooperatione de puero ut labora ad redde meliore suo charactere.

Morale americano es præcipue sociale: se interes quasi in modo unico de conducta de individuo in *collectivitate*. Pone, ergo, multo plus alto quam nos qualitates ut amabilitate, jucunditate, optimismo, et multo minus alto quam nos qualitates ut probitate intellectuale, modestia, disinteresse, sinceritate ex se ipso.

(Ex Relatione præsentato ad Congressu de Educatione morale — Paris, sept. 1930 — In *Bulletin du Bureau International d'Education* — Genève, janvier 1931).

Periodicos pædagogico-didactico

PARAMETR, Redactore *A. M. Rusiecki*, Varsavia, ul. Koszykowa, 31-5, Polonia. Isto «periodico dedicato ad didactica de mathematica» es in lingua Polono, cum amplo Repertorio in Interlingua, que da idea sufficiente de importante articulos etiam ad illos que ignora lingua Polono. In Sch. et V. 1931, pag. 13-15, nos publica breve notitias super fasciculos 6-10. Nunc nos recipe fasciculos 1-5. Ecce breve indicatione.

N. 1. Præfatione de Editore et de Redactione. — *Zarzecki* compara problemas super numeros abstracto et super magnitudines concreto. — *Owojdzinski* da formulas pro æquationes de secundo gradu, cum uno parametro, et radices semper rationale. — N. 2. Tabellas pro illustratione de systema decimale. — *Rusiecki* expone diverso modo de dispone operationes de multiplicatione et divisione. — «Parte pro juvenes». Problema non theorico sed applicato, pote es non sufficiente determinato; tunc solutione de pro-

blema exige acceptatione de complementario conditiones verisimile. — Notitias super progressu de periodico «Fundamenta mathematicæ» publicato in Varsavia. — N. 3. Exercitios numerico interessante pro discipulos. — Methodo inductivo exerce intelligentia de discipulos. — Numeratione apud Papuas, aborigines de Novo Guinea (Africa). Uno systema es: 1 tee; 2 rua, 3 tolli, 4 oatti, 5 lima, 6 lima tee, 7 lima rua, 8 lima tolli, 9 lima oatti, 10 ulema, 11 ulema tee, ... 15 ulema lima, 16 ulema lima tee, ... Es in base 5. — N. 4. *Hornowski*, Solutione de problemas per «regula trium». Isto regula de seculos præterito, et que figura etiam hodie in libros de schola, pote es substituto per operationes super magnitudines, per exemplo, spatio diviso tempore vale velocitate; producto de duo latere de rectangulo vale suo area. Isto nomenclatura es multo commodo, contra opinione de plure auctore. — N. 4 et 5. *Rusiecki* da plure formula simplice et importante pro calculo de errores absoluto et relativo in approximatione numerico. In chronica annuntia honores ad eminente astronomo prof. *Banachiewicz*, direttore de Observatorio astronomico de Cracovia, et nostro activo socio.

GLAS NEDUZHNIH (*Voce de innocentes*) - redactore *V. Lj. RAMADANOVITCH*, Zemun (Kraljestvo Srba, Hrvata i Slovenaca) - es utile periodico mensile que tracta de educatione de pueros cæco, surdo-muto, infirmo et debile.

In numero de Januario-Februario 1931 es publicato multo interessante articulo historico philosophico et scientifico supra methodos et theorias antiquo medioævale et moderno pro correctione de defectione physico et intellectuale aut morale de pueros que nasce anormale.

Argumentos tractato, in primo opusculo citato de currente anno, es sequentes: *Ideas de varios auctore supra causa de cæcitate de infantes*. - *Historia de vita de cæcos*. - *Surdo muto*. - *Puero debile in morale ex natura*. - *Quomodo homo pote dona idiomate ad surdo-mutos*. - *De balbutie*. - *Methodo materno*.

Ad istos articulo seque studio critico supra labore hodierno edito ab pædagogistas de principales natione europæo, ut polonos.

In fine es breve relatione de labores de varios instituto et congressu que stude methodo pro cura pueros anormale et redde juvene, sano de mente et de corpore, ad societate moderno.

REVISTA DE ESCUELAS NORMALE, Organo de la Asociation del Profesorado numerario, Direct. *A. Gil Muñoz*, Córdoba (Hispania).

Isto importante revista contine semper interessante articulos super problemas de educatione, litteratura, scientias, formatione de magistros, uno amplo bibliographia et optimo revista de revistas. In n. 79-80, Febr.-Martio 1931, fac mentione de *Schola et Vita*, Nov.-Dec. 1930.

NUMEROS COLLEGA

Me voca numeros collega de gradu n (n integro > 1) duo numero tale que uno de illos es æquale ad summa de cifras de alio elevato ad potentia n.

Forsan problema de inveni copula de numeros collega sicut consequentia de studio theorico non es facile, sed per medio de simplice observatione diligente de tabulas numerico nos pote inveni copulas de istos numeros de aliquo gradu.

Ita me consulta optimo tabulas numerico de *Soc. Editr. Torino*, cum præfatione de prof. G. PEANO, (que contine, inter alio, quadrato et cubo de numeros (integro) et inveni aliquo copula de numeros collega de secundo et tertio gradu:

$$\begin{array}{ll} 169 = (2 + 5 + 6)^2 & 6859 = (2 + 1 + 9 + 5 + 2)^3 \\ 256 = (1 + 6 + 9)^2 & 21952 = (6 + 8 + 5 + 9)^3 \end{array}$$

Es re optimo, in omni schola, docente redde grato, amabile, interessante suo lectione; si in scholas medio docentia es arido et da tormento, profectu es nullo! Isto es etiam opinione de nostro Præsidente illustre. (Vide G. PEANO; *Jocos de Arithmetica et problemas interessante*. — Paravia, Torino).

Tunc vos, magistros, exerce alumnos ad inveni alios copula de numeros collega et fac cognosce ad illos sequente

Curiositate de numero perfecto.

Es noto que Pythagora voca *perfecto* numero que es æquale ad summa de suo divisores excepto idem numero. Mathematicos cognosce forsán 10 numero perfecto (etiam pro numeros perfectione es raro!):

6, 28, 496, 8128, 33550336,....

Me da sequente tabula curioso, ubi numero inter parenthesi es summa de cifras de numero laterale:

n	n ²	n ³
6	36 (9)	216 (9)
28	748 (19)	21952 (19)
496 (19)	246016 (19)	122023936 (28)

Nota que summa de cifras de numero perfecto 8128, 33550336 es 19 et 28 et que $9 + 19 = 28$.

Cefalù (Sicilia)

V. G. CAVALLARO

UNITATES DE MENSURA SYSTEMA METRICO DECIMALE

Me expone historia de mensura ab tempore antiquo usque ad systema metrico decimale, hodie in usu apud omne populo, et que constitue nomenclatura, parte de lingua, fixo per decreto de auctoritates.

L. *mensura*, I. *misura*, F. *measure*, A. *measure*, cum derivato *commensurabile* internationale, deriva ex L. *menso*, participio de *meti*, in vocabulario latino *metior metiri*, unde H. P. *mesûr*, L. *meti* veni ex radice Indo-Europæo *me-*, unde Græco *metro*, A. *mete*, T. *messen*, R. *mjera*.

Populos antiquo trahe unitate de longitudine ex corpore humano, *digito*, *pede*, *cubito*, et fixa relationes simplice inter isto unitates. In Græcia: *pede* = 16 *digito*, *cubito* = 2 *pede*, etc.

Auctoritates construe regulas ex ligno aut metallo, cum divisione inciso; isto regulas perveni ad nos. Comparato cum *metro*, *pede* græco olympico vale m. 0,308; *pede* romano vale m. 0,295.

Pro mensura de itinere, Græcos adopta *stadio* de 600 *pede*, que vale 185 *metro*. Romanos habe *millia*, aut *millia passuum*, de 5000 *pede* romano id es 1475 *metro*. Deriva I. *miglio*, F. *mille*, H. *milla*, P. *milha*, A. *mile*, T. *meile*, R. *milja*, de vario longitudine. Anglo *mile* vale 1609 *metro*.

Primo idea de area resulta ex agricultura. Unitate de area es die de aratura, in G. *pletro*, L. *jugero*, in Italia *giornata*, in Francia *arpent*, in Anglia *acre*, in Germania *Morgen*, in Austria *Joch*, cum vario dimensione.

Homero in *Odyseea* XI 577 describe gigante Tityo que jace super novem *jugero*.

Varrone, nato in anno -116, in libro « de re rustica » I 10, dice: « *Jugero* vocant quod juncti boves in uno die, exarare possint ».

Versione: « *jugero* es quod uno *jugo* de boves pote ara in uno die ».

Idem in Plinio, « *Historia naturalis* » XVIII 9.

Primo idea de volumine resulta ex capacitate de recipientes in usu domestico.

Ab initio de Geometria, es noto quod area et volumine de figura resulta ex dimensiones lineare.

AHMES, mathematico de Ægypto, 4000 anno ante nos, exponit inter plures alios, regulam pro obtinenda area de circulo, dato diametro. Libro: CASSINA, *Calcolo numerico*, 1928, pag. 310, reproducit textum de Ahmes, et suam versionem.

HERONE, que docet in Alexandria circa anno -150, in *Geometrica*, uno ex suis libris, describit varios systemata de mensura usum in illo tempore. Et adoptat expressionem in usu hodie in Geometria practico. Pro area de rectangulo, multiplicat latitudinem per longitudinem; pedem per pedem facit pedem quadratum (tetragonum), et pedem quadratum per pedem facit pedem solidum (stereum), hodie cubicum.

Antiquos habere instrumentum pro pondere; vide articulum: MESTURINI, *De Bilance*, API, 1926, p. 80.

In HOMERO, *Iliade* XII versu 433, isto instrumento habet nomen *talanto*, ex radice, que in L. habet formam *tolle* « eleva, æquilibra ». Alio nomine est G. *statera*, unde I. *stadera*. L. *libra* indica instrumentum pro pondere et pondere de 327 grammis; vive in internationale *æquilibrio*. Bilance est tardo latino.

Populos antiquo comparat valore, aut pretio, de mercibus, ad animalia domestica, *bove*, *pecu*, unde L. *pecunia*.

HOMERO, *Iliade* VI 236, dicit quod arma de Diomede vale 9 boves, et arma de Glaucos vale 100 boves.

Ægypto, Babylonia cude (1) moneta ex metallo.

In HOMERO, *Iliade* IX 120, vocabulum *talanto* significat etiam moneta ex auro, que vale uno bove.

Moneta est in Græco *nomisma*, unde L. *numisma*, et derivatum *numismatica*. Consulens Romano, in anno -268, cude moneta ex argento, in templo de « Junone moneta », id est « Junone que mone », unde vocabulum *moneta*, que in Cicerone indica locum pro cude *moneta*, et in Ovidio, Plinio, etc. habet valore actuale, I. *moneta*, F. *monnaie*, H. *moneda*, P. *moeda*, A. *money* et *mint*, T. *münze*, R. et Polono *moneta*.

(1) *cude* = I. *coniare*, F. *forger*, A. *to coin*, D. *schmieden*, *schlagen*. L. *cude* deriva ex Indo-Europæo *cu*, unde R. *kovati*; ex *cude* deriva L. *incudine*, F. *enclume*.

In anno -207, Romanos cude moneta ex auro.

Cum progressu, agrimensores, pro meti distantias, adoptant peritica, aut funem, de longitudine multiplo de pede. Isto fune in Græco est *harpedon*, unde *harpedonaptoi*, tenditores de funibus, est nomen de agrimensores. De illis loquitur Democritus, anno -420.

Topographos adoptat methodum sequentem. Nos considerat, super superficie de Terra, tres puncta A, B, C, per exemplum urbes, turres, summitates de montibus. Nos mensurat, cum periticas aut funibus, distantiam A B. Super uno tabula, nos signat duo puncta A' B', et distantiam inter illos vale distantiam inter puncta objectiva A B, in determinato scala. Tunc nos ponit tabulam horizontalem in A, et ponit lineam A' B' in directione de puncto B; et signat rectam, visuale, que conjungit A cum C. Postea nos transportat tabulam in B, ponit tabulam in modo que linea B' A' est in directione de puncto A; et signat rectam visuale, que conjungit B cum C. Intersectione de duobus visualibus indica super tabula positionem de puncto C', tunc triangulum A' B' C' est simile ad triangulum A B C, et lineas A' C', B' C', repræsentat, in scala dato, distantias de C ab A et B.

In modo plus præciso, geodætas meti angulos in A et B cum goniometro; et cum calculo de trigonometria, dato latere A B, et angulos in A et in B, nos determinat lateres A C et B C. Astronomos de Babylonia dividit angulum rectum in 90 partes, hodie dicto *gradu*, et gradu in 60 *minuta*, et minuta in 60 *secunda*. Isto divisione est usus ab Græcos, et pervenit ad nos.

Archimede adoptat regulam pro bisectione de angulis. Ptolemæo publicat tabulam de chordis de arcibus ab 0 ad 180 gradu, pro omni dimidio gradu; vide:

F. AUDISIO, *Il numero π*, Periodico di Matematiche, Bologna, 1931, pag. 11-42.

Lingua de illo tempore est multo differente ab nostro, que deriva ex Arabis, et ex mathematicis de Europa, post anno 1400, que perfectionat multo isto novo scientia, trigonometria.

Geodætas imaginat seriem de triangulis adjacentibus et meti angulos; ita determinat magno distantiam inter duas urbes.

Latitudine de uno loco aut puncto de Terra resulta ex observatione de cælo. Nos videt quod sphaera celestis rotat circum uno axe, dicto axe de mundo; angulum que axe de mundo facit cum

plano horizontale in loco considerato es latitudine de illo loco; projectione super plano horizontale de axe de mundo es meridiano. Extremitate de axe de mundo es polo, et in nostro hemisphaerio es proximo ad stella polare. Si nos cognosce distantia de duo puncto super Terra, que jace super idem meridiano et si nos cognosce latitudine de duo extremos, in gradus, nos pote calcula longitudine de arcu de meridiano terrestre de 90°, id es ab polo ad æquatore, supposito Terra sphaerico. In isto modo Eratosthene, nato in Cyrene, urbe de Libya, a. -276, ex mensura de distantia ab Alexandria ad Syene, existima gradu de meridiano in 700 stadio, unde meridiano 252.000 stadio, et quadrante 63.000 stadio.

Antiquitate habe plure stadio; si stadio es olympico, de 185 metro, resulta quadrante de Terra = 11.655.000 metro, pauco superiore ad vero. Ptolemæo existima gradu de 500 stadio; si stadio es illo uso in Ægypto, dicto philaterico, de m. 210, resulta quadrante de 9.450.000 metro, pauco inferiore ad vero.

Alio mensuras de meridiano es factio in sæculo VIII ab astronomos arabo, in sæculo XVI ab Norwood et ab Fresnel, in sæculo XVII ab Snellio, que inveni methodo de triangulatione, in 1668 ab Picard (que habe tale officio ex Academia de Scientias de Paris). In sæculo XVIII es factio plure mensura de meridiano; me nomina mensura de longitudine de arcu de meridiano de 3 gradu, factio in Perù in annos 1735-1741, et mensura de arcu de meridiano de Torino, factio ab G. B. Beccaria in 1762-1764.

Multitudine de systemas de mensura differente ab uno ad alio natione, et etiam ab uno ad alio urbe, produce magno confusione. Ergo Republica de Francia, in periodo ab 1789 ad 1799, introduce systema metrico decimale. Nunc es publicato: « Ministère du Commerce, *Le système métrique décimal*, Paris 1930 », unde me extrahe plure informatione.

Academia de Scientias in Paris, que recipe officio de construe novo systema, nomina commissione, composito ex homines illustre, Borda, Lagrange, Condorcet, Laplace, Monge, Lavoisier, et plure alio, et in 1791-III-19 fixa quale unitate lineare distantia ab polo ad æquatore, que, diviso per 10.000.000, in anno 1792 es dicto *metro*.

Vocabulo *metro* in Græco significa *mensura*, et es propositio ab Borda.

Commissione in 1793 construe metro provisorio, quale resulta ex mensuras de meridiano factio ab Lacaille in Perù, a. 1737.

Lege de 7 aprile 1795 fixa nomenclatura.

Multiplos es indicatio per præfixos *deca*, *hecto*, *kilo*, *myria*, cum valore 10, 100, 1000, 10000. Illos es tracto ex Græco *deca*, *hecton*, *chilioi*, *myria*. Præfixos latino *deci*, *centi*, *milli* indica submultiplos 0,1 0,01 0,001.

Unitate de area es F. *are*, que vale 100 metro quadrato. Suo multiplo *hectare* vale 10000 metro quadrato; et submultiplo *centiare* vale 1 metro quadrato.

Unitate de volumine es *litre*, que vale decimetro cubo; et *stère*, metro cubo.

Unitate de pondere es *gramme*, pondere de uno centimetro cubo de aqua.

Libros, que me consulta, non da origine de isto vocabulos.

F. *are* deriva ex L. *area*.

F. *litre* deriva ex Græco-siculo *litra*, que occurre in Herone (IV, 14); illo dice quod pede cubo vale 120 litra.

F. *stère* deriva ex Græco *stereo*, solido.

F. *gramme* deriva ex Græco *gramma*, que significa scriptura, *linea*, linea super brachio de statera et in tardo græco de Prisciano, a. + 500, significa parvo pondere.

Delambre et Méchain meti arcu de meridiano inter Dunkerque et Barcelona, post labore de sex anno, inter grave difficultates productio ab bello continuo.

In 1799 (30 aprile) præsentio metro definitivo, ex platino, et depositio illo in Archives de Paris. Resultio: metro provisorio de 1793 vale 1.00033 de metro definitivo de 1799.

In idem tempore alio commissione construe prototypo de kilogramma.

Novo systema de mensuras diffonde se lento, et produce oppositiones. Plure objecta contra usu de vocabulos græco ignoto ad publico, vocabulos nimis longo, deformatione de græco, etc. Difficultate speciale es novitate contra consuetudines seculare.

In 1881 es constructio novo prototypo de metro, copia iden-

tico, in limite de possibile, de metro de Archives, et novo prototipo de kilogramma. Illos es in platino cum 1/10 de iridio, et depositato in « Pavillon de Breteuil » apud Paris.

Lege de 2 aprile 1919 introduce etiam præfixos mega cum valore 1000000, et *micro* cum valore 1/1000000. Isto vocabulos es græcò, et significa *magno* et *parvo*.

Es etiam uso millia marino, longitudine de uno minuta de gradu de meridiano, de 1852 metro, id es, de 10 stadio olympico.

Es introducto divisione centesimale de angulos; *F. grade* vale recti diviso 100, *etdegré* vale recto diviso 90; sed majoritate conserva hodie antiquo divisione sexagesimale.

Systema metrico es obligatorio in Hispania, post anno 1860, in Italia post 1861, in Germania post 1872, in Austria post 1876, etc.; in totale pro populatione de 839 248 000 habitante.

Es facultativo, cum valore legale, in Anglia post 1864, in Statos Unito de America post 1866, in Sina post 1908, etc.; in totale pro populatione de 892 233 000 habitante.

In physica, et in modo particulare in electricitate, es de usu universale systema cum base centimetro, gramma, secunda de tempore, dicto systema C G S, proposito in 1861 ab Associatione Britannico pro progressu de Scientias; in 1881 Conferentia internationale de electricistas adopta unanime isto systema C G S.

Torino, R. Universitate.

MARIA CIBRARIO

CONFERENTIA FEMININO ASIATICO

Lahore, 19-25 januario 1931

Scopos, de Conferentia: 1. Evolve in mulieres de Asia conscientia de unitate que es resultatu de uno commune cultura orientale; 2. Defini characteristics de civilization orientale; 3. Stude et defini remedios pro defectus de civilization orientale; 4. Defini elementos de civilization occidentale idoneo ad cultura asiatico; 5. Confirma ligamines culturale inter mulieres de regiones asiatico; 6. Promove pace mundiale. Conferentia — ad quale participa delegatas de omne regione de Asia — adopta plure importante resolutiones: institutione de instructione primario gratuito et obligatorio pro juventute de ambo sexu; introductione et applicatione, in omne regione, de uno lege de protectione ad infantia; abolitione de matrimonios inter pueros; etc.

Proximo Conferentia eveni in 1933 aut in 1934. Interim uno Commissione et uno secretaria habe officio de continua labores de Conferentia. Domina Dr. Muthulakshmi Reddy habe officio de statue ligamine inter Conferentia feminino asiatico, Societate de Nationes et alio organizationes internationale. (*Informations Sociales ex Stri Dharma*).

ORGANIZATIONES ET ACTIONE INTERNATIONALE

OFFICIO DE PRIORITATES

(Vide *Archeion* 1930, n. 2, pag. 205).

Quæstiones de prioritare in inventiones scientifico et in applicationes technico sæpe da loco ad discussiones concitato et partiale, et es multo difficile dirime illos sine da loco ad suspiciones. Homo pote obtine uno æquo solutione solum post uno examime de problemas in quæstione factò ab organizationes internationale que da sufficiente fide.

Comitatu internationale de Historia de scientias — que posside maximo auctoritate morale pro redde accepto suo conclusiones, et optimo conditiones spirituale et materiale pro absolve isto officio — decide in suo ultimo sessione (Vide Sch. et V. 1930, n. 11-12, pag. 355) de crea in suo sinu uno organo speciale, *Officio de prioritates*, pro investigationes et studios in quæstiones de prioritates. Officio non se occupa de quæstiones contemporaneo (pro istos, si es necesse, existe tribunales ordinario), sed solum de illos que pertine ad historia.

Officio i examina quæstione proposito: *a*) ab præsidente de Comitatu, ab secretario perpetuo aut ab Consilio; *b*) ab organizationes aut institutiones scientifico, ut Academias, Universitates, etc.; *c*) ab gubernos aut capites de administrationes de urbes et provincias; *d*) ab 5 persona, ad minimo, qui es doctos (professores de universitates, membros de grande academias) aut capites de grande industrias.

Ecce in quale modo Officio explica suo actione.

Secretario perpetuo de Comitatu, que es etiam secretario de Officio, transmittit ad Officio de prioritates omne petitione que ad illo perveni. Officio examina si pote accepta petitione ipso, et, in casu affirmativo, nomina uno commissione de investigatione, de tres experto, ad minimo (art. 5 de Statuto).

Commissione de expertos examina statu de quæstione, nota differente currentes de opinione, et invita repræsentantes de omnes ad nomina uno relatore (art. 6).

Quatuor mense post invitatione homo non admittit alio interventiones, nisi eveni aliquo factò novo. In isto casu, uno novo investigatione debe es incepto (art. 7).

Omne parte, repræsentato per institutiones, aut organizationes, etc., (art. 4), nomina uno relatore, qui, in tempore æquo fixato per Commissione de expertos, expone in scripto suo puncto de visu et præsentat omne documento que crede necessario (art. 8).

Commissione de expertos, post examine de relationes et de documentos præsentato, da, si reputa opportuno, suo opinione super quæstione, aut exige prosecutione de investigatione. Commissione, omne anno, in mense de januario, debe præsentare uno relatione ad Officio, et præsentare suo relatione definitivo, ad maximo, tres anno post suo nominatione. Tunc Officio decide si labores de Commissione de expertos debe continua aut si es opportuno nomina uno novo Commissione (art. 9).

Officio de prioritates, cum posside relatione de Commissione de expertos et omnes necessario documentos, pronuntia suo iudicio que es communicato in subsequente reunione de Comitatu et publicato in Organo officiale (art. 10).

Quæstiones iudicato in modo definitivo non pote es revocato ante uno intervallo de 20 anno, nisi veni detecto novo documentos, que Officio recognosce ut tales (art. 11).

Primo Officio, electo in reunione de Comitatu de 1930, es composito per Dominos Pierre Brunet, J. G. de Lint, H. W. Dickinson, Franz M. Feldhaus, Gino Loria, J. Kirtlind Wright et A. Mieli, secretario perpetuo de Comitatu.

II INTERNATIONALE CONGRESSU DE HISTORIA DE SCIENTIA ET DE TECHNOLOGIA

London, 29 junio-4 julio 1931

Congressu es organizato ab Comitatu internationale de Historia de Scientias (Paris), cum cooperatione de Comitatu internationale de Scientias Historico, The History of Science Society (Washington), The Newcomen Society for the Study of the History of Engineering and Technology (London).

Sede: The Science Museum, South Kensington, S. W. 7.

Themas: 1. *Scientias ut uno integrale parte de generale studio historico.* — 2. *Docentia de Historia de Scientias* — 3. *Historico et contemporaneo inter-relationes de Scientias physico et biologico* — 4. *Interdependentia inter Scientia puro et applicato.*

In programma de Congressu es etiam visitas et receptiones vario, et interessante expositiones de manuscriptos et libros de Historia de Scientias et de Technologia, in British Museum et in Science Museum.

Pro informatione, scribe ad Secretario de Congressu, The Science Museum, South Kensington, S. W. 7, London.

In tempore de Congressu, Comitatu internationale de Historia de Scientias tene suo II Sessione, cum uno amplo et interessante programma, in que es etiam « *Discussione super quæstione de lingua auxiliare internationale.* »

COMITATU SYNDICALE INTERNATIONALE PRO JUVENTUTE

Comitatu, in suo proximo reunione de Amsterdam, in secundo dimidio de maio, stude necessitate de extende protectione de juventute contra effectus de crisi œconomico, et examina programma de instructione, præparato ab Fœderatione internationale de institutores, que post debe es approbato per Fœderatione syndicale internationale. (Ex *Informations Sociales*).

LEGENDA DE DAMA SINE CAPITE

In medio de Limburgia, inter agros florescente, parvo urbe Echt sito es. In anteriore tempore uno magno silva jace ad latere, que spectat inter meridie et sole oriente. Magno parte es culto in cursu de tempores et mutato in fertile agro, sed etiam nunc uno silva, nominato « el Dort », remane ad isto latere de Echt.

In ver, terra sub arbores, que habe ætate de sæculos, es florido de anemones albo et primulas flavo; in æstate, pueros et puellas relinque urbe, ut carpe delicato rubro fragos minuto in silva, et in autumnno, nuces de carylo invita illos ad frequente visitatione.

Es autem *uno* loculo, ad fine de silva, ubi silentio es turbato minime sæpe ab clamoso voces de juventute.

Causa narrationes, que circula etiam nunc, concernente isto loculo, et es enunciato ab parentes ad infantes, pueros remane ad reverente distantia ab ce mysterioso parte de silva, ubi antea castello « el Sleutje » es. Ante multo annos uno nobile dama habita superbo castello. Sed dama, domina de castello, es decapitato, et secundum ore de populo, spectro, umbra de illa, appare et vaga nunc omni nocte, post hora 12, in silva de Echt.

Experi id aliquando Drikus, conductore de villa rustico « Horst ».

Drikus habe commorato per uno marte-die in Susteren vicino apud suo amita. Ista habe accepto bene illo, et apposito lardo-placenta cum vetere cervisia, ita ut illo, hora 11 de vespere, redi cum mente præstricto et crures vacillante ad villa Horst. Trans rivulo Middelsgraaf, confine inter Echt et Susteren, ut abbrevia via, ingredi uno semita, que debe duc illo in 15 minuta trans « el Dort » ad villa Horst.

Sed quarto parte de hora transi et fi semi-hora, et etiam tunc Drikus non vide villa veni in conspectu in claro lumine de luna. Erra inter arbores et dumeto, amitte semita trito, et incide in parte maxime vasto et deserto de silva.

Defatigato et forsan adhuc sub-ebrio, causa vetere cervisia ex Susteren, conside infra uno quercu, et mox cade in alto somno.

Quam longo tempore illo jam dormi ita, illo nesci, sed repente fi excitato ex somno, nam tres glande cade super suo naso.

Stupefacto, Drikus suspice. Non comprehendere quomodo nunc in isto mense glandes pote cade ab arbores.

Ibi 12 grave sono de campana sona ex templo-turri de Echt et rumpe silentio nocturno.

Drikus cognosce sono de campana et gaude quod adminimo non habe aberrato nimis longe de suo sede.

Surge subito et vade in directione, unde sono de campana veni, ut reperi via in isto modo.

Vix autem ultimo sono de campana es, cum Drikus vide parvo igne cæruleo, que incipe flagra.

Tremente, Drikus consiste, et suo orrore cresce adhuc, quando audi crepitu et vide in longinquo magno caldaria, que veni, accurre super suo tres pede, et impende mox super igne sine aliquo re, de que ipso pende. Post brevi tempore, vapore incipe ascende ex caldaria. Odore male olente penetra in naso de Drikus, et obliga illo sternue vehemente.

Præter expectatione acre tempestate ori; omni arbore geme et treme, et ibi per summo arbores uno jugo appropinqua.

Duo nigro hirco cum alas de vesperilione trahe curru ardente, et in isto curru figura de femina sede, in pallio niveo.

Pleno de anxietate et terrore, Drikus occulta se in virgultos.

Subito vehiculo consiste, figura femineo descende et appropinqua caldaria vaporante. Causa lumine splendente de curru, Drikus vide nunc, illo jam veni in « el Sleutje ».

Procumbe in genus, et incipe voca cum voce tremente: « Domino, misere de nos ». Ex insperato voce argenteo subtile sona: « Abi hinc, plebe non initiato, apage ab me! » Drikus aude suspice tandem, et o horrore, albo spectro sta ante illo. Remove pallio, et nunc dama gracile sta ante illo in vestimento sanguineo; in manu illa tene suo capite cruento.

« Quanto temeritate » sic capite loque « tu, homine importuno, que irrumpe hic inconsiderato; si hora de meo potentia e-habe sonato te e-debe relinque tuo capite in isto loco ».

« Quale delicto me habe facto tandem? » Drikus balbuti. « Et qui Vos es? ».

« Me es, » spectro responde, « nobile domina de castello hic; me jam fi decapitato in 1498 ab cives de Echt, antequam imperatore Maximiliano devasta omne re hic, cum suo exercitu. Et idcirco quia me es trucidato in tam crudele modo, antequam me habe pote confice meo ratione cum iudice æterno, me vol con-

tinua persequere Echtenenses usque ad ultimo genere. Ad te fortuna es, te veni hic hodie ipso, et non per uno Mercure-die aut Venere-die.

Alios jam es minus fortunato, et si te desidera sci quid de illos facto es, vade et specta in isto caldaria, ibi capites de illos jace ut fi tosto ».

Et attonito Drikus vide capite de tres homine, quem habe cognito bene, et que habe evanesce sine relinque vestigios.

« Sed, » domina infelice continua locutione, « forsan casu prospero es, te veni hic hodie ipso. Ante bello me defode in terra meo pecunia et gemmas in cistas. Ante meo morte me pote communica isto arcano cum nullo homine, et nunc me debe vaga hic multo longo annos, usque ad quidam veni que effode thesauro. Tunc primum me i fi liberato. Si te desidera te pote redime me. Reveni marte-die proximo, apporta uno solo adjutore, conde pane et sale in tuo sinu, indue pare novo sculponeas, et incipe fode in isto loco, hic — illa insere ibi virgula de betulla in terra — cum pala nitido novo.

Cistas jace septem pede infra humo.

Non lice ad vos loque ullo verbo, dum vos labora, nam tunc toto labore suscepto es frustra. Primo cista es pro pauperes, secundo es pro ecclesia, et tertio, maxime grave, te pote divide eo cum tuo adjutore ».

Cito phantasma evanesce, et Drikus stupefacto et perturbato redi ad domo in maxime veloce modo.

Intento Drikus expecta marte-die proximo. Jam narra ad Hannes, marito de suo sorore, suo occurso de « el Sleutje », et Hannes es statim parato ad es particeps de mirifice casu nocturno. Ad nocte præstituto illos proficisce ad « el Dort », cum pane et sal ein sacco, sculponeas ad pedes et pala nitido in tergo.

Vix 12 sono de campana de Echt habe emortuo, quando Hannes et Drikus incipe fode, posto gestu solemne, in summo silentio. Per multo horas illos jam labora; palas move semper plus lente, ambo amico fi fatigato, et quasi defice animo. Præter expectatione pala de Hannes pulsa nunc aliquo re duro.

Magno lætitia causa, Hannes exclama subito: « Drikus, ecce striga! ».

Repente pulsu obtuso sona, sono in terra de nummos tiniente seque, deinde Drikus et Hannes audi, cistas descende in terra, triplo profunditate ab loco, ubi jace antea. Obstupefacto

agricolas vide consequentias de exclamatione de Hannes. Discede ab fossura reliquo, redi ad domo, spe frustrato, dum nimiro illos onera uno altero ab exprobatones. Et ita, profundo in terra de «el Sleutje» jace etiam nunc thesauro de domina sine capite.

L. WELTERS.

(Ex «Zonnebloemen» = Helianthos).

Translato in Interlingua ab F. C. VAN AKEN.

CANTU MATUTINO

Ad tuo fenestra Sole pulsa et dice:
Surge te, pulcra, que de ama es tempore.
Me porta ad te de violas desiderios
Et hymnos de rosas exsuscitante.

Ex meo splendido regno, ut fac homagio
Ad te, me duc pueros aprile et majo
Et juvene anno que refrena cursu
Super flore de tuo sereno ætate.

Ad tuo fenestra vento pulsa et dice:
Per montes me et valles, longo itinera:
Solum uno de terra hodie es contentu,
Et de vivos et mortuos uno es cantu.

De nidos ecce voce ad silvas viride
— Tempore redi: que nos ama et ama —
Et suspirio de re-ornato tumulos.
— Tempore transi: que vos ama et ama —

Pulsa ad tuo corde, pulcro horto in flore,
Meo spiritu, et dice: Pote intra?
Uno antiquo me es viatore triste,
Et lasso nunc, desidero requiesce.

Me vol requiesce in isto læto vere
Et somnia bono que usque adhuc non es:
Me vol requiesce in isto gaudio pio
Et somnia bono que nunquam i es.

(EX GIOSUÉ CARDUCCI) *Versione de* N. M.

REVISTA DE REVISTAS HUNGARICO

Redactore *Dénes Szilágyi* Damjanich u. 28 a.

Budapest VII

A Fölgömb. (*Globo*). Organo mensuale popolare de Societate Hungarico de Geographia. Red. Dr. R. Milleker. 1931, anno II., nr. 3; nr. 4.

Dr. Z. Szilády: *Vraca*. Vraca es uno ex maximo pulchro urbes de Balcano Occidentale. Quamquam id ipso es sine considerabile importantia economico hodie, id habe magno parte in historia de deliberatione Bulgarico. Scilicet, hic habe triste fine surrectione contra Turcos de poeta Kristo Botev. In anno 1876, illo transgredi Danubio cum suo pauco adhærentes, in modo valde adventurouso. Toto populatione de Bulgaria Danubiano adhære ad illo, et cum spe ad victoria es continuato via ad capitale de regno. Sed super blanco petras de montania Balcano apud Vraca, armata Turcos offende vires de Botev et anihila illos. Botev ipso dispare post lucta. — Dr. A. Kéz: *Morbo de Africa*. Isto es *morbo de somno*, que es maximo obstaculo de fructuoso exploratione de Africa Medio. Morbo de somno es diffuso per uno specie de muscas, per glossina, que transporta suo bacterios. Ante colonizationem per Europæos, expansione de morbo non es magno, Sed circa post anno 1828, per crescente communicatione inter singulo tribus, devastationes fi catastrophico. Datos exacto es cognito solum ex præsentæ sæculo. Per exemplo, tribu Kaho es totale extincto; de 3000 membro de Nandule, vive solum 50. Cum homines, mori etiam toto vita economico, et ita, in modo immediato, influenza de isto morbo fi sensibile in toto mundo. Usque hodie, quasi nullo remedio existe contra morbo de somno. Post magno bello Europæo, chemicos in Germania inveni medio «Bayer 205», et non patenta id pro considerationes humanitario. Sed usque nunc, resultatus atincto per isto non es importante, propter immenso extensione de territorio impericulato. — Koch: *Auro de mare*. In anno 1872, Sonstadt publica suo studios, secundum que aqua de mare contine auro suspensio, scilicet 60 milligramma per tonna. Post Svante Arrhenius corrige isto, sed etiam secundum illo, oceanos de mundo contine 8 milliardo tonna de metallo pretioso. Isto indicatione genera multo inventionem phantastico, pro exploratione de auro. Nunc omne spe ad explorationem practico fi annihilato per resultatus communicato per nave exploratore Germanico «Meteor». Secundum suo analysis, mare contine solum 1/1500 de quantitate de auro, supposito per Arrhenius.

Külügyi Szemle. (*Revista de Res Extraneo*). Periodico trimestrale pro politica extraneo, jure internationale, et œconomia mundano. Red. G. y. Drucker. 1931, anno VIII., nr. 2.

Br. J. Sztérényi: *Unione Europæo de Telonio*. Hodie jam non solum Status victo, sed ipso se-dicente victores agnosce, quod non magno bello, sed tractatus de pace post id, es factore principale de crisi œconomico actuale. Et victores ipso initia vario plano pro repara statu præsentē, que es intolerabile. Tale planos es Paneuropa, aut unione Europæo de telonio, aut confœderatione de Status Danubiano, aut unione de Europa Centrale, aut systema de conventiones regionale. Sed es certo, quod, pro regeneratione de œconomia Europæo, de maximo importantia es uno approximatione de Germania et Francia. De politica œconomico unitario de Germania et de Francia (que non es utopia), depende etiam politica œconomico de toto Europa, et forsā de toto mundo. In directione de tale mutuale intercomprehensione monstra labores de organizatione internationale « Union Douanière Européenne », cum sede in Paris. Hodie jam adveni tempore, quando etiam œconomia Hungarico (de que Sz. es uno ductore) intercalat-se in isto movimento internationale, per fundatione de gruppo Hungarico de dicto Unione. — In præsentē momento existe tres via de mutuale approximatione œconomico: primo es præparatione de officiale de relatione inter singulo Status, altero es cooperatione de singulo organizationes œconomico inter se, et tertio es propaganda societale. Ad isto ultimo vol servi gruppo Hungarico de Unione Europæo de Telonio. — J. Horváth: *Quæstione de responsibilitate pro bello*. — J. Lutter: *Crisi de annexione in speculo de documentos diplomatico*. — A. Török: *Novissimo phasi de imperialismo Anglo-Saxone*. Imperialismo Britannico monstra evolutione de ideologia de Imperio Britannico cum unicitate de ordine de jure, versus illo de unione de « Nationes Britannico », cum identitate de singulo ordines de jure nationale. Isto ultimo redde possibile libero cooperatione intra imperio. Pro isto scopo, Anglia evolve, in suo Dominios, forte individualitates œconomico et politico. Tale politica es valde periculoso, sed Anglia es fortiato ad id, nam id jam perde suo alto positione œconomico et politico. Hodie id pote conserva suo potentia in œconomia solum per productione et consumptione maximales, que præsuppone amplo massas de populatione super alto libella œconomico. Ita non es plus possibile pro Statu de adjuva interesses de singulo capitalistas contra toto indigenas. Dynamica œconomico de Anglia hodie non pote plus es expansione, sed explotacióne plus intensivo de jam existente possibilitates. — Quasi identico ad illo de Britannia, es tendentia de imperialismo de Unito Status de America. Illo facto, quod USA non aspira ad expansione territoriale, sed ad conservatione et fundatione de suprematia œconomico, es expresso per termino, uso in publicistica Germanico et Anglo: diplomatia de dollar. Tale es etiam fonte de pacifismo de USA et de suo postulatione de libertate de mares. — B. Geöcze: *Validitate de iudicios de tribunales internatio-*

nale. G. conclude, per analysi de fontes iuristico, quod iudicio de tribunale internationale semper es definitivo, id pote es mutato aut extincto solum per iudicio novo. Non existe excessu de potestate (excès de pouvoir), solum offensione de regulas materiale aut formale, que pote eveni et in quæstiones competentiale, et in tales meritorio. — G. Drucker: *Organizationes in servitio de collaboratione de nationes*. — Amplo revistas super numeroso thema de res extraneo.

Magyar Nyelvör. (*Custode de Lingua Hungarico*). Periodico mensuale. Red. Prof. J. Balassa. 1931, anno LX., nr. 1-2.

D. Fokos: De « *figura etymologica* » I. In lingua finno-ugrico, f. e. (conjunctione de voces cum idem radice, pro exprime emphatico uno notione) es frequente et medio satis importante. F. analiza f. e. in vario idioma. — S. Herzog: *Terminos typographico*. H. publica terminologia in usu reale de typographos Hungaro, cum proprio contributione ad labore purificatorio, que vol substitue voces Hungarico ad illos de extraneo. Inter isto terminos, numero de illos Græco-Latino es satis magno. Pro da imagine de id, nos cita illos de littera A: abbreviatur, adjusztálni, akcidencia (labore fino, excellentē; in præterito, tale es solum labore « accidentiale », ad ordine speciale), akszán (= Franco accent), alinea, antikva, aposztróf, autográfia, autor, autotipia. — Notitias, communicationes ad redactione, bibliographia.

Magyar Orvos. (*Medico Hungarico*). Revista biseptimana de scientia, societate, et œconomia medicale. Red. Dr. S. Forbáth. 1931, anno XII., nr. 5; nr. 6; nr. 7.

Es continuato investigatione super problema de alcohol. In generale, opinione de medicos experto es, quod nocivitate de alcohol depende de constitutione individuale. Frutu moderato de id sæpe es sine damno. — Dr. G. Weias: *Progressu de internistica*. *Revista litterario*. Es mentioato gruppo de symptomatas gastro-cardiale, connexu pathologico inter ventre et corde, que sæpe imita in modo exacto symptomatas de angina de pectore. Therapia de « morbos » gastro-cardiale visa ventre et intestino; etiam cura psychico pote contribue ad sanatione. — In diagnosi de organos in ventre significa magno progressu, quod P. Radt succede, per applicatione de novo materia de contrasto, in exacto observatione röntgenologico de hepate et de liene. — Prof. Atzler: *Medico et rationalizatione*. Nostro scientias technico non solum contribue ad redde labore physico plus facile, illos etiam augmenta periculos de super-exhaustione, in applicatione primitivo. Sed etiam methodos moderno de technica, rationalizatione, pote monstra ad nos, quomodo damnos es evitabile. Tale explorationes es jam incepto per institutos de physiologia et psychologia de labore, et da jam multo valoroso resultat. Isto dominio de scientia es, usque nunc, quasi terra incognito, et labores systematico certo vol habe, executo per

repræsentantes de medicina, effectus valde pretiosus. — Dr. L. Földes: *Numerosa applicatio de hormonibus de hypophysi, et suo valore gynæcologico*. Duo parte de hypophysi producit differentes hormones. Parte anteriore est factor principalis de crescentia, et de assimilatione et dissimulatione de adipi. Sed suo connexu cum glandulis sexualibus est de maximo importantia. Sine hormonibus de parte anteriore de hypophysi existit nullo functione sexuali, nullo maturatione, nullo ritmo sexuali, nullo conceptione. Hormones de parte posteriore habent effectum antidiureticum, et augmenta pressionem sanguineam. Sui maximo significatione therapeutico jacet in sua influenza ad musculaturam de utero. Præparatos ex ambo parte de hypophysi habent summo significatione diagnostico et therapeutico, sed est necesse, quod in illis singulis factores se separatim, per exemplum hormones causantes augmentum de pressione sanguinea de illis afficiunt musculaturam de utero. Industria de organotherapia jam laborat, cum successu, in isto directione.

Munka. (Labore). Communicatione socialista de societate et de arte. Red. L. Kassák. 1931, anno III., nr. 17.

I. Vajda: *Politica mundano. Crisi. Sovietia. Imperio Britannico*. (Revistas). — E. Falus: *Zionismo et socialismus: Palæstina*. Uno ramo de movimento Zionista, Poale Zion, affirmat, quod «domicilio Judaico nationale» est cella de novo productione socialista. F. putat isto dicto falso. Nam conditione de realizatione de isto «domicilio» est, quod Judæos servi ad imperialismum Britannicum, sicut impedimento de movimento Panarabico. Isto est felice accidente pro nationalismo (rassismo) Hebræo, sed non felice pro proletariatu Judaico, qui est explotatus, in Palæstina ipso, in alto gradu. In realitate, Palæstina Zionista est solum colonia capitalisticum, ubi aliquo somnio nationalista de Judæos pote est realizatum, nam est utile pro scopis de Anglia imperialista. — Dr. B. Totis: *Psychologia de «revolutionario» et de «rebelle»* Secundum T., vero revolutionario est audax realizator de proprio futuro, dum rebelle est simpliciter neuroticus, psyche de qui non est in æquilibrio. Tale rebelle est impedimento de revolutione. — A. D. Menuier: *Studentes et revolutione Hispanico*. Elementum ducentum de actuali revolutione in Hispania est studentes de universitates. Fonte de sua actione est insatisfactione de classe civili. Fine de regalismo, ergo victoria de revolutione est probabilis. (Interim fit factum). Proximo problema interessante est, si studentes eligit tunc regimento civile-parlamentario, aut proletario super basi de anarcho-syndacalismo, forte in Hispania.

Mult és Jövö. (Præterito et Futuro). Periodico mensuale Judaico, de litteratura, arte, societate, et critica. Red. Dr. J. Patái. 1931, anno XXI., nr. 2; nr. 3.

A. Hamairi: *Cive de Palæstina*. Zionistas nunquam volent conquære terram per luctum. Teste de isto facto est populatio Arabica ipso, ad que Judæos dona pecunia, civilizatione, hygiène, et extirpat suo morbo «na-

turale», trachoma. Solum uno non succedit usque nunc: de muta mentalitate de Arabo, qui, pro uno pound aut pro aliquo cigareta, est paratus ad occidit suam feminam, suos infantes, aut — suo vicino Judæo. Contra isto, solum uno remedium existit, illo antiquo, docto jam in Biblia et Talmude: glave. Sed amicitia inter Hebræos et Arabos in Palæstina est turbata solum per uno factorem: isto est politico sæpe Britannico. — Dr. E. Munkácsi: *Diurnale Romano*. Describit campum sanctum Judaicum apud Piazza di Cerchi, inter ruinas de palatiis de Cæsares, in loco de Circo Maximo, (isto est antiquissimo campo sancto Hebraico hodie existente), et domicilio de Judæo Romano ante suo clausione in getto-s, super Trastevere. — Dr. K. Schwarz scribit super excellentem sculptorem A. Zadikow. (München). — Prof. Dr. Gy. Donáth: *Bibliotheca nationale et universitaria Judaica in Jerusalem*. In die 15 de aprile 1931 est inauguratum novum grandiosum domum de isto Bibliotheca. Æquipatione de id est toto moderno. Circa tempore de inauguratione, Bibliotheca possidet jam 225.000 tomos. Tamen in generale id non pote aspirat ad est completo, cum exceptione de duo ramo speciale: in classes Judaista, et Orientalista. Interessante est collectiones de manuscriptis et autographis. Inter isto ultimo est repræsentatum inter modernos i. a. Lord Beaconsfield, Montefiore, Crémieux, Emil et Walther Rathenau, Lord Reading, Nordau, Hermann Cohen, Einstein, Ehrlich, A. v. Wassermann, Lombroso, Freud, Zamenhof. Linguas de libris est: 92000 Germanico, 40000 Anglo, 36000 Hebraico, 11000 Franco, 8600 russo, 7400 Jiddish, cæteros alios idiomas.

Reklámélet. (Vita de Publicitate). Revista mensuale pro publicitate et scientia de réclame. Red. S. Balogh. 1931, anno IV., nr. 3.

Est primo magno periodico specialista pro réclame in Hungaria.

Revue de Hongrie. Consacrato ad quæstiones politico et œconomico de Europa Danubiano. Mensuale. Red. G. de Huszár. 1931, anno XXIV., nr. 3.

A. de Berzeviczy: *Super quæstione de minoritates nationale*. In tempore præsentis, sæpe est affirmatum, quod protectione internationale de minoritates volens est plus efficace, quam protectione per singulos Status. In theoria, non est possibile de demonstra erronitate de isto thesi. Sed in praxi, id pote fit periculo pro jam existente, etsi minimale, jures de minoritates nationale. Nam protectione suo internationale est utopia, et si illos volens expectat tale sub isto prætextu illos volens sustinet neglectio de parvo protectione tamen assecurato per tractatum de pace. Politica Hungarica semper debet volens attingit revisionem de isto tractatu, sed id postulat, quod, dum istos manent in vigore, etiam «victores» respectat omne suo dispositione, cum idem cura. — F. d'Olay: *Campagne de destructione contra monumentos Hungaricos 1918-1930*. Est citatum numerosum exemplum de terribili vandalismo,

cum que es demolito valoroso documentos culturale, et thesauros artistico, in Status successore de Hungaria. — Prof. E. Horváth: *Basis de tractatu de Trianon II.* — Amplo Revista de Politica Internationale. — Novitates œconomico.

Természettudományi Közlöny. (*Revista de Scientias de Natura*). Organo bisseptimanale de R. Societate de Scientias de Natura. 1931, anno LXIII, nr. 5; nr. 6; nr. 7.

Dr. R. Rapaics: *Pulsatilla, flore traditionale de Hungaros.* Per isto dissertatione, R. responde ad interessante quæstione, si antiquo Hungaros, qui occupa suo præsentem patriam dum IX. sæculo, cognosce et æstima aliquo flores. Ex studios philologico si evidente, quod existe solum unico flore, cognitione de que es certo *importato* per Hungaros in Europa, et non recepto ex fontes occidentale. Isto flore es *pulsatilla*. Nomine Hungarico es *kököröcsin* (affine ad Turco vulgare *kök* = cæruleo) cum duplici diminutivo). In codices de medio ævo, *kököröcsin* es traducto per *titipo* — uno vocabulo, hodie incognito; et incognito tunc etiam in cætero Europa. Cognitione suo primum es introducto in litteratura de botanica per Brünfels, in anno 1530, sub nomine Germanico *Küchenschelle*. Nomine hodie uso es simplo traductione de isto in italiano, facta in anno 1558. — Dum sorte de cognitiones super isto flore es valde mobile in Occidente, in Hungaria es semper conservato antiquo nomine de planta, cum constante usu practico de id, in modo speciale in medicina veterinario contra variola. Tale applicatione es post accepto etiam inter veterinarios de cætero Europa.

DÉNES SZILÁGYI.

LUCE NUOVA, Revista mensuale de problemas humanitario, Direct. Q. Maffi, Roma, Via del Babuino 66, initia publicatione in mense novembre 1930.

Omne fasciculo contine articulos vario, in forma plano et attrahente, et de multo interesse pro omne classe de personas.

Ad indice in lingua italiano, seque breve summario in linguas franco, anglo et teutico. Si Directione de Revista substitue, ad isto tres, unico versione in Interlingua, consequit sine dubio œconomia de spatio et de moneta.

Nos offer augurios ad novo Revista.

G. C.

VERSUS INTERLINGUISTICA

Usque anno 1928, existe quasi solum linguistica normativo, et interlinguistas normante occupa-se — per occasione — cum labores historico et comparatos etiam. In isto tempore, post studio theoretico et practico de numeroso interlingua, me fac duo fundamentale, et certo evidente, observatione: pro primo, quod interlinguas non es factos isolato, sed membros organico de vita sociale et historico; pro secundo, quod circa 50 interlingua hodie propagato — et etiam circa 500 interlingua de præterito — non es productos de frigido ratione, sed de alio, latente, motores ex fundo de psyche. Primo observatione habe consequentia, quod, in principio, es possibile tractamento scientifico de interlinguas; et secundo promitte, quod tale exploratione habe resultatus valoroso.

Super isto basi, me postula disciplina scientifico independente super interlinguas: interlinguistica generale, et fac numeroso proba de vivifica id. Me funda OFFICIO INTERLINGUISTICO, que publica revista COMMUNICATIONES 1928-1930, et initia, inter alios, labores de COMITATU PRO ELABORATIONE DE TERMINOLOGIA INTERLINGUISTICO.

Me vide, quod semines cade in humo. Tamen, post activitate de tres anno, me debe agnosce, quod circumstantias actuale non es favorabile pro integrale realizatione de postulato disciplina scientifico. Propter isto me suspende meo labore pro interlinguistica.

Sed remane duo scripto de me, non publicato usque nunc: Principios de interlinguistica, et rudimentos de uno opere encyclopædico, (isto ultimo non etiam perlaborato in modo unitario, et non finito in partes historico et bibliographico). Hic me publica ambo, quamquam me non expecta de illos ullo effectu practico momentaneo — solum, nam me non vol relinque fructus de meo labore in fundo de arca.

Budapest, martio 1931.

DÉNES SZILÁGYI

PRINCIPIOS DE INTERLINGUISTICA GENERALE

1. Nos inaugura uno disciplina scientifico, objecto de quibus studio de certo constructiones linguistico individuale et artificiale. Nos nomina isto disciplina *interlinguistica*.

2. Constructiones linguistico, objectos de nostro disciplina, ea producto per suo auctores cum intentione consciente, de destrue difficultates, causato per divergentia de linguas nationale. Nos nomina isto constructiones *interlinguas*, nam illos vol es intermediario inter vario idioma.

3. Contra introductione de interlinguistica, plure objectione irrelevantes facti. Hic nos vol reflecta solum ad illo, que observa, quod interlinguistica, usque nunc, non es incorporato in «scientia officiale», et concludit, in modo præoccupato, quod isto statu debe dura etiam in futuro. Sed nos non pote affirma, quod nos pote es occupato, cum meliore jure, cum linguas Caucasico, aut invariantes, aut cimices, aut fabulas, aut planetas transneptunico — quam cum nostro objecto. Cæterum, es quasi impossibile de constata, quando nos pote considera existentia de uno scientia speciale sicut justificato. Forsan nos applica hic thesi de Károly BOEHM que enuntia, quod *criterio de possibilitate de uno disciplina scientifico es suo connexu cum vita*. In casu de interlinguistica, tale connexu existe in plure puncto. Pro primo, scopo, quem creatores de nostro objecto prætende de habe, es — evidente — de characteres eminentes practico; pro secundo, phænomenos, observato apud nostro objecto, es, sub forma minus manifesto, tanto generale, quod suo studio es fructuoso, etiam si nos refuta motivatione rationale dato per auctores — ergo quasi de punctu de vista pathographico; et in fine, interlinguistica, per suo scientias limitropho, es connexo in modo organico per vita scientifico.

4. Productione de interlinguas jam transi uno evolutione satis longo, usque nunc circa tres sæculo. Hodie interlinguas es fabricato super uno basi semi-scientifico, super basi de *interlinguistica normativo*. Sub isto nomine, nos resumma systema totale de technicas et theorias, necesse pro productione de interlinguas. Progressus, dum ultimo decennios, in isto dominio es

magno, tamen, hodie etiam, selectione inter technicas et theorias possibile depende quasi solum de arbitrio aut de gustu de auctores, et intuitionem es qualitate per excellentia de linguista normale.

5. Conceptione de *interlingua* pote es limitato in modo sufficiente. Nam per suo origine, nos pote distingue interlinguas de alio formationes linguistico, in modo exacto.

6. Differentia importante inter «linguas naturale» et «interlinguas», consiste in illo facto, quod idiomas naturale es formato *inconsciente*, dum linguas artificiale es producto *consciente*. Isto perspectiva genetico redde possibile separatione satis claro, et indica etiam ratione de separatione. Nam es probabile, quod motores, fungente in actione consciente et inconsciente, es identico; sed solum in luce de conscientia nos pote observa illos in modo immediato. Per conceptiones descriptivo, es difficile, si non impossibile, tale separatione, nam, per exemplo, *Esperanto* hodie non differ plus, in modo essentielle, de linguas nationale, sed certo non es tale; *Lingua Franca*, *Pidgin English*, *Chinook*, et similes, certo non es interlinguas, et tamen habe identico functione; ultimo analysi, nos debe suppose (si nos non accipe theoria de donatione divino), quod lingua es producto individuale — et tamen differ, certo, *in modo essentielle*, de interlingua; et cætera. Per nostro definitione de interlingua, ergo, nos limita etiam circulo de interlinguistica in modo exacto.

7. Interlinguistica non es occupato cum pidgin-s, nec cum glossolalias religioso aut schizophrenico, nec cum argot-s (slang-s), nec cum objectos de linguistica constructivo.

8. Motivos speciale de isto limitatione es sequente. Etsi nos pote vide in pidgin-s quasi modellos naturale, sociale, de interlinguas individuale, tamen illos, non formatos consciente, per nostro definitione genetico es excluso ex nostro objectos. — Motivos inconsciente de creatione glossolalico es, in multo puncto, affine ad motivos de auctores de interlinguas; sed de alio latere es affine ad verbigestione, et habe semper characteres pathologico, ad interlinguas non proprio. — Linguistica construc-

tivo, sicut scientia autonomo, usque nunc es solum postulato *), sed non realizato; suo rudimentos existente (biblia de LUTHER, «renovatione» de lingua Hungarico, et cætera), monstra, quod non concerne totalitate de lingua, solum partes, fragmentos de vocabulario et de grammatica.

9. Interlinguistica, ante omne, es disciplina historico.

10. Interlinguistica generale, quamquam independente in principio, hodie non habe, in facto, proprio methodica. Es certo, quod nos debe sta super basi historico, quando nos occupa-nos cum interlinguistica de non importa quale puncto de vista. Sed ad vario complexus de problemas, nos aproxima-nos cum methodos et problematica de interlinguistica normativo, aut de linguistica generale, de psychologia, de sociologia, et cætera. Nos vide hic, quod interlinguistica es uno scientia limitropho per excellentia.

11. Sicut basi de nostro sequente explicationes, hic nos expone uno breve historia descriptivo de interlinguas.

a) Dum 16. sæculo appare aliquo lingua, dicto philosophico, et concernente litteratura speciale. (Cum exceptiones insignificante, nos pote cita, inter linguas philosophico, etiam pasigraphias, id es, systemas de scriptura, cum scopo identico ad interlinguas; cum tanto meliore jure, nam multo pasigraphia es etiam articulabile). Numero de tale operes cresce, problema occupa semper plures, ipso DESCARTES et LEIBNIZ. Et in 18. sæculo, litteratura de «lingua universale» fi semper majore. Linguas, publicato ante isto tempore, habe sine exceptione basi logico, — propter isto, illos es nominato philosophico, — et es constructo ex materiale articulabile indifferente. In initio de isto sæculo, appare jam iniciativa de uno lingua, que vol es solum simplificatione de uno idioma nationale. In 19. sæculo emerge plure lingua de isto specie, apud linguas logico, (philosophico). Circa medio de isto sæculo, jam multo scientista tracta tale con-

*) Lingua es intangibile, sed non invariabile, id es, lingua muta-se, sine quod subjectos loquente pote muta id. In anno 1912, PH. KAIBLINGER propone de evolve uno scientia, *linguistica constructivo*, per que nos es capabile de regna, in modo consciente, indicato variabilitate, accelera evolutione, et indica ad isto evolutione vias plus œconomico.

structiones de lingua, et in isto tempore es formulato conceptione de interlingua, identico ad conceptione hodierno, in modo satis claro. Omne isto linguas es considerato per specialistas, sed illos non pote penetra in publico.

b) Primo projecto de lingua, que habe successu generale sociale, es publicato in anno 1879. Id es Volapük, constructo ex fragmentos mutilato de idiomas naturale, per principios plus empirico, quam logico. Circa anno 1890, Volapük peri, et suo dissolutione da iniciativa ad formatione de numeroso systema et theoria interlinguistico. In isto tempore es constructo fundamento de interlinguistica normativo moderno. Dum isto periodo de dissolutione, es publicato illo interlingua, que attinge, usque hodie, maximo successu de omnes: Esperanto. Esperanto restringe parte de logica, et remane proximo ad linguas naturale. Etiam Esperanto attinge quasi sorte de Volapük, in anno 1907, sed in isto tempore id es jam sociale in satis alto gradu, et, post excretionem de Ido, remane existente. Dum isto ultimo epocha, productione de interlinguas attinge florescentia «non plus ultra».

c) Magno bello Europæo interrompe collaboratione internationale de interlinguistas, sed jam in anno 1922 appare uno novo interlingua, que post attinge significatione: Occidental; in isto, non es plus considerato principios logico præsupposito, isto idioma es constructo solum ex materiale, dato in linguas vivente. Pauco annos post, nos observa tendentia de dissolutione in Ido, que etiam habe considerabile successus dum primo annos de suo existentia. Resultatu de isto tendentia de dissolutione es novo florescentia in productione de interlinguas, que attinge culminatione circa anno 1925. (Fine de periodo de dissolutione de Ido non es visibile, nos nunc non pote sci, in modo firmo, si Ido peri sicut Volapük, aut regenera-se sicut Esperanto).

d) In omne periodo de dissolutione appare uno movimento de tolerantia. Dum tres catastrophe interlinguistico, fortitudine de isto movimientos semper cresce. Rudimentos remanente de tale undas de tolerantia præsentat basi pro evolutione scientifico de activitate de interlinguistas.

12. Interlinguistica generale, sicut scientia historico, habe jure de fixa punctos de vista et iudicium *axiologico*.

13. Nos debe accentua, in modo speciale, jure prædicto de interlinguistica generale, nam isto es, in modo exclusivo, jure *solum* de isto disciplina.

Quasi omne se-dicente « iudicio » prætentioso, pronuntiato super interlinguas, es solum desiderato. Nam majoritate de criticos non effectua uno distinctione importante: inter *bono* in interlinguistica normativo, et *bono* in interlinguistica generale. Isto conceptiones de valore es duo re totale differente. Linguista normante pote proclama, quod uno opere interlinguistico, oblitio ante decennios, et nunc reperito, es « eccellente », nam conforme ad formas hodierno; sed in luce de historica, solum uno tale projecto merita attributo *bono*, que attinge, *in facto*, suo scopo, id es, scopo generale de interlinguas. In isto sensu, nos vol ute, plus libente, *apto* in loco de *bono*, pro attributo objectivo de uno interlingua ideale.

14. Per consequentia, tanto plus *apto* es uno interlingua, in quanto majore gradu id es capabile de fi sociale, idioma de uno gruppo societale. Sed uno interlingua fi sociale solum, si id ipso, et propaganda pro id, es idoneo pro satisfac desiderios consciente et inconsciente de uno, aut plure, gruppo societale.

15. Historica interlinguistico debe es capabile de iudica, si uno interlingua pote fi sociale; cum alio verbos, si id move-se in directione de evolutione generale de interlinguas; si id es conforme ad « spiritu de epocha »; breve: *si id es actuale, aut non*. Uno alio puncto de vista *axiologico* (*æsthetico*, *philologico*, *politico*, et *cætera*), que cape totalitate aut fragmento de systema isolato, non pote prætende ad es scientifico.

16. Scientias limitropho de interlinguistica generale es (interlinguistica normativa omisso) linguistica, sociologia, et psychologia. Es evidente, quod nos non pote separa fragmentos de materiale totale, sicut, per exemplo, « destinato pro exploratione linguistico »; phænomenos de vita interlinguistico pote es tracto de punctos de vista speciale, sed tamen es necesse de considera semper unitate, « amalgama organico » ex elementos religioso,

scientifico, practico, lusorio, quasi-pathologico, commerciale, et cætera.

17. De puncto de vista de linguistica, phænomenos de consciente productione de linguas in modo generale, et, in modo speciale, resultatus recepto ex studio psychologico de genesi de interlinguas, es considerabile. Existente interlinguas da interessante materiale etiam ad thesi de spiritualizatione de linguas: crescente exploitatione de potentia mentale de intellectore cum semper minore energia de locutore (KAIBLINGER); nam illos es evoluto quasi semper secundum principios extremo œconomico. In isto contextu, nos pote observa uno inventione, facto per linguistas normante, interessante pro linguistica comparato: detectione de existentia de latente elementos formale internationale in linguas nationale.

18. De puncto de vista de sociologia, es observando, quod vita in gruppos interlinguista præsentat exemplos classico pro studio de gruppos organizato. Hic nos vol da aliquo indicationes ad isto thema. Vol a p ü k, adhærentes de que forma uno secta satis fanatico, debe peri pro persona nimis severo de suo ductore. Charactere de elemento patre de suo auctore, redde possibile pro *Esperanto* de supervivere uno « reformatione » (de *Ido*); et isto ultimo præsentat imagine characteristico de omne reformatione, concepto secundum schema de surrectione contra patre. Cæterum, apud *Esperanto* nos pote seque, in modo optimo, analogia de movimentos religioso; et observa etiam genesi de rituale, cerimoniale, et, usque certo gradu, de mytho. Alio systemas de interlingua, etsi provisto per perfecto motivatione rationalistico, debe peri pro impaternali persona ducente, et pro particularitate de ultra-individualistico adhærentes, qui non pote identifica-se, in modo sufficiente, cum ductore. Exploratione dialectico de situazione de ductore futuro, et de gruppo interlinguista ipso, in societate, es jam initiato (*E. DREZEN*).

19. De puncto de vista de psychologia de individuo, studio interlinguistico es forsan de maximo fecunditate. Nos pote suppose, quod motores de creatione linguistico dicto artificiale, es identico ad illos de creatione « naturale ». Sed apud artificiale

productos linguistico, factores individuale es multo plus manifestato, ergo multo melius accessibile, quam apud idiomas determinato in phylogenese, quem vix nos pote perseque, aut quam apud evolutione infantile hodierno, ubi nos es reducto ad conjecturas vix fundabile in modo exacto.

20. Quid es primo impressione, quem nos habe, post lectura de historia de interlinguas? Probabile illo, quod productione, in parte sine dubio inutile, de circa 500 interlingua non pote es opere de frigido ratione calculante. Cum multo meliore jure nos pote suppose, quod isto productione, ultimo analysi, es regressione ad uno modo infantile de satisfac instinctus, post superato per acceptione de lingua sociale, regressione ad gradu infantile de evolutione, quando etiam regna principio de voluptate. Super isto gradu, apparatu vocale funge solum sicut zona erogeneo, sed post, cum graduale accommodatione ad realitate, isto apparatu fi instrumento de lingua sociale. Suo usu, per interdictiones externo et renuntiationes interno, es relativo paucio restricto, propter isto apparatu vocale es occupato, in modo facile, per tale instinctus, quid subi processu de sublimatione dum evolutione individuale. Ita isto apparatu et functiones affine nunc servi pro satisfac, ultra erotica originale orale, erotica anale (« ludo » cum lingua; forsitan motivo fundamentale generale de activitate creativo linguistico), pro symbolico violatione de interdictione de incestu (lingua, symbolo de matre intangibile), pro voluptuoso augmento de sensu de potentia (cognitione de linguis, in symbolo, æquale potentia; si nos disce uno ex facile interlinguas, isto significa augmento facile, ergo œconomico utile, de potentia), etiam motivo de superatione de patre habe parte non negligibile, quamquam usque hodie paucio considerato (ergo parte de conflictu de Œdipo, etiam pro lingua individuale, ex æquatione symbolico lingua: infante; lingua es factio iterum, de novo, es factio melius, es genito melius). Post progressivo rationalizatione, etiam interlinguas prætende de es res practico, et illos in parte fi, nam etiam illos subi accommodatione ad realitate, vero tale.

21. In parte nos jam indica factores, conditiones de uno movimento sociale in favore de uno interlingua. Processu ipso

de « socializatione » usque nunc non es explorato. Puncto de transitu inter individuale lingua satisfactorio, et sociale idioma de intercommunicatione, es hodie etiam terra incognita. Nos habe solum paucio indicatione in isto directione, per thesi, secundum que, pro lingua sociale (et solum tale merita de es nominato *lingua*), es necesse ad minimo *duo* persona, locutore et intellectore (KAIBLINGER). Nos pote spera, quod ad solutione de problema de isto stadio de transitu, que debe existe etiam in linguis naturale, et quem omne normale individuo humano transi, in alto gradu pote attribue etiam studios interlinguistico.

22. Nos adveni, dum studio historico de interlinguas, ad vario problema, que pertine ad dominio plus stricto de historica pragmatico, et affine etiam ad problematica de interlinguistica normativo. Post classificatione de resultatus, hic nos lucra uno terminologia empirico. Pro existentia de interlinguistica generale, perlaboratione de tale terminologia unitario et systematico, es absoluto necesse. Multo problematica, et pseudo-solutione de problemas, et etiam numeroso discussione vano et sterile, resulta ex usu confuso de terminologia. Istos es maximo obstaculos de introductione de interlinguistica generale, et ante omne es necessario labore purificatorio in isto directione.

23. Nos resumma in simplice factio, quod existe jam rudimentos de uno disciplina evolvendo, que tracta interlinguas, et que es scientia limitropho de vario scientia culturale. Nos, in præcedentes, indica possibilitates de suo evolutione. Isto indicationes hic es publicato sine motivatione. Majoritate de illos habe suo basi in resultatus de citato scientias limitropho. Parte de isto resultatus pote manifesta-se sicut erroneo, sed errores in isto directione non tange totalitate de interlinguistica generale. Si interlinguistica pote evolve-se, in realitate, ad altitudine de uno independente disciplina scientifico? Nos non sci. Sed nos repete: multitudine de problemas jace, latente, in materiale descripto, digno ad studio. « Hic hæret aqua ».

Academias interlinguistico. *Vide* Evolutione naturale, H.

Analytico et synthetico interlinguas.

Classificatione secundum structura grammaticale, coincidente cum terminos de linguistica generale. Quod idiomas synthetico exprime per affixos, suffixos, in interlinguas analytico es expresso per auxiliares, particulas, etc.

HISTORICO. — Evolutione de interlinguas, sicut illo de idiomas naturale, vade de synthetismo versus analytismo. Hodie majoritate de linguas artificiale attinge analytismo de anglo. Aliquo auctores postula majore analytismo quam isto, et ita quasi approxima sinico. (F. RIEDEL et O. SCHEFFERS in systema *Uniti Language*, 1922). Sed valore de *præveni* ad evolutione normale de linguas nationale occidentale, non es certo.

Anglo-latinismo.

Doctrina, secundum que vocabulario de uno interlingua debe adopta omne vocabulo anglo de origine latino, nam solum isto es vero internationale. Si vocabulario, constructo ita, non suffice, (et, in facto, id non suffice, præcipue non in grammatica), vocabulos deficiente debe es electo ex vocabulario latino clas-sico, nam isto, ad minimo, es neutrale.

A posteriori interlinguas. *Vide:*

A priori, a posteriori et mixto interlinguas.

Classificatione secundum vocabulario. Nos nomina *a priori* uno interlingua, que non considera vocabulario de linguas naturale, et omne elemento de quale es constructo in modo artificiale. Uno systema, que imita idiomas nationale, et que trahe omne suo elemento ex illos, es nominato *a posteriori*. In fine, nos cita sicut *mixto* uno interlingua, inspirato in idem tempore per ambo principio opposito.

HISTORICO. — Isto es primo classificatione systematico de linguas artificiale, nam, ante, homo loque solum de systemas philosophico et non philosophico. GASTON MOCH introduc isto classificatione (1897), et id fi familiare ad interlinguistas post suo applicatione per historicos COUTURAT et LEAU (1903). Terminos *a priori* et *a posteriori* appare jam in sensu analogo in referato de SOCIÉTÉ DE LINGUISTIQUE super lingua universale (1856).

Aptitudo logico.

Uno attributo de interlingua. Tanto plus logico es uno interlingua, quanto plus id es apto ad exprime et traduc in modo

exacto *omne* consecutione de ideas. In realitate, postulato de *A. l.* es tautologico: non existe interlingua, que *non* satisfac id. Experimentos demonstra, quod homo pote traduc textus maximo difficile, ex non importa quale lingua: et in *Volapük*, et in *Esperanto*, et in *Latino sine flexione*, — non pejus quam in *Ido*, elaborato conforme ad aliquo postulatos valde subtile de logica. In contrario, introductione de uno formalismo logico, que non existe in linguas naturale, appare complicatione inutile in uno interlingua.

Arbitrio.

Nos nomina *arbitrario* processu de uno interlinguista normante, qui introduc, elimina, aut muta aliquid in uno interlingua, sine pote da motivos, satisfaciente majoritate competente de adhærentes de isto idioma.

Artificiale lingua. *Vide* Interlingua.

Artificialitate.

Quamquam omne interlingua es, per definitione, « artificiale », nos vide isto adjectivo uso, *in sensu restricto*, sicut pejorativo pro interlinguas naturalistico inconsequente. In modo simile, *A.* es dicto sæpe caracteristico de interlinguas non naturalistico.

Attributos de interlingua.

Qualitates præsentato, in certo gradu, per omne interlingua. Super basi de isto qualitates es formato postulatos, considerato, secundum convictione individuale, unos plus, alios minus importante. Attributos es, secundum J. WEISBART: *aptitudo logico, neutralitate-paritate, facilitate-popularitate, internationalitate, naturalismo, brevitae, euphonia.*

HISTORICO. — Quasi omne interlinguista enumera attributos, que « debe » es proprio ad interlinguas. Lista de J. WEISBART contine attributos maximo importante. Majoritate de projectos antiquo accentua importantia de aptitudo logico, systemas contemporaneo de *Volapük* illo de evolutione popolare, hodie interlinguas naturalistico-internationale occupa terreno.

Autonomia.

Qualitate aspirato per quasi omne interlingua *a priori* et per omne idioma inductivo *a posteriori*. Lingua *autonomo* habe valore de pote es accommodato, per auxilio de proprio formationes novo, ad omne consecutione de ideas et ad omne thema, sine es obligato ad hauri ex idiomas naturale. Quanto plus uno

interlingua corresponde ad postulato de *A.*, tanto plus id es etiam *regulare*. Principio de *A.* es opposito ad illo de *naturalismo*.

Auxiliare lingua. *Vide Interlingua.*

Bono lingua. *Vide Intuitionismo.*

Brevitate.

Uno *attributo de interlingua*. Breve, id es, non plus longo quam idiomas naturale, es omne interlingua, que non habe scopos toto speciale. Tamen, aliquo auctore superaccentua *B.* pro considerationes economico, affirmante, quod vocabulos de uno interlingua, ipso a posteriori, debe es de maximale curtitate. Sed usque hodie existe nullo methodo sufficiente scientifico pro contrahe vocabulos de origine naturale.

Classificatione de interlinguas.

Distributione systematico de linguas artificiale in classes, secundum suo qualitates maximo caracteristico. Tale distributione pote habe loco cum consideratione particulare de vocabulario (*a priori*, *a posteriori*, aut *mixto*), de formatione de vocabulos (*inductivo* aut *deductivo*), aut de structura grammaticale (*analytico* aut *synthetico*). Existe numeroso alio systema, dicto « empirico », de classificatione, sed, in generale, istos es solum mixto composito de uno grano empiria, et de desiderios et præjudicios de classificatores ipso.

Deductivo interlinguas. *Vide Inductivo et deductivo interlinguas.*

Energetismo interlinguistico. *Vide Oeconomismo.*

Etymologico methodo. *Vide Selectione de vocabulos.*

Euphonia.

Uno *attributo de interlingua*. Pro determina, si uno lingua suffice ad postulato de *E.*, nullo norma existe, ultra gustu individuale.

Evolutione naturale.

Possibilitate de *E.n.* de interlinguas es uno puncto de controversia inter linguistas et interlinguistas. Solutione de isto problema depende de conceptione, quem homo habe de essentia ipso de lingua, et de gradu de antipathia aut de sympathia pro idea de lingua artificiale.

HISTORICO. — Aliquo linguista contemporaneo de *V o l a p ü k* tracta jam *E. n.* et considera uno « lingua mundano » sicut « utopia, realizatione de que absoluto non es desiderabile », « monstro, quem homo debe linque mori in quiete », aut sicut « periculo pro Cultura, nam uno lingua

universale supprime nostro amato linguas nationale ». Sed solum in tempore de *E s p e r a n t o* incipe discussione extenso de problema de *E. n.* Inter catastrophe de *V o l a p ü k* et apparitione de *I d o*, disputationes es valde vigilante, coram magno progressu de *E s p e r a n t o*. Inter anti-interlinguanos nos vide LESKIEN et BRUCMANN (famoso libro de illos es refutato per J. BAUDOIN DE COURTENAY), collaboratores de MAITRE PHONÉTIQUE, et ipso geniale FRITZ MAUTHNER. Argumento centrale de illos omnes consiste in affirmatione, quod lingua artificiale non pote evolve-se, justo nam id es « artificiale », et non potente evolve-se, id etiam non pote existe. Non es difficile de refuta suo argumentos, si nos demonstra, quod uno interlingua *pote* evolve-se exacto sicut uno idioma nationale, adversus triste vaticinios. Nam quid es *E. n.*? Nullo alio re, quam evolutione *socialis*. Nos pote affirma, quod criterio de *E. n.* de uno lingua artificiale es, quod id fi idioma sociale. Sicut lingua sociale id es « intangibile, sed non inalterabile, id transforma-se, sine quod subjectos loquente pote transforma id » (F. DE SAUSSURE). Nos jam hodie pote constata tale evolutione satis progressu in *E s p e r a n t o*. Isto idioma, de facto, fi, pauco post suo apparitione, lingua scripto, locuto, et amato de certo numero de homines. Isto adhærentes oppone, in modo toto naturale, ad tentamines de modificatione (1894, 1907). Adversus isto resistentia, nos observa numeroso particularitate in vocabulario et in usu de lingua, mutato satis forte dum circa 40 anno. Etiam apud *O c c i d e n t a l*, nos jam vide signos de *E. n.*

Evolutione de linguas internationale es custodito per se-dicente *academicas*. Debitu de istos es de gubernata variabilitate de idioma, id es, accelera evolutione naturale, sed illos non es autorizato de viola intangibilitate de lingua.

Facilitate-popularitate.

Uno *attributo de interlingua*. Interlinguistas cognosce duo criterio — satis differente — de facilitate. Illos agnosce sicut facile id, que es « jam cognito ab ovo » per discipulo de lingua artificiale (facilitate psychologico, per internationalitate), aut id, quem discipulo pote intellige, deriva, construe, etc. ipso, per auxilio de pauco regulas præcedente (facilitate logico, per autonomia). Isto secundo specie de facilitate es nominato etiam *popularitate*, nam id suppone nullo educatione de discipulo. Primo specie de facilitate coincidente cum extremo naturalismo, sæpe es accusato de es « facile » solum pro eruditos. Hodie majoritate de interlinguistas tende ad uno compromisso, que satisfac ambo criterio.

Formatione de vocabulos.

Si nos examina evolutione de quæstione de *F. d. v.*, nos vide, quod, de puncto de vista genetico, duo principio opposito age in id. Uno postula, quod homine, desiderante ute uno interlingua, pote construe vocabulos composito per auxilio de præce-

dente regulas empirico (logico), ex parvo numero de radicales, supposito sicut « jam cognito », aut facile ad disce. Utilitate de isto primo principio resulta ex *autonomia*. Sed accipiente id, homo perde possibilitate de ute multo vocabulo jam internationale, nam majoritate de istos es composito.

Alio principio exige, quod homo non ute certo *radicales* sicut basi, sed solum integro voces jam internationale. Majoritate de istos essente composito, homo debe quære radicales per analysi de illos. Isto pote eveni solum per uno methodo etymologico. Per adoptione de isto principio, homo renuntia ad autonomia in favore de internationalismo (naturalismo).

Extremo repræsentante de primo principio adopta pro basi materiale de suo *F. d. v.* solum sonos de alphabeto (per exemplo R o), illo de alio principio renuntia totale ad uno proprio derivatione originale et accipe illo de uno lingua naturale (per exemplo *Latino sine flexione*). Inter isto extremos existe multo compromisso, que tunc produc *paroli maken-senik*. Multos ex isto compromissos præsentat tractus plus importante de linguas agglutinativo.

Pro characteriza processu de uno auctore, qui seque uno de principios indicato, nos nomina *inductivo* uno *F. d. v.* autonomo (exigente uno methodo empirico aut logico, progrediente de radicale ad vocabulo composito), et *deductivo* uno *F. d. v.* naturalistico (postulante uno methodo etymologico, regrediente de voce complexo ad radicale).

Generatore.

Ita nos nomina illo forma de verbo latino, que vive etiam hodie in certo derivatos in linguas moderno, et que es identicõ ad supino. Vocabulos formato per *G.* (præcipue per suffixo *-ione*) es parte considerabile de vocabulario internationale.

HISTORICO. — Existentia et importantia practico de *G.* es agnoto primum per E. DE WAHL (circa 1894). In anno 1922, WAHL publica uno regula simplice, que permitte formatione satis regulare de *G.* (nominato tunc *radicale perfectio*) ex radicale verbale. Termino *G.* primum es uso per J. ROSSELLO-ORDINES, qui in anno 1925 publica suo *Interlingua System á t i c*, in que illo forma *G.* in uno modo proximo ad latino classico. — Systemas, non agnoscente jure de existentia de uno *G.* speciale derivativo, ute id apud radicale verbale regulare, sicut radicale incohærente, aut illos adopta *G.* ipso sicut radicale verbale.

Grammatica rationale.

Grammatica, que non contine ullo elemento non absoluto

necessario pro comprehensione. Introductione de *G. r.* es difficile, si non impossibile, in uno interlingua. Majoritate de linguas artificiale non pote ipso approxima *G. r.*, essente, sicut omne idioma serviente de modello pro illos, irrationale. Primo propositore de *G. r.* es LEIBNIZ. Sequenti suo iniciativa, G. PEANO evolve suo thesi, secundum que *G. r. es grammatica nullo*. Isto thesi es applicato in *Latino sine flexione* (1903).

Harmonia in interlingua.

In generale, nos postula, quod singulo componentes de uno interlingua es harmonizato inter se; sed non existe criterios objectivo de tale *H. i. i.* Tamen, postulato indeterminato de simplice « harmonia » sæpe es erecto contra postulato objectivo de *homogeneitate*, per adversarios de isto; et foro critico mane gustu individuale.

Homogeneitate.

Qualitate de interlinguas a posteriori, postulato per aliquo auctores. Uno interlingua es homogeneo, si elementos de suo vocabulario et de suo grammatica es hausto ex uno unico fonte linguistico. Defensores de *H.* propone, pro realiza id, doctrinas *neolatinista, panromanista, pangermanista*.

Idea de Interlingua.

Magno publico es indifferente coram *I. d. I.* — Parvo circulo, ubi scopo proprio de *interlingua* es cognito, etiam non habe unitario opinione super id: uno parte de isto circulo refuta *I. d. I.*, nam puta realizatione de id superfluo, aut nocivo, nam de influentia destructivo ad cultura de linguas nationale; aut, etsi desiderabile, impossibile; alio parte de illo sympathiza cum *I. d. I.* in generale, sed non cum linguas artificiale, et postula adoptione de uno naturale idioma (aut de duo: bilinguismo) pro elimina difficultates de polyglottismo; alio acceptores de generale *I. d. I.*, spera, quod, graduale, parvo linguas nationale fi supplantato, et remane solum pauco magno lingua nationale quasi mundano: ita *I. d. I.* realiza-se in modo naturale et automatico. Solum fragmento de publico, cognoscente *I. d. I.*, accipe propositione de linguistas normante: de construe uno lingua artificiale pro solve problema.

Inductivo et deductivo interlinguas.

Classificatione secundum *formatione de vocabulos*. (Vide isto).

Intelligibilitate immediato.

De interlinguas deductivo homo exige *I. i.*, nam illos pote

satisfac isto postulato per suo aspectu naturalistico. In realitate, *I. i. de uno idioma artificiale significa, quod uno Europæo de educatione medio pote intellige textus in dicto lingua, post lectura de uno breve schedio grammaticale. I. i.*, que es uno consequentia de internationalitate (naturalismo); es opposito ad apprehensibilitate facile, que es uno functione de regularitate. Hodie majoritate de interlinguistas tende ad uno optimale fusione de duo qualitates indicato.

HISTORICO. — Primo interlinguista, qui prætende de es intellecto immediato, es PIRRO, qui bene realiza *I. i.* jam in anno 1868. Sed PIRRO non fi cognito, et idea *I. i.* pote propaga-se solum duo decennio post, sub influentia de operes de LOTT, LIPTAY et ROSA. Linguas *evoluto* per ROSENBERGER cum suo AKADEMI (1893), per MOLENAAR (1903) et per PEANO (1903) præsentat jam uno maximo de approximatione possibile de *I. i.* - Inter interlinguas inductivo, I d o prætende de es quasi immediato comprehensibile.

Interlingua.

Lingua, producto in modo consciente, cum intentione de elimina difficultates causato per diversitate de linguas nationale. Nomine *I.* habe numero synonymo: *lingua internationale* significa, quod id es situato, per suo forma, inter linguas nationale, et ita suo distantia de idiomas naturale es minore quam distantia de istos inter se (E. DE WAHL); *lingua auxiliare* exprime, quod *I.* non vol supprime linguas naturale, sed prætende solum de es uno instrumento de communicatione *apud* illos; *lingua secundo* indica, quod *I.* vol fi secundo idioma de omne homines, post suo linguas maternale; *lingua artificiale* confronta *I.-s* cum idiomas naturale, et significa, quod dum istos es productos sociale, inconsciente, *I.-s* es factio consciente per uno individuo aut corporatione.

HISTORICO. — Primo remedios proposito contra polyglottismo, fiente sensibile post morte de latino mediævale, es *pasigraphias*, id es, scripturas ideographico internationale. Primo *I.-s* etiam non es plus quam *pasigraphias* articulato, code-s ideographico. Post initio de XIX. sæculo nos vide, quod evolutione vade de isto linguoidas plus ideale versus linguas plus naturalistico. In illo tempore etiam (et ipso in anno 1856, sicut nos pote lege in referato de SOCIÉTÉ DE LINGUISTIQUE super Lingua Universale) idea de uno *I.* a posteriori es considerato sicut chimæra. Cum et post Volapük (1879), spiritu de naturalismo penetra in interlinguistica normativo; hodie majoritate de interlinguistas agnosce id, majoritate de projectos recente, et omne systema habente aliquo successu reale, pertine ad classe a posteriori. Sed opinioniones de expertos concernente evolutione futuro, tamen, diverge etiam.

Termino *I.* es creato et introducto per G. PEANO, qui in anno 1908 traduc ita nomines minus modesto *volapük* (= lingua mundano) et *lingu*

universal. Termino *I.* es factio populare per titulo ACADEMIA PRO *I.*, et es sæpe uso, in modo erroneo, sicut synonymo de *L a t i n o s i n e f l e x i o n e*, methodo de communicatione internationale proposito per G. PEANO, et accepto per majoritate de dicto ACADEMIA. Primum, *I.* es uso sicut nomine de imaginario Lingua Internationale de futuro, post sicut nomine generico de omne tale idioma. Serie *I.* - *interlinguista* - *interlinguistica* es proposito per J. WEISBART.

Interlinguista.

Qui es occupato cum studio speciale de interlinguas de puncto de vista generale aut normativo.

Interlinguistica generale.

Studio historico et comparativo de interlinguas.

HISTORICO. *Interlinguistica* (generale) es confuso cum notione de *interlinguistica normativo* usque fundatione de OFFICIUM INTERLINGUISTICUM BUDAPESTIENSE (1928-1930). Isto OFFICIO habe scopo de fac progredere uno independente disciplina, *I. g.*, que sta in idem relatione cum *interlinguas*, sicut *linguistica* cum *linguas* (naturale).

Interlinguistica normativo.

Systema totale de theorias et technicas serviente ad productione de interlinguas.

HISTORICO. — Primum, compilatione de interlinguas (tunc nominato linguas philosophico) es re de philosophos et logicos. In XIX sæculo, graduale, productione de linguas artificiale fi uno arte independente. Coram successu de *V o l a p ü k* (que es omne plus quam resultatu de labore scientiale) jam evolve-se principios, doctrinas, methodos non plus individuale, sed scientifico, quasi sicut reactione contra « superstitione » volapükista. Præcursores de isto doctrinas scientifico es LEIBNIZ, qui medita multo super uno grammatica rationale, et PIRRO, qui elabora in anno 1868 uno projecto de interlinguas, in que illo seque, probabile in modo inconsciente, principios toto actuale de interlinguistas hodierno. Es jam resultatus de labores scientifico: operes de J. LOTT (1888-1889), A. LIPTAY (1890), D. ROSA (1890), W. ROSENBERGER (cum AKADEMI DE LINGUA UNIVERSAL, 1893-1908). Technica de interlinguas fac maximo progressu ad occasione de (et forsitan adversus) labores de DÉLÉGATION POUR ADOPTION D'UNE LANGUE AUXILIAIRE INTERNATIONALE (L. COUTURAT, L. DE BEAUFONT, 1907), que da initiativa ad numero opere de scientistas independente et neutrale. Ita, *I. n.* fi semper plus autonomo.

J. MEYSMANS agnosce suo autonomia totale, et da ad id nomine *interlinguistica* (1911), A. L. GUÉRARD nomina id *linguistica applicato aut constructivo* (1922), W. DE JEZERSKI propone termino *linguistica normativo* (1927).

In modo erroneo, es sæpe uso, in loco de *I. n.*, termino *linguistica constructivo*. Sed isto es uno disciplina, proposito per linguista PH. KARLINGER (1912), post realizatione de que, glottologos pote occupa-se de lin-

guas naturale in idem modo, sicut *academias interlinguistico* es occupato de linguas artificiale.

Internationale lingua. *Vide Interlingua.*

Internationalitate.

Uno *attributo de interlingua*. Uno interlingua a priori pote es internationale solum post suo adoptione generale. Apud uno idioma a posteriori, *I.* es tanto majore, ad quanto plure lingua naturale id es simile. Depende de specie et de numero de isto linguas naturale, si *I.* es mundano, intereuropæo, occidentale, interslavo, etc. In generale, factore principale de *I.* de linguas a posteriori es *I.* de vocabulario, sed etiam structura grammaticale, formatione de vocabulos, phonetica, etc., es de importantia. Pro funda uno vocabulario internationale, existe plure methodo de *selectione de vocabulos*.

Intuitionismo interlinguistico.

Hodie etiam intuitione es absoluto necessario in productione de interlinguas, nam interlinguistica normativo non es satis evoluto et exacto, pro pote renuntia totale ad isto factore subjective. Sed, dum interlinguistas normante, in generale, tende ad restringe portione de id, doctrina de *I. i.*, fundato per S. BOND (1918), postula, quod intuitione es unico fonte et criterio pro uno idioma artificiale; solum ita, interlingua pote es vero *bono lingua*. Isto bonitate es solo attributo necessario, agnato per *I. i.*

Linguistica constructivo. *Vide Interlinguistica normativo, H.*

Linguistica normativo.

Synonymo de *interlinguistica normativo*. (*Vide isto.*)

Medializatione. *Vide Selectione de vocabulos.*

Mixto interlinguas. *Vide A priori, a posteriori et mixto interlinguas.*

Monosemia.

Aliquo auctore postula de interlinguas *M.* (univocitate) sub influentia de uno schola logico. *M.* exige, quod uno solo expressione corresponde ad omne singulo notione et homonymos es evitato — non solum in linguas « philosophico », sed etiam in idiomas a posteriori, naturalistico; que es quasi impossibile. Plure auctore tenta de approxima isto « ideale » per selectione de derivatos evoluto in modo differente ex uno radicale originale. (Per exemplo: in *Novial* de JESPERSEN nos habe *borse* = anglo *exchange*, et *purse* = anglo *purse*; origine commune de ambo

forma es italiano *borsa*). Uno methodo differente, hodie vix applicato in linguas puro a posteriori, es fabricatione de vocabulos novo.

HISTORICO. — In *Volapük*, ubi homo depende totale de dictionario propter innaturalitate de vocabulos, principio de *M.*, quamquam non expresso claro, es applicato in modo satis rigoroso pro radicales. (Tamen, inter vocabulos composito es numeroso homonymo). Idem principio regna etiam in *Esperanto*, sed minus severo, ita quod in praxi id non opprime. In *Ido* nos vide principio de *M.* de novo in pleno actione; hic id es uno de principios scientifico, realizatos cum consequentia forsan nimis rigido. Hodie interlinguistas tracta isto quæstione cum majore liberalitate.

Naturalismo interlinguistico.

Doctrina, secundum que uno interlingua debe contine nullo elemento non hausto ex uno idioma naturale. Principio de *N. i.* sæpe es violato, etiam in interlinguas extremo a posteriori. (Per exemplo, per præpositione *ye*, exprimente ullo « relatione indefinito », invento per ZAMENHOF, accepto per *Ido* et ipso per *Occidentale*.) Naturalistas sæpe vade ad absurdo, justificante formas ipso abstruso per illo unico argumento, quod isto forma es « naturale ». Sed praxi interlinguistico demonstra, quod de es naturale non es æquivalente de es apto, et non es etiam demonstrato inaptitudo de uno forma, si homo constata, quod id es « artificiale ».

Neolatinismo.

Doctrina, secundum que latino, lingua universale de antiquitate et de medio ævo, es, sub uno forma reformato et simplificato, optimo lingua internationale moderno. Concernente forma et gradu de isto reformas et simplificationes, opiniones de neolatinistas es valde divergente.

Neutralitate-paritate.

Uno *attributo de interlingua*. Principio de *N.-p.* enuntia, quod lingua internationale debe es in æquale distantia de omne idioma nationale, et, si istos es repræsentato in id, isto debe habe loco in æquale mensura pro omne idioma. Methodo de maximo importantia pro approxima *N.-p.* es *principio de barriera*. — Postulato de *N.-p.* es opposito ad illo de homogeitate.

Oeconomismo interlinguistico.

Æ. i. (sub influentia de W. OSTWALD nominato etiam *energetismo*) exige, quod adoptione de uno interlingua significa, contra statu polyglottico, lucro in tempore, in labore, in moneta, etc. Sub tale forma generale, isto postulato es tautologico apud

scopo, expresso in nomine *interlingua* per definitione. Sed aliquo auctore extende importantia de *Œ i.*, affirmante, quod interlingua debe es *plus* œconomico quam idiomas naturale etiam in particularitates, per exemplo, in scriptura per evitacione de majusculas, in phonetica per omissione de sonos « difficile », in grammatica per introductione de grammatica rationale, in vocabulario per extremo *brevitate*. Isto ultimo es maximo importante aspectu de *Œ i.* Propositiones plus radicale, sicut omissione de omne consonante aphonico, aut de omne sonoro, et similes (E. SAPIR, 1925), hodie es raro, paucis discussis, et vix actuale.

Orthographia de interlingua.

Omne *O. d. i.* es plus aut minus *phonetico*, in interlinguas a priori quasi semper basato super principio de *orthophonismo*, dum orthographias de idiomas a posteriori differ uno de altero, nam illos es *etymologico* in vario gradu. Scriptura extremo etymologico conserva *ph, th, œ, æ, et c* cum valore duplice in vocabulos de origine græco-latino, et orthographia originale de alio voces internationale. Repræsentes de extremo contrario, seque principio de *uno sono - uno signo*, secundum que ad omne sono debe corresponde uno unico littera, aut, ad minimo, combinatione constante de litteras. — Majoritate de interlinguistas elimina, ex suo alphabeto certo signos causante difficultates (*c, z, y, œ, etc.*), et ute signos simplice pro frequente combinatione de sonos (*x, c, etc.*).

HISTORICO. — Hic nos pote constata uno evolutione de principio ideale *uno sono - uno signo*, versus modo de scribe plus etymologico (naturalistico). Sed isto evolutione es minus manifesto, quam illo parallelo de vocabulario, nam etsi homo non exige hodie simplificationes tanto radicale, quam omissione de omne sono aphonico aut sonoro (*schema de Bamberg*), aut uno alphabeto vero orthophonico (analogo ad illo de MAITRE PHONÉTIQUE), tamen majoritate de interlinguistas desidera uno alphabeto cum valores phonico constante.

Pangermanismo.

Doctrina, secundum que linguas germanico debe forma fundamento de interlingua, nam isto linguas es locuto per magno majoritate de humanitate civilizato. Etiam in linguas pangermanico, portione latino (romano), es considerabile, nam anglo semper es considerato in alto gradu.

Panromanismo.

Doctrina, secundum que lingua internationale moderno debe es quasi uno « alto romano », nam latino, lingua universale de antiquitate et de medio ævo, es evoluto in linguas romano hodierno.

Paritate. Vide Neutralitate-paritate.

Paroli makensenik.

Si in uno interlingua inductivo existe uno radicale internationale apud uno vocabulo composito, formato in modo autonomo, cum idem sensu, et si ambo habe idem jure de existentia, copula de duo voce es nominato *P. m.* (in Idiom Neutral: vocabulos Mackensenico).

HISTORICO. — *P. m.* appare, quando uno interlingua inductivo tende ad extremo internationalitate. Existencia de tale vocabulos es agnoscito primum per AKADEMI DE LINGU UNIVERSAL, uno membro de que, MACKENSEN, propone in anno 1897 de legaliza isto copulas de voces, in loco de elige, in modo arbitrario, aliquando forma naturalistico-internationale, aliquando forma regulare autonomo. Etiam in *Esperanto*, principale repræsente de systemas inductivo internationale, existe numeroso *P. m.*, ipso jam in primo textus.

Pasigraphia. Vide Interlingua, H.

Philosophico lingua.

In XVII. et XVIII. sæculo, *Ph. l.* es nomine generico pro interlingua, nam primo idiomas artificiale es compilato per philosophos et logicos (minus pro scopos practico, quam pro crea uno *lingua perfectio*).

Popularitate. Vide Facilitate-popularitate.

Principio de barriera.

P. d. b. servi in linguas a posteriori pro approxima neutralitate - paritate. Id postula, quod, nam in omne casu nos es obligato de accipe, pro considerabile parte de vocabulario, elementos græco-latino (romano), nos erige uno barriera contra isto romanismo, accipiente, pro toto alio parte, elementos germanico et slavo. *P. d. b.* es proposito per J. WEISBART 1925.

Principio de intangibilitate de radicale.

Isto principio, que habe uno parte eminente in interlinguas inductivo, redde possibile formatione logico de voces composito. Id enuntia, quod radicale, hic quasi proto-vocabulo, nunquam muta suo forma, nec suo significatione.

Principio de Jespersen.

Secundum isto principio, derivato per O. JESPERSEN ex thesi utilitarista de J. BENTHAM, *optimo interlingua es illo, que es maximo facile pro maximo numero de homines.*

HISTORICO. — *P. d. J.* servi ad DELEGATIONE (1907) sicut basi de suo labores, que interpreta « maximo facile pro maximo numero » per « maximo internationale », et applica, pro erue internationalitate, methodo

statistico. E. DE WAHL affirma insufficientia de isto principio et de methodo statistico pseudo-exacto, applica methodo etymologico et modifica P. d. J., dicente, quod *uno interlingua debe es maximo facile pro maximo numero de interessatos*, id es, pro personas, qui sta in relationes internationale (1922).

Radicale.

Nos nomina R. uno vocabulo de interlingua, que non plus es divisibile in elementos significativo, secundum proprio regulas de isto idioma. In linguas inductivo nos perveni ex composito ad R. (que es hic quasi proto-vocabulo), eliminante, in modo logico, accessorios (solum modificantes sensu), dum in interlinguas deductivo nos pote attinge R. per methodo etymologico.

Radicale perfectio. Vide Generatore

Regula de Wahl.

Regula triplice, super basi de que E. DE WAHL obtine *generatore*: « Homo supprime terminatione *-r(e)* aut *-er(e)* de infinitivo. 1° Si ultimo littera es vocale, homo adijunge *-t*. - 2° Si ultimo littera es *d*, *r*, aut *g*, homo transforma id in *s*. - 3° Si ultimo littera es alio consonante, id mane non mutato ». Es evidente, quod apud verbos de regula 3., generatore ipso es adoptato sicut radicale verbale.

HISTORICO. — J. LOTT es primo, qui constata, — jam in anno 1888, — quod maximo obstaculo pro creatione de uno interlingua regulare, et in idem tempore naturalistico-internationale, consiste in divergentia irregularizabile de uno considerabile parte de infinitivos et supinos de verbos latino. Sed nec illo, nec suo collaboratores in revistas L'INTERPRETOR et LINGUIST, nec suo successores recognosce, ubi problema practico jace. Et istos, et ROSENBERGER, et MOLENAAR, elude problema. Agnoscente existentia de generatore in anno 1894 (in isto tempore evidente sub uno forma non toto claro), WAHL labora pro solutione de problema practico, et resolve id per suo regula in anno 1922, in uno modo, que satisfac postulationes didactico. In systema Occidental, in que R. d. W. es uno puncto cardinale, WAHL junge ad vocales consonante mollato $n' = nj$, sicut forma medio inter *-ng* et *-nct*. R. d. W. es sæpe accusato per expertos de es nimis complicato, in modo speciale per A. MICHAUX et per O. JESPERSEN. — Simile regula, minus « barbarico », manente proximo ad latino classico, es publicato per J. ROSSELLO-ORDINES (1925).

Regularitate.

Homo attribue isto qualitate in generale ad interlinguas *autonomo*.

Schema de Bamberg.

In litteratura contemporaneo de V o l a p ü k, es citato sub isto nomine propositione de simplifica phonetica de interlingua per eliminatione de omne consonante aphonico, aut de omne

sonoro. Propositor es EICHHORN, qui publica suo projecto anonymo in Bamberg (1887). Idem propositione es facto jam per primo auctore de uno interlingua a posteriori, per CARPOPHOROPHILLUS (1734).

Selectione de vocabulos.

a) In linguas puro a posteriori, methodos differente de S. d. v. servi ad determina uno completo vocabulario internationale. Ex labores de LOTT et de LIPTAY (1890) nos disce, quod existe uno considerabile vocabulario internationale, id es, uno vocabulario, consistente in voces commune ad linguas serviente de basi pro majoritate de interlinguas a posteriori (anglo, franco, germanico, italiano, hispanico, russo). Concernente selectione de isto vocabulos, discussione non habe loco. Solum pro resto es introducto methodos divergente.

Methodo simplicissimo es illo de homogeneistas et illo de defensores de principio de barriera, nam suo definitiones de interlingua da, quasi in modo automatico, toto vocabulario suo.

Interlinguistas, qui non limita ita sensu de internationalitate, debe inveni alio methodos. ROSENBERGER et suo AKADEMI (1893-1908) considera *numero de linguas*, ubi comparando radicales existe. Per exemplo, pro illos uno forma existente in italiano, in franco, et in hispanico (tres lingua) es ad præfer ad uno forma commune ad anglo et ad germanico (duo lingua solum).

DELEGATIONE applica *methodo statistico*, super basi de principio de JESPERSEN (1907). Id observa populatione de Status, ubi radicales es comprehenso, internationalitate de que debe es comparato. Secundum isto methodo, homo debe præfer uno forma anglo-americano (162 millione homine) ad uno forma commune ad franco, ad germanico et ad italiano (140 millione).

Methodo de *medializatione* es propositio per J. WEISBART in suo interlingua M e d i a l (1922). Id postula, quod, si non existe uno vocabulo commune ad satis multo lingua naturale, homo construe, in modo artificiale, uno vocabulo « internationale », que es simile ad radicales correspondente de possibile maximo numero de idiomas naturale. Pro isto, homo debe considera similitudo occasionale de isto idiomas, aut ipso fabrica vocabulos « cum capite de Jano ». Per exemplo, franco *joie*, anglo *joy*, germanico *Freude*, russo *radoste* da « mediale » *joide*.

Methodos præcedente (postulante uno derivatione inductivo) considera in generale sicut absoluto internationale solum vocabulos integro (adoptato tunc sicut radicales). Uno differente me-

thodo modernò agnosce etiam internationalitate (latente): *elementos etymologico* de formas (manifesto) internationale. Per exemplo, nos recipe de *constellatione* vocabulos latente internationale *con* (cum), *stell* (stella); de *locomotivo*: *loco*, *mot* (motu). Vocabulos, manente indeterminato etiam post applicatione de methodo etymologico, debe es electo per uno ex methodos descripto ante.

b) In interlinguas non puro a posteriori, methodos de *S. d. v.* es, in generale, subjectivo: intuitione aut arbitrio de auctore, classificatione de ideas per ullo logico, etc.

Statistico methodo. Vide Selectione de vocabulos.

Synthetico interlinguas. Vide Analytico et synthetico itl.s.

Terminationes characteristico.

Thesi de *T. ch.* enuntia, quod distinctione formale per desinentias es necessario inter vario partes de discursu, ita, quod omne specie de vocabulos es characterizato quasi per uno étiquette. Isto terminationes pote recipe etiam valore de suffixo. Aliquo interlinguista limita usu de *T. ch.* et da ad illos valore de vocales euphonic. Voluntarismo secundum A. MILLER admitte usu de illos, sed redde suo applicatione inobligatorio et dependente de gustu individuale.

HISTORICO. — *T. ch.* in generale es derivato ex *Esperanto*. Sed se-dicente *T. ch.* de *Esperanto* es, in principio, ipso toto radicales independente, etsi nunquam uso ita in praxi. (Tamen in *Esperanto* isto terminationes debe es applicato, ipso quando illos es tautologico, pro conserva analogia formale de differente species de vocabulos). Solo formalismo es adoptato in *Ido*, que es primo systema applicante puro systema de *T. ch.* Systema analogo, sed sub uno forma plus naturalistico, es incorporato in *Romana*. Voluntarismo funge in systema de desinentias de *Occidental*.

Thesi de detectione.

Lingua internationale debe es non invento, id debe es detecto. (LIPTAY, 1890). Isto thesi præsuppone, quod *omne* elemento necessario pro uno interlingua subsiste jam, etsi latente, sub uno forma absoluto internationale.

Thesi de Michaux.

Formulatione impressivo de doctrina anglo-latinista (anglo-romanista) per A. MICHAUX (1919): *optimo lingua auxiliare es illo, que es maximo facile pro americanos de nord et pro illos de sud.*

Uno sono - uno signo. Vide Orthographia de Interlingua.

Voluntarismo secundum A. Miller. Vide Selectione de voc.s.

Trans Libros et Revistas

Rendiconti del Seminario matematico e fisico di Milano, Vol. IV, publica conferentias de plure professore in anno 1930. Digno de nota es conferentia de nostro socio, prof. in Universitate de Milano:

U. CASSINA, *Linea, superficie, solido.*

Es studio interessante super principios de Geometria. Ecce summario de quæstiones plus simplice. Euclide incipe per propositiones:

- 1. Puncto es quod non habe partes.
- 2. Linea es longitudine sine latitudine.
- 4. Recta es linea que jace in modo æquo pro suo punctos.

Nomine de isto propositiones es *horoi* = *terminos*; aliquo auctore verte isto vocabulo per *definitiones*; sed in græco, definitione es *horismos*, et propositiones præcedente non habe character de definitione, sed es relatione inter plure ideas non definito: puncto, linea, longitudine, etc.

Ideas intuitivo de vocabulos, linea, superficie, non es claro. Möbius a. 1858 indica superficie que non pote es limite de solido. Isto superficie resulta ex rectangulo ABCD, ex charta, si nos plica et torque illo in modo que puncto C veni in A, et puncto

D in B. Isto superficie habe uno solo facie et uno solo linea perimetro.

Auctore describe etiam curva de PEANO 1890 id es curva continuo, que transi per omne puncto de uno quadrato; isto curva jam es objecto de studio per numeroso mathematico.

Prof. Cassina refer plure alio exemplo de figuras que non satisfac ideas intuitivo de linea et superficie. Et es utile tracta isto quæstiones per ideographia de Logica-Mathematica.

Es possibile de defini omne idea de Geometria de positione per idea de *puncto* et relatione « puncto *a* es inter *b* et *c* ». Toto Geometria pote es definito per *puncto* et relatione « puncto *a* æquidista ab *b* et *c* »; aut per *puncto* et relatione « angulo *abc* es recto ».

Infine nostro Auctore defini figura tangente ad figura aut classe de punctos arbitrario, et deduce uno definitione possibile de linea.

Atti della Reale Accademia delle Scienze di Torino. — Tomo 64 publica articulo de *Toponomastica*, per nostro socio Giuseppe PICCOLI, que refer labores de multo auctore que tracta isto argumento et espone suo principio pro toponomastica hodierno.

Omne systemate es diviso in duo principale: I) systemate de auctores que considera nomines de loco ex suo origine historico, aut stude de deduc illos nomine cum lege phonetico; II) systemate de alios que considera forma de nomines de loco ut vive apud habitantes de loco ipso aut finitimo.

Isto memoria de Piccoli se refer ad labores pro solve problema de nomines de loco, que es difficile ad pronuntiatione apud populos de Italia.

Per exemplo, pro nomine *Mölten*, *Schnals*, etc., G. Piccoli propone formas *Mèltina*, *Senales* ut vocabulos italiano facile ad pronuntiatione, contra « formas historico » aut « phonetico » ut nomines « Malè », « Cascinale » pro *Mölten* et *Schnals* que alios propone cum documentos aut scientia glottologico.

Auctore observa quod in problema toponomastico es necesse de distingue : I) objecto historico, ut « Malè » ab forma medioævale *Maletum* que se refer ad tempore præterito; II) objecto actuale, ut *Mèltina* que es forma plus vitale quam « Malè », quia *Mèltina* es forma plus affine ad *Mölten* que se refer ad tempore præsentate.

Rivista di Fisica, Matematica e Scienze Naturali, VI. Napoli 1931, publica articulo interessante « L'origine del linguaggio » (*Origine de idiomate*) de Antonino ANILE. Auctore refer opinionione de majores philosopho, ab Platone ad Croce, que tracta isto argumento que etiam hodie attende suo solutione. Es citato, in particulare modo, omne opere de meliores fautore moderno inter illos que scribe pro solutione « scientifico » de isto problema. — A. considera theoria exposito per Pietro Tullio in libro Müller, sed contra thesis de Vico et Croce.

Secundo Anile, theoria scientifico de Tullio proba quod « Vocabulos habe origine ab motu reflexo imitativo tam ex variationes externo que veni trans sensus, quam ex variationes interno de que nos habe directo cognitione, et que voce modula et seque in progressu fundamentale et charactedistico de illos ».

Solutione de problema de origine de idiomate humano pertine « tam ad linguistica scientifico quam ad linguistica philosophico ». Primo linguistica debe completa altero. Supra isto unione homo pote funda proprio thesi pro solutione de antiquo nostro problema.

ACADEMIA PRO INTERLINGUA

CAVORETTO - TORINO

Volapük — München 1887 — Paris 1887-1892 — Petersburg 1893-1898

New York 1898-1908 — Torino 1909 — *Interlingua*

Præsidente: G. PEANO, Prof. in Univ. de Torino. Cavoretto-Torino.

Directore et Thesaurario: Ing. G. CANESI, Via Costigliole, 1, Torino 105.

JAN SLESZYNSKI

doctore de philosophia

professore honorario de mathematica et logica

in antiquo universitate de Cracovia

membro correspondentente

de Academia Polono de Litteras et Scientias in Cracovia

etc., etc.

nobile filio de Polonia

philosopho profundo et originale

pædagogo de magno influentia

mori 9 martio 1931 in Cracovia

post 77 anno de laborioso et fructuoso vita.

W. JEZ.

(Prof. Sleszynski es socio de nostro Academia post 1925).

PROPAGANDA

PCCP (Propagandista Cum Charta Postale) prosequit impressione et diffusionem de charta-postale vario et de multo interesse.

In n. 39 publica « *Cifrario extra simplice pro intercommunicatione ultra secreto* ». Usus de cifrario es ultra facile tam ad mittentem quam ad destinatario.

Nos nunc reproducimus charta-postale n. 40: « *Geniale record internationale de arte typographico italiano* ».

Si aliquo consocio communica ad nos dimensionem de volumine plus minuscolo, nos fac citationem in proximo numero de revista.

Omne consocio pote in modo facile collabora ad propaganda de Interlingua cum diffusione de charta postale in Interlingua.

Geniale record internationale de Arte typographico italiano

Diurnale *Gazzetta del Popolo* de Torino in mense Januario 1931 publica: « Magno bibliotheca publico de « Cleveland posside pretioso raritate: *libro plus parvo « edito in mundo; es Poema Rubaiy de Omar Khayam, « impresso in anno 1901 in Cleveland, cum dimensione « millimetro 10 x 40 ».*

In ex diurnale *Il Regno* de Torino — aprile 1925 — es exposito: « Es lilliputiano et de summo valore volumine — cum dimensione millimetro 20 x 15 x 7,5 — « de George Gibson edito in New-York in anno 1922 ».

Notitias simile, nos lege in rubrica « *Varietate* » de Revistas relativo ad volumines cum dimensione pauco plus aut pauco minus amplo, edito in Anglia, aut in Germania, aut in America...

In Italia in anno 1896, editores Fratelli SALMIN in Padova imprime volumine ultra lilliputiano cum dimensione: mill. 16 x 10 x 7.

Me posside uno exemplare de isto libro. (Vide, in capite, figura in dimensiones originale).

Volumines es composito de 208 pagina, ultra pagina externo in colore cum dictione: *Galileo a Madama Cristina di Lorena* (1615) - Tip. SALMIN; epistola es tunc inedito.

In primo pagina nos habe imagine de Summo Galileo (Mill. 6 x 4) et in omne pagina 9 linea; pondere es gramma uno et duo decigramma.

Characterere typographico es mobile; impressione es nitido et es possibile lectura de epistola cum oculo normale sine lente.

Inde *record* pro minuscolo editione pertine ad Arte typographico italiano.

Ing. G. CANESI
Via Costigliole 1 bis - Torino 105

Pretio de 10 charta-postale vario, lira italiano 0,70
Pretio de 100 charta-postale vario, lira italiano 6.—

Dirige ordinationes ad:

ING. G. CANESI - Via Costigliole, 1 bis - TORINO (105).

A propos du Congrès de Genève

UNE MISE AU POINT

Dans le précédent numéro de *Schola et Vita*, page 57, M. W. Jezierski a publié un article sur le prochain Congrès de Linguistes qui siégera à Genève du 25 au 29 août de cette année.

Cet article contient des allégations que le Comité du Congrès se voit obligé de rectifier de la façon la plus catégorique, car elles peuvent créer des malentendus préjudiciables autant aux interlinguistes qu'aux linguistes invités à prendre part à nos travaux. M. J. affirme, entre autres choses, que le Congrès prétend décréter l'adoption d'une langue auxiliaire à l'exclusion des autres; il invite en conséquence les interlinguistes de toutes couleurs à créer un front commun afin de s'opposer à cette décision prématurée.

M. J. peut se rassurer: rien n'est plus étranger à nos préoccupations. Les personnes qui ont reçu notre circulaire d'invitation savent que le Congrès de Genève ne se soucie pas de trancher cette question. Au programme figure en premier lieu un échange de vues sur le rôle respectif de l'inconscient et de la réflexion dans les créations et les évolutions du langage; et, *accessoirement*, sur la possibilité et l'opportunité de l'adoption d'une langue artificielle, produit de la réflexion pure, comme langue auxiliaire, et cela *sans aucune distinction entre les systèmes existants*. Il ne s'agit donc nullement de voter pour l'esperanto, l'occidental, le novial ou n'importe quelle autre langue artificielle. Notre but est purement théorique, à savoir: d'étudier en commun les conditions dans lesquelles une langue internationale peut être formée et peut fonctionner. Le débat se déroulera en toute objectivité; s'il apparait que la science peut apporter une contribution à la solution du problème, le Congrès voudra peut-être — mais nous n'en savons rien — assurer la continuité de cette recherche toute désintéressée.

Ajoutons que toute communication ou proposition qui aurait pour but de recommander tel ou tel idiome artificiel et de démontrer sa supériorité sur ses concurrents a été rigoureusement écartée de notre programme.

Pour le Comité d'organisation du deuxième Congrès de Linguistes:

Le Président
CH. BALLY

Le Secrétaire
ALB. SECHEHAYE

TOLERANTIA ET CONCORDIA

(Notula)

« Errare humanum est » — me es homo — ergo es possibile quod me erra.

Si alio homine da me sufficiente argumento quod meo opinione es falso et quod suo opinione es vero tunc me statim sine hæsitatione abbandona meo opinione et accepta opinione de isto homine.

Si me vide quod alio homines fave ad uno opinione quem me non approba tunc nonobstante me non combatte isto opinione, nam es re meliore construe uno modesto domo per concordia quam per discordia destrue magnifico palatio.

Cracovia (Polonia)

WIESLAW JEZERSKI

NOMINE PRO NOVO SCIENTIA

Notula

Novo scientia que occupa se per constructione de uno lingua auxiliare internationale pote es nominato in vario modo:

a) *cosmoglottologia* (cosmo = ordine, universo — glotta = lingua — logo = vocabulo, scientia) = scientia que stude lingua de universo

b) *interlinguistica* — linguistica = scientia de linguas — interlinguistica = scientia de interlingua

c) *linguistica normativo* = scientia que statue normas obiectivo pro construe LIA rationale

d) *linguistica applicato* = scientia que applica resultatus obtento ab linguistica descriptivo

e) *linguistica synthetico* = scientia que fac synthesi de elementis commune ad linguas existente.

f) *linguistica constructivo* = scientia que occupa se per constructione de lingua.

g) *glottonomia* *) — (glotta = lingua — nomo = lege) = scientia que statue leges pro construe uno LIA rationale.

h) *pasilogia* (in Ido: pazilogio) — es uno termino absurdale, nam si pas, pantos = omnis — lalein = loque — tunc *pasitalia* = lingua de omnes — ergo *pasilogia* = scientia de omnes **).

W. JEZERSKI

*) Análogo ad *bibliothconomia*, *agronomia*, etc. — Isto termino es invento ab me.

**) N. B. *Cosmoglottologia* es nunc vero «scientia de omnes» (*pasilogia*!) — nam omne homo, etsi dilettante absoluto in linguistica, tamen vol es auctoritate infallibile in interlinguistica.

QUOMODO INVENIRE UNO LINGUA
INTERNATIONALE

Le necessitate de plus quam una sola lingua pro uso internationale habet esseto suggereto in « Schola et Vita ». Dum abstineo de exprimere ullo opinione circa iste re, credeo, cum aliquos alteros, quod omo debet tentare invenire quale de les varias linguas internationales existentes (aut quale modificatione de uno de illas) meret plus essere approbata et adoptata cum le exclusione de omnes les àlteras.

Ad certo puncto et pro certo tẽmpore æmulatione inter tales linguas est bono et sano, sed un tẽmpore venit quando « polemicas et luctas inter fautores de varias formas de L. I. essent stẽriles si non nocivas » (vide « Schola et Vita », 1931, p. 1); et jam hodie urget interrogare si iste tẽmpore non habet venito.

Non dubito quod le auctore de omne uno de les linguas proponetas pro uso internationale poteret dare copiosos rationes cur illeo credet quod sue lingua est le meliore de omnes, nam non est credibile quod ullo auctore haberet formato una nova lingua si credebat quod jam existebat una meliore.

Paret quod ib est un desiderio serio — ignoro sue extensione — pro le diminutione de le nũmero de linguas internationales, aut per le selectione de uno de illas, aut per le modificatione de uno in tale modo quod esseret acceptabile ad omnes les auctores. Tunc omnes, in loco de laborare separatamente, aut inimicamente inter se, ut nunc non raramente accidet, potereant laborare simul. Hoc dareat un resultato magnifico, nam una lingua ita eligeta et approbata non morareat in devenire victoriosa.

Sed, ad efficere iste triumpho, duo res essent necessarios, videlicet, bono voluntate, et abnegatione de se, inter les auctores. Est necessario quod omne auctore esseret prompto et parato ad relinquere sue lingua omnino, simulac aliqua àltera reciperet le approbatione de les àlteros auctores. Le lingua adoptata non debereat essere le proprietate de uno individuo, sed de omnes les auctores æqualemente. Ego, pro le fine desiderato, accepto istes conditiones sine hæsitatione.

Fortasse esseret un passo ùtile pro le realizatione de iste idea si omne auctore explanasset in « Schola et Vita » les qualitates quod lo facent credere in le superioritate de sue lingua. Itaque, ad facere initio, si le Dno. Editore me volet concedere

permissione, ego explanarò brevemente, et sine nimio elaboratione, les principales rationes quod me habent persuadeto quod, omnes res bene pensatos, le systema de Latinesco est le plus idonea de omnes pro una lingua internationale auxiliare.

Collocarò les rationes sub quatuor càpites, ut sequet:

1. - Opino quod quasi omnes illes qui volent discere una lingua internationale essent personas de certo educatione, le quale includet una scientia, ad le minus mediocre, de grammatica. Tales personas non invenirunt ullo incommoditate in les flexiones de Latinesco, nam istes flexiones essent simplices et regulares; et quoniam ib est una sola forma de conjugatione de verbios ad discere, les flexiones essent infinitamente minus difficiles ad discere quam illes de franco, italiano, hispano, aut etiam anglo, si spectamus les irregularitates in les verbios, nòmines, etc. de istes linguas.

2. - Non opino quod simplicitate est le re plus importante, nec puto quod est de magna importantia ut omo poteret legere una lingua « ad primo viso ». Ib essent àlteros qualitates de plus importantia quam istes. Un paulo plus de tèmptore potet essere necessario in discendo-los, sed le labore additionale est bene compensato, nam nunquam existet ullo dubio circa le persona, nùmero, aut tèmptore de le verbio, et omo loquet cum un grado de claritate et precisione impossibile sine flexiones.

3. - Sine dubio, ib essent personas ad quem flexiones non essent gratos, sed in mie modesto opinione ib est un numero majore qui los præferent — in un grado, vero, minore quam in les linguas franco, hispano, italiano, etc.; sed inter les flexiones de istes linguas et illes de Latinesco ib est una differentia grandissima. In mie iudicio, le majore parte de illes cujus educatione est ad le minus mediocre, lætamente ponerunt in le studio de les flexiones le labore additionale necessario, si credent quod hoc lis darit le facultate de se exprimere in un modo plus perfecto.

4. - Les linguas cum pauco aut nullo flexione non habent faceto progresso commensurabile cum le spatio de lore existentia, et ego credeo quod le causa principale de iste parvo successo potet essere attribueta ad le carentia de flexione in tales linguas.

Liverpool 2, Coltart Road.

HUGH J. MACMILLAN.

(*Latinesco* es conforme ad regulas pro Interlingua: Vocabulario inter-

nationale, orthographia latino, plurale in *s*; et adde flexiones de grammatica exposito in ApI 1930, pag. 381-387. — N. d. D.).

PROPOSITIONES PRO INTERLINGUA

Ecce meo propositos referente meo systema de Irl.

1) Pro habe unico desinentia pro *Adjectivos*, me propone: *e*, non solum *forte*, *facile*, sed etiam: *pulcre*, *bone*. Pro exemplo: *bono matre* - displice ad multos. La *-a* de feminino adjectivos transi-i (= e transi) de classico Latino ad Francico in *-e*: *bonne mère*. Adjectivo mane invariabile, sed quando illo fi substantivo, recipe in plurale *-s*; expl.: *sanctes* = *sanctos* et *sanctas*.

2) Me præfer de habe pronomine personale: *'go*, formato ex *Ego*, simile ad hisp. *Yo* et ital. *Io*. *'Go me lava* — vice: *Me me lava!*

Simile: *Tu* — vice: *Te!*

3) In conjugatione: sæpe solo thema suffice: *Veni, dona!* Sed errore pote ori, sicut in traductione de Psalmo 45, pag. 361 de « Schola et Vita »: « Gentes, veni », ubi *veni* debe es imperativo, sed habe forma de Indicativo. In tale casus, nos pote præfige interjectione « *o* »: *o veni!* et errore dispare! — Aut affige particula « *dum* », sicut in classico Latino. Parocho PINTH, luxemburgiano jam propone *ho* (plus bone quam « *ce* »).

4) Pro tempore præterito me propone « *i* », in loco de « *e* », nam perfecto in Latino habe in omne formas vocale « *i* »: *veni, venisti*, etc. Nos pote præfige *i* aut affige: *i veni* = *veni-i*. *Ama-i* = *Ami* = *i ama*.

Præfixo « *e* » in Interlingua pote causa confusione cum præpositione « *e* »: *educ* = *e duc*. Itaque meliore es: *i duc* = *= duci*.

5) Quoad Futuro nos pote usa: « *u* », que memora vocabulo: *f u t u r o*, præterquam conjugatione periphrastico: *laudaturus sum*, et « *laudabunt* ». *Me u lauda* = *laudau* = *laudū*. Sicut *o* es simile ad *u*, ita imperativo es simile ad Futuro! — Si nos non accepta *u* pro futuro, tunc nos pote usa particula præfixo « *va* », parte de « *v a d e* » = *i*. *Me va lauda*.

6) Conditionale defice in Interl. Quia littera *r* appare in omne formas de « *laudarem, laudares* » etc., nos pote exprime Conditionale per *r*: aut *Me laudar*, aut: *me er lauda*, sicut me

proponi « *em* » uti præfixo de forma accusativo: *em libro* = *librum*.

Latino « *laudavissem* » me traduc: *me er laudai* (*laudi*), aut: *Me i laudar*.

7) Si socios approba particula « *i* » pro Tempore perfecto, tunc nos pote usa etiam Participio de præterito: *puero scribenti litteras* = es puero, *que jam scribi litteras*.

Poppenburg bei Nordstemmen (Hannover).

AUGUSTINO FRÖHN, *Parocho*

DE CONDITIONALE IN INTERLINGUA

Conditionale de verbo in Latino sine flexione etiam nunc non fixo, non stabile es.

Dissensione inter interlinguistas es magno. Homo propone particula: *vud, vul, vell; e-vol, e-i, e-debe;...* etc.

An isto forma de verbo non pote es significato ab nos per littera *x*, sicut nos fac cum numero *ignoto* in arithmetica et algebra?

Sed quomodo nos debe tunc lege *x*?

Me da in deliberatione pronuntia *ix*. Motivo: Latino sine flexione ute *i* (thema de *ire*) pro indica futuro de verbo, *ix* es exiguo mutatione de *i*.

« *Me i* præpara isto compositione pro « *Schola et Vita* », si me *habe* tempore ».

« *Me ix* præpara... etc., si me *e habe* tempore ».

Ita nos approxima modo, in que linguas naturale exprime conditionale.

Je préparerai (Fut.), Je préparerais (Cond.), in F.

I *will, shall* prepare (Fut.), I *would, should* prepare, (Cond.), in A. —

Ich *werde* præparieren (Fut.), Ich *würde* præparieren (Cond.), in T. —

Ik *zal* gereedmaken (Fut.), Ik *zou* gereedmaken (Cond.), in Ho. —

In A. T. et Ho. nos vide ubique exiguo mutatione de *particula*, que servi ad exprime futuro de verbo, i. e. imperfecto de isto particula. In F. nos vide *ais*, que es (exitu) desinentia de imperfecto in F.

Que nos considera nunc parte de sententia, que contene conditione. Nos vide ubique forma de imperfecto (Ind. aut Conj.). Si *j'avais* (F.), if I had (A.), wenn ich hätte (T.), als ik had (Ho.). Que nos seque isto exemplo in Interlingua.

Oud-Gastel (Hollandia)

F. C. VAN AKEN.

N. d. R. — Ultimo discussione de conditionale es in ApI 1928, pag. 170.

NOVO STATISTICA PRO PRINCIPIO DE INTERNATIONALITATE

Cum isto titulo, Dr. S. BAKONYI, secretario de Ido-Akademio, publica uno interessante articulo in n. 2 de *Progreso*.

Ex datos statistico, que Dr. Bakonyi refer in primo parte de articulo, resulta que Gruppo Anglo-Germano collige milliones de homines 268,4, de que 171,4 es Anglos; Gruppo Romanale collige millione 247,1, ita constituto: Hisp. millione 88,6, Franc. 51, Port. 45,1, Ital. 43,2, Rum. 13,4, Græcos 6,2. Italianos es sine dubio in majore numero, nam nos debe adde illos que vive in Argentina et in Brasil, que Dr. B. considera omnes loquente H. et P. Sed hoc non diminue importantia de conclusiones que Auctore expone in secundo parte de articulo, et que nos refer in originale textu Ido.

« Lor la komenci di Ido ni audis pri 200 milion Anglo-germanali e 150 milion Romanali, do on juste parolis pri A-majoritato, t. e. pri la neceseso adoptar A-radiko, vice R-radiko, mem se omnia R-lingui konkordis inter su. Ta importanta majoritato de 33/100 reduktesis a 8/100, t. e. til praktikal equilibrio. To divenas nem plu evidenta, se on konsideras, ke Latin-Amerika developesas multe plu rapide, kam altra landi, pro olua preske senlimita expanso-chanci. Pro la tendenco vers la sudo, ol es la « *promisita lando* » dil ekmigranti di Europa. On konsiderez la supra tabelo dil arei, por konvinkar su, ke Latin-Amerika egardesas juste kom un ek la precipua importanta landi dil futuro.

Ni saveskas, ke la Hispana, per salto gigantal, divenis la duesma linguo dil mondo. Advere, la komercisti ja de longe savis ed egardis lo. Anke la Portugalana, quan ni apene atencis til nun, developis sua nombri vere fantaziale, til 45,1 milioni. Es do urjante necesa, konsiderar Portugalana kom aparta, impor-

tanta linguo, apud DEFIS, en nia omna labori. E to ne esos sen atencinda impresi, nam Portugalana, quale l'autoro, per experienco personala, povas riskar asertar, es maxim proxima al Latina en sua totajo, kam irg altra linguo Romanala. Observez, ke Hispana e Portugalana, qui es tre simila (tamen anke importante diferanta, do li ne povas konsideresar kom nura « dialektal » speci di sama linguo), e per sua ensembra 133,7 milioni li proximeskas al Angla, e probable superesos ol dum la sequanta quarima yarcento. Ya la S-P-lingui dominacas tota meza e suda Amerika, - e la P sola tota Brazilia, plu granda e min explotita, do plu developehla, kam USA. La Rumaniana (Rm), di qua l'interlinguisti apene konocis la nomo, surprizas ni per la impresiva nombro de 13,4 milioni. La lando es preske tam granda, kam Italia, e la popolo reproduktas su, en la fertila e richa-natura lando vere rapide. Ni neplus darfus neglijar la linguo Rm. L'autoro, per studii ed experienco, kolektita en la lasta yari en Rumania, povas dicar, ke Rm, pro sua gramatikal strukturo, es linguo extreme interesanta por ni interlinguisti: quankam tre proxima a Latina, ol prizentas developo-simptomi sensaciona: recente ol abandonis la *r* dil Romanal infinitivo (muteskinta en *F*), ed uzas la pura temato kun la prepozicioni « a » kom infinitivo, exakte analoge ad E « to ». Ma pri ta kozi altrafoye. — La Greka, pro lua etimologial analogeso, kalkulesis al Romanala grupo.

La taktikal konkluzi di ta statistiko, l'autoro volas rezumar sen exhaustar li minime, en unika frazo: La tendenco di ula interlinguisti, plu-Angligar LI, es nule justifikita per la statistiko; ca sustenas prefere la pledanti por plu-Latinigo, o, plu juste, por plusa Romanaligo. Oportas agnoskar la povo dil nombri, la forco dil fakti. Ton l'autoro volunte facas, quankam koncianta sua responsiveso kom Germana ciencisto. Fiat justitia, — la mondo ya ne perisos per lo, ma recevus la maxim bona pratikala LI! ».

Nos adde. Divisione de linguas in Romano, Germanico, etc., es relativo ad lingua popolare. Linguas culto habe numeroso vocabulo commune.

Vocabulario Commune de Peano, editione 1909 (non plus in commercio) contine 1700 vocabulo commune ad AFHIPTR; de illos, 1511 es græco-latino, 35 arabo, et cetero es vario. *Vocabulario Canesi*, 1921, contine 10.000 vocabulo anglo-latino, tracto semper ex vocabularios medio. Etiam lingua turco habe numeroso

vocabulo internationale. Vide API 1929 pag. 218.

Ergo vocabulario de Interlingua es internationale in gradu proximo ad 100 per 100.

DIPLOMA PRO STUDIOS IN INTERLINGUISTICA

Omne lingua artificiale satis diffuso ut p. ex. Esperanto, Ido, Occidental institue commissiones pro examina capabilitate theoricu et practico de proprio adeptos.

Me propone crea simile institutione etiam pro « *interlinguistica* » que postula, cum non minore jure, examines et certificatos.

Lectoratu de cosmoglottologia in Universitate de Kraków in Polonia es institutione *interno* de dicto universitate et non pote servi pro exigentias *internationale*.

Ecce meo propositione concreto:

1. *Nomine*: « Commissione Internationale Permanente pro Examines in Linguistica Normativo ».

2. *Scopo*: examines et certificatos de vario gradus in linguistica normativo.

3. *Charactere*: Commissione es institutione internationale, neutrale, independente et permanente. Illo age, examina candidatos et distribue diplomas in suo proprio nomine et per suo proprio auctoritate.

4. *Membros*:

a) numero de membros es minimo 7 maximo 9;

b) omne membro debe es — *si possibile* — linguista de professione que doce in universitate aut in lyceo; in omne casu homine cum educatione superiore;

c) membros mane in suo officio dum periodo illimitato;

d) primo membros es:

I) lectore de cosmoglottologia in universitate de Kraków

II) uno representante de Ido

III) » » » Occidental

IV) » » » Novial

V) » » » ApI

VI) duo membros cooptato ad propositione de membro I

VII) duo alio membros cooptato

[non fautore de Ido, Occ., Nov., L. s. fl.]

e) si loco in futuro vaca tunc membros, que es in officio in isto tempore, coopta novo membros, usque ad numero minimo 7 vel maximo 9.

5. *Statuto completo et Regulamento de Examinees* debe es elaborato ab Commissione ipso.

6. *Dissolutione* de Commissione i habe loco per proprio decreto de Commissione quando sufficiente numero de universitates in differente regione introduc linguistica normativo et institue examinees pro isto scientia.

Me preca Academia de Ido, de Occidental, de Interlingua et Unione de Novialistas de exprime suo opinione super meo projecto et — eventuale — nomina membros de Commisisonne mentionatos supra sub: 4 d) II, III, IV, V.

Kraków 23-II-1931, Via Stoneczna 31.

WIESLAW JEZIEWSKI
Lectore de Cosmoglottologia
in Universitate de Krakow.

INTERNATIONAL INDEPENDENT CENTRE PRO INTERLINGUISTIC

Director: Dr. ROBERT FODDIK
Bolksbeekstraat 38, *Utrecht*, Nederland.

Student del interlinguistic problem habe omne occasion, que il es reduct ad partialitat, nam sempre il informa ad officie, qui propaga *un* system. Plus frequent tal officie non habe studet alter systemes, aut mem non cognosce el existentie de alter system. Ergo tal officie non pote dona impartial information et es inutil pro serios student.

In 1923 Henk Bylsma habe fundat el « International Independent Interlingue Office » (vide circulare n. 2, 10 junio 1923, del « Academie pro Interlingue »), qui supera ce difficultat per assister omne hom de omne region del munde cum el studie del interlinguistic problem.

Ab januario 1929 nos reorganiza « I.I.I.O. » ad « I.I.C.I. ». Scope de ce Centre es propagation del idea de lingue international et non *un* definit system. Il aspira attinger ce per:

1. el OFFICIE, qui: 1) dona gratuit et impartial omne *information* de omne desiderat interlinguistic system. Tam possibil ce information va es un resume ex manual, consideration, critic aut refution, cum mention del origin.

2) organiza national et international *courses* per correspondentie pro el historie et theorie de interlinguistic. Omne system,

aut variant de il, va es exposit exact et impartial.

3) *compra et vende* omne interlinguistic libres, brochures, periodicos, etc. (el *librarie*).

II. el BIBLIOTHECH et ARCHIV, qui es fundat cum auxilie de plure fautores de interlingue per el mission de libres, periodicos et documentes relativ ad cosmoglottologie. Ce fundation es necessarie, nam ad el hodie dispersion el possibilitat de perdicion de interlinguistic colecciones es grande. Omne acquisition va es publicat in el « Circulares del « I. I. C. I. »; el director es responsabil, que null va peri. Post annulation del I. I. C. I., aut morte del hodie director, tote veni sub direction del gubernament; tal omne hom de omne region del munde pote presta ex el bibliothec.

III el BIBLIOGRAPHIC CENTRE. In 1929 nos funda cum auxilie del gubernament un national centre, que nos, in collaboration cum interlinguistes, extende ad un international centre, pro obtiner un superspection de omne interlinguistic publicationes et un indication ubi present, si il non es in el bibliothec aut archiv del I. I. C. I.

IV. el CIRCULARES, qui facilita el relations inter cosmoglottologes de differente nationes et systemes, et in que nos publica profundat et exhaustiv studies et systematic discussiones del principies super que un interlingue debe es construct. Omne interlinguist pote participa ad ce discussiones.

Nos vol realiza el maxim grande impartialitat. Pro ce nos preca omne fautor del grande idea de interlingue:

1. auxiliar nos per donation de manuales, vocabularies, chrestomathies, curses, periodicos, etc. de omne systema de lingue auxiliare philosophic, ideographic, secret, stenographic construct in preterit aut in present; aut mitter ad nos condiciones de acquisition. Etiam omne libre, circulare aut articul in un periodic, script super historie et theorie de interlingue es non minus desiderat.

2. catalogizar vestre bibliothec et etiam omne interlinguistic publicationes del public bibliothec de vestre domicilie et mitter ad nos un copie.

3. donar per testament ad nos vestre interlinguistic bibliothec et archiv, pro que null del interlinguistic thesaur va peri pro el humanitat.

Utrecht, April 1931

El director: Dr. ROBERT FODDIK

PRI « PROJECTO DE INSTITUTO INTERNATIONALE
DE INTERLINGUISTICA ».

In Nepo, que ute vocabulos F (.) T (:.) A (:.) cum terminationes esperanto.
(Pro facilitate de compositione typographico, nos omittit terminationes esperanto, quando non es necessario — N. d. R.)

Mia opinion. pri organisation. projet-ata estas: idée. im: Grunde: estas very: bon.a kai very: zeitgenmäss:a.

Voilà. estas quelque.j miuj réflexion.j pri détail.j de projecto, from: standpunkt:., kiun mi développer.is en mia lection. publique.a en Nižhnij Noovgorod, 29-n XII 1930: «Théorie. kai histoire. de l'interlangage.» kun thèse. général.a.

«Mankind: o müssen: as recevoir. du interlangage.jn: unum quite: . difficile.n, kun clasification. de l'idée.j (language. de science. kai de l'intellectuel.oj mondial.; autre.n quite: . facile.n, sen tiu-chi classification. (language. de leben: o, de masse.j). Unua language. estos *pasigraphie*. (idéographie.) par. excellence., language. por écriture., dua estos *pasilalie*. par. excellence., language. por conversation. ».

Also:, « Instituto Internationale de Interlinguistica » devoir.us haben: du général.jn division.jn: 1) por *pasigraphie.j* kai 2) por *pasilalie.j*. Chaque. division. se morceler.u je 8 sub'division.j (v. punkt: 7 de « projecto »).

Mi déclarer.as, ke « projecto » estas acceptable. déjà en shia forme. to-day: .a, kai que mi estas d'accord. « ad subscribe projecto de Instituto de Interlinguistica et ad declare me suo membro-fundatore ».

Mi répondre.as ici. je question. N. 1 de « Programmata de investigationes in campo de interlinguistica » (pag. 61): « An homo pote et debe elabora tale principios generale, ut omne regula particulare afflue ex isto principios in modo indubitabile? » — Yes: ., « homo pote et debe », se li haben: as gesund: verstand: kosmoglot: an, c'est-à-dire., se lia interlangage. estas intelligible. « ad prim visu ». Par. exemple., mia « Nepo Ordinaire. » estas intelligible. « ad prim visu » al person: j, kiuj know: as tri langue.j général.aj europe.aj: F, D, E, kaj mia « Nepo por écriture. » estas intelligible, « ad prim visu » al persone: j, kiuj know: as only: . unun de tiu-chi 3 langue.j — Exemple. —:

Cigogne		oiseau		famille		échassier
Storch	o	estas	vogel	o	el familie	o de l'strandläufer oj
Stork			bird		family	grallic

Abréviation. —:

Cigogne		oiseau		famille		échassier
Storch	o	estas	vogel	o	el — de l'	strandläufer oj
--			bird			grallic

Kun gruss: j al coidealiste. j prof. K. Asakawa, comme. al auteur. de l'article. sympatique. « Amical concurrentie interlinguistic », prof. W. Jezierski, signore N. Mastropaolo.

Nižhnij Noovgorod (U. S. S. R.) Boljniichnaä, N. 27 a, qu. 3. — 5.

VSEVOLHOD CHESHUHHIN

Universitate de Cluj in Romania, in præterito octobre 1930 commemora decimo anniversario de suo existentia, et in isto occasione nomina doctore « honoris causa » etiam prof. BARTOLI de Torino, nostro socio.

EXPOSITION INTERNATIONALE DE TRANSPORT ET DE TOURISME en 1930. Poznan-Pologne.

Præsidentia de Expositione confer Diploma de honore ad ACADEMIA PRO INTERLINGUA, organo de communicatione internationale.

BIBLIOGRAPHIA

ARCHEION, Archivo pro historia de scientia, fundatore et direttore A. MIELI, 12 Rue Colbert, Paris 2. Vide API 1931 pag. 65.

Isto periodico, semper plus interessante, publica articulos in vario lingua nationale, et de omne articulo da amplo sumario in Interlingua.

Numero 1 de januaria-martio 1931, in paginas 156 + XVI, contine:

U. DINGLER, *Initio de systema exacto de cogitatione apud Hellenos*; tracta de primos geometra græco, Hippocrate a. 440, que quadra suo celebre lunulas, de Zenone, Platone, Aristotele, etc. — T. DAVIS, *Commemoratione de centenario de invento de chloroformio*. — P. BRUNET, *Concepto de infinito mathematico in Buffon*. Naturalista Buffon, in anno 1640, verte in franco libro super fluxiones (derivatas) de Newton, et discute doctrina de infinito mathematico. Idea de infinito, base de calculo infinitesimali, in illo tempore non es claro. — A. CHACE, K. VOGEL, *Calculo de fractiones in antiquo Ægypto*. Papyro Rhind, de anno 1700 aut 2000 a. C., fac calculo super fractiones, sed lingua de illo tempore es multo differente ab nostro. — VAN HEÉ, *De Sausure et astronomia de Sina antiquo*.

Parvo communicationes. Informationes de societates et congressus relativo ad historia de scientias.

Analysis critico da notitias de novo libros. Es citato « Comentario de Pappo ab libro X de Euclide » in texto arabo, versione anglo, et vocabulario, multo importante pro historia de numeros irrationale. Libro es publicato per munificentia Americano. Inter numeroso libro, de que Archeion publica recensione, nos vide etiam libro de nostro socio: M. GLIOZZI, *Origine et evolutione de experimento de Torricelli*, Torino, Libreria Giapichelli, 1931.

Periodicos. Contine etiam summario de SCHOLA ET VITA, 1928-1929-1930, (articulos historico).

Notitias. Plure cursu pro historia de scientia, in vario universitate.

Comitatu internationale pro historia de scientias es convocato in London, 28 junio - 4 julio 1931. Inter vario quæstione es proposito « Discussione super quæstione de lingua internationale auxiliare ».

In *Royal Institute of International Affairs*, London, prof. BOURDILLON tene, in vespere de 16 oct. 1930, uno conferentia super « International Language ». Post, nostro socia Miss E. SYLVIA PANKHURST, invitato, fac plure observatione, que nos refer in summario.

« Anglos es inferiore ad alio populos in cognitione de linguas extraneo. Pueros disce lingua franco in scholas, sed quot pote loque illo? Studentes disce latino in universitates, sed post oblivisce illo. Homo debe refuta, in toto, idea de obliga alio populos ad loque lingua anglo. Evidente, ergo, necessitate de uno lingua auxiliare. Esperanto non es meliore lingua artificiale, sed habe optimo propaganda. Leibniz jam analyza grammatica, ut inveni in quale modo simplifica illo. Prof. Peano, in constructione de Interlingua, seque principios de Leibniz, et supprime toto grammatica: resulta uno lingua multo simile ad Anglo, que jam abole flexiones de grammatica formale. Leibniz stude solum simplificatione de grammatica, non se occupa de dictionario. Interlingua es latino modernizato: ute omnes vocabulos anglo-latino et omne vocabulo latino vivente in moderno lingua europæo. Suo simplificato grammatica pauco differ ex illo anglo. Via meliore pro selectione de uno lingua auxiliare es trans Societate de Nationes, et eventu pote es plus proximo quam nos puta. Tale lingua pote non es Interlingua de prof. Peano, sed debe adopta idem principios. Non debe es producto de uno singulo mente: academias philologico de toto mundo debe opera simul ad isto scopo. Latino es neutrale et omne termino scientifico proveni ex latino

aut ex græco-latino et es internationale. In Esperanto, contra, tale terminos es constructo in modo artificiale, et non habe forma internationale, et forma artificiale es dato etiam ad numeroso alio vocabulos internationale ».

POLOGNE LITTERAIRE. — Red. M. Grydzewsk, Zlota 8, Varsavia.

N. 52, 15 jan. 1931, publica articulo « Latino, lingua internationale », per Ignacy Wieniewski. « Moderno civilizatione crea necessitate de adoptione de uno lingua internationale. Maximo apto ad tale usu i ad es uno de grande linguas vivente in Europa; sed suo adoptione es impossibile. Suo artificialitate, priva Esperanto de omnes caractere essentielle de loquela humano. Ergo? Per longo seculos de medio-ævo, Europa habe in latino suo lingua internationale. Et latino vive adhuc in ecclesia catholico, et jure, medicina, scientias naturale conserva suo scientifico terminologia latino. In Polonia homo opina que latino pote fi lingua internationale etiam hodie, et jam propone que Delegatione Polono præsentata ad Societate de Nationes uno motione pro adoptione de latino. Solo conditiones necessario ad scopo es: modernizatione de latino — id es provide illo de terminos correspondente ad ideas et factos moderno — et unificatione de suo pronuntiatione ».

IL MARZOCCO, Firenze, in n. 4, 25 jan. 1931, refer, in summario, articulo « Latino, lingua internationale », « ex *Pologne Litteraire*. — In n. 7, 15 feb., publica articulo « Per la rinascita della lingua latina », de prof. G. FAVARO, Direct. de Instituto Anatomico in Univ. de Modena. « Pro scientias medicale homo agita tale problema etiam in Italia ab plure anno. Quod homo jam fac usque hodie es parvo re. Es necesse transi ab votos ad actione, etiam quia obstaculo de neologismos pro moderno exigentias es in via de uno optimo solutione. Libero Cursu de Conversatione latino scientifico, que A. institue in 1929 (Vide Sch. et V. 1929, n. 1-3, pag. 55), es frequentato cum progressivo interesse et cum profectu. Es bene que tale experimento fi imitato. Es necesse age, sine mora, nam grave periculo existe: crescente diffusione de Interlingua ». — In n. 9, 1. martio, M. GALDI scribe contra Latino moderno « grave offensione ad sacro intangibilitate de lingua de Roma. Es possibile redi in parte ad traditione de ute latino pro scriptos scientifico, ut demonstra experimentos de Antonibon et de Ageno ».

LA FEDERAZIONE MEDICA, Corso Vittorio Emanuele 24, Roma.

In n. 13, 1 majo 1931, dr. A. SERGI continua propaganda pro uno lingua internationale cum basi latino. Ut demonstra possibi-

litate de tale solutione, illo publica versione — in Latino sine flexione, et in Latino simplice — de articulo in lingua italiano « III Centenario de cortice de china », que jam appare in n. 36, 1930, de ipso periodico. Versiones es claro et exacto. Dolendo es que impressione non es satis correcto.

ROIA, Waverly, W. Va., U. S. A. — Red.: Rev. E. P. Foster et Mrs. Foster.

N. 63, Feb.-Mar. 1931, publica articulo *Scientia et Progressu*, in Ro et in Anglo, per Mrs. E. P. Foster. Mentiona *Algebra de Grammatica* de Prof. Peano, publicato in *Schola et Vita* 1930, n. 11-12: « vere interessante articulo, que indica transformationes de nomine, adjectivo, verbo, per formulas algebrico ». Cita etiam, ex idem numero, *Evolution-Schema del Interlinguas* de J. Weisbart, que « describe Ro ut artificiale, personale, arbitrario ». Et responde. « Certo, omnes scientifico creatione es arbitrario. Non existe alternativa. Si nos regredi ad fontes de linguas, nos inveni que omne vocabulo et syllaba in omne existente lingua es formato, in origine, ex uno arbitrario fiat ».

LA MEDICINA ITALIANA, Milano, in numero de septembre 1930 publica imagine et longo biographia de nostro socio D. G. VANCHETTI « gloria de medicina in Italia », et nostro collaboratore. In anno 1922, illo publica in *Riforma medica* de Napoli articulo: « Quæstione de lingua auxiliario internationale in Italia », scripto in optimo Interlingua.

PROGRESO, vide pag. 67. — Red. A. Matejka, 15 avenue des Ecoles, Villemomble (Seine).

In 1908 esperantistas progressista publica novo lingua cum nomine Ido, Prof. Couturat, valente philosopho, funda et publica periodico *Progreso*, usque ad suo morte 1914, et diffunde Ido. Vide API 1909 pag. 39. Sed novo linguas artificiale es publicato, que verge ad lingua naturale et meliore. Nunc idistas fac resurge antiquo periodico « konsakrat al propagado, libera diskutado e konstanta perfektigado di la linguo internaciona ». Et nos saluta isto novo periodico progressista, et augura quod Ido, facto plus perfecto, pote servi pro diffunde ideas commune de pace et concordia.

Redactore, pro lingua, in n. 1, incipe discussione de phonetica de litteras *c, k, z, s*. Es necesse de conserva littera *z* ubi existe in lingua latino, ex Græco *amazone azoto horizonte zoologia...*, ex Arabo *azimut zenit*, etc., et non seque Novial que muta *z* in *s*. Per ex. L. ex G. *zona*, I. H. P. *zona*, F. A. T. *zone*, es in Ido *zono*; in Novial es *sone* que se confunde cum L. *sono*, F. H. *son*,

P. *som*, I. *suono sonoro*, A. *sound sonorous*, T. *sonor*. Occidental scribe *zone*.

Ido muta L. *c* ante *a o u* et consonante in *k*, et da ad littera *c* valore *ts*. Ergo Ido *paco* non significa I. *pacco*, F. *paquet*, A. T. *pack*, sed sona ut I. *pazzo* (L. maniaco), et infine vale L. I. *pace*, A. *peace* unde A. *pacate*. Redactore propone forma H. P. *paz*. Et in generale tribue ad syllabas *ce ci* sono Italiano, et Rumano.

Isto propositione es approbato ab plure Idista. Alios propone de scribe etiam *ca co cu*, sicut in L. I. F. H. P. A. in vice de Ido *ka ko ku*; lingua Occidental jam adopta isto orthographia etymologico.

N. 2, martio 1931, continua discussione. Publica statistica pro internationalitate de vocabulos, et computa Anglo-germanico (Germania, Austria, Suedia, USA...) locuto ab 268 millione, et Romanal (Hispania, Francia, Portugal, Italia, Græcia...) 247 millione. Sed isto statistica es relativo solo ad linguas populare; Anglo de scientia es quasi toto latino. Per ex. philosopho Russell dice: « The excellence of grammar as a guide is proportional to the paucity of inflexions, i. e. to the degree of analysis effectued by the language considered ». Qui cognosce lingua neolatino intellige vocabulos « excellentia de grammatica ut guida es proportionale ad paucitate de inflexiones, id es ad gradu de analysi effectuato per lingua considerato ».

Nostro Academia consilia orthographia latino; ergo vocabulario de Interlingua non es necessario, sed es multo utile, nam determina formas de vocabulos in lingua nationale, origine et derivatos.

Omne socio es semper libero de adopta alio orthographia, et si publico intellige, suo solutione es bono,

INTERLANGUAGES. Vide pag. 69. — Ed. E. Mauney, 19 Place Saint-Pierre, Paris-18.

N. 31 continua libero discussione. Uno collaboratore nota convergentia de linguas dicto internationale, semper plus uniforme. Grammatica es accessorio, nam pote es suppresso.

Alio articulos es in Auxiliar English, Esperilo, Uniti Langue, Romanal, Ido perfectiseble, etc.

In fine, prof. Jezierski publica in Interlingua articulo « Ubi es veritate? » que augura novo scientia *linguistica normativo*, pro lingua internationale, ultra scientias jam noto: *linguistica historico, comparativo*, etc.

Libertate de discussione conduce, sine dubio, ad concordia et unione. Sed concordia es plus rapido, si collaboratores discute uno programma, quale in nostro Academia: vocabulario internationale, orthographia, grammatica, etc.

N. 32 habe articulos in Esp., Nov Esp., U. L., A. E., IL., Ido, Occ., Meso; N. Rubinin expone suo J. L. Sintesal, et Th. Martineau, in F., uno « *Esquisse de Projet de L. I.* », quintessentia de linguas Esperanto-Ido-Romanal-Novial, ut servi quale terreno de unione pro omnes independente mundolinguistas.

LA REVUO ORIENTA, publicato in lingua Japonico, cum articulos in Esperanto (vide S. V. 1930 pag. 317), in numero de aprile 1931 annuntia cum laude libro « *G. Peano, Supplemento ad Schola et Vita 1928* ». Sed time quod lectore non europæo, que non cognosce latino, non pote intellige Interlingua. Nos responde quod jam Volapük a. 1879 habe numeroso elemento latino; vide API 1929 pag. 229. Esperanto 1887 habe 921 vocabulo, de que 463 es latino, franco es 76, teutico 68, anglo 36, italo 9, russo 4, polono 2, de origine ignoto aut arbitrario 127. Numero de vocabulos latino cresce inter 2645 de anno 1905, et semper plus in vocabularios recente.

COSMOGLOTTA. — Red. A. Z. Ramstedt, Villagatan 25, Helsinki.

N. 2, Martio-Aprile 1931, contine: Anglic, per A. Z. R. — Necrologio de Dr. S. E. Krikortz, per A. Lindström — Precursore de Occidental, per A. Z. R. — Continuatione de Complet Grammatica, per K. Janotta — Chronica — Radio e li Munde, versione per J. Podobsky.

OVRE, *Bibliotheca in Occidental*, Red. prof. H. PASMA, Tabor 1006, C. S. R.

N. 2 de 1931, nunc publicato, contine: E. A. Poe, *Un descense in li Maelstrom*, pag 17-36 (fine) — T. G. Masaryk, *Democratie e humanità*, pag. 1-12.

N. 3 appare in die 1 agosto 1931.

Vocabulario pro omnes opusculo de serie 1931 es publicato in separato fasciculo in fine de anno.

MONDO. — Red. P. Ahlberg, Sirius 2, Torsvik, Lidingö (Suedia).

N. 4, Febr. 1931, contine: Necrologio de Dr. Krikortz, per P. Ahlberg. — Li pionires international. — Lingue international in Anglia, per C. Turnbull. — Exercos. — Traduktionen. — Novus e notes.

LA MUEVI, Organo internaciona dil Idistal Yunaro ed lia Amiki, Red. A. De Belie, Helle, 4, Bouchout / Antwerp.; Dissendero Cl. Van Kerschaver, Av. Piers, Knocke / Zee, Belgio.

N. 1 de 1931 es fasciculo de 16 pag., illustrato, et multo bene impresso. Contine plure interessante articulo. Lingua uso es *Ido klasika*.

Simplified English Spelling. Simplified Spelling Society, Station Road, Wallsend-on-Tyne. 1930. Price 6 d.

Opuscolo, de 32 pag., contine sequente scriptos: W. Ripman, *Rational and irrational spelling* — Sir M. Hunter, *Spelling reform: warranted by history* — Prof. R. E. Zachrisson, *Anglic and the anglic muuvmnt* — Bishop Welldon, *Let ut prize our own langage but spelling should be uniform* — H. Cox, *English as a world language* — G. Dewey, *Now is the time* — Sir G. B. Hunter, *English Spelling: a business man's view*.

In Anglo, signo scripto non corresponde ad sono. Ergo, orthographia difficile pro adultos et magis pro pueros. Cum uno orthographia phonetico, ut illo italiano, es necesse uno anno minus ut apprehende ad lege et scribe. Jam es factio aliquo experimentos, que demonstra utilitate de orthographia simplicitate. Transitu ad orthographia ordinario eveni post sine difficultate. Simplificatione de orthographia i da impulsu ad studio de Anglo per alio populos. Exemplos de formas plus respondente ad sonos, jam uso in præterito, destrue falso opinione, obstaculo ad reforma, que orthographia phonetico in Anglo es re novo, non justificato ab historia, re eccentrico aut de illitteratos. Necessitate de uno lingua internationale — pro scientia, commercio, etc. — es evidente. Uno lingua artificiale non pote fi lingua universale; solum uno vivente lingua es apto ad isto scopo, et Anglo inter omnes, pro suo simplice grammatica et amplo diffusione. Unico obstaculo es suo antiquato et illogico orthographia. Cum novo systema orthographico *Anglic* homo apprehende lingua cum minore tempore et labore, et transi post cum facilitate ad Anglo ordinario. *Anglic Fund* et *The Anglic Association* vol diffunde in mundo usu de Anglic, ut perveni ad solutione de problema de L. I. Orthographia phonetico — uno sono, uno signo — fac economiza dollar 1 000 000 000 omne anno: 2/3, pro minore numero de litteras superfluo scripto et impresso; 1/3, pro minore expensas in docentia de lingua.

Latinesco, A Secondary Language for International Use. — By Hugh J. MACMILLAN.

Elegante opusculo de 12 pagina. Contine textu anglo de articulo « *Latinesco* » publicato in « *Schola et Vita* » 1930, n. 11-12; 9 versu de Biblia in 6 lingua: A., L., Latinesco, F., H., I.; translatione in Latinesco de Nuntio pro novo anno de Rege ad Lord Mayor de London.

Ro-Latin-English Vocabulary Dictionary, by Rev. Edward P. FOSTER M. A. — Opusculo de pag. 32. — Ed. Roia, Waverly, West Virginia, U. S. A. — Pretium 25 cents.

PUBLICATIONES DE SOCIOS

P. BUFFA, *L'elemento di costrizione e di autorità nel Metodo Attivo* - Ex « Rivista Pedagogica », Anno XXIII, Fasc. I, Roma, Pag. 11.

Ing. G. CANESI, *La conservazione del nuovo catasto ai Comuni* - Ex Revista « Il Geometra Italiano », 3 martio 1931. Pag. 11.

Doct. V. G. CAVALLARO, *Una serie di teoremi su l'approssimata determinazione dei primi dieci poligoni regolari fondamentali, non costruibili elementarmente.* — Giornale di Matematiche, Napoli, 1928.

—, *Su l'approssimata moltiplicazione del cubo.* Idem, 1930.

Es noto constructione elementare de angulos que contine multiplos de 3 de gradu. Nostro Auctore, per sinus de isto angulos exprime latere de polygonos regulare inscripto in circulo quando numero de lateres es 7, 9, 11, 13, 19, 21, 23, 25, 27, 29.

Et in modo analogo exprime latere de cubo multiplo secundo 2, 3, 4, 5, 6, 7, de cubo dato, et alios problema interessante.

Constructione es simplice et multo approximato, et interessa cultores de mathematica.

—, *In regno de numeros.* Rivista di matematica pura ed applicata, Trapani, 1931, pag. 721.

Interessante articulo, toto scripto in Interlingua, expone plure novo joco et curiositate de Arithmetica, que redde studio plus grato.

Dott. S. A. TOSCANO, *Considerazioni generali sulla teoria elementare dei numeri nel campo intero.* Ex « Rivista di Fisica, Matematica e Scienze Naturali », Napoli, Anno X, Fasc. 5, Feb. 1931. Pag. 24.

« Letture Bibliche », dirette da Ferruccio Valente M. I.

N. 8, *L'Esodo*, pag. 83, L. 1,50. — N. 9, *Nel Deserto*, pag. 69, L. 1,20: Versione et Notas de F. VALENTE M. I. — Società Editrice Internazionale. Torino, 1931.

Socio Magistro Angelo Faccioli annuntia publicatione, in Castel d'Azano (Verona), de uno « periodico bimestrale », initio julio-augusto 1931, pro explica et diffunde « l'italiano moderno », id es italiano cum aliquo mutationes orthographico et eliminatione de tempore perfecto in conjugatione, pro usu internationale. Subscriptione 1931, L. it. 3, pro Italia, L. it. 4, pro alio Regiones.

Directore responsabile: NICOLA MASTROPAOLO

Off. Grafiche Campanati e C. - Via Trivulzio, 28 - Milano

ISTITUTO PRO INTERLINGUA

Fundatore et Directore: NICOLA MASTROPAOLO

SCHOLA ET VITA

ORGANO DE ACADEMIA PRO INTERLINGUA

In 1931 appare in martio, majo, julio, septembre, novembre

Directore: NICOLA MASTROPAOLO

ANNO VI

JUNIO-JULIO 1931

N. 6-7

REDACCIONE ET ADMINISTRACIONE: Via E. Pagliano, 46 - Milano, 137 - Italia

QUOTA DE ASSOCIATIONE AUT SUBSCRIPTIONE (minimo):

	Periodico misso in Italia L.it. 16, misso extra L.it. 22	
SUBSCRIPTIONE SUBVENTORE	> 20	> 28
> DE PROPAGANDA	> 40	> 60

INDICE

DE EDUCATIONE ET SCHOLAS, pag. 145-165.

S. CARASSALI: *Congressu de studios pro pueritia et juventute* — A. NATUCCI: *Super fortia centripeto et reactione centrifugo* — S. GIAQUINTA: *Optometria* — G. ROLLA: *Sophismas de Zenone* — Periodicos paedagogico-scientifico pro Educatione Novo.

ARTE - SCIENTIA - VITA, pag. 166-185.

G. PICCOLI: *Vehiculo, Automobile* — M. GLIOZZI: *Breve historia de machinas thermico* — A. SERGI: *Introductione de cinchona in Europa* — W. JEZISKI: *Centenarios in Bulgaria* — D. HARRISON EUSTIS: *Cane pro caeco* — *Experimento scientifico* — G. C.: *Facetias* — F. C. VAN AKEN: *Ex differente fonte* — D. SZILAGYI: *Revista de Revistas Hungarico.*

ACADEMIA PRO INTERLINGUA, pag. 186-216.

Lingua Internationale in Congressu de Linguistas — *Latino lingua internationale* — *Necrologia* — *Bibliographia.*

LIBROS ET OPUSCULOS, pag. 152 et 172.

AD LECTORES,

Post publicatione de isto fasciculo, me vade in vacantia — usque ad 15 septembre — in *Varena* (Trento), Italia. In isto tempore, Directione et Administratione de *Schola et Vita*, in Milano, remane clauso.

Ergo, me preca Collaboratores et Lectores ut in ipso tempore vol mitte ad me litteras, articulos, etc., in loco indicato:

Varena (Trento), Italia.

Me age gratias

N. MASTROPAOLO.

ACADEMIA PRO INTERLINGUA

CAVORETTO - TORINO

Volapük — München 1887 — Paris 1887-1892 — Petersburg 1893-1898

New York 1898-1908 — Torino 1909 — *Interlingua*

Præsidente: G. PEANO, Prof. in Univ. de Torino. Cavoretto-Torino.

Thesaurario: Ing. G. CANESI, Via Costigliole, 1 bis, Torino 105.

Quota annuo de associatione, in Italia Lit. 16, extero Lit. 22.

Quota de propaganda, 10 franco-auro.

Omne socio recipe «Schola et Vita,» organo de Academia pro Interlingua.

ApI (*Academia pro Interlingua*) habet origine in congressu de München, anno 1887. Primo præsidente es Schleyer, que in 1879 publica *Volapük*. *Volapük* adopta vocabulos ex linguis principale de Europa, in orthographia speciale, et grammatica artificiale, de mirabile regularitate. Sex hora suffice pro lege et scribe *Volapük* cum auxilio de suo vocabulario.

Academia, sub direttore prof. Kerkhoffs in Paris, anno 1887-1892, simplifica grammatica. Sub direttore ing. Rosenberger in Petroburgo 1893-1898, et rev. Holmes in New York 1899-1908, applica principio de internationalitate maximo ad vocabulario. Qui cognosce uno lingua de Europa, intellige lingua de Academia ad primo visu aut quasi.

Prof. Peano, post 1903, publica libros de mathematica in «latino sine flexione», et Academia in 23 XII 1908, nomina illo socio et direttore. In 1910 Academia redde ingressu libero ad fautores de omne forma de lingua internationale.

Academia post 1912 consilia pro Interlingua: *vocabulario internationale, orthographia latino.*

Exemplo: *ad, in, et, non, decem*; thema ablativo *rosa, anno, dente, cornu, die, novo, me, te, se, illo, uno*; nominativo *prisma, nos, vos, duo, qui*; *que ex quem*; imperativo *ama, habe, scribe, audi, es, fi*; irregulares *imita, vol, pote.*

Qui ignora latino, pote lege et scribe Interlingua, cum solo auxilio de vocabulario latino ad uso de schola, per regulas sequente:

Vocabulario latino contine in ordine alphabetico vocabulos *ad, in, decem*, et nominativo *prisma, duo...*

Vocabulario latino da duo forma de nomine «*rosa rosæ*» «*dens dentis*»: nominativo et genitivo. Si genitivo termina in *-ae, -i, -is, -us, -ei*, thema (ablativo) termina in *-a, o, e, -u, -e.*

Adjectivo: «*Novus nova novum*»; thema-ablativo *novo.*

«*Brevis breve*» thema-nominativo neutro *breve.*

Vocabulario latino da plure forma de verbo «*amo amas amavi amatum amare*». Ultimo es infinitivo; suppresso *-re*, resulta thema *ama.*

SCHOLA ET VITA

ORGANO DE ACADEMIA PRO INTERLINGUA

ANNO VI

JUNIO-JULIO 1931

N. 6-7

REDACTIONE ET ADMINISTRATIONE: Via E. Pagliano, 46 - Milano, 137 - Italia

CONGRESSU DE STUDIOS

PRO PUERITIA ET JUVENTUTE

Torino es sede de Comitatu pro defende et protege juvenes.

In dies 23 et 24 de Majo, in aula de Curia de Appellatione, es examinato I Libro de novo Codice civile redacto ab ministro Alfredo Rocco. Observationes es limitato ad articulos relativo ad juvenes, que non cognosce suo parentes.

Præsidente de Congressu, domino Carolo Pola, que dirige Sectione de Corte de Appellatione, expone, vel potius reconfirma, suo ideas de «*conditione de filios illegitimo*».

Congressistas accepta conclusiones de themate discusso cum libertate et charitate, et proponere quod *maternitate et paternitate debe es noto ad filios*. Nullo dubio pro jure de inquisitione de maternitate, quia matre semper cognito es: difficultate surge pro patre; sed Congressu se limita ad admitte *jure de inquisitione etiam de patre*, quando es utile et honorifico pro pueros. — In omnes casu es admissio et recognito jure ad alimentos que debe es dato ab naturale parentes.

Argumento tange cordes de hono juristas et fac bene cogita de progressu morale in relationes familiare.

Matre semper noto: patre etiam noto, quando es possibile, — cum rationale cautelas.

Congressistas habet discusso alio themate: Nominatione (electione) *attributione* et functione de *judice tutelare*. — Es necessario quod figura de novo giudice appare claro, optimo delineato, speciale modo, apto ad absolve delicato et nobile officios que lege contempla. Non uno quocumque de judices de justitia: sed uno

judice que collige in se qualitates de jurista cum qualitates de educatore et de patre.

Scientia et amore debe se reperi in judice tutelare, de que activitate es tantum dicato ad judica et cognosce vita et animo de juvenes minorene.

Tertio themate de Congressu es.: Impositione de nomine ad filios illegitimo; et quando resulta impossibilitate de cognosce patre vel matre de pueros, congressistas vol et propone quod es assignato patre et matre *fititios*: expressione *filio de nullo*, adoptato hodie in anagraphie es incompatible cum gradu de nostro conscientia ethico evoluto. Pro idem ratione debe es deleto nomines ridiculo, offensivo de humano dignitate, quia revela origine irregulare de paupere illegitimos. — Ultimo themate respice casus de amissione de patrio potestate vel quanto minus de suspensione de patrio potestate. — Congressu reputa quod es utile et necessario de constitue exacto conceptu de *juridico personalitate* de Ente aut individuo que recipe minorenes, — et delibera circa opportunitate de mitte illos in domo de correctione. — Reputa etiam quod es non facultate sed officio determina pensione alimentare pro minorenes.

Judice tutelare non mone sed jube quantitate de pecunia necessario ad nutritione et instructione de filios illegitimos.

* * *

Me gaude quod Juristas de Italia, matre de jure et de lege aeterno, comprehende et tenta de resolve vetere quaestione de neonatos sine parentes noto. Principio philosophico et juridico es statuto: praepjudicio circa nativitate regulare aut irregulare es sepulto. — Intelligentia pugna et vince grave idolo de illegitimos. — Alea jacto es! me spera quod in proximo tempore, legitimo et illegitimo filios pote sede ad idem mensa paterno et materno — differentia es effectu de spiritu inflato et superbo et habe radice in malo cupiditate de pecunia hereditario. Me crede quod crudele differentia es connexo cum conceptiones de re publico et de religione, contra que insurgit, de pulchro et inoppugnabile arce protecto, conscientia nostro, que vide mundo cum claro colores, et considera actu de nativitate ut expressione de gaudio et benedictione de Deo. — Eo que nasce non es culpabile, sed *benedicabile*.

Torino, Via Morghen, 19.

Prof. SETTIMO CARASSALI

SUPER FORTIA CENTRIPETO ET REACTIONE CENTRIFUGO

1. — Si corpore move se de motu uniforme super circulo, fortia debe age super illo, alias corpore ipso move se de motu rectilineo per principio de inertia. Sed fortia ipso non pote age secundum tangente, nam motu tunc non es uniforme; non pote age in directione que fac angulo acuto cum tangente (AF'), nam

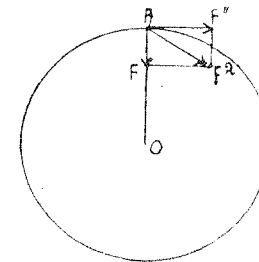

Fig. 1.

componente tangentiale (AF') redde motu non uniforme; ergo fortia debe age secundum radio de circulo et es directo versus centro (fortia centripeto).

Isto parvo ratiocinio, que omne tractatu de physica repete, es de NEWTON in mirabile libro *Philosophiae naturalis principia mathematica*.

Applicato ad planeta, que per 1° lege de KEPLER move se in in ellipsi circum Sole que es in foco, sed nos pote considera ut circulo propter parvo eccentricitate, dic que existe fortia directo ab planeta versus centro, fortia que NEWTON voca attractione universale.

2. — Velocitate, si r es radio de circulo et t tempore de revolutione (periodo), es:

$$(1) \quad v = 2 \pi r / t.$$

Velocitate angulare, id es angulo descripto ab radio OA in unitate de tempore, que nos mensura in radiante (angulo que comprehende arcu = radio), es

$$(2) \quad \omega = 2 \pi / t,$$

ergo:

$$(3) \quad v = \omega r.$$

Expressione de fortia centripeto, nos pote deduc ab noto formula que colliga massa de corpore cum acceleratione (II principio de dynamica):

$$(4) \quad F = m a$$

si nos cognosce a

Acceleratione es variatione de velocitate in unitate de tempore, et motu circulare uniforme posside acceleratione etsi uniforme, nam varia de continuo directione de motu.

Acceleratione a nos pote determina in vario modo.

3. — *I modo* — Nos considera (fig. 2) projectione P de puncto M super diametro AB et calcula acceleratione de P, que move se de motu oscillatorio. Ergo nos considera duo positione

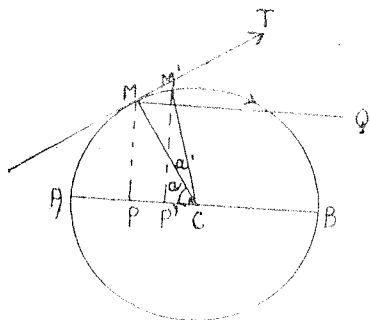

Fig. 2.

proximo de P: P, P', nos indica cum u, u' velocitate in P, P', cum τ parvo tempore que mobile occupa dum transi ab P ad P' et nos habe, post aliquo calculo, que nos omitte, (vide fig. 2), que acceleratione a vero in puncto P es:

$$(5) \quad a' = \lim (u' - u) / \tau = v^2 / r. \cos \alpha$$

Nunc distantia de P ab centro C es

$$CP = x = r \cos \alpha,$$

ergo:

$$(6) \quad a' = v^2 / r^2. x.$$

Si nos pone P in A suo acceleratione es æquale ad accele-

ratione de corpore M, que nos quære, et nos habe (cum es $x = r$):

$$(7) \quad a = v^2 / r.$$

Nunc fortia centripeto per (4) (7) es:

$$(8) \quad F = mv^2 / r,$$

et isto formula demonstra que fortia ipso es proportionale directo modo ad massa et ad quadrato de velocitate et inverso modo ad radio r .

4. — Isto methodo pro calcula a es satis longo et difficile; nos inveni illo in RORRI: *Elementi di Fisica (Elementi de Physica)* — IV editione, Firenze 1898-99 — Vol. I, pag. 25 et seq.

Es notabile, nam da formula de periodo t expresso per distantia (abscissa): ex (6) et (1) nos trahe:

$$a' / x = v^2 / r^2 = 4 \pi^2 / t^2,$$

unde

$$(9) \quad t = 2 \pi \sqrt{x / a'},$$

noto formula de periodo de oscillatione de pendulo: que homo scribe: $t = 2 \pi \sqrt{l / g}$, (l longitudine de pendulo, g acceleratione de gravitate).

5. — *II modo* — Si M (fig. 3) es puncto que move se de mo-

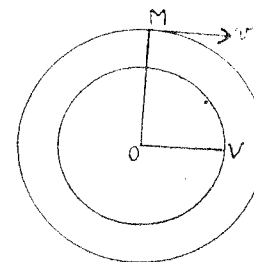

Fig. 3.

tu uniforme super circulo de radio r , velocitate v de M es directo secundum tangente in M. Ergo si nos duc per O segmento $OV = v$ et directo secundum v , dum M percurre circumferentia de radio r , V percurre circumferentia de radio v , que homo voca *hodographo*, id es curva de velocitate de puncto M. Et nam punctos M et V percurre duo circumferentia in idem tempore,

Si homine curre in curva super bicyclo, debe inclina se versus centro de curva, non, ut dic multos auctore, ut obvia ad fortia centrifugo que tunc non existe, sed ut obvia ad inertia que trahe corpores in motu in linea recto.

Cum homine inclina se versus centro de curva, componente OF de gravitate æquilibra fortia de inertia, que alias duc homine ipso extra via.

Per idem ratione homine construe ferrovia in curva plus elevato in binario externo, et via de automobile plus elevato in latere externo. (Vide fig. 5).

Chiavari, R. Istituto Technico.

A. NATUCCI

LIBROS ET OPUSCULOS

Annales scientifiques de l'Université de Jassy — Tome XVI — I. et II fascicules, Mars 1930 — III et IV fascicules, Mars 1931 — Pag. 766 et 10 Tabula — Jassy, Imprimerie « Opinia », Rue Lapousneano 37.

La Exploración al Reventador. — Informe de la Comisión del Comité Nacional de Geodesia y Geofísica, compuesta por Gral. Paz y Miño, Jonas Guerrero y Cristobal Bonifaz — Fasciculo 24,6 × 16,6, de pag. 60, cum illustrationes, et 2 Tabula — Quito — Imprenta Nacional — 1931 — Publicaciones del Ministerio de Educación Pública.

Summario. — I. Antecedentes — II. La Exploracion — III. Conclusiones — IV. Observaciones — Anexo N. 1, Itinerario de la Comisión — Anexo N. 2, Anotación de la lluvia — Mapa de los origenes del Rio Coca.

L'Opera della Scuola Magistrale Ortofrenica di Roma nel 1930 — Preventivo per il 1931 — Fasciculo 24 × 17, de pag. 46, cum illustrationes — Roma, Soc. Tip. A. Manuzio, 1931.

Legislazione Mosaica — Traduzione e Note di Ferruccio VALENTE M. I. — N. 10 de « Letture Bibliche » dirette da F. Valente — Vol. 17,2 × 10,8, de pag. 92 — Società Editrice Internazionale — Torino — 1931 — L. 1,80.

Dott. Mario RUFFINI: *Primati intellettuali della Città di Torino* — Pag. 8 — Ex « Torino », rassegna mensile a cura del Comune, febr. 1931.

OPTOMETRIA

Associationes et Scholas pro Optometristas

(Ex *Relatione* in « Die de Optico »).

In tempores, antiquo, scientia optico se applica, in modo præcipuo, ad studio et perfectione de instrumentos pro amplifica visione de objectos remoto et minuto. Inventione de perspicillo eveni in initio de sec. XIV, per opere de Salvino degli Armati, florentino.

Sed per longo tempore solo auxilio pro oculos imperfecto es vetere vitros isoscele. Solum circa anno 1804, anglo Wollaston propone vitros de forma concavo-convexo, que illo voca periscopico (Vide *Diurnale de physica de Nicholson*), et que es constructo, primo vice, ab fratres Dollond.

Wollaston experimenta que vitros de tale forma amplifica campo de claro visione de oculo in motu; sed, nam illo adhuc ignora causa de astigmatismo de fascies obliquo, non pote evolve suo experimentos. Solum in 1840, physico Joseph Petzaval, de Wien, dum stude objectivo photographico, perveni ad corrige astigmatismo de fascies obliquo.

Investigationes de Petzaval contribue valde ad evolutione de moderno theorias super vitros de perspicillos, et promove, versus dimidio de seculo præterito, magno impulsu in studios de optica applicato ad oculos et ad correctione de suo imperfectiones.

Es de illo tempore Hermann von Helmholtz, physico et physiologo de fama mundiale, que fac repertus maximo clamoroso in optica physiologico. In anno 1851, illo, cum solo auxilio de uno simplice parvo speculo forato perveni, primo, ad specta fundo de oculo humano vivente, et ita renova methodos diagnostico existente usque tunc pro morbos de oculos et pro defectus de refractione.

Studios de optica de oculista dano Tscherning, que versus fine de præterito seculo duc ad uno completo theoria super vitros de perspicillos; successivo perfectionamentos de M. von Rohr et de prof. Alvar Gullstrand, de Universitate de Upsala, et toto uno

serie de minore labores de alio studiosos jam redde optica ophtalmologico uno ex maximo extenso et nobile applicationes de scientia optico.

Numero multo grande de homines debe ute perspicillos, ut gaude de toto bono de visione; maximo recente statisticas dic que circa 80 % de homines es icto de imperfectiones in refractione. Ergo problema de selectione et applicatione de vitros de perspicillos habe caractere de amplo et importante questione de prophylaxi sociale.

Ex alio parte, maximo recente studios — omnes fundato in facto de considera vitro de perspicillo medio refrangente conjuncto in solido ad systema optico de oculo et coaxiale ad illo in modo perfecto — impone novo et importante debitos ad technica de constructione.

Adde: moderno et vario medios optico jam in usu in practica oculistico, ut: vitros sphæro-torico pro astigmaticos, vitros asphærico pro operatos de cataracta, combinationes optico pro debiles de visione, et ipso vitros concavo-convexo ad imagine punctiforme, exige uno claro et specifico cognitione de isto parte de optica, pro qui vol cum conscientia et serietate dedica se ad applicatione de medios optico correctivo de visione.

In consideratione de progressus scientifico jam mentionato et de amplo campo de applicatione de vitros pro perspicillos et de technica necessario pro selectione et exacto appositione de illos, se præsentat ad homine de scientia et ad legislatore, in ultimo 50 anno, speciale problemas circa practica optico-oculistico.

Homo reputa que antiquo systemas plus non responde ad novo necessitates: hodie non es plus possibile que venditore de perspicillos exercita suo commercio, sine habe nullo competentia; ut non es possibile que optico exequ solum præscriptiones de oculista, etiam quia oculistas que debe absolve amplo et delicato officios que pathologia generale de oculo exige, pote defice in parte de illo specifico competentia optico que consenti de trahe omne utilitate ex moderno inventiones de scientia.

Et homo perveni ad conclusionem que officio de selectione et appositione de vitros pro perspicillos pote es absoluto ab novo technico que reuni in se cognitiones de optica, de physica gene-

ræ, de anatomia et de physiologia. Et scholas speciale jam veni instituto in aliquo regiones, ut præpara isto technico specialista, que homo voca optometrista (præcipue in regiones de lingua anglo) aut refractionista.

* * *

Technico optometrista, id es optico moderno, es fulero de toto uno novo et amplo activitate technico et commerciale, que amplectere magno parte de industria mundiale de optica.

Quasi in omne regione existe associationes de opticos, que, dum cura interesses de socios, promove in idem tempore meliore præparatione professionale de illos.

In Anglia es « Associatione Optico Britannico », que habe circa 2500 socio, fundato abhinc 36 anno, cum scopo de promove et adjuva cultura de optica ophtalmologico et institue commissiones de examine pro qui vol se occupa de selectione et de practico applicatione de vitros pro perspicillos.

Alio organizatione que habe idem scopos es « Company of Opticians » (2500 socio circa). Optometristas es in Anglia circa 4000, et suo interesses es defenso ab Instituto de Opticos ophtalmologista.

In Anglia existe etiam « Consilio Nationale pro præsertione de visione », que — per medio de opusculos, tabulas demonstrativo, articulos in diurnales — fac cognosce utilitate sociale et æsthetico que deriva ex usu de perspicillos pro qui habe imperfectiones visivo.

Alio interessante actione de organizationes de opticos anglo es uno speciale forma de assecurantia contra imperfectiones de oculos. In Anglia assecurantia sanitario jam perveni ad maximo incremento. Existe circa 1500 societate de assecurantia, et principales de illos jam statue que proprio assecuratos, si habe imperfectiones visivo, pote obtine applicatione de perspicillos, sine expende nihil: societates paca opticos, ut jam paca medicos pro suo visitationes ad assecuratos.

Et in Anglia existe plure schola de optica pro docentia de

arte optometrico. Plus importante es « Schola technologico » de Manchester et « Instituto Polytechnico » de London.

Optica theorico et constructiones de optica habe in Germania, in ultimo decennios, magno incremento, præcipue ex opere de Fundatione Carlo Zeiss; sed organizatione de opticos et cultura ophthalmologico de illos non progredi ut in Anglia. Opticos teutico es in generale adhuc de antiquo typo, et si existe numero de optometristas diplomato.

Circa anno 1913, quando Fundatione C. Zeiss, in conformitate de præceptos theorico de Scherning et de suo collaboratore scientifico M. von Rohr incipe constructione de lentes concavo-convexo, vide necessitate que opticos venditores acquire speciale competentia, ut trahere omnes utilitate ex opportuno selectione et exacto applicatione de lentes ipso. Et Fundatione institue breve cursus de optica, in Jena, docente prof. Otto Henker. Sed isto cursu resulta insufficiente ad semper novo necessitates, et Gubernio de Thuringia, in aprile 1927, institue in Jena « Schola optico de Statu », directo hodie ab prof. Pistor. Cursu de schola es biennale, disciplinas principale: optica ophthalmologico et practico exercitationes pro applicatione de lentes. Isto schola es centro de motu optico moderno in Germania, et cum lectiones et publicationes promove incremento de cultura optico professionale. Opticos diplomato in Jena es in gradu de comple uno completo examine de defectus de refractione visivo.

Existe in Germania alio scholas de optica, inter que digno de mentione « Schola optico et phototechnico de Berlin », directore prof. Mindt.

In Germania es circa 17 Unione de opticos, que forma « Liga centrale de Uniones de Opticos teutico », cum sede in Dresden. Propaganda inter publico pote obtine optimo resultatu, nam de individuos que habe imperfectiones visivo solum 15% ute lentes.

In Francia leges non permitte ad opticos examine de refractione visivo; isto es officio de medicos. Hodie uno commissione de 10 medico et 10 optico stude ut præpara projecto de lege pro exercitio de refractione per opticos. Sed vero optometrista non-

dum existe in Francia, etiam quia nondum existe scholas simile ad illos anglo et teutico. Instituto superiore de optica theorico et applicato, in Paris, habe initiato cursu in vespere pro opticos venditores, sed 13 lectione de cursu non es sufficientes pro uno completo instructione theorico et practico de refractione oculare.

Etiam in Francia numero de qui ute lentes es multo parvo.

Organizationes de opticos existe etiam in Hollandia (130 socio), Helvetia (90 socio), Boemia (68 socio), Hungaria (30 socio).

In Italia, industria de optica — illuminato, verso dimidio de seculo præterito, ab genio potente de Ignazio Porro — perveni ad perfectione, in constructione de instrumentos topographico et geodetico, per opere de senatore ing. Angelo Salmoiraghi, digno successore de Porro. Sed pro optica ophthalmologico, industria italiano non seque cum necessario celeritate moderno directiones de scientia et technica; ita uno industria organizato et completo pro constructione de lentes pro perspicillos nondum existe.

Opticos italiano exerce suo arte cum cura et intelligentia. Jam uno lege, de 23 junio 1927, permitte, ad illos æstimato idoneo per speciale Commissiones de Statu, de examina aliquo imperfectiones de oculo (myopia et presbyopia).

Sed nondum existe in Italia uno vero classe de optometristas. Nos spera que etiam hic, et in breve tempore, cultura scientifico-professionale pro opticos habe impulsu et incremento. « Istituto nazionale di ottica », de Firenze, directo ab illustre prof. Vasco Ronchi, jam promove uno amplo motu culturale in tale sensu. Scopos culturale, simul cum scopos technico et organizativo habe etiam « Associazione Ottica Italiana » (1000 socio).

Nunc existe in Italia uno solo Schola professionale de optica, illo que me funda in Milano, in anno 1928. Schola, multo frequentato, tene cursus de tres mense, ubi homo doce disciplinas relativo ad examine de visione et ad practico applicatione de lentes pro perspicillos. Schola cura etiam publicationes pro opticos et promove reuniones ut discute problemas culturale, technico et commerciale que interes opticos ipso. Et in suo programma es uno plus amplo actione culturale, cum institutione de cursus biennale magis completo et organico.

In U. S. A. existe maximo associationes optico de mundo « Associatione optico americano », constituto de elementos de cultura optico superiore, physicos et scientistas que se occupa de calculo et de constructione de partes optico; « Associatione de opticos venditores »; « Societate de constructores de instrumentos optico »; « Associatione optometrico americano », cum 5000 socio, que exercita in modo esclusivo optica ophthalmologico.

Leges in U. S. A. da facultate ad optometrista diplomato de examina imperfectiones de visione, de præscribere et applica lentes secundum necessitate. Optometrista labora in concordia cum oculista; illo es in gradu de ute ophthalmoscopio in modo perfecto et de fac examine de fundo de oculo. (Vide: H. K. CROESSMANN, *Optometria*, in « Schola et Vita » 1930, n. 1-3, pag. 15-16).

In U. S. A. existe scholas de optometria quasi in omne Statu. Ordine et durata de cursus varia. In schola de New York, ubi instructione jam ante dura duo anno, hodie dura quatuor. In omne Statu existe Commissione centrale de examine.

« Officio pro publico informationes », annexo ad « Associatione Optico Americano », fac intenso propaganda — cum opusculos, tabulas, conferentias, et præcipue cum articulos in diurnales — ut doce publico de importantia de cura imperfectiones visivo. « Officio » es affiliato ad Syndicato diurnalistico « Hirst », que permittit publicatione, in suo numeroso periodicos, de circa 240.000 notitia relativo ad optica, omne mense. « Officio » publica etiam *Sermones de uno minuta*, breve interessante scriptos, que opticos distribue ad maximo numero de personas.

* * *

Circa tres anno ante, « Associatione Optico Britannico » propone uno reunione de repræsentrante de organizationes de opticos de Europa et America. Ad reunione, que eveni in Oxford, participa delegatos de Anglia, Francia, Germania, U. S. A., Boemia, que delibera constitutione de « Liga internationale de Opticos ». Secundo reunione (julio 1928) eveni in Colonia et tertio (6-11 septembere 1930), in Cambridge.

Scopos de « Liga » es:

1. Collaboracione pro compilatione de statutos de singulo associationes de opticos in vario regiones;

2. Publicationes et informationes relativo ad exercitio de opticos et ad usu de lentes in omne regione;
3. Creatione de uno Officio internationale de consulencia, pro associationes nationale de optica;
4. Assistentia ad organizationes nationale ut proteget interesses de membros;
5. Studio de methodos pro preparatione de futuro opticos;
6. Organizatione de Conferentias internationale;
7. Promove studios et investigationes de psychologia optico;
8. Intercommunione de informationes et methodos pro doce publico ut cura visione.

Ad « Liga », que habe sede in London, pote participa organizationes de opticos de omne natione.

Milano,

Ing. SALVATORE GIAQUINTA.

GIUSEPPE PEANO

Supplemento ad SCHOLA ET VITA

*Collectione de scripto in honore de prof. G. Peano
in occasione de suo 70° anno
edito per cura de interlinguistas, collegas, discipulos, amicos.*

Pretio L.it. 5 - misso extra Italia L.it. 7

*Qui mitte Lit. 10, ad minimo, ad Thesaurario de Apl.
es posito in catalogo de Oblatores.*

CALENDARIO PERPETUO

Edito ab ing. G. CANESI, Thesaurario de API

Via Costigliole, 1 bis — TORINO 105

Cum isto calendario homo — cum summo facilitate — pote determina die de septimana correspondentem ad uno data.

Pretio lira ital. 3

Gratis ad consocios que inscribere novo socio.

SOPHISMAS DE ZENONE

Ut bene intellige quod significa sophismas de Zenone, oportet regredi aliquanto ad philosophos jonico, qui jam intue in ordine et in harmonia de natura suo fundamentale unitate, implicito etiam in ipso mutationes pro que res transforma se uno in alio. Ut A transforma se in B, necesse es que aliquid permane in mutatione: aliter A redi in nihil et B ori ab nihil. Sed hoc etiam significa que mutatione es in quod appare et que nihil muta in intimo realitate: et ut quod permane pote sume omnes infinito aspectu de natura phænomenico, necesse es que es identico in omnes. Identico solum in modo qualitativo, vel etiam quia absoluto uno, indivisibile? Certe, quia uno et indivisibile, præter que immutabile. Ut pote se frange realitate? Et si illo partes es sine intimo ligamine inter se, ut pòte iterum constitue unitate?

Sed que isto partes es. Ubi es? in spatio? Et isto spatio es nihil aut aliquid? Si nihil, es inutile loque de illo; si aliquid, es illo realitate. Forsitan es illo ipso fracto, composito de partes? Et istos non debe tunc occupa aliquo loco, aliquo spatio, qui es uno, continuo, qui adhuc debe es aliquid, debe es ipso vero realitate?

Tamen que etiam es illo absurdo realitate præter unico ente immutabile indivisibile, spatio. Ut move se in illo? Ab id ori argumentos de Zenone cum que manifesta antinomias que ori, quoad moto, ab admissio divisibilitate infinito. Divisibilitate, enim, si es, es infinito, quia si finito da semper ad nos magnitudine adhuc divisibile.

I — Que igitur es distantia AB. Ipso es constituto de infinito partes. Sed, ut transi ab uno parte ad alio, es necessario aliquo tempore, qui, nam nos debe sume illo infinito vices, si infinito. Igitur non pote eveni que mobile, cum proficisce ab A, perveni ad B. Et si nos sume dimidio parte de distantia AB, vale ipso argumento; et si nos sume quarto parte, etiam... Igitur illo mobile ne pote quidem move se ab A.

II — Ad novo probatione, que illo corpore se move, et, quam maximo possibile, veloce. Que es et veloce Achille qui insequit tardo testudine. Sed Achille debe percurrere infinito intervallos ante quam meti distantia ad testudine: in singulo vices debe percurrere tractu ut perveni ubi testudine es ante, et mane adhuc tractu ut perveni ubi testudine es nunc. Que curre illo 100 vice plus quam testudine, et nos vide que illo supera antea primo $99/100$ de distantia, postea $99/100^2$, postea $99/100^3$, et prosequit: $0,99.99.99\dots$ Et quando distantia es toto superato?

III — Sed non solum spatio, etiam tempore es divisibile ad infinito: et quot de spatio percurrere mobile (pro que nos pote sume hic veloce sagitta) in absoluto infinitesimo de tempore? Certe, nihil: et id significa que in singulo puncto de tempore es immobile. Sagitta consequenter es immobile, et es inutile que nos expecta que perveni ad meta.

IV — Tandem, si duo cursore curre in directione opposito, et cum idem velocitate, in stadio, non habe uno relativo ad alio velocitate duplice quam relativo ad objectos distributo juxta via et immobile? Velocitate, consequenter, es solum phænomenico, in perceptione, non in realitate: et motus, propter hoc, ex se non existe.

Sed de isto argumento homo pote da alio interpretatione cum quodam sensu antipythagorico.

Quod es necessario pro cogitatione, enim, es necessario etiam pro realitate; et contra.

Ut es igitur unitate absoluto de tempore: debe es igitur et pro cogitatione. Sed si in unitate de tempore me pote cogita duo unitate de spatio, ad unitate de spatio responde dimidio unitate de tempore. Igitur dees, quoad tempore, et in modo analogo homo pote dic quoad spatio, unitate absoluto: spatio et tempore es continuo.

Perugia, R. Lyceo Scientifico

GIUSEPPE ROLLA

Periodicos pædagogico-scientifico pro Educatione Novo

A JÖVÖ UTJAIN. — (*Super Vias de Futuro*). Periodico pædagogico trimestrale. Cum adjutione de Liga pro Novo Educatione; red. Márta M. Nemes et Maria Baloghy. Tigris-Utca 41, Budapest I. - 1931, anno VI, nr. 1.

Necrologio de magno pædago hungarico László Nagy. Illo es fundatore, ante quinque decennio, de studio de infantes in Hungaria. Dum perpetuo lucta contra innumerabile impedimento, illo succedde de funda « Societate pro Studio de Infantes », « Unione de Parentes », « Schola de Parentes », uno Novo Schola, periodico « Infante », laboratorio et ambulatorio psychologica in Seminario Pædagogico, et multo labore individuale.

Fr. Walsér: *Physiognomia de nostro epocha*. Ante omne es necesse pro pædago cognitione objectivo de physiognomia de tempore. Sed — dolendo — existe hodie in Occidente minimale numero de homines qui pote eleva-se super epocha, pro gubernata fato et ne es solo ludo de id. W. tenta de describe aliquo tractu importante, sine cade in extremos, que aut vide *solum* peccatos, aut *solum* virtutes de nostro periodo, characterizato per technicismo. Miraculos de technica es fructus de magno effortias, de gigantesco concentrationes de interesse. Et in tale effortias, perde-se harmonia, nam aptitudine technico producit quasi temporario deformatione de toto homine. Si nos vol evolve-nos super isto, nos debe non cade in reactione contra technicismo, sed applica nostro mente mathematico super nos ipso, super nostro characterem, super nostro epocha. Nos tunc vol vide paupertate de operes nostro, ubi non operes de calculatione et de organizatione. Nos vol quære remedios ad redi ad vita, ad redde majore nostro divitia spirituale, ad redde ad vita iterum: arte et religione, imponente in vita iterum; qualitate et amore. In momento actuale, tale luce non es in cultura. Sed jam existe duo summo factore de futuro progressu: subito approximatione ad Oriente, ubi præsentat-se ad nos toto mundo novo; et pudore commune de omnes nos propter Magno Bello Europæo.

M. Nemes: *Difficultates de educatione hodierno*. In præterito, summo factore de educatione es milieu familiare, sicut — ad minimo in parte — etiam hodie in rure. Vita futuro de infante es quasi determinato per imitatione de vita observato de parentes. Hodie familia, in modo speciale in magno urbes, perde isto significationes suo. Præparatione ad vita futuro fi quasi impossibile ad patre et matre — in omne professione es postulato amplo cognitiones speciale. Sed parentes non plus pote provide, si infante vol es capabile de inveni suo loco sociale in quadros de uno professione. Futuro fi totale incerto. Et pædago vide, dum horre, quod nec familia, nec ecclesia es capabile ad forma homine juvene, quod toto responsabilitate es de schola.

An schola es capabile ad satisfac suo immenso debito novo? Momentaneo, certo, non. Quasi omne die, medicina et psychologia detege falsitate de principios, fungente dum centennios in pædago, et detege problemas, que pædago nunc non pote solve. Novo educatores es consciente de isto. Et illos sci, quod schola non pote fi factore decisivo sine renascentia de toto societate. Tamen, novo educatores labora cum fervore, nam illos sci etiam, quod suo iniciativas es nucleos, circum que vol eveni cristallizatione futuro. Illos sci, quod societate futuro vol porta tractus de generatione futuro. Et spe de novo educatores es: in vis deliberato et moraliter adjuto, in infante.

Dr. A. Hermann-Cziner: *Questione de educatrice*. Relazione de tres persona: de matre, de infante et de educatrice, contine numeroso fonte de periculos. Matre moderno, qui sæpe habe professione, perde contactu cum suo infante. Illa observa, quod uno persona extraneo habe tale contactu et attinge bono resultatibus in educatione. Isto facto sæpe producit æmulatione et in consequentia odio contra educatrice, qui tunc multo pati sub isto. Et sacrificio, in fine, es infante. Etiam pro infante, situatione es conflictuoso. Id aut odi educatrice; et tunc tempore de educatione es tempore de tormentos pro ambo. Aut educatrice es amato; et tunc infante sæpe senti-se peccatore, nam vitioso de ama ullo persona plus quam matre. Fonte de grave traumas pote es — et pro infante, et pro educatrice ipso — abitu de educatrice; qui fi, per sentimento, quasi membro de familia. Tamen, duo factore diminuit periculos de relatione matre-infante-educatrice: harmonia psychico de educatrice ipso; et non-separatione de infante ex vita de cætero familia. Periculos fi minimo si persona educante cognosce vita de instinctus, et ita pote gubernata illos. Vero ideale es, si et matre et educatrice es psycho-analyzato.

A. T. Havas: *Luctu inter debitos et delectationes de infante*. Auctrice postula diminutione de penso, quem alumno debe absolve in domo, individualizatione de isto penso, et instructione de technica, quomodo alumno debe discere in domo.

J. Kalmár: *Quid postula moderno schola secundario de instructione de professores*. In novo scholas nos observa duo tendentia generale, apparentes contradictorio: uno gramma omne ramos circum uno ramo principale; altero appropinqua studio de omne singulo ramo, ita, quod, dum tempore plus longo, occupa cum solum uno, sed in modo intensivo. Si nos considera evolutione psychico de alumnos, nos observa, quod duo principio non es contrario, sed ambo es applicando, uno post altero. Primo methodo, quasi concentratione *inter* singulo ramos, es conforme ad alumnos plus juvene, circa de annos 6 ad 13-14; apud alumnos de sequente annos es idoneo altero methodo, quasi concentratione *intra* ramos. Schola secundario hodierno accipit adolescentes de 10-18 anno. Ergo professores de tale scholas debe es capabile ad instrue in ambo modo. Postulatione concreto ad illo es: scientia generale satis alto; profundo instructione in suo ramos speciale; et amplo cognitiones pædagogico theoretico et practico.

PARAMETR. — Red. A. M. Rusiecki. — Varsavia, ul. Koszykova 31-5.

Tomo II, 1931, N. 1.

Dr. Ludovica Jelenska scribe de « *innodatione de problemis* ». Omne problema ad enodatione debe antea es innodato. Si nos propone ad discipulos aliquo problema jam complicato, tunc discipulos non vide via ad enodatione. In contrario, si discipulos fi teste de successivo innodatione de problema et complicatione de conditiones, tunc reconstructione de via retrogressivo ad solutione de problema non es difficile. Praxi de solutione de problemis de diverso typos evolve facultate ad enodatione de conditiones ignoto.

Maria Sadowsicz refer suo labores ad *introductione de infantibus in exacto scientias* et illustra methodo per exemplis ex practica.

S. Racinowski da *initiatione ad elementare studio de fractiones*. Auctore propone initia non de « dimidio », nec de « partes æquale », sed de arbitrario partes de aliquo integritate. Primo exercitio es divisione de integritate (quadrato, rectangulo, circulo) in libito partes et comparatione de isto partes; secundo es divisione in tale modo, ut partes es æquale, præter uno parte, que pote es majore vel minore de cetero partes. Ultimo es divisione de integritate in partes æquale.

Dr. G. Mihulowicz scribe de *instructione scholare de proportionalitate*. — D. a F. Jurgielewicz expone suo *plano de instructione de mathematica in seminario pædagogico pro puellas*. — Lucina Gawuc da notas de evolutione de superficie de parallelepipedo rectangularare.

ANNEXU PRO JUVENES. — Red. A. M. Rusiecki da historia de polonico mensura de capacitate (que corresponde ad romano mensura « *modius* »). Auctore stude historia de isto mensura secundum « *Volumina Legum* » de Republica Polono ab anno 1420. In anno 1818 — post catastrophe de partitione de Polonia inter tres statu vicino: Prussia, Austria et Russia — Societate de Scientias in Varsavia instaura, in Regno Polonico, metrico unitates de mensura, tamen non in systema decimale, sed in antiquo systema uso in praxi. Secundum lege de 1818 *modio* contine $4 \times 8 \times 4$ i. e. 128 litra. *Modio* contine circa 100 kg. de cereales. Propter isto coincidentia, post introductione de pleno systema decimale, *modio* muta significatione: in loco de mensura de capacitate *modio* fi mensura de pondere, æquale ad 100 kg. Ideo *modio* fuge ex parentela de *hectolitra* et fi synonymo de *quintale*. — V. Wojtowicz describe *elementare methodo ad designatione de extreme valore de functione*.

Tomo II, 1931, n. 2-3.

A. Stala da « *præparazione monographico de numero 6* » pro primo anno de instructione scholare. Auctore utiliza systema de mobile annulos pro representatione de numeros, introducto per A. M. Rusiecki. Teutico pædagogico Dr. W. A. Lay introduce systema de figuras constante pro monographia

de numeros ad 20. In isto systema figuras es rigido: omne figura es constructo de configurationes quaternario aut de fragmento de tale configuratione. In systema de A. M. Rusiecki omne figura es constructo de annulos mobile; gratia ad isto principio es possibile constructione de figuras binario aut ternario aut quaternario aut quinario, secundum necessitate.

V. Krasinski propone « *tabella de denominatores* » pro instructione de fractiones in tertio anno de instructione scholare. Tabella es adapto ad programma de III anno, que contine studio de fractiones cum denominatores 2, 3, 4, 6 et 12.

F. Staniszewski da « *initiatione de arithmetica generale* ». Discipulos resolve problema cum datos numerico et construe formula verbale pro solutione, p. ex. *valore : quantitate = pretio*, et postea nota isto formula in abbreviatione per litteras initiale $v : q = p$.

M. Hornowski analiza *themas de examine maturale ex mathematica in scholis secundario in anno 1930*. Ut in anno præcedente, es magno inæqualitate de difficultate de problemis proposito.

Dr. V. Wilkosz scribe « *de theoria de deductione* » ex occasione de excellenti « *Theoria de Deductione* » scripto in lingua polonico per Prof. Dr. Johanne Sleszynski in Cracovia. Auctore præsentat ad lectore idea de constructione de scientia ut theoria hypothetico-deductivo, postea analiza tractatu de J. Sleszynski, qui da historia de logica de Aristotele, investiga evolutione de logica mathematico et præsentat statu actuale.

De difficultate de explorationes mathematico, ex « *Theoria de Deductione* » de J. Sleszynski.

ANNEXU PRO JUVENES. — N. 2 — A. Zarzecki da novella « *Ubi et quando nos i ad occursum?* ». Auctore da exemplo de ratiocinatione per eliminatione de suppositiones minus probabile et acceptance de suppositiones plus verisimile. — Red. A. M. Rusiecki da articulo « *Numeri floreni!* », in quo illo explora numero de diverso modos de numeratione de uno *zloty* (floreni polonico) per monetas de 1, 2, 5, 10, 20, 50 et 100 *grosso* (grosso es centesimo parte de floreni). — V. Wojtowicz evolve applicatione de *elementare methodo ad designatione de maximum de functione algebrico fractionale*. — N. 3 — Dr. J. Gadoński da historia de inventione de novo planeta *Plutone*. — Dr. A. Tarski da nota de « *gradu de æquivalentia de polygonos* ». Gradu de æquivalentia de duo polygono es numero minimo de partes congruente in que duo polygono æquivalente pote es decomposito. Auctore da aliquo theorema de isto notione que non es satis explorato.

VEHICULO, AUTOMOBILE

In tempore præhistorico, homine da jugo ad bove, que trahe *vehiculo*. Ex PEANO, *Vocabulario Commune*, Torino 1915, me trahe:

1. — L. (1) *vehiculo* deriva ex *vehe*, que trans Indo-Europæo vive in A. *Wag*, T. *bewegen* = move, A. *wagon*, T. *Wagen* = vehiculo, vectura. Vive etiam in R. *vezti* = *vehe*, R. *voz* = vehiculo, et in Græco *ochos* = vehiculo, et Sanscrito *vah* = *vehe*. Ex L. *vene* deriva vocabulos internationale *vectore*, *vectura*, etc.

L. *bove*, nom. *bos*, vive in I. *bue*, F. *boeuf*, H. *buey*, P. *boi*. Ex F. *boeuf* deriva A. *beef* = carne de bove; unde A. *roastbeef* = bove tosto, A. *beefsteak* = segmento de bove.

Ex L. *bove* deriva vocabulo *boa* pro *bova*, identico in A. F. H. I. T. R. = serpente bove, « *boa constrictor* », et veste femine pro collo.

Ad L. *bove* responde, trans Indo-Europæo, Græco *bus boos*, unde vocabulos internationale *boote* (constellatione), *bucolica*, *butyro*, *bucephalo*, etc.

Linguistas adde Sanscrito *go* = bove, A. *cow*, T. *Kuh* = vacca, R. *goviadina* = carne de bove.

L. *tauro* = bove mas, I. *toro*, F. *taureau*, H. *toro*, unde internationale *torero*, *toreador*. Trans Indo-Europæo vive in G. *tauro*. Plure linguista dice que habe origine commune cum T. *Stier*, A. *steer*; alios nega. In antiquo Slavo *turn* = tauro.

L. *vacca* = bove femina, I. P. *vacca*, H. *vacca*, F. *vache*, unde internationale *vaccino* = pus tracto ex vacca, remedio contra morbo *variolo*, A. *variola*. In Sanscrito *vaça*.

L. *vitulo* = bove juvene, I. *vitello*, F. *veau*, es in G. *italo* et deriva ex *etos*, anno; id es bove de anno.

Alio animale, pro trahe vehiculo et pro equita, es L. *equo*, unde *equestre*, *equino*, *equitatione*, A. *equestrian*, *equine*, *equitation*. Habe origine commune cum G. *hippo*, unde *hippodromo*

= loco ubi equos curre, *hippopotamo* = equo de flumine. De idem origine es Sanscrito *acva*, ex *açu* = veloce.

L. *caballo*, ex lingua Celto, significa « equo pro labore »; H. *caballo*, I. H. *cavallo*, F. *cheval*, unde I. H. *cavalleria*, F. *chevalery*, A. *chivalry*, etc.

A. *horse* habe origine commune cum L. *cursu*, I. *corsiero*. T. *Pferd* deriva ex Celto *paraveredo*.

L. *jugo*, I. *giogo*, F. *joug*, H. *yug*, P. *jugo*, habe origine commune cum A. *yoke*, T. *Joch*, R. *igo*, Sanscrito *juga*. In Græco habe forma *zygo*, unde *zygoma* = osse temporale, et *syzygia* = conjunctione de stellas. L. *jugo* habe radice commune cum verbo *junge*, unde F. *joindre*. A. *join*, et derivatos *conjunge*, *disjunge*, *conjuge*, etc.

2.— Postea homines adde rotas ad vehiculo.

L. *rota*, I. *ruota*, H. *rueda*, P. *roda*, F. *roue*, et derivatos A. *rotate*, *roll*, *round*, etc., habe origine commune in Indo-Europæo cum T. *Rad*.

G. *cyclo* in origine vale *rota*, postea *circulo*; vive in A. *holeso* = *rota*, et ex Slavo veni nomine de vehiculo: I. *calesse*, *cycle*, *cyclic*, *cyclist*, *bicycle*, etc. Habe origine commune cum R. F. *calèche*, H. *calesa*, P. *calexo*; A. *calash*, T. *Kalesche*.

L. *curru*, et Celto *carro*, genera I. H. P. *carro*, F. *char*, A. *car*, T. *Karre*: derivato es L. *carruca*, unde I. *carroccio*, et *carrozza*, F. *carrosse*, etc.

3. — Vehiculos es semper ad tractione animale, usque applicatione de motore per vapore. Circa anno 1250 R. Bacon dice « *currus autem possunt fieri ut sine animali moveantur cum impetu inæstimabili* ». In 1500, Leonardo da Vinci describe uno automobile sed non construe illo. Circa 1680 celebre physico Newton construe uno automobile ad vapore; Cugnot, in anno 1769, construe alio carro, in forma de tricyclo, moto ab vapore, et plure alio fac machinas semper meliore.

Stephenson construe primo machina ad vapore, que fac itinere ab Manchester ad Liverpool, in septembere 1825, super via cum regulos ex ferro: I. *ferrovia*, F. *chemin de fer*, A. *railway*, T. *Eisenbahn*, H. *ferro-carril*, P. *estrada de ferro*.

(1) A. = anglo, G. = græco, H. = hispano, I. = italo, P. = portuguez, R. = russo, S. = sanscrito, T. = teutico (deutsch).

In Italia primo ferrovia es in anno 1839, inter Napoli et Portici, 8 kilometro.

In 1884, vectura automobile, constructo per De Bernardi cum motore ad explosione de benzina, fac itinere per vias de Italia, cum velocitate de 25 kilometro-hora. In 1887, Daimler in Germania construe motore practico. Numeroso fabricante construe automobiles semper plus perfectio.

Velocitate maximo de automobile, in 1898, es kilometro 63 per hora, in 1900 es 105, in 1902 es 120, in 1924 es 158, in 1927 Segrave, in America, perveni ad 327, et in 1929 ad 372 Infine Capitano Campbell, in America, in 1931 perveni ad 395 Km/h.

G. PICCOLI.

EX DIFFERENTE FONTE

Illo (cælibe): Heri vespere me perveni ad conclusionem.

Illa (nubile): Et quale tandem?

Illo (familiare modo): Me jam perveni ad sententiam, quod me jam es cælibe 35 anno et...

Illa: O, Jacobo, id es tam insperate!

Illo (imperturbato): Et me habe capto consilio permans in cælibatu, quia vita de cælibe place optime ad me!

* * *

Juvene marito non pote ede amplius, ex quod suo marita habe apposito super mensa.

« Dolendo es », illa dice, « nam nunc me i debe da cibo ad cane ».

« Certe, vere dolendo es: caniculus es tam caro ».

* * *

Præcone apud auctione habe susurrato aliquo tempore cum uno domino. Tandem converte verbo ad illos que es præsentem: « Me debe dice ad vos, uno domino, hic, habe amisso suo portafolio (*) cum mille florenis.

Propone præmio de 30 florenis ad illo, que refer pecunia. 30 florenis! »

Voce in extremo exedra: « Me licita (**) 40! »

(*) = portafolio, pocket-book (A) = portefeuille (F. et H. ».)

(**) = to bid (A) = bieten (Uv.) = bieten (F.) = offrir (F.)

Oud-Gastel (Hollandia)

F. C. VAN AKEN.

BREVE HISTORIA DE MACHINAS THERMICO

Jam ab antiquo tempore es noto aliquo effectu mechanico de calore. Legenda enim trade quod jam es in Ægypto statua de deo Memnone que, in dies de sole produce sonos simile ad notas de lyra; aere calido flue trans tubo, et produce sono.

HERONE in Alexandria, anno -150 circa, publica libro « pneumatica », ubi describe mechanismo que, per effectu mechanico de calore, aperi aut claudet porta de templo. Multo noto et celebre es *æolipyla* (1) de HERONE, primo idea de hodierno turbina ad vapore.

In anno 1629 Architecto Giovanni BRANCA publica libro (*Le machine, volume nuovo et di molto artificio*) que describe mechanismo in quo jactu de vapore pone in motu rota cum palas.

Otto von GUERICKE cum machina pneumatico, ab illo invento in anno 1654, produce vacuo in cylindro sub pistone (2) et pressione de atmosphaera propelle pistone retro.

HUYGENS, in anno 1682, fac de novo experientia de GUERICKE, sed, sine machina pneumatico, illo produce vacuo partiale cum fac explode pulvere pyrico sub pistone: ergo pistone extolle se et expelle aere de parte superiore de cylindro per valvas que aperi se ab interno ad externo. Pro consequente vacuo partiale sub pistone, pressione externo propelle pistone retro. Experientia de HUYGENS es primo principio physico de hodierno motore cum gas.

Necessitate de sicca minas de carbone in Anglia jam dona impulsu ad constructione practico de machinas thermico.

In anno 1698 Thomas SAVERY construe machina que eleva aqua ab puteos « by the impellent force of fire », id es, pro propellente vi de igne. Machina de SAVERY, descripto in libro *The*

(1) *Æolipyla*, L. de Vitruvio, ex G. *pyla* = ostio, porta, et *Æolo*, deo de vento. Etiam scripto *æolipila*, ex L. *pila*, *pilula*, = sphaera. Consta de sphaera cavo ex metallo, cum aqua que homo calefac per igne. Vapore exi per duo tubo curvo, et per reactione produce rotatione de sphaera.

(2) I. *pistone*, A. F. *piston*, ex L. *pista*. I. *stantuffo*.

miner's Friend, es constituto ut pompa (3) que aspira et preme. In primis homo imple cylindro cum vapore aqueo. Condensatione de isto vapore produce suctione de aqua, que inde es propulso quando vapore de novo imple cylindro de pompa.

Machina de SAVERY es perfectionato ab Thomas NEWCOMEN, in anno 1712. In machina de NEWCOMEN es introducto vapore que propelle pistone in alto et inde vapore condensa se et pressione atmosphærico propelle de novo pistone retro. Uno puero, Humphrey POTTER, in anno 1713, fac automatico apertura et clausura de valvas: cum isto perfectionamento es indicato itinere ad hodierno machina.

In anno 1765 SMEATON construe primo locomobile.

Sed es James WATT (1736-1819) que jam redde vere practico usu de machinas thermico. WATT, que jam es mechanico in Universitate de Glasgow, debe repara uno machina de NEWCOMEN et sic percipe multo defectus de isto machina. Illo tunc stude meliorationes et inveni *condensatore*. In machina de NEWCOMEN, pistone descende pro pressione de aere: WATT *substitut* ad pressione atmosphærico actione de vapore super alio facie de pistone: sic es invento machina *duplo effectu*, hodie in usu. WATT adde ctiam regulatore de admissione de vapore; capsula de distributione; involuero de vapore pro diminue condensatione de vapore in cylindro et tandem indicatore de pressione.

Machina cum vapore ad elevato pressione es introducto ab americano Oliver EVANS (1755-1819).

Primo applicatione de machinas ad vectura es factio in propulsione de naves.

Post vario tentativo, John FITCH fac move nave per vapore, in 1787, augusto 22, super fluvio apud Philadelphia; vapore age super remos. In 1788 vapore move rotas cum palas.

Quasi in idem tempore, 1787, decembre, 3, James RUMSEY fac move nave super fluvio Potomac in Virginia. Sed publico remane incredulo, et judica isto experimento ridiculo. Initio de transporto mechanico in America es descripto in « *The beginning*

(3) *pumpa*, I. *pompa*, F. *pompe*, A. *pump*, T. *pumpe*, R. *pompa*, H. P. *bomba*.

of the mechanical transport era in America, by MITMAN, Smithsonian Institution, a. 1929 pag. 507-558 ».

Robert FULTON (1765-1815) de Little Britain, Lancaster County, Pa., in anno 1803, fac experimento de nave propulso ab vapore, in flumine Seine, Paris. Sed fac naufragio. FULTON redi in New-York. Hic, cum suo itinere ab New-York ad Albany de anno 1807, navigatione per vapore habe practico initio.

Applicatione de machinas thermico ad vectura terrestre es tentato, sine successu, ab ROBINSON (1759), CUGNOT (1778) et etiam ab MURDOCK (1784) amico de WATT.

Primo usu de regulas (4) ex ferro es de 1767.

Problema practico de vectura terrestre es resolutio ab George STEPHENSON (1781-1848) qui in anno 1825 fac primo experimento publico. Paulo post, inter hostilitates de cives, es constructo primo *ferro-via* (5), ab Liverpool ad Manchester.

Experimento de HUYGENS es modificato in anno 1794 ab inventore anglo STREET; illo obtine patente pro machina explosivo que ute gas destillato ab terebinthina (6).

Post quinque anno, franco inventore LE BON inveni machina simile in quo ute gas de illuminatione. Numero de inventores cresce sine interruptione. Tandem, in anno 1860, Jean E. LENOIR obtine patente pro primo practico machina cum gas. Tunc eveni prospero in Europa industria de isto machinas.

In anno 1859 Edwin L. DRAKE inveni puteo de petroleo, in proximitate de Titusville, Pa., que dona magno quantitates de isto liquido. Tunc es jam cognito que petroleo habe liquido leve combustibile, sed non es factio applicatione pro exiguitate de petroleo que homo habe.

Cum inventione de DRAKE, constructione de machinas thermico habe novo impulso. In anno 1876 N. A. Otto de Köln obtine patente pro machina cum gas et quattuor cyclo, hodie in usu in automobile. Multo alio inventores redde practico automobile. Me

(4) *regula*: A. F. *rail*.

(5) *ferrovia*.

(6) *terebinthina*, ex L. *terebinthus*, Plinio, ex G. ex Perso. F. *térébenthine*, A. *terebinthine*, et *turpentine*, T. *Terpentin*, H. I. *trementina*. Es resina ex arbore « *pistacia terebinthus* ».

memora BENZ in Germania; NAPIER, LANCASTER, ROYCE, AUSTIN in Anglia, PEUGEOT, DE DION, RENAULT, BOLLÉE, PANHARD, LEVASSEUR in Francia. Initio de usu practico commune de automobile es de anno 1895.

Chieri (Torino), R. Lyceo

MARIO GLIOZZI.

LIBROS ET OPUSCULOS

L'éducation en Pologne. Publications du Bureau International d'Éducation. Série de Monographies Nationales — Vol. 23,5 × 15,5 de pag. 264 — Genève, 44, Rue des Maraîchers — 1931 — Fr. 6.

Contine: I. L'Instruction publique en Pologne, ses progrès et ses problèmes. Rapport lu au Congrès d'Elseur (1929) — II. Recherches psychologiques sur l'enfant — III. L'Éducation morale — IV. L'Éducation esthétique — V. L'Éducation et l'hygiène scolaire — VI. Le Scoutisme polonais — VII. L'Organisation des écoles et de l'enseignement — VIII. Quelques expériences spéciales — IX. La Section polonaise de la Ligue internationale pour l'Éducation nouvelle — X. La contribution des pédagogues polonais à l'Atlas de la civilisation universelle — XI. Impressions de visiteurs étrangers.

Le Bureau International d'Éducation — Par P. ROSSELLO, Directeur-Adjoint du Bureau — Fasciculo 26 × 16,5 de pag. 20, cum illustrationes — Bureau International d'Éducation, 44, Rue des Maraîchers, Genève.

Contine: Historique — Création du Bureau — Son activité — Les Organes du Bureau — Statuts.

L'Organisation de l'Instruction Publique dans 54 Pays — Isto es titulo de uno novo interessante publicatione de *Officio Internationale de Educatione* (Genève, Rue des Maraîchers, 44), resultatu de uno amplo investigatione, ad quale jam collabora Correspondentes de Officio et Ministerios de Instructione publico de Status interessato.

Volumine, de circa 300 pag., i comprehende 54 diagramma, omne de quales monstra ad primo visu organizatione de instructione in Statu considerato (vario typos de scholas, relationes inter illos, annos de studio, aetate scholastico), cum datos statistico et commentarios.

Pretio de subscriptione 10 fr. helvetic.

INTRODUZIONE DE CINCHONA IN EUROPA

In die 8 decembre 1930 es inaugurato in London III Centenario de usu de cinchona (*) in Europa, cum interventu de illustre representantes de Hispania, de Gallia, de Peru, de Batavia et de Regno Unito Americano. Solum Italia non es representato, quamquam es Natione que magis quam alio habe divulgato aromate in usu medico.

Usu de cortice de cinchona, hodie dicto « china », ut remedio contra febres intermittente, es instructo ad Hibericos ab indigenas de Peru, que habe jam uso de hoc remedio. Ex narratione quasi incredibile, es notorio quod efficacia de medicamento es jam invento ab Hibericos in occasione de terræmotu prope Loxa, post quo magno numero de arbores de cinchona jam cade in lacu et indicos febricitante bibe aqua de lacu facto amaro ut fac sano et expelle febre. Tamen aliquo exploratores affirma quod indigenas non solum non habe cognito usu de cinchona, sed etiam recusa de ute de ipso ut medicamento, et quod es jam Hibericos primo que habe invento virtutes therapeutico de tale cortice. Sed ex diverso narratione appare certo quod primo consilios ut ute cinchona ut febrifugo jam veni ex incolas de regione de Loxa. Ut nunc scribe Arturo CASTIGLIONI, docto historico de Medicina, Carolo Maria DE LA CONDAMINE (1701-1774) inveni in bibliotheca de conventu de Loxa manuscripto, in quo es affirmato quod circa principio de anno 1600 apud Loxa, usu de cinchona es jam noto.

In anno 1600, Don Juan LOPEZ DE CANIZARES *corregidor*, aut administratore hiberico de Loxa, fi infirmo de febre intermittente et es curato ab indigena, que subministra decoctione de cortice de cinchona, et infirmo resanesce. Post hoc, (1638) comitissa Anna DE CHINCHON, uxore de Vice-rege de Peru habe grave febre intermittente, quem medicos hiberico non pote expelle.

(*) Botanica « cinchona officinalis », A. *quinina*, F. *quinine*, *quina*, *quinquina*, H. *quinina*, *quina*, I. *china*, *chinino*, T. *Chinin*.

Administratore de Loxa, mitte ad Don Juan DE VEGA, medico de Comitissa, quantitate sufficiente de pulvere de cortice cinchonico, que eo ipso jam ute, et medico, probato consilio, subministra tale cortice ad Comitissa, que resanescit sic statim, ut es inducto jube collectione de magno quantitate de medicamento, quem habe dato ad suo medico ut distribue eo gratis ad suo infirmos paupere. Religiosos de Societate de Jesu fer pulvere de cinchona ad Hispania et etiam Comitissa, anno 1640, rediente in patria, fer magno quantitate de remedio ut distribue ad suo agricolos, et medico de Comitissa, don Juan de Vega, vende in Hispale medicamento celebre, que in Hispania habe nomine: *polvo de la condesa*, pulvere de Comitissa.

Comites de GALENO, quos es jam contrario ad omne medicamento non purgativo, oppugna cum asperitate cortice de cinchona. Tale cortice es bene divulgato in Roma in anno 1647 ab scripto de fratre Petro Paulo PUGGERINI, laico de societate de Jesu, dirigente Taberna de medicamentis de Collegio Romano.

Primo libro que tracta virtutes de cinchona es edito ab Petro BARBA, medico de Cardinale Infante Ferdinando de Hispania, anno 1645. Cardinale Juan DE LUGO fer in Italia (1655) cinchona, quem distribue gratis ad pauperes; quare es dicto « pulvis eminentissimi Cardinalis »; in Batavia es diffuso ab patres jesuita et es vocato « pulvis jesuiticus ».

In Gallia tale pulvere oppugnato es ab Guy PATIN, celebre medico scholastico et galenico; in Britannia penetra in 1655; in Belgio in 1659 I. I. CHIFFLET publica libro « Pulvis febrifugus orbis americani », in quo oppugna cum magno calore cinchona; sed Onorato FABBRI, sub pseudonymo de Antimo CONYGIO, defende medicamento in suo libro: « Pulvis peruvianus vindicatus » (Roma, 1655). Alio defensore forte es Roberto TALBOR, medico de Carolo III de Britannia, que in 1672 publica in London libro « Piretologia » et fac sano cum cinchona Delfino infirmo de febre intermittente. Etiam Ludovico XIV, sanato cum infusione de cinchona subministrato ab suo medico De Aquino, post consilio de Cardinale Mazzarino, fi defensore fervido de remedio, et publica methodo de cura de Tailor, que habe adversarios aspero, quia importatione et diffusione de cinchona es facto cum

multo lucro ab Jesuitas, que jam reduce cortice in pulvere ut non es recognito.

Ab 1640 ad 1776 unico cortice de cinchona translato in Europa es cortice de Loxa. Cento annos post introductione de tale remedio in Europa, docto Carolo Maria DE LA CONDAMINE i in Peru ut stude vario specie de cinchona, et postea etiam i botanicos hiberico RUIZ, PAVON et alio doctos.

Multo es theorias de actione febrifugo de cinchona. Francisco Carolo COGROSSI (1711) affirma quod « globulos febrifugo de cinchona seca humores viscoso de sanguine »; TALBOR scribe quod cortice neutraliza substantias nocivo de humores excitato ab fermento febrile.

Et multo illustre medico italico Francisco TORTI (1658-1741), magno defensore de efficacia de China, scribe libro: *Therapeutica specialis ad febres periodicas perniciosas* (1762), que habe maximo successu. Pro magno doctrina de Torti, Regale Academia de London inscribe eo inter socios. F. TORTI fac studio clinico de malaria, affirma quod dosi parvo non habe efficacia, et intue quod causa de morbo es miasmas de terrenis paludoso. Et postea, LANCISI, famoso medico de Roma, seque theoria de Torti et inveni nexu de malaria cum insectos; quare scribe in *De notis paludum effluviis*: « *Palustria insecta notium succum infundunt* ». Etiam T. WILLIS de Oxford et italico D. GUGLIELMINI et A. VALISNERI jam lauda virtute de China. LEIBNIZ, philosopho et naturalista, es contrario ad hoc medicamento, que, secundum opinione de ipso, turba cursu naturale de « vis medicatrix naturæ ». Comite DE LA GARAYE (1755), PETERSEN (1757) et SERTUERNER, que jam inveni « morphina », es primo que stude ut extrahe ex cinchona principios activo, et GOMEZ, chemista de Lusitania, jam extrahe uno de illos, id es cinchonino. Anno 1820, magno chemista gallico PELLETTIER et CAVENTON extrahe chinino et cinchonino.

Postea, diffusione de chinino in curas de febre intermittente es magno per toto mundo; ita therapeutica et ætiologia de malaria, post duo seculo, jam intra in via vere scientifico, in quo habe dato magno contributo medicos italico GOLGI, GRASSI, MARCHIAFAVA; inter quos Angelo CELLI (1857-1914), magno magistro, patriota, philanthropo, jam es vero redemptore de agros inculto

et pestifero de Italia, quia non solum sollicita in Congressu de Montecitorio legislatione contra malaria, sed etiam leges pro monopolio de gubernio circa chinino de regimine, pro designatione de zonas de malaria et pro cura gratis infirmos de malaria.

Illo jam stude et inveni plasmodio de febre æstivo-autumnale et propugna prophylaxi, id es cura præcursorio cum chinino, contra malaria; et sic in solo Italia mortalitate annuo per malaria descende ab 16000 ad minus quam 3000.

Methodo de Celli de lucta contra malaria habe fautores in omne Status de Europa.

Palizzi Marina (Reggio Calabria)

DR. ANTONIO SERGI.

CENTENARIOS IN BULGARIA

In dissertatione intitulo: «Trwanie zycia ludzkiego w Krakowie w okresie od R. 1881-1925» («Longitudine de vita de homines in Cracovia in periodo 1881-1925») edito in collectione «Prace Komisji Antropologii i Prehistorji Polskiej Akademii Umiejetnosci» («Operes de Commissione de Anthropologia et Præhistoria de Academia Polonico de Scientias et Litteras») auctore JAN TAMBOR die (in pag. 30) quod in Bulgaria in primordio de anno 1927 vive 2161 persona (1169 femina et 992 mas) que habe ætate de plus quam 100 anno.

Isto assertione non es exacto.

Ex recente censu in Bulgaria resulta quod in isto statu in die 31 decembre 1926 vive 1756 persona (814 mas + 942 femina) que habe 100 anno et plus — ergo exsiste uno differentia de -405 in comparatione cum numero indicato ab J. Tambor.

Ceterum etiam isto numero 1756 non es justo, nam prof. D. Michaykoff reperi in anno 1927-8 solum 158 persona (85 mas + 73 femina) que habe in veritate 100 anno aut plus id es circa 10 % de numero que resulta ex censu 1926. (Vide opusculo: «*Les Centenaires en Bulgarie*», Sophia 1929, Directione Generale de Statistica).

Prof. W. JEZERSKI.

« VARIA ET LEVIA »

CANE PRO CÆCO.

Jam antiquo publicationes expone exemplo de amicitia de cane cum homine; sed solum in tempore præsentis appare magno importantia de isto amicitia.

Germania semper considera pluralitate de suo numeroso cane ut elemento utile; et in immenso guerra 45 mille cane serve in suo exercitu et absolve vario mandato.

Germania quando emerge problema de milite cæco de guerra, provide ad illos cum utilizatione de cane. In Oldenburg habe initio studio et experimento pro usu de cane ut guida de cæco; et in Oldenburg jam cane es instructo pro servitio ad Cruce Rubro. Operatione non es possibile sine speciale cognitione de psychologia de animale, nam cane-guida es *educato*, non instructo. Es necessario memora: cane instructo tam si fatiga in uno exercitatione de theatro, quam pro servitio investigativo aut pro exercitu, exequit serie de exercitio sub vigilantia directo de suo domino; contra, gradu de intelligentia de cane-guida debe permitte ad illo de age per proprio iniciativa; in modo speciale, cane debe explica isto attentione in deambulatione cum domino cæco.

Cane-guida es educato pro substitue oculo de cæco. Uno apparatu cum manubrio semi-rigido composito ut U inverso es applicato ad corpore de cane; manu sinistro de cæco que tene manubrio percipit omne motu et reactione de animale. Cane se sede pro indicatione de margine elevato de via aut de gradu; tunc cæco cum cuspidate de baculo aut cum pede identifica differentia de altitudine. Cane si plure vehiculo transi per via, detene cæco super margine; si via es libero transi per illo cum cæco. Ad omne obstaculo que occurre (pariete de tabulas, objecto, persona...) cane cum mutatione de directione attrahe domino; isto, dum sequit motu, in modo securo relinquit obstaculo. Cane intelligit ordinatione verbale «ad dextera» «ad sinistra parte» «procede» et colligit omne objecto de suo domino relicto in terra.

Es frequente interrogatio: «Cæco pote distinguit suo via cum securitate de dirige cane ubi desidera?». Pluralitate de cæco cognosce suo urbe in modo perfecto. Si jam ab nativitate es cæco, cognosce via nam plure vice percurrere illo cum custode; si cæcitate es recente cognosce via. Custode conduce cæco, non

quia cæco ignora via, sed quia deambulatione sine guida es laborioso et debilitante.

Cane offer ad cæco quantitate ne credibile de libertate morale et physico. Cæco ante usu de cane-guida es subjecto ad bene-placito de alio persona; post, cum cane-guida, cæco acquirere libertate relativo nam pote deambula secundum voluntate proprio ubi et quando præfer; ab subjectione morale, ab desiderio et opinione de alio persona eleva se in conditione de mente suo particulare.

Duo phrasi monstra ad animo meo quid repræsenta cane pro cæco. Primo phrasi; Marris Frank post 3 septimana de instructione cum suo cane, dice: « Domina Eustis, me per 5 anno procura de conserva hilaritate, nam tunc es obligato; hodie es hilare quia me vol; me es libero». Domino Jubes Duché scribe ad me secundo phrasi: « Meo cane offer ad me suo pleno confidentia, et me, offer ad illo toto meo confidentia. »

Oeil qui voit — Oculo que vide — de Vevey es Schola pro formatione de instructione de cane-guida pro cæcos; es ad dispositione de Nationes que desidera comprehendere in suo programma de assistentia etiam labore de cane-guida. Es institutione in forma absoluto philanthropico, cum fine de offer, ad pretio sine lucro, cane pro cæcos. Commendatore Nicolodi, directore de opere pro cæcos italiano, es membro de Patronatu et repræsenta Italia. Illo habe spe de inaugura schola in Italia quando es ultimato præparatione de instructores de cane-guida.

Nos omne debe coopera ad concentra super cane, in isto novo et nobile mandato, attentione de populo et de cæco; in isto modo et uno et alio perveni ad amplo comprehensione de multo fidele cane

Vevey (Helvetia) DOROTY HARRISON EUSTIS
(Ex Revista « Luce Nuova » Roma, Via Babuino 66, decembre 1930).

EXPERIMENTO SCIENTIFICO

Plure vice, vita farraginoso moderno in immenso urbe, non permette ad nos de medita in quo modo functiona apparatus de continuo usu quotidiano: tramway, automobile, telegrapho, telephono, campanulo electrico, radio... Tamen, etiam si es molesto conveni in isto, plure ex nos ignora fundamenta elementare que servi ut base de isto apparatus.

Nos expone hodie uno simplice experimento scientifico. Nos fac usu de objectos multo commune: uno clavo magno, uno aut

duo metro de filo subtile de cupro cooperto cum seta aut cum cotton, et parvo pila-sicco in usu pro commune lampade, que nos porta in sacco de veste.

Nos volve filo circum clavo in strato continuo et superposito; post appropinqua duo extremitate polito de filo ad duo lamina metallico de pila (polo positivo et polo negativo).

Nihil appare per isto actione. Sed si nos appropinqua ad extremitate de clavo, parvo objecto de ferro aut de aciario, objecto es attracto ab clavo.

Isto phænomeno de attractione (vocato attractione magnetico) non es novitate nec prodigio ad nostro oculo, si nos memora ut jam in nostro pueritia nos joca cum parvo magnetete in forma de arcu.

Isto nostro experimento, que appare simile ad illo de antiquo magnetete, repræsenta novo principio, et ecce:

Si nos remove filo ab contactu de polo de parvo pila, attractione de clavo in modo immediato evanesce, et ex novo subito appare si nos ex novo produc contactu inter filo et pila.

Inde causa que provoca attractione in clavo es transitu de currente electrico de pila in filo de cupro.

Isto phænomeno de attractione producto ab currente electrico es vocato *Electro-Magnetismo*, et nostro simplice apparatus es *electro-magnetete*.

Nos inde, per voluntate nostro, cum transmissione aut interruptione de currente electrico in apparatus, pote provoca aut interrupte magnetismo in clavo.

Omne applicatione electrico moderno, campanulo electrico, telegrapho, radio telephonia et potente motrice de trahino electrico habe basi in isto experimento.

(Ex Revista *Parole della Edison ai suoi utenti* - Milano).

Nota. — Attractione de magnetete ad ferro es noto ad Thalete, anno 600 a. C. — Oersted in 1820 inveni actione magnetico de currente electrico. Vide BERNARDI, *Chronica de Electricitate*, API 1927, pag. 36.

FACETIAS

— Caro amico, imagina, in meo regione, hieme es tam frigidus que voce congela in ore.

— Possibile! Tamen isto es curioso sed non spectaculoso. In meo regione, calore in æstate es tam immenso que gallina producit ovos coctos.

* * *

— Si matre tuo audi te pronuntia blasphemiam, quid dic?
 — Meo matre es multo læto...
 — ?!
 — ...Nam ab plure anno non audi ob grave surditate.

* * *

In via.
 — Isto mane te non habes vestimento elegante!
 — Me vesti male, nam debe discere cum procuratore de taxatione.

* * *

— In quale occasione eveni ultimo representatione de vestro drama?
 — Ad primo representatione.

* * *

— Me habes nervos infirmo. Jam ab plure die me non pote claudere oculo. Pote vos consilia ad me aliquo remedio?
 — Vos debe discere boxe.
 — ?!
 — Sic. Me, post primo lectione, tene oculo clauso tres die.

* * *

In pharmacia, clientes discere de odio que existe inter duo advocato.

Uno observa: — Non time! Advocato es simile ad laminas de forfices: in nullo occasione genera damno inter se; sed si infelice adveni inter laminas...

* * *

Illo (dum cum manus detege oculos ad juvenem feminam): —
 Si in tres vice vos non indovina meo nomine, me da basio ad vos.
 Illa: — Girardengo, Chaplin, Carnera.

* * *

Differentia inter medico et advocato.
 Medico spolia, post audi; advocato audi, post spolia.

* * *

In proximitate de Ecclesia, mendico cum cane dum sollicita eleemosyna dic: — Fac vos charitate ad misero cæco.

Domina observa cum attentione mendico et dic ad illo:
 — Vos non appare cæco.

Mendico: — Me non, sed cane es cæco; pro illo me sollicita eleemosyna.

* * *

— Cognosce vos differentia inter canem et cantantem?
 — Nullo! Ambo...
 — Silentio; isto es veterem, nimis veterem. Vos compara illos in modo attentum; alio differentia existe.
 — Quale?
 — Cum sibilo, canem accurre; cantantem, ad contrarium, fuge.

G. C.

EX DIFFERENTE FONTE

Superato.

Duo puero vol ludificari suo magistro. Dum isto es absente parvo tempore ex classe, illos delineat cito cum creta uno capite de asino super paletot, que pende in aula.

Quando magistro reveni, vide imagine et interroga cum immoto vultu: « Qui inter vos-homines habet delineato suo protractu super meo paletot? »

Superbia de patre

Uno divite argentario exi, vultu hilare et læto, ex cubiculo de suo conjuge, que dudum delecta illo de primo filio masculino.

In corridore es tabellario, que da uno epistola ad illo cum adresse: « Ad domino Samuelis ».

« Ad quale? » felice patre interroga, « es nunc duo ».

Ibi crocodilos non es

Officiale de exercitu in India habet perfuncto die grave, et desiderat lavari se suave modo in aqua frigido. Interroga famulo indigenam, an flumine propinquo es sino crocodilos. Postquam isto libera illo ab suo timore, officiale vade nata paululo, ut reficit se.

Quando es de novo ad ripam, interroga famulo, que intue illo diligenter in tempore de natatione:

« Te sci forsitan, quid es causa, ce flumine es sine crocodilos? »

Indigena responde: « Certo, domino, idcirco quia illos time squales » (*).

Jam es primo et ultimo vice officiale nata in isto flumine.

(*) Vide *Vocabulario commune* de Prof. Peano pag. 551, 552 infra, = squal (F) = shark (A) = Hai (fisch) (T.) = haai (Ho).

* * *

Ut stude piano, me ute « sonates de Beethoven ».

« Ergo te sona istos nunc certo valde bene nonne? »

« Minime vero, me ute eos semper, ad pone eos super meo sella, nam isto sino libros es non satis alto ».

(Continua in pag. 185)

REVISTA DE REVISTAS HUNGARICO

Redactore *Dénes Szilágyi*, Damjanich u. 28 a.

Budapest VII.

A Földgömb. (*Globo*). Organo mensuale popolare de Societate Hungarico pro Geographia. Red. Dr. R. Milleker. 1931, anno II., nr. 5.; nr. 6.

Dr. Gy. Halász: *Pro memoria de Roald Amundsen*. — Dr. F. Koch: *Drainage de Zuider Zee*. Es multo veritate in proverbio superbo: Deo crea mare, Hollando crea litoris. Tamen usque nunc, bilance de lucta inter Hollando et mare es positivo pro mare, que rape dum tempore historico ad minimo 5-6000 kmq de terra, de que es reprehensio usque nunc solum 4000 kmq. Primo projecto de drainage de Zuider Zee es proposito in anno 1667. Ab isto tempore, numero de tale projectos es magno. Sed solum uno habere vero valore practico, illo de Lély, effectuatione de que es incepto per gubernamento de Hollandia in anno 1920. Expensas es immenso, circa 454 milione florino, sed probabile lucro de capitale nationale es multo majore: agricultura de Hollandia vol lucra 2240 kmq. de humo. Etiam significatione sociale es grande, nam indigentia de terra es grave in Regno Nederlandense. Homo spera quod labores pote es finito in anno 1952.

Gyorsirástudományi. (*Stenographica*). Organo mensuale de Stenographos Hungarico. Red. Dr. Béla Radnai. 1931, anno XI., nr. 8.; nr. 9.; nr. 10.

Ante duo decennio existe in Hungaria tres magno schola de stenographia: duo adaptione de systema Germanico, et uno originale. In isto tempore, Dr. Radnai publica suo systema, in que illo uni virtutes de systemas præcedente in modo organico, cum mirabile sensu pro spiritu de lingua Hungarico. Pauco annos post, repræsentantes de systema Radnai excelle per suo resultatus in concurrentias, systema ipso fi semper plus diffuso per suo eminente valore de non ute abbreviaturas arbitrario. Post, Radnai applica etiam systema de abbreviacione, geniale inventione de Fabro: scriptio de toto vocabulos per symbolos vocalico. Magno successus practico demonstra in modo claro superioritate de novo systema, ita, quod ante aliquo anno quando quæstione de *stenographia unitario Hungarico* fi acuto, systema Radnai fi accepto quasi sine lucta (1926). Et satisfactione es tanto, quod in anno scholare 1931-32 instructione de id vol es obligatorio in omne schola secundario (dum tres anno, in uno hora pro septimana). — Periodico de Dr. Radnai contine numeroso informationes super vita stenographico in Hun-

garia, i. a. de excellentie resultatus de ultimo magno concurrentia: maximo rapiditate attincto es 460 syllabas pro minuta.

Literatura. Communicatore de vita spirituale. Mensuale. Red. Dr. G. Supka. 1931, anno VI., nr. 1.; nr. 2.; nr. 3.

Fr. Lefèvre: *Novo vis ascendente in litteratura franco hodierno*. Tale es «populismo» et litteratura de «statu quarto», tendentias nunc fiende forte. M. Kállay: *Orlando et suo modello. Virginia Woolf et suo circulo litterario in hodierno litteratura anglo*. — Dr. Zs. Fülöp: *Diurnalismo Americano*. Spiritu de id es: commercio, et inseparabile es de corruptione et de hypocrisi. — G. S.: *Benedetto Croce, ultimo Mohicano de libertate de cogitatione*. — Summo valore de isto pulcro periodico illustrato consta in incomparabile divitia et authenticitate de suo vario Revistas, Chronicas, Bibliographias, interessante retrospectiones, interviews, et numeroso actualitates.

Magyar Iparművészet. (*Arte applicato Hungarico*). Organo mensuale de Hungarico Societate de Arte Applicato. Red. F. Szablya-Friscauf. 1931, anno XXXIV., nr. 3-4.

Dr. S. Ebner: *Geographia de Hungarico Arte Populare*. — Dr. K. Visky: *Ceramica de nostro populo*. Characteristica de formas speciale in vario provincias. — A. Jaschik: *Facie altero*. Spirituale analysi de significatione et symbolica de mascas. — F. Molnar: *De «photomontage»*. Studio critico super isto novo ramo de arte applicato. — Multo valoroso et instructivo illustratione.

Magyar Nyelvőr. (Custode de lingua Hungarico). Periodico mensuale. Red. Prof. J. Balassa. 1931, anno LX., nr. 3-6.

E. Lewy: *Heinrich Winkler*. Monographia de magno pioniere de linguistica generale, qui es recognito secundum merito solum in Finnia, Japonia et Hungaria, sed non in suo patria, Germania. Es desiderando, quod repræsentantes de linguistica generale que nunc es valde «moderno» in Germania, stude in modo exhaustivo operes de Winkler, vero thesauros pro isto juvene scientia. — I. Bebesi: *Petőfi-vestigios in lingua de Ady*. Duo summo poeta Hungarico, separato in tempore per duo generatione, appare forsan non comparabile. Petőfi, (qui mori in bello de liberatione, 1849), repræsentante de uno realismo-populismo postromantico, habet lingua maximo claro, cristallizato, dum Ady, lyrico symbolista, ute idioma chaotico, obscuro. Tamen B. demonstra, quod, quamquam lingua de Ady es, integro, originale, in parte es sensibile influenza de Petőfi, in multo formalitate. — D. Fokos: *De «figura etymologica»*. II. — O. Beke: *Ad origine de terminatione de casu objectivo in Hungarico*. — S. Herzog: *Terminos typographico*. (Fine).

Magyar Orvos. (*Medico Hungarico*). Revista biseptimana-
nale de scientia, societate, et œconomia medicale. Red. Dr. S.
F o r b a t h. 1931, anno XII., nr-s 8; 9; 10; 11; 12.

Dr. L. B e n e d e k : *Tendentias eugenico in Hungaria*. Eugenica hic
es in uno statu satis primitivo. Existe plure propositione ad prophylaxi de
psychosis, per sterilizatione de psychoticos. Magno passu in ante pote es,
sed usque nunc non realizabile propter situatione œconomico, erectione de
instituto eugenico. Etiam institutione de extraordinatu pro eugenica, pro-
posito per B., non es factu usque nunc, propter idem causa. Ergo, non es
multo spe, quod, in loco de «humanismo conservante», ergo plus activo
hygiene de descendentes, vol veni sterilizatione de cacogeneo «minus va-
riantes». — R. F e t s c h e r : *Qualitates acquisito es hereditario?* — Se-
cundum statu præsentate de scientia, qualitates acquisito dum vita de indivi-
duo non habe influentia ad hereditate. Sed es probabile, quod influentias
physico aut chemico ad gruppo de cellulas serviente ad progeneratione pote
muta qualitates hereditario. Tamen, nos non pote gubernata tale influentias.

Mult és Jövö (*Præterito et Futuro*). Periodico mensuale
Judaico, de litteratura, arte, societate, et critica. Red. Dr. J.
P a t a i. 1931, anno XXI., nr. 5.; nr. 6.

E. P a t a i : *Pictore de Tel-Aviv*. Breve monographia de Ruben. —
F. F o d o r : Novo museo Judaico in Eperjes.

Revue de Hongrie. Consacrato ad quæstiones politico et
œconomico de Europa Danubiano. Mensuale. Red. G. de H u s -
z á r. 1931, anno XXIV., nr. 4.; nr. 5.

G. de H. : *Comite Stephano Bethlen*. Decimo anniversario de formatione
de suo cabinetto. — F. d'O l a y : *Campagne de destructione contra mo-
numentos Hungarico 1918-1930*. — G. de O t t l i k : *Tertio republica*.
Francia hodie es maximo potentia militare, œconomico et finantiario de
nostro continente. Scopo principale de suo politica extraneo es conserva-
tione de suo hegemonia actualate. Existe pro id uno fonte de inquietudine:
depopulizatione. Tamen Francia non habe necessario ad recurre ad medios
artificiale pro defende suo patrimonio intellectuale, culturale, et nationale.
Tres summo nomine symboliza suo historia contemporaneo: Clémenceau,
Foch et Poincaré. Instinctu œconomico de suo parvo cives jam crea uno reser-
va de capitale, que constitue optimo garantia de securitate franco. Es eviden-
te, quod etiam responsabilitate, conjuncto cum suo parte præponderante in
mundo, et in modo speciale in Europa, es immenso. Et es indiscutibile,
quod suo influentia, sæpe decisivo, in ultimo decennio non semper es fe-
lice ad sorte de Europa. Si Europa es nunc in initio de suo renascentia,
— et O. vol spera isto —, tunc nos debe expecta de Francia, quod id rumpe
cum uno politica, que jam causa uno malo incalculabile non solùm ad suo

hostes, sed ad toto Europa. Si Francia age ita, tunc id, et etiam Europa, pote
continua ad vade in capite de civilizatione. — E. H a n t o s : *Pro uno
transformatione de unione de telonio Austro-Germanico in Europa Cen-
trale*. Propositione de compromisso. — Amplo revistas et chronicas.

Természettudományi Közlöni. (*Revista de Scientias de
Natura*). Organo biseptimanale de R. Societate de Scientias de
Natura. 1931, anno LXIII., nr-s. 8; 9; 10; 11; 12.

K. T a n g l : *Formatione de visione de mundo physico*. — Dr. Z.
D a l m a d y : *De extraordinario effortias physico*. Capitulos ex scientia de
sport-medicina.

A Jövö Utjain, Vide pag. 162.

Præmio.

Femina nupto recente: «Gregori caro, quid me recipe, quan-
do ego, omnino solo, per uno toto mense, me cura coctura de no-
stro cibos?»

Gregori: «Quid te recipe tunc? Pecunia de meo assecura-
tione de vita et velamine longo nigro».

Logica.

«An debe forsitan es vero, quod medico dice: parvulo de ce
tempore habe plus spe de conserva vita, quam parvulo de 50
anno ante?»

«Sine dubio, nam parvulo de 50 anno ante habe nunc di-
midio sæculo de vita».

Oud-Gastel (Hollandia)

F. C. VAN AKEN.

JOCO DE ARITHMETICA

Ex propositiones vero:

Uno cato (*) habe uno cauda;

Nullu cato habe duo cauda;

per additione:

$$1 + 0 = 1, \quad 1 + 2 = 3,$$

resulta:

Uno cato habe tres cauda.

(Ex *Revuo Orienta* 1931, pag. 111).

(*) cato, in Zoologia «felis catus», H. P. *gato*, I. *gatto*, F.
chat, A. *cat*, T. *Katze*, Polono et R. *kot*, Arabo *QTh*. Voce *cato*
es latino de Palladio a. 450 et alios. Cato domestico veni ab
Ægypto in Italia.

ACADEMIA PRO INTERLINGUA

CAVORETTO - TORINO

Volapük — München 1887 — Paris 1887-1892 — Petersburg 1893-1898
New York 1898-1908 — Torino 1909 — *Interlingua*

Præsidente: G. PEANO, Prof. in Univ. de Torino. Cavoretto-Torino.

Thesaurario: Ing. G. CANESI, Via Costigliole, 1 bis, Torino 105.

LINGUA INTERNATIONALE AUXILIARE

IN CONGRESSU DE LINGUISTAS

Maximo obstaculo que nos debe vince, ut accelera motu pro lingua internationale auxiliare, es indifferentia de publico, præcipue de publico culto internationale.

Nos omnes, ergo, debe es vere læto pro omne facto que pote remove, etiam in parte, tale obstaculo.

Et optimo resultatu pro tale scopo nos spera ex discussiones, super quæstione de lingua auxiliare internationale, in Comitatu internationale pro Historia de Scientias (London, 29 junio - 4 julio 1931 — Vide Sch. et V., pag. 86 et 138), et in Congressu de Linguistas (Genève 25-29 augusto 1931 — Vide Sch. et V., pag. 125).

Nos spera de pote da, in proximo fasciculo, relatione de discussiones ipso et de relativo resolutiones. Interim, ut fac re grato ad Lectores, nos refer, in versione, responsos que super quæstione perveni ad Comitatu de Congressu de Linguistas.

Comitatu pone quæstione: « Quale es, secundum vos, parte que homo debe attribue, in futuro et evolutione de linguas (præcipue in constitutiones de linguas unificato), ad phænomenos spontaneo et ad inconsciente, et quale parte ad interventione de voluntate et de reflexione? »

Et — quæstione subsidiario:

« Quid puta vos de adoptione de uno lingua artificiale ut lingua auxiliare? ».

Responsos es 18 — in linguas Franco, Anglo, Teutico, Italo, nam Regulamento de Congressu non permitte usu de ullo lingua auxiliare —, et 13 quasi exclusivo pro quæstione subsidiario.

In tempore præterito linguistas non considera lingua auxiliare quale digno de studio. Nunc numeroso congressistas habe opinione in favore. Hoc fac bene spera pro proximo futuro.

Ecce responsos. Nos age gratias ad Prof.s Jespersen, Piccoli et de Wahl, pro versione — in Novial, Interlingua, Occidental — de suo responsos.

1. LEO JORDAN, München.

(Versione ex Franco)

Officio de fortias inconsciente de homine in evolutione de linguas et influentia de conscientia super isto evolutione es incomprehensibile si nos move ex vocabulos aut ideas male definito de *coscientia* aut de *inconsciente*.

Nam, ut fixa, ex psychologia puro, significatione de isto vocabulos, i ad es necesse pote penetra, per ipso conscientia, in dominio de inconsciente de proprio persona, quod est impossibile.

Etiam in psychologia de D.o Freud, dominio de inconsciente non es claro, et corresponde potius ad quod nos voca *memoria*. Sed inconsciente et subconsciente es duo: quod es subconsciente fac parte de nostro memoria, dum quod es inconsciente pertine ad quod nos voca *instinctu*. Secundum D.o Driesch, instinctu es uno motu que eveni in modo exacto sine es apprehenso ante.

Secundum D.o Hermann Jordan, instinctu es necessitate.

Nunc nos debe vide quod significa *motu evento sine theoria et necessitate*.

In omnes lingua existe numeroso expressiones que significa *necessitate, exactitudine, etc.*; isto vocabulos corresponde ad alios, *lege, regula, modo, habitudine, etc.*

In facto, omnes isto expressiones non es toto claro. Nos dic *lege*. Sed existe leges que habe exceptiones, et alios sine. Leges de astronomia, de chemia es (aut appare) sine exceptiones. Leges de codice et de phonetica non pote es sine exceptiones. Si leges de codices es sine exceptiones, codice penale non pote existe. Si leges de phonetica es sine exceptiones, illos non i ad existe, nam phonetica nunquam i ad muta.

Ita, existe leges que es leges in modo reale, et existe alios que non es tales.

Item, nos loque currente de uno re *necessario*, sed nos pote abstine nos ab illo. Ecce ergo uno necessitate que non es necessario.

Homo vide que nostro linguas defice de claritate. Illos redde extremo difficile accessu de omnes isto quæstiones.

Es necesse ergo evita omne nominalismo, ab initio, et fixa sensu de *lege* et de *necessitate* ex nostro experientias physico.

Post, es necesse comprehendere differentia que existe inter isto necessitate naturale et phænomenos humano.

In fine, quando i habe comprehenso isto differentia, homo i es libero de elige uno quaecumque termino pro indica ipso re.

In biologia, re es absoluto claro ab plus quam uno seculo.

Cuvier jam dic in introductione de *Regno animale*: « Uno verme que non cognosce suo matre, que non cognosce structura de suo cella, construe tamen uno *perfecto simile* pro suo ovos. »

Item, tela de aranea, favo de ape es « semper identico » in modo mathematico, quam uno compositione chemico au motu de astros. Ecce nos ergo ultra verbos, in dominio de ipso instinctu.

Quod nos voca *lege*, *necessitate*, *instinctu* perveni « semper ad idem re ». Isto resultatu pote es verificato per medio de statistica.

Quod non es « semper idem re » non es necessitate nec lege. Dic *lege*, *necessitate*, *instinctu*, *inconsciente* ubi resultatu non es « semper idem re », es modos de loque absoluto illogico.

Ergo, si nos substitue verbos *conscientia* et *inconscientia* cum ideas claro, tracto ex nostro experientia et que semper pote es controllato cum novo experientias, nos i dic:

Conscientia, es filo plus aut minus claro de nostro reflexione.

Subconscientia es vivario de conscientia, toto ergo quod pote fi consciente per reflexione aut per associatione.

Sed, *inconsciente* es quod *sub nullo conditione* pote fi consciente, nam illo produc « semper idem re ».

Conscientia, contra, tende ad non produc idem re. Quod non es « idem re », quod ergo non es banale, commune, es quod nos voca *originale*. Sed isto originale in generale obœdi sæpe satis facile ad exigentias libellante de societate: es ex id que ori regula sociale.

Regula se recognosce in suo exceptiones. Cum ipso maxima, D.o Tarde jam loque de « leges de imitatione ». An es istos vere leges? An non existe semper individuos reluctantante ad isto imitatione? Isto revolutionarios constitue surgentes de exceptione. Illo i muta moda et modos, si illos inveni imitatores.

Moda de modos es forma de loque. In phonetica omne regu-

la, omne exceptione es verificabile in modo exacto aut quasi. Et ecce que linguistica i ad debe es quæstione centrale de omne problema sociologico, præcipue de problema « lege » aut « regula », que es ipso problema « consciente » aut « inconsciente ».

Omne motu que habe successu sine theoria, que ergo produc semper idem re es inconsciente.

Es ergo conscientia (re « non inconsciente ») que redde necessario theoria.

Et ecce quia quæstione que Comitatu de congressu pone es proposito cum intelligentia notabile, nam se age de quæstione centrale de toto historia naturale, de toto biologia, de toto sociologia, ergo etiam de logica.

Materia plus claro pro solutione de problema « consciente-inconsciente », es phonetica de patois, de dialectos, de linguas.

Isto phonetica constitue base de toto linguistica et debe constitue base de toto sociologia.

Scholas de D.o Morf et de abbate Rousselot habe demonstrato que mutationes phonetico deriva præcipue ex mutationes de generationes. Omne generatione novo modifica suo loquela secundum novo modellos, isto modellos es electo inter comites, professores, parentes, etc.

Ubi existe optione, non existe lege; non existe que regula aut libertate, nam « optione » et « lege » es duo antipodes que se excludere ex natura, item quam substantias que produc « semper idem re » et substantias resultatus de quales varia.

Es ergo toto falso loque de *leges de phonetica*.

Non existe leges in phonetica, existe solum regulas, nam existe exceptiones.

Nec es plus justo loque de « leges de imitatione ». Existe solum regulas: exceptiones demonstra id.

Isto imitatione es consciente? Exceptiones es consciente? Me crede que fortias inconsciente es toto destructo in homine. Homine non fac motus que habe exitu sine theoria, excepto motus interiore. Es ceterum resultatu ad que perveni uno labore de D.o Bumke super *Inconsciente*: non existe inconsciente in homine.

Differentia in functiones de homine (excepto motus interiore) non es ergo inter « consciente » et « inconsciente ».

Differentia es constituto ab gradus de conscientia.

Phonetica in patois, etiam in dialectos et in linguas, jam

appare tam regulare que inducere in errore, et homo habet dicto lege.

Isto regularitate es effectum de uno statu de conscientia multo restricto.

Exceptione es effectum (ad minimo in grande parte) de exsuscitationes de conscientia, exsuscitationes causas multiplo de quales constituit objectum plus interessante de linguistica moderno.

Dum continua stude evolutione de formas, de syntaxi, de stilo, homo invenit que gradus de conscientia evolve plus et plus versus uno statu toto consciente qui appare fine de evolutione et suo ideale.

Claro es que pleno conscientia et lingua unificato coincide.

2. A. PIECHKOVSKI, *Moskwa.*

(*Versione ex Franco*)

Interventio de voluntate et de reflexione in evolutione de linguas in generale et in particulare in illo de linguas unificato invenitur, secundo meo opinione, ad expensas de phaenomenos inconsciente, gradatim cum progressu de cultura et de spiritu.

Rationes que convince me es sequentes:

1. Nascentia ipso de linguas unificato: nam processu de unificatione, semper et ubicumque, iam combina se cum uno aptitudine plus consciente in relatione ad discursu.

2. Expansio crescente de antiquo linguas commune ad expensas de dialectos de idem familia.

3. Apparitio actuale, in Oriente de Europa, de uno grande numero de novo linguas commune (zyrian, mordvin, khirzig, turkman et alios), processu de unificatione nunc evolvente sub directione de doctos linguista.

4. Aliquo phaenomenos speciale de linguas unificato in tempore praesente. Me iam vide suo apparitione in aliquos de isto linguas, de novo *composita* de typo de Codice telegraphico. Utcumque homo considera natura et futuro de istos *composita*, suo apparitione iam attestat uno aptitudine plus consciente respectu ad processu de discursu, aptitudine que in isto casu pervenit usque ad uno vero *inventio*.

Isto interventio de reflexione in constitutione de linguas unificato appare ad me, independente de meo puncto de visu super differente modos de interventio, que merita incitamento,

quia sine illo, evolutione de linguas unificato i ad se reduc ad aliquo concessiones minimo et involuntario ad spontaneitate de discursu, aut, si homo pervenit ad supprime isto concessiones, es toto annullato. Si uno lingua, incluso linguas unificato, es vocato ut responde constante ad exigentias mutabile de cogitatione, uno obstaculo artificiale apportato ad suo evolutione i ad es damnoso ad societate. Oportet solum que isto interventio es organizato, que se constituit super base de linguistica theorico uno ramo speciale de isto scientia, *linguistica practico*, que debet appretia, in modo objectivo et conforme ad methodos scientifico, factos linguistico ex puncto de visu de suo correspondentia ad scopos generale de vocabulo.

In quod concerne lingua artificiale ut lingua auxiliare, me puta que acquisitione de uno lingua de isto genere pro toto humanitate, praecipue pro relationes internationale, es perfectio possibile et extremo desiderabile.

3. MATTEO BARTOLI, *Torino.*

(*Versione ex Italiano*)

I. Ad secundo quaestione — parte attribuendo ad « inconsciente » et super interventu de « reflexione » in « evolutione de idiomas » — homo pote responde in breve que, stricto rigore, reflexio intervenit, in vario modo et in vario mensura, pro *omnes* innovationes linguistico: pro « abnormes » et etiam, in ultimo analysi, pro « normale », pro innovationes lexicales et etiam pro grammaticales; et in omnes idioma: in jargons et in alio idiomas artificiale, etiam in illos que nos crede « naturale », in idiomas internationale et in illos nationale, in linguas et in dialectos.

Sed in aliquo casu, interventu de reflexione es plus forte et evidente quam in alios. P. ex., « volapük » es multo plus artificiale quam « latino sine flexione » de nostro Peano. Et, invicem, isto latino es multo plus artificiale aut minus « naturale » quam illo de Cicerone. Et latino de Cicerone es minus naturale quam latino de inscriptiones christiano anteriore ad Costantino. Et, in fine, innovationes phonetico normale, ut, p. ex., italo-romano *dormi* ex *dormis*, nasce certe, in ultimo analysi, ex reflexione, sed in tale modo et mensura que appare (appare, non es) producto ab fortias physico aut naturale, ab leges que « age in modo caeco ».

II. Circa problema de adoptione de uno lingua artificiale ut lingua auxiliare, oportet nota, in primis, factum quod aliqui historici de linguis jam studeo illo grave problema: me memora solum Hugo Schuchardt et Karl Brugmann, duo insigne magistros et de scholis multo diverso. Es etiam noto quod Schuchardt, sine negligere debito reservas, accipere illo idea cum benevolentia, dum Brugmann reproba illo cum severitate, et es probabile (secundum meo opinione) quod etiam in isto investigationes oculo geniale de Schuchardt vide plus ad fundo quam illo, item multo acuto, de Brugmann. Quoquo modo, es bene quod etiam tale problema fit hodie discussum ab linguistas de vario scholis et nationes; ergo benemerito Comitatu de organizatione et de preparatione de nostro Congressu bene age cum include illo in isto Programma.

4. HANS BAUER, Halle.

(Versione ex Teutico)

Interventione de spontaneitate et de inconsciente praevalere, me puta, in mutatione de significatione et de sono etiam in formatione de flexione et de diverso manifestationes de syntaxi. Interventione de conscientia et de voluntate es plus forte in electione de vocabulos (p. ex., usu de vocabulos extraneo, pro ludo) et minus forte in syntaxi. Hoc in generale.

In particulares, p. ex., uno mutatione de sono quod se extendit super uno amplio campo, solum in limitato circulo pote apparere spontaneo et in restante campo pro speciale motivos es imitato in modo intentionale. Id praecipue vale pro evolutione in unitates linguistico historico, ubi interventione de conscientia et de voluntate es uno maximum relativo. Uno absoluto maximum homo i ad habere cum introductione de uno artificiale auxiliare lingua, quod me in fundo reputa multo probabile. Omnes objectione contrario apparere ad me caduco. Progressivo evolutione commerciale impone necessitate de uno generale modo de intercomprehensione, et nam nullo de existente linguis pote es electo, i fit forsitan cito realitate auxiliare artificiale lingua quod multos reputa chimera. Linguistico scientia quod usque hodie remane extraneo ad objecto, habet nunc occasione de penetra in modo practico in vita de linguis. Re multo difficile et de grave responsabilitate, et linguistico scientia debet initia in tempore studio de quaestione de uno auxiliare ideale lingua.

5. OTTO JESPERSEN, København.

(Versione de Auctore in Novial)

I. — In omni linguis nomat « natural » existat koses « artificial », t. e. introduktet konsiosim da individus e adoptat plu o min konsiosim da altri indivus, kelkitem even dal tot sosie konsernat. Li exemplos povos maxim evident es nomes de nov inventiones e de novi komersal produktures. In multi landes li guvernamentes e skolal auctoritates ha regla diversi punktus, non solum de ortografia, ma anke de gramatike. Pluri national movementes ha skripte in lesen programe li komplet liberiso lingual fro ante mastres, kel tro ofte, kand les haved povo, had usa forse por suprese integri linguis.

Si on konsidera disi faktus kom grantat, es important ke linguistes studia profundim li « artificial » influos in li evolutione del linguis e ke les eforta segun posibles tu kondukte e kontrola li konsiosi chanjos del linguis por ke on non abandona les kompletim a diletantes, kel ofte non konosa sat intimim li maxim importanti faktus de linguistike.

II. — Li enormi extensione vidat in li nuni epoke pri omni-sorti moyenes de komunikatione fika li probleme de lingual interkompreno sempre plu urjanti. Profesional linguistes pove non plus neglekte li questione pro auxiliar international lingue usabli in omni ti kasus in kel li national linguis non es sufisant. Tali lingue deve es konstruktet sur siential base por ke lu pove presenta li maxim grandi fasilesos e praktikal efikivesos. Evidentim fonetike e morfologie mus es tam simpli e tam reglari kam posibles. Pri gramatikal formilos e pri li vokablaro sembla es nesesari primim tu egard li ja tre nombrosi elementes kel es komun a multi linguis parlat in li landes posesant europian e amerikan sivilisatione. Exter ti sivilisatione esud non posibles trova lingual moyenes facilim aksesabli a tre grandi nombre de nationes.

Li elaboro de tal auxiliar lingue presenta multeso de problemes kel pove interesa profesional linguistes e kelen solutione pove even jeta novi lume sur pluri punktus de lingual psikologia.

6. ROBERT JAMES KELLOG, *Lawrence* (Kansas).

(Versione ex Anglo)

I. — *Organico forma de artificiale lingua comparato cum illo de vernaculo lingua.*

Artificiale lingua differ ab vernaculo nationale lingua in suo relationes cum certo basico aut constituyente aspectus que es semper præsentate in omne vivente locuto lingua et tende ad conserva et stabiliza illo in limites de permissio personale variatione et graduale mutatione que characteriza omne vivente lingua, id. es:

(1) *Linguistico Communitate* (natione aut alio totale organizato sociale gruppo de interdependente personas participante ad uno commune vita, cultura et lingua);

(2) *Standard aut Libella-Lingua* (mutuale libellato formas de commune loquela in generale acceptato et uso ab membros de communitate);

(3) *Linguistico Intercommunicatione* (usu de lingua ut medio aut vehiculo pro intercambios de vita — cogitationes, inventiones, propositiones, cognitiones, cultura et materiale bonos, et pro directione et controllo de activitate et institutiones);

(4) *Individuale Linguistico Organismo, aut Interiore Forma de Lingua* (commune lingua ut acquisito in ipso communitate ab suo membros et retento ab illos in organizato formas in suo individuale linguistico conscientia);

(5) *Linguistico Fidelitate* (devotione ad commune lingua, que in modo naturale nasce in individuale nativo loquentes).

1. A. *Linguistico Communitate* es permanente base et limite de commune lingua, que crea, conserva et stabiliza illo, quale expressione et vehiculo de communitate ut tale et de suo individuale membros.

B. Artificiale Lingua non habe origine nec directe inside in uno linguistico communitate et ergo defice de creativo et conservativo et vitalizante influentias que communitate exerce super commune lingua

2. A. *Standard aut Libella-Lingua* constitue uno approximato uniforme objectivo norma de discursu que ipso communitate impone ad suo individuale membros, et ita unifica, conserva et stabiliza individuale formas de commune lingua.

B. Artificiale Lingua in suo primo forma promulgato ab suo fundatores habe in apparentia plus præciso et fixo nor-

mas quam omne nationale aut popolare lingua in suo normale usu, sed standard de artificiale lingua es non æquale attingibile ab omnes nationale gruppos in actuacione practico, et habe ab initio tendentias ad differentiatione et mutatione sine uno effectivo medio de controlla illos.

3. A. *Linguistico Intercommunicatione*, que continuo eveni trans linguistico communitate tende ad libella individuale differentias et innovationes, et ita conserva essentielle unitate de standard lingua, dum permittit evolutiones et mutationes.

B. Intercommunicatione trans vario artificiale linguas es parvo in volumine, præcipue academico in characterere, et non habe restrictivo influentia super tendentias ad differentiatione et innovatione.

4. A. *Linguistico Organismo* de omne vernaculo lingua reprodue in modo approximato standard aut libella-lingua in individuale membros de communitate ut uno parte de suo personalitate, et ita constitue maximo potente factore de conservacione et continuato existentia de commune lingua.

B. Artificiale Lingua non promove primario aut basico linguistico organismo, et ergo defice suo conservativo et stabilizante fortia.

5. A. *Linguistico Fidelitate* ad vernaculo lingua fi uno inalienabile personale devotione; illo es basato in sentimentale associationes et emotivo appellos que liga ad matre lingua trans suo intimo relationes cum vita de communitate et de suo individuale membros.

B. Fidelitate ad Artificiale Lingua es directo in primis ad causa de uno internationale auxiliare lingua, et liga ad particulare artificiale lingua solum usque ad quando illo appare de habe spe de internationale acceptatione; isto fidelitate es tamen puro voluntario et subjecto ad mutationes: ita artificiale lingua depende ab continuatione de isto fidelitate et suo extensione ad alios pro existentia aut spe de acceptatione; fidelitate et spe de acceptatione ita depende uno ex alio in uno vitioso circulo que compromittit omne possibilitate de successu.

II. — *Es possibile et desiderabile, pro uno artificiale lingua, obtine internationale acceptatione?*

Isto intrinseco basico differentias inter artificiale et vivente lingua pone quæstione si uno internationale auxiliare lingua es possibile, et si illo pote es uno lingua artificiale.

1. Plure vivente lingua jam in suo tempore es accepto ut internationale auxiliare linguas, et aliquos jam fi et nunc es principale internationale linguas; nullo mortuo lingua et nullo artificiale lingua jam es acceptato; effectivo internationale linguas, tamen, semper jam habe idem constituite aspectus de vernaculos nationale.

2. Non successu de omne artificiale lingua ad obtine acceptatione ut internationale lingua non pote es attributo solum ad suo materiales et mechanismo, sed appare resultante ex: (1) deficientia de basico aspectus de discursu et (2) consequente necessitate de contactu cum vita et (3) resultante insufficientia et instabilitate; (4) irrealizabile magnitudine de re de stabili uno internationale aut universale lingua et (5) inevitabile resultante retardatione et exanimatione; (6) competitione de rivale artificiale linguas; (7) præ-emptione de isto campo per jam stabilito internationale linguas, que (8) es melius proviso et adapto ad servi ut mundiale lingua, et (9) habe jam facto multo progressu versus isto scopo.

3. Appare tamen probabile: (1) que institutione de uno artificiale auxiliare lingua es impossibile ob insuperabile practico difficultates; (2) que naturale evolutione — jam multo progresso — de uno aut plure mundiale lingua ex præsentate internationale vernaculo linguas, es tam plus desiderabile in se ipso quam promitte plus prompto et securo successu; (3) que, si uno tale effectu eveni, illo i es uno secundario producto de mundiale culturale motu, de amplificato mundiale solidaritate et intercommunicationes, et (4) que illo non pote es accelerato nec retardato ab uno artificiale adoptione aut disapprobatione.

Non es desiderabile nec probabile que uno tale evolutione — si illo eveni — i ad cancella differente culturas et linguas nationale aut de stirpe, que i ad remane ut inæstimabile possessione non solum de proprio populo sed de toto humanitate.

7. B. W. SPEEKMAN, *Nymegen.*

(*Versione ex Teutico*)

Uno lingua internationale auxiliare artificiale non es desiderabile. Meliore solutione i a des de ute uno ex existente linguas europæo: maximo idoneo es lingua hispanico.

Usque ad nunc nullo lingua auxiliare internationale habe satisfacto. Illo i es uso solum in ambitu limitato, præcipue pro

negotios. Sicut lingua commerciale locuto inter extraneos, linguas de quales es toto diverso, pote aliquando es uso pro necessitate, pro reciproco intercomprehensione, sed non pote habe longo vita. Pronuntia differ multo ab uno ad alio regione, præcipue in personas non educato. Defice uno centro naturale ad quale appella. Existe difficultates insuperabile. Primo: grande differentia in modos de expressiones (Vide F. N. FINK: «Die Haupttypen des Sprachbaus»). Secundo: numeroso modos de expressione que nos ute et que omne i ad verte ad littera ex materno lingua in lingua auxiliare.

Isto difficultates i ad es evitato si cum pacto internationale homo include, in programma de scholas, etiam lingua auxiliare, que non debe es de uno regione, sed de Europa, cum modos simplice de expressione, et simplice grammatica et syntaxi. Ad isto esigentias responde lingua hispanico derivato ex latino. Illo offer uno amplio campo, quod nullo lingua auxiliare fac aut pote fac.

In recommenda uno lingua auxiliare artificiale homo considera solum facilitate de comprehende. Sed lingua debe es etiam locuto. Necessario exercitio et conatu es minore de illo que exige studio de lingua hispanico.

8. FERDINAND HESTERMANN, *Hamburg.*

(*Versione summario ex Teutico*)

Me gratula directione de Congressu, pro grande attentione posito in isto quæstiones, que es inter maximo importantes de scientia, non solum de scientia linguistico.

Homo debe considera maximo vario exigentias de omnes scientia; tam practico quam theorico, illos de Natura ut illos de spiritu, que habe relatione cum practico necessitates de populos et non debe negligere importantia de relationes internationale.

Inventione de uno practico medio, que responde ad omnes exigentia, pote ori solum ex fortias scientifico; fortias non scientifico non es competente. Tentativos sine exitu debe doce nos. Practico necessitates es tractato usque hodie extra exigentias scientifico. Nunc es tempore que scientia interveni.

Pro id, me non es pro absolutivitate. Es necesse *uno* lingua universale que servi pro practica et *uno* pro theoria. Id excludere absolutivitate.

Homo voca universales (pro Congressus scientifico) linguas Anglo, Franco, Teutico, adde lingua de natione ubi congressu

eveni, et alios que interes aliquo repræsentantes: in Nord, Dano et Suedo, in Oriente, Russo aut alio lingua slavo, in Occidente et Sud, Italo aut Hispano; Hollandense solum in Hollandia. Alio quæstione: lingua universale pro publicationes. In omne natione homo ute lingua nationale. Etiam: debe homo fac differentia inter locuto et scripto lingua aut non?

Homo debe considera importantia de nationes que es in primo linea in progressu de scientias. Vero, Congressus internationale, præcipue Congressus de Linguistas, debe examina gradu in foro de scientia.

Certo, homo debe admitte, ut linguas scientifico universale, Franco, Anglo et Teutico. Debe exclude linguas que, et in practica, nullo importantia habe; sed admitte illos in aliquo casus ut medios de auxilio scientifico. Tales es, p. e., Japonico, Hungaro, Turco, Arabo, Finnico.

Et admittendo es Latino. Oppositiones non es valido: a) Latino jam es lingua vivo, et ut tale uso in Medio-ævo et usque ad tempores recente, suo divitia de vocabulos es sufficiente etiam pro tempores moderno; b) pro necessitates plus practico jam es admissio Anglo; c) Latino constitue etiam forte ingrediente de Franco, Anglo, etiam de Teutico.

Ut debe age Congressu pro alio linguas. Hollandense, Dano et Suedo es linguas Germanico; Hispano, Portuguez, Italiano es Romano; Russo, Polono, etc. es Slavo. Linguas facile et plus importante debe habe præcedentia: Hispano es plus facile et importante de Italiano, Dano es plus difficile quam Hollandense, sed ambo habe æquale importantia; Russo es plus importante sed plus difficile inter Slavos.

Homo debe etiam distingue inter lingua locuto, et lingua impresso aut lecto.

Post es necesse stude de propaganda. Congressu debe discute cum repræsentantes de diverso scientias et examina usque ad quale puncto illos vol seque principios que nos adopta. Debe fac cognosce tale principios ad diverso Status (Ministerios de Instructione), ut manifesta suo opiniones; ad scholas superiore de commercio de toto mundo, ad Postas et Ferrovias de singulo regiones, ut vide in quale mensura scientia pote auxilia practica.

Congressu debe considera de suo maximo competentia isto quæstione et tene directione de illo pro uno resolutione conclusivo.

9. ALBERT DAUZAT, *Paris.*

(*Versione ex Franco*)

Me puta que homo debe resolve problema de lingua auxiliare internationale per uno serie de successivo approximationes, per decisiones nationale et præcipue per actus internationale, que permitte de fave et accelera internationalizatione spontaneo et progressivo de aliquo grande linguas de civilizatione, quod eveni per selectione naturale.

Isto internationalizatione eveni in idem tempore super plano geographicico et super plano sociale.

Sub primo aspectu, Anglo, que veni in capite, es in via de si lingua, primo aut secundo, de America septemtrionale et centrale, de Oceania, de Asia orientale et meridionale, de Africa de sud et de est, dominante Oceanos Pacifico et Indiano. Repulso in Europa, Russo se impone semper in nord de Asia. Franco si lingua secundo de regiones mediterraneo, de Africa Nord-occidentale, concurrente cum Anglo ut lingua auxiliare de Sud-America. Homo debe prævide que Teutico i resume suo officio de lingua auxiliare in Europa Centrale.

In plano sociale, Anglo habe primatu pro commercio. Franco es lingua commune plus uso in diplomatia, conversationes, élites intellectuale. In dominio scientifico, ut remedia ad crescente babelismo maximo fastidioso, me propone uno systema de consensiones internationale, per organo de congressus scientifico, ut omnes operes importante de singulo disciplina es translato in uno solo lingua (electo in ratione de suo specializatione), systema que i ad es applicato etiam ad litteratura et ad artes (p. ex.: Anglo pro œconomia politico, Teutico pro chemia, Franco pro mathematicas, Italiano pro musica, etc.). Singulo specialista, ergo, i ad apprehende uno solo lingua extraneo; traductione unico i ad compensa suo expensas, dum traductiones in diverso idiomas nunquam compensa se.

Uno lingua specializato post longo tempore in tale aut tale ramo de cognitiones habe acquisito in isto terreno uno profectu et uno superioritate incontenstabile: illo repræsentat instrumento de expressione maximo adæquato, maximo perfectionato, de que scientia habe necessitate, in comparatione de utensiles rudimentario que constitue linguas artificiale.

10. C. K. OGDEN, *London.*

(*Versione ex Anglo*)

Es uno artificiale auxiliare lingua necessario?
« Simplified English » ut alternativa.

Anglo jam es naturale aut administrativo lingua de plus quam 500 millione de persona. Illo jam attinge una analytico gradu que redde possibile selectione de uno simplice et regulare nucleo de 850 vocabulo, cum que quasi omne re pote es expresso. Nullo alio lingua es capace de uno tale simplicatione — que provide in maximo naturale modo uno internationale lingua et redde constructione de omne artificiale systema non necessario.

Theorico fundatione de analysi jam es facta in *The Meaning of Meaning* (1923).

Maximo importante principios que jam redde possibile isto radicale reductione es:

1. — *Eliminatione de verbos per substitutione de 10 principale factores et 20 spatiale directiva que surroga illos in universale grammatica.*

Fundamentale operationes de physica et de humano corpore (*pone, sume, acquire, etc.*) es non-directionale. In uno analytico lingua illo habe separato nomines, sicut essentielle directiones geometrico (*super, infra, in, etc.*). Plure lingua habe combinato operadores et directivas ut verbos: — insert=*pone intra*. Per analysi, tamen, 2000 principale verbo indo-europæo pote es omisso et Anglo jam perveni ad elimina illos per substitutione.

2. — *Uno systematico theoria de definitiones deducente derivatos de omne vocabulo sub 30 principales capite.*

Linguistas habe posito multo attentione ad theorias de definitione, divisato per præ-evolutionare systemas de classificatione. Quod homo exige hodie es uno technica pro extrahe non-hierarchico affinitate. Per selectiones radiale homo pote perveni ad visuale de possibilitates. P. ex., cum vocabulo *canis* in centro et omnes nomine de vario species in circumferentia, secundum via selecto.

3. — *Projectionale interpretatione de emotivo adjectivos in descriptivo terminos.*

Lingua jam tende ad projice effectus de objectos ut qualitates de objectos ipso in forma de emotivo adjectivos: ita res

que produc timore et morte fi « terribiles », « letales », etc. Analytico interpretatione pote reduc isto imaginario qualitates.

4. — *Evolutione de theoria de Bentham de Fictions in tractatione de metaphoras.*

Primo systematico tentativo de analyza verbale fictions, anticipante opere de Vaihinger et cum plus stricto linguistico orientatione, es illo de Jeremy Bentham (1816). Suo contributione jam es toto neglecto, sed illo provide ad pone bases pro uno novo tractatione de omnes forma de metaphora.

Dictionario selectionato pote es manipulato cum auxilio de pauco simplice regulas et resultatu i es indistinguibile ex ordinario idiomatico Anglo. Uno curto additionale lista de vocabulos pro omne singulo scientia, i pone experto ad puncto ubi internationale terminologia jam es efficace. Maximo importante utilitate de illo parvo vocabulario es que illo redde reforma de orthographia non necessario, et si uno passu in isto directione vol etiam ultra simplifica labore de studente.

11. GIUSEPPE PICCOLI, *Torino.*

(*Versione de Auctore in Interlingua*)

Lingua es φύσει (ex natura), es naturale ad homine, i. e., es uno activitate insito in natura de spiritu humane, a) nam homine habe organo vocale adapto et instinctu de ute isto organo pro exprime proprio ideas, b) nam nullo tribu existe que non loque uno lingua.

Sed lingua es etiam θέσει (per positione), es conventionale, nam natura non stabili quod dato vocabulo debe exprime dato idea, aliter existe uno solo lingua et immutabile.

Ergo quam plus uno lingua auxiliare funda se super classificatione de ideas, tam plus difficile fi confectione de uno systema de lingua auxiliare, præcipue si artificiale « a priori » aut « a posteriori » in sensu indicato ab VIII Congressu Universale de Paris 1897.

In consequentia, quæstione de lingua auxiliare internationale pote se reduce ad duo problema principale:

1. Reductione de grammatica ad minimo.
2. Collectione de vocabulos internationale, commune ad principale linguas Europa.

Jam René Descartes, in littera ad Mersenne, 20 novembre 1629, scribe:

« Ce ne sera pas merueille que les esprits vulgaires apprennent en moins de six heures à composer dans cette langue avec l'aide du dictionnaire... Je tiens que cette langue est possible, et qu'on peut trouver la science de qui elle dépend, par le moyen de laquelle les paysans pourroient mieux iuger de la vérité des choses, que ne font maintenant les philosophes ».

Quale primo experimento practico, que in parte responde ad idea de Descartes, nos pote memora Volapük (1879) et Esperanto (1887), ad quales seque multitudine de alio systemas.

Ex omnes isto laudabile tentativos pro dona uno moneta de ratione ad homines diviso ab diversitate de linguas, resulta duo principale tendentia interlinguistico:

1. Reditu ad Latino, sed profundo modificato,
2. Adoptione de vocabulos jam internationale.

Jam Jacob Grimm 1860, Max Müller 1889, M. Bréal 1901, H. Schuchardt in 1904, et alio linguistas sustine thesi de lingua auxiliare internationale cum base latino, quando Prof. L. Couvrat inveni in Hannover manuscriptos inedito de Leibniz, et publica in libro: *Opuscules et fragments inédits de Leibniz*, Paris 1903.

Leibniz, cum methodos analogo ad « Calculo logico », in 1678 propone schema:

« Grammatica rationalis tradenda est ad latinam (linguam) applicata.

Nominum casus semper eliminari possunt, substitutis in eorum locum particulis ...ut patet ex linguis in quibus nullæ sunt nominum inflexiones.

Discrimen inter substantivum et adjectivum negligi potest.

Videtur pluralis inutilis in lingua rationali;

In grammatica rationali, careri etiam potest abstractis nominibus.

G. Peano, prof. in Universitate de Torino, in 1903 incipe ad publica labores in latino sine flexiones de grammatica.

Isto lingua adopta omne vocabulo commune ad Anglo, Franco, Hispano, Italo, Teutonico, Russo, et voces latino cum derivato Anglo.

Vocabulos latino habe forma de thema.

Suffixo *s* indica plurale.

G. Peano, *Vocabulario Commune*, 1913, contine 14.000 vocabulos internationale.

In conclusione, me puta quod nos pote sume in examine principios et methodos proposito post seculo XVIII pro resolve nostro magno problema.

12. E. SAPIR, *Chicago*.

(Versione ex Anglo)

Es vere importante non confunde functione de uno auxiliare internationale lingua cum illo de uno nationale lingua in modo normale acquisito in pueritia. Isto ultimo servi ut completo symbolo de emotionale integrato et locale orientato personalitate. Illo primo, in moderno mundo, habe extremo utile functione de provide individuo de uno adapto symbolo de solidariedade cum internationale mundo super illo planos de interesse que habe vero internationale importantia.

Existe, rapido crescente, uno reale internationale communitate que es forte impedito ad recognosce se ipso pro quod in modo potentiale illo es ob absentia de uno adapto symbolo de expressione. Isto communitate es basato super transnationale functiones de oeconomico, technico, scientifico et ideologico natura. Es plus aut minus parallelo ad ecclesiastico et scholastico europæo medioævale communitate que jam ute latino ut medio de expressione, cum multo majore successu de illo que pote habe omne alio lingua.

Multiplicatione de nationale linguas hodie significa uno tremendo dissipatione in commerciale transactiones, enorme auge difficultates de itinera, es responsabile de extremo obstaculos ad internationale politico negotiationes, et habe causato simile obstaculos in scientifico mundo. Utilitate de intercambio de professores es plus discutibile de quam urbanitate permette de admitte. Radio et locuto film es prompto ad liga simul populos de mundo cum uno commune lingua que transcende utilitate limitato de nationale linguas; sed præsentate statu de humano civilizatione non i permette ad illos de fac id.

Educativo problema de doce uno varietate de separato technicas pro expressione, in substantia, de idem conceptiones fi plus serio in moderno mundo. Uno non necessario onere es posito super parvo Europæo nationalitates et Orientale populos in evolutione de mondiale civilizatione. Illo resulta plus sensibile si, cum reflecte ad hodierno lucta pro vita, nos considera energias que homo consume ut acquire uno irrationale varietate de symbolos, nullo de quales satisfac in modo perfecto.

Dato tale conditiones in moderno mundo, uno vere efficiente et maximo simplice internationale lingua es necesse fi instituto.

Uno bene constructo auxiliare lingua habe grande utilitates. Combina uno internationale functione cum eliminatione de collidente nationale jures. Capitaliza pro commune scopo uno summa de vocabulos et grammaticale technicas que es disperso in maximo importante nationale linguas de Europa. Habe intellectuale valore ut auxilio ad logico cogitatione et ut stimulo ad uno analysi que transcende amplo inconscio implicationes de particulare nationale linguas. Da incitamento in individuo ad creativo et experimentale aptitudine in ute linguistico materiale.

Termino « artificiale » non es psychologico nec historico justo pro tale constructo linguas ut illos in currente usu. Illos es artificiale in non plus profundo sensu quam technica de uno opera-cantante es « artificiale » comparato cum plus inconscio technica de uno populo-cantante.

Currente psychologico argumento pro supposito non-vitale caractere de uno constructo internationale lingua es vere audace. In disce uno tale lingua, p. ex. Esperanto aut Interlingua, homo construe uno novo summa de habitudines super base de antiquo linguistico habitudines. Id es præciso quod fac uno que disce uno alieno lingua quando es adulto.

Uno constructo internationale lingua debe es considerato ut uno systema de communicatione adaptato ad certo difficile situationes de sophisticato moderno mundo — uno systema de signos in modo conscio modificato et regularizato etiam psychologico basato super maximo inconscio popolare systema de communicatione, præciso ut mathematico, scientifico et technologico symbolismos es internationale in scopo et basato in differente et minus systematizato popolare usu.

Timore de scissione de uno internationale lingua in mutuo-inintelligibile dialectos es non corroborato ab actuale experientia. Constructo linguas in usu es tam simplice in phonetica que et cum considerabile latitudine de individuale prononciatione nullo ambiguitate es probabile que nasce. Nationale linguas es multo plus ramificato in dialectos quam uno constructo internationale lingua pote fi.

Homo debe prudente abstine se de introduc, in discussione de internationale lingua quæstione, aliquo de illo romantico conceptus que considera lingua ut uno « organismo », et que jam

habe factio tam multo damno in studio de linguistico processus. Romanticismo de præterito debe non liga manus aut intimidata voluntate de futuro.

13. A. WALLENSKOLD, *Helsinki*.

(*Versione ex Franco*)

1. Uno lingua internationale fi necessario propter concurrentia de numeroso linguas de aliquo importantia. Uno lingua internationale i ad es præcipue desiderabile pro congressus internationale.

2. Isto lingua internationale non pote es que uno lingua artificiale, nam naturale rivalitate inter nationes nunquam i permette adoptione de uno lingua vivente. Adde, grammatica de uno lingua artificiale pote es reducto ad minimo.

3. Si necessitate de uno lingua artificiale internationale es admissio, que homo nomina uno commissione de doctos (tale ut O. Jespersen) favorable ad idea de uno tale lingua, qui i præsentata ad subsequente Congressu uno relatione circa meliore modo de realiza adoptione universale de uno lingua artificiale.

14. IALA (International Auxiliary Language Association), *New York*.

(*Versione ex Anglo*)

International Auxiliary Language Association in the United States Incorporated (uno privato organizatione familiariter noto ut IALA) prosequit, ut uno de suo principale activitates, investigationes juxta tres linea: educativo, sociologico et linguistico.

Scopo de linguistico investigatione es de subministra materiale que i auxilia in evolutione de uno internationale lingua adaptato ad functiones que illo i ad absolve.

Ad invitatione de IALA et convocato per Prof. O. Jespersen, uno Reunione pro Linguistico Investigationes eveni in Genève, Martio-Aprile 1930.

In primis, eminente auctores de diverso constructo idiomas et distincto philologos de Europæo et Americano Universitates concordat de discute non postulato de superioritate pro aliquo particulare auxiliare lingua, sed pro scopo de inveni vias ubi collabora versus uno commune meta. Philologos elabora uno comprehensivo plano pro linguistico investigationes, basato in suggestiones misso ab Professoribus K. Asakawa de Yale Univer-

sity et R. H. Fife de Columbia University. Omnes participante concordat que id est recto sperat que effectuatione de isto plano pote esse uno potente factore ut consequatur ultimo consensus respectu ad definitivam formam de internationale lingua.

Investigatione est stabilita in tres circulos:

1. *Bases de Lingua*, logico et psychologico, ut approximatione ad problema de internationale lingua. Uno plus philosophico studio, conforme ad uno schema delineatum ab Professoribus Sapir et Collinson.

2. *Comparativo Studios* de 4 nationale lingua (Anglo, Franco, Teutonico, Russo) et 4 internationale lingua. Uno objectivo examinatione de structura de selecto linguis, et in res particulares et in linguas ut totalitates.

3. *Præparatione pro Synthesi*. Uno comprehensivo examine et critica de resultatibus de primo duo circulo de investigatione cum scopo de inveniendis datis pro uno synthetico schema de uno definitivo lingua pro internationale usu.

Projectata investigatione de 1° et de 2° circulo include studios super lingua-structuram et vocabularium. Primum debet esse prosecutum ante et esse propositum ad serviendum ut materiale pro ulteriore labore, præcipue confectione de uno generalizzato aut universale conceptuale grammatica, et de uno schema de structura, que ambo pote esse uso ut bases pro uno generale studio de lingua et ut norma pro structura de uno internationale lingua.

Investigatione jam est initiata et procedit sub directione de Prof. E. Sapir. Laborem in procedendo usque ad expletionem si sufficiente fundis esse securatum.

IALA habet non intentionem de evolve uno novo lingua. Illo crede que quando suo investigatione est finita, uno independente corpore de expertis pote habere officium de recommendanda forma de definitivo internationale lingua. Illo desiderat solum agere suo parte ad præparandum, pro tale possibile corpore, materiale rilevante et notabile. Illo crede que in evolutione de linguis inconscio et conscio processu jam evenit et debet continua de manu in manu, et que nos esse vivente in uno tempore quando creativo conscientias pote habere auxilium plus et plus in junctione, pro benefico scopis, de diverso symbolismo producto ab ambo isto processibus.

15. E. DE WAHL, *Reval*.

(*Versione de Auctore in Occidental*)

Proposition al duesim question (subsidiari):

Quo pensa Vu pri li adoption de un lingue artificial quam lingue auxiliari?

Li max important questiones partial de ti general problema es li secuent:

1) *Esque un (artificial) lingue auxiliari es desirabil e necessari?*

2) *Proquò un lingue artificial e ne un natural?*

Ti du questiones ja es respondet per Prof. Dr. O. Jespersen in su libre « An international language » London, George Allen et Unwin Ltd.

Li question max important por li linguistica es li triesim:

3) *Esque it es possibil developar un lingue artificial til individual autonom vive?*

Plu quam ducent-annual teoretic provas e quinti-annual practic experimentes ha monstrat que:

a) on ne ha successat attain'er li liber usation de purmen artificial lingues. In li max favorabil casus ili es ligat a un code.

Schematic simplificationes de cert natural lingues til nu ne ha posset obtener un practic success, sive quam tro partial, sive effectent quam mutilat.

b) Un minimal nùmer de tal provas quel apoya se al international possessage lingual, ha arrivat a un cert autonom vive, in maxim gradu til nu li systema advere minu perfect, ma max ancian e pro to max diffuset, Esperanto, specialmen depos quele maritages mixt, u it ha devenit ordinari lingue del hem e ti del infantes.

Per to li factic prova por li possibilità de ti phenomene es demonstrat.

4) *Quel es li conditiones necessari por ti process?*

Li principal teles sembla esser li secuent:

a) apart entusiasme del pioneros, propaganda, moné, e un organisation international (Esperanto, Ido, Occidental). Ma to sol ne suffice (exemple Volapük).

b) It sembla depender de cert fascinant caractere del lingue, de su special qualità far surtir cert comunités de un grup-

pe de lingues e eliminar lu heterogen per clar e transparent structura. Li simplicità, facilità e fortie de autonom creation de nov paroles nu ja es comun a omni modern projectes. (Esperanto — europan radicas, ligat per schematic grammatica; Ido — un Esperanto reformat secun strict logica; Occidental — international-europan structura til in li affixes e natural aspect).

Talmen on posse vider que pluri divers artificial lingues posse parallelmen developar se ad autonom vive.

5) *Quel de ti existent o quel nov futur lingue do va esser destinat por servir quam lingue international auxiliari?*

Evidentmen ti quel es max apt por ti special scope. Do.

a) usabil por scientie, arte, technica, filosofie, religion, presse, comercial e economic relationes, diplomatie, congresses, universitates, etc.

b) simplic e regulari in su construction, facilmen aprenibil, adaptat al usanties e sentimente lingual de ti popules queles va max mult usar it, i. e. del popules del europan-american cultur-circul, e comod in omnidiari practic usation.

Por ti scope it deve esser basat sur in conosset cultur-paroles, queles es contenet in it quam autonom propri creationes e ne quam foren paroles extran (un grotesc paradox in un lingue international) por esser comprensibil anc al popules non-occidental e al rapidmen ascendent proletariatu, quel ne conosse li doct paroles, ma deve comprender les ex li spiritu self del lingue.

Omni nov lingueprojectes con variant succes tende e aspira a ti ideale.

Max desfacil sembra esser

6) *li question del introduction in usation general.*

To es minu un question del scientie quam un tel del politica. Tri vias sembra pensabil.

a) Li election e adoption de un cert lingue per un grand international organisation (Liga de nationes, Union Paneuropan o simil) pos recomandation per un scientific autorité (Association de academies etc.).

b) Un movement elementari (pacifistic, socialistic, religiosi) supportat per un grand enthusiastic populmasse, quel vell fortiar li governamentes accepter li lingue quel ili evoca (comp. introduction del cristianisme per Constantin).

c) Per decrete de un communistic o fascistic centrale, si

pos un nov mundguerre li general nascent anarchie va ducer a un bolshevistic Mund-Soviet-Union o fascistic dictatura.

Li casus b) o c) hotémpor ne impossibil da loc al pur hasard e posse haver catastrofal consequentias por li subsistentie e continuità del occidental cultura e civilisation mental.

Pro to it es un del max urgent missiones e obligas del scientie e europan diplomatie occupar se ye ti problema, quel bentost posse devenir impetuosmen actual, por posser retener li movement in su controle e ne esser surprisat e eliminat per li precipitant evenimentes politic e social.

16. C. W. VON SYDOW, *Lund.*

(Versione ex Franco)

Es sine dubio possibile et utile adopta uno lingua artificiale quale lingua internationale auxiliare.

Possibilitate de practica orale et scripto de uno lingua artificiale es demonstrato cum evidentia per usu que homo jam fac de aliquo linguas auxiliare de isto specie. Differente habitudines de pronuntiatione de diverso nationes crea nullo serio difficultate.

Grande utilitate de uno lingua auxiliare facile ad ute es etiam manifesto. Omnes que habe experientia de congressus internationale cognosce quanto es difficile, etiam ad uno homine de scientia, bene seque conferentias et discussiones in uno lingua diverso de illo ad quale es habituato. Quot contributiones pretioso homo perde, in discussiones, solum nam qui debe et pote fac illos non cognosce in modo sufficiente lingua uso ut exprime suo ideas! Re i ad es multo simplicato si homo habe uno lingua intermediario neutro facile, adoptato ab omnes, et que omnes cognosce æquale bene - et æquale male!

Resolve problema de lingua auxiliare cum elige uno ex grande linguas de civilizatione pro isto officio de intermediario, es, secundum meo opinione, toto impossibile. Ex uno parte, tale solutione i ad incide in grande difficultates ob rivalitate de grande populos civilizato et susceptibilitates nationale. Ex alio parte, inconvenientes de alio specie i ad se præsentat. Non es multo difficile apprehende uno lingua tam bene quam male pro usu quotidiano; anglo, præcipue, es facile sub isto aspectu. Sed conferentias coram congressus internationale et redactione de labores scientifico exige uno cognitione tam perfecto de isto lingua, de suo formas idiomatico, de suo synonymos, etc.; que solum

anglistas pote perveni ad scopo. Sed quid i fac omnes alio doc-
tos? Illos non habe tempore de apprehende lingua tam bene et
es ita obligato ute, ad caro pretio, opera de traductore. Casu de
uno lingua intermediario artificiale es, contra, toto differente.
Omnes pote perfecte fac suo uno tale lingua cum facilitate et
in tempore vere minimo.

Tamen homo debe exige que tale lingua auxiliare es com-
prehensibile, sine praeliminare studios, pro omne educato per-
sona. Isto exigentias pote es absolto solum si lingua es tam inde-
pendente quam possibile ex arbitrio personale et in idem tem-
pore internationale ad maximo gradu pro suo vocabulario et suo
structura grammaticale; in alio terminos, es necesse in primis
que lingua se funda in vocabulos internationale commune ad
omnes linguas europæo, et super principios in usu in ipso lin-
guas in quod concerne formatione de vocabulos. Ubi vocabulos
toto internationale defice, vocabulario debe es completato cum
vocabulos que habe maximo possibile internationalitate et que
se harmoniza ad maximo gradu cum cetero vocabulario interna-
tionale. Es necesse etiam que flexione et syntaxi adhære quam
maximo possibile ad quod es vere commune ad linguas europæo
reducto ad maximo simplicitate. Es evidente que creatione de
uno tale lingua exige cognitiones linguistico; in facto, es hic ne-
cesse uno disciplina linguistico speciale - interlinguistica. Tales
es principios ad quales se inspira in modo vere consciente omnes
qui jam propone cum plus aut minus successu diverso linguas
artificiale: Occidental, Interlingua, Romanal, Novial et alios.

Me jam stude plure de isto linguas et pote verifica que, p. ex.,
homo pote multo bene ute Occidental in correspondentia cum
qualecumque educato personas sine time de es male comprehenso.
Me comprehende, vero, omnes grande linguas de nostro civili-
zatione et loque illos plus aut minus bene, sed quando me recipe
litteras de doctos anglo super quæstiones scientifico, me præfer
responde in Occidental que illos comprehende quasi tam bene
quam anglo, et que me pote scribe cum multo minus errores
quam anglo, de que me non posside subtilitates idiomatico et
synonymos, non obstante uno permanentia multo prolongato in
regiones de lingua anglo. Ita me pote judica, ex experientia pro-
prio, de caractere practico de uno lingua artificiale vere inter-
nationale. Tamen me non considera Occidental quale unico et
definitivo solutione de isto problema, sed libenter remitte
quæstione.

17. CHARLES BALLY, *Genève*.

(Versione ex Franco)

Es necesse distingue conditiones que facilita comprehensio-
ne de idioma alieno et illos que permette commodo utilizatione
de lingua pro cogitatione personale. Appare que, magis et magis,
interlinguistas adhære ad primos ad expensas de secundos; com-
prehensione immediato sine præparatione es reputato uno nor-
ma sufficiente.

Isto tendentia es ligato ad uno alio, qui se manifesta in mo-
do progressivo: homo vol approxima, ad maximo possibile, lin-
gua artificiale ad linguas naturale. Sed uno lingua naturale es...
irregulare ex natura, inde plus grande complicatione in struc-
tura de lingua artificiale, et præcipue difficultate majore pro
illos cum lingua materno differente ex typo « naturale » sumpto
ut base. Omne systema recente se funda in typo « europæo »;
non es dimostrato que isto es typo ideale pro non-europæos.

Uno conciliatione inter duo gruppo de conditiones se im-
pone: non solum simplicitate de grammatica debe es absoluto,
sed es necesse evita omne excessivo onere de memoria pro effectu
de formatione de vocabulos; ita non es rationale que homo debe
elige in modo arbitrario inter plure suffixo pro vocabulos de
idem categoria, p. ex. nomines de actione aut de qualitate.

In summa, que homo limita conatu de memoria ad radices,
et reduc ad stricto minimo conatu de combinatione (gramma-
tica et lexico).

Homo intellige que regularitate de graphia debe es abso-
luto. Stude de da ad vocabulos uno aspectu « naturale » duc ad
crea uno grande numero de difficultates gratuito. Que nos non
introduc spectro de orthographia in linguas que habe fortuna
de non obædi ad uno traditione.

18. HENRI FREI, *Bellegarde (Ain)*.

(Versione ex Franco)

I. — *Uno lingua internationale debe sume, ex linguas natio-
nale, elementos traditionale aut elementos novo de illos?*

Omne lingua præsentat uno proportione de elementos tra-
ditionale, legato ab tempore præterito, et de elementos novo, que
spectat ad futuro. — Uno lingua internationale es destinato, in
spiritu de suo creatore et de suo adeptos, ut servi de instrumen-

to præcipue pro civilizatione internationale de futuro; es logico admitte que uno tale lingua, constructo cum auxilio de materialibus ex linguas nationale, i ad debe sume non elementos traditionale de illos, condemnato ad evanesce ante aut post, sed suo elementos nota.

II. — *Modos de formatione de linguas commune.*

1. Per propagatione de uno idioma ad expensas de alios: ex., latino in relatione ad alio dialectos italico, « francien » in relatione ad alio dialectos franco.

2. Per amalgama d'elementos ex idiomas ad coordina: a) In modo plus aut minus empirico aut inconsciente: ex. pidgin, sambahsa, idiomas creolo. b) In modo plus aut minus systematico et consciente: ex. landsmal norvegense, Kouo-ü sinense, linguas artificiale internationale. Isto ultimo modo de formatione responde ad caractere rationalista de uno epocha ubi voluntate reflexo stude de domina institutiones traditionale que usque hodie clude illo, ut es casu de lingua.

III. — *Argumentos in favore de uno pasigraphia.*

1. Tendentia moderno versus visualizatione de signo. 2. Processus semiologico que se dirige ad oculos (colores, formas, et motus) appare es plus internationale quam illos que se dirige ad aures; adde, illos evolve multo minus celere. (panchronia).

Duo typo de pasigraphia: 1. Typo logico-mathematico: de isto es prototypo « Characteristica universale » de Leibniz. — 2. Typo empirico, que i ad consiste in combina processus jam existente (cifras, symbolos mathematico, signales de horario, etc.).

Dr. Prof. GIUSEPPE PICCOLI es electo, in die 30 majo 1931, « membre de la Société de Linguistique » ad Sorbonne in Paris. Congratulationes ad nostro socio et activo collaboratore.

LATINO, LINGUA INTERNATIONALE.

Plure propone latino quale lingua internationale, sed in generale fac nihil. Nos cita aliquo applicatione recente.

« Pontificia Academia scientiarum Novi-Lyncæi », Città del Vaticano, funda « Comitatu pro Nuntio Radiophonico », que

debe transmitti in latino, notitias de mathematica, astronomia, physica, biologia.

« Bulletin du Jardin Botanique », Bruxelles, in 1931 publica articulo de prof. Mattiolo in Torino, cum titulo: « sertulam fungorum congoensium », que contine introductione et descriptione in latino, secundo habitudine de botanicos.

A. Einstein, auctore de relativitate, es nominato doctore in scientia in Universitate de Oxford, in 23 majo 1931. In isto occasione, oratore publico D. K. Poynton fac oratione in latino. Isto oratione es reproducto in lingua originale in diurnale *Observer* de London de die successivo.

NECROLOGIO

Nos habe dolore de nuntia morte de nostro socio SEBASTIEN VOIROL, in die 16 novembre 1930.

Voirol publica numeroso libro de litteratura in lingua franco; per multo annos stude problema de lingua internationale, adopta uno forma « *Casuela* », intelligibile ad primo visu, inscribe se socio de API in 1921, et publica articulos pro Interlingua in diurnales de Francia. Vide API 1923, N. 2, pag. 6.

BIBLIOGRAPHIA

A new science: Interlinguistics, by Otto JESPERSEN prof. in the University of Copenhagen.

Ecce versione ex Anglo de aliquo propositione.

Uno novo scientia se evolve: interlinguistica, ramo de scientia de lingua cum scopo de stabili norma pro interlinguas, id es pro linguas auxiliare de usu orale et scripto inter populos. Interlinguistas puta, et me crede justo, quod hic es uno campo, que pote es tractato per methodos scientifico, et es multo importante ad homines civile, et ergo nos debe stude illo pro obtine solutione de isto urgente problema.

Nullo statistica indica phantastico summa et tempore que nos debe expende pro verte uno lingua in alio.

Nullo existente lingua nationale pote es adoptato pro internationale communicationes. Latino es neutrale, sed multo difficile. Nos pote elimina isto difficultate si nos construe uno artifi-

cialia lingua, que homine pote stude in multo minore tempore quam uno lingua ordinario. Philosophos Descartes, Leibniz, Comenius demonstra enthusiasmo pro isto idea, et numeroso tentativo es publicato, sed majore parte mori sine successu. Auctore cita *Historia* de Couturat et Leau, et *Bibliographia* de Stojan. Vide API 1930 pag. 60-63.

Hodie habe aliquo adhærente *Esperanto* 1887, cum derivatos *Ido* 1907 et *Novesperanto* 1829; postea *Latino sine flexione* aut *Interlingua* 1903, *Occidental* 1922, *Novial* de Auctore 1928.

Isto continuo publicatione de novo projecto, et criticas reciproco auxilia idea, nam quasi omne puncto admitte tractatione scientifico. Ita concurrentia inter constructores de automobiles produce formas semper meliore.

Postea Auctore loque de congressu IALA. Vide API 1930 pag 141-150.

ACTA ASTRONOMICA, in Krakòv, edito ab prof. *Banachiewicz*, direttore de Observatorio, in numero de 1931 aprile 28, publica articulo « *Stellas eclipsiale* » de *Kordylewski*, semper in *Interlingua*.

Vide API 1930 p. 155, 232, 310, et « *Anuario de Observatorio* », in API, 1930 p. 59, 1931 p. 66.

ARCHEION, *Archivo pro Historia de Scientia*. — Fundatore et Directore *A. Mieli* — 12, rue Colbert, Paris, 2 — Vide API 1931, pag. 65 et 137.

Appare nunc N. 2 de 1931, que contine sequente articulos, semper cum summario in *Interlingua*:

A. MIELI, *Ad membros de Internationale Congressu de Historia de Scientia* — *M. LHERITIER*, *Docentia de Historia de scientias, Projecto de inquisitione* — *E. A. VON LIPPMANN*. *Uno articulo de chemia agrario de A. von Humboldt*: « *Observationes super absorptione de oxygenio per terras et super influentia de isto phænomeno in agricultura* ». — *Epistola inedito de Mersenne ad Descartes*. *Epistola* (1646) considera et discute problema de centro de oscillatione et de funependulo. — *E. J. HOLMYARD*, *Mansur Al-Kamily*. — *M. GLIOZZI*, *Aerostatica de Otto von Guericke*. Auctore analiza opera aerostatico de O. v. G. et inveni errore de definitione physico *a priori*. Sed magno ingenio de physico teutonico es manifesto in parte experimentale de suo labore que Auctore describe. — *M. MEYERHÖF*, *Contributione de Ludwig Keimer ad Historia naturale de Ægypto antiquo*. — *H. DINGLER*, *Notione de systema in historia et philosophia*.

Comitatu internationale de historia de scientias — Centro internationale de Synthesi: Sessiones de dies 4 martio, 15 aprile, 13 majo 1931 — *Analysis critico* — *Notitias*.

PARAMETR, Redactore *A. M. Rusiecki*, Varsavia, ul. Koszykowa 31-5. Vide S. et V. pag. 13 et 76.

Isto importante periodico de mathematica es scripto in Polono, et contine amplo repertorio in *Interlingua*, sufficiente ad fac cognosce articulos publicato etiam ad qui ignora lingua Polono. Nunc es publicato tomo 2, fasciculos 1 et 2-3, de que nos refer ante (pag. 164) ex repertorio ipso.

THE MODERN LANGUAGE REVIEW, Tomo XXVI (1931) publica articulo de *W. E. Collinson* (Liverpool) que expone theoria de philosophos medioævale, pasigraphias et varios systemate de linguas auxiliare internationale ab *Volapük* ad *Novial* de prof. Otto Jespersen de Universitate de Kopenagen.

Auctore loque in sensu favorable de *Latino sine flexione* de Prof. G. Peano, et considera *Interlingua* inter meliores systemate de lingua internationale que vive in nostro sæculo, quia es lingua toto naturale et de maximo simplicitate pro suo reductione de grammatica ad minimo expressione.

BULLETIN DE LA SOCIÉTÉ DE LINGUISTIQUE DE PARIS. Red. *A. Meillet*, Paris.

Isto periodico, toto dicato ad linguistica, in fasciculo de 1931 pag. 241 annuntia *Vocabulario de Occidental*, et *JESPersen, Novial Lexiko*, et loque de isto. *Meillet* vide methodo semper plus rigoroso in linguas artificiale et resultatatus converge. *Vocabulario* de civilizatione moderno es latino, cum additione de græco et de romano.

IBERIA ESPERANTISTA REVUO, Deputaciò, 50, Barcelona.

Isto novo periodico, in numero 2, annuntia *Schola et Vita*, et dice: « *Latino sine flexione* place ad me, nam illo forsan es solo lingua internationale non parasito de *Esperanto*. De altro latere, illo es multo intelligibile ». Sed dubita quod *Interlingua* facile ad lege, non es facile ad scribe. Suffice de fac experimento.

PROGRESO - Red. *A. Matejka*, 143, Rue de Paris, Vanves (Seine).

N. 3, majo 1931, fac mentione de propositiones de prof. *Jeziński* in n. 1-3 de *Schola et Vita*.

N. 4, julio 1931. Resultatu pro electione de membros de novo *Ido-Academia*: dominos *Bakonyi*, *Gross*, *Quarfood*, *Roze*, *Auerbach*, *Lesch*, *Stör*, *Richardson*, *Houillon*, *Akerman* et *Espitallier*. Continua discussione pro « *Lingua* », ad quale participa plure collaboratore.

Prof. *J. Roze*, Riga, publica interessante articulo super *Stilo* in L. I.

INTERLANGUAGES - Edit. *E. Maüney*, 19 Place St.-Pierre, Paris, 18.

N. 33, junio 1931, contine, ut semper, plure articulo in diverso systema de L. I., inter quales: « Pri interlinguistic mecanisation » (in Occidental) de nostro socio *J. Chanand*.

HEROLDO DE ESPERANTO, Köln, Brüsseller Strasse 94, Vide API 1930 pag. 159.

Isto periodico septimanale, toto in Esperanto, da amplo informatione super toto motu esperantista.

Nostro socio Prof. Dr. *J. Meysmans*, Bruxelles, publica in COSMOGLOTTA, n. 3, majo-junio 1931, interessante articulo « Li chimera de un artificial derivation ».

JAZYK MEZINARODNI (*Lingue international*) - *Wilsonova*, II, Brno 12, de que jam appare n. 9, ab proximo numero es publicato toto in Occidental.

ANGLIC - Edit. *Helge Kökeritz*, Phil. Lic., Upsala, Suedia. Es periodico de propaganda pro *Anglic* (Vide Sch. et V., n. 4-5, pag. 143). Appare omne mense in elegante editione illustrato.

THE ANGLIC ILLUSTRATED - Edit. *Ernst C:son Bredberg*, Stockholm, Suedia.

Etiam isto periodico es pro applicatione et propaganda de *Anglic*. Ut præcedente, es impresso in elegante fasciculo illustrato.

COUPON-RE PONSE = MONETA INTERNATIONALE

In interno de natione, transmissione de limitato pecunia es facile cum usu de timbro-posta = atele (memento: philatelia). Trasmissione fi incommodo et oneroso si eveni ab uno ad alio natione cum chech bancario aut mandato postale.

Vos elimina incommodo si fac usu de *coupon-reponse* distributo ab omne officio postale; id es: vos include in littera directo ad thesaurario de Academia, uno aut plus coupon-reponse cum ordinatione de publicatione in Interlingua (volumine, opusculos, calendario perpetuo, chartas-postale).

Directore responsabile: NICOLA MASTROPAOLO

Off. Grafiche Campanati e C. - Via Trivulzio, 28 - Milano

ISTITUTO PRO INTERLINGUA
Fundatore et Directore: NICOLA MASTROPAOLO

SCHOLA ET VITA

ORGANO DE ACADEMIA PRO INTERLINGUA

In 1931 appare in martio, majo, julio, septembre, novembre

Directore: **Nicola Mastropaolo**

Anno VI

AUGUSTO-OCTOBRE 1931

N. 8-10

REDACCIONE ET ADMINISTRACIONE: Via E. Pagliano, 46 - Milano, 137 - Italia

QUOTA DE ASSOCIACIONE AUT SUBSCRIPTIONE (*minimo*):

	Periodico misso in Italia Lit. 16,	misso extra Lit. 22
SUBSCRIPTIONE SUBVENTORE	> 20	> 28
DE PROPAGANDA	> 40	> 60

I N D I C E

Tres libro importante pro diffusione de Interlingua, pag. 217.

DE EDUCATIONE ET SCHOLAS, pag. 222-231.

U. CASSINA: *Paradoxo mathematico* — A. NATUCCI: *Ut homo doce mathematica in Scandinavia et in Bohemia* - Periodicos pædagogico scientifico pro Novo Educatione — GY. HAY: *Futuro de instructione de Arte applicato* (Versione per D. S., ex « Magyar Iparművészeti »).

ORGANIZATIONES ET ACTIONE INTERNATIONALE, pag. 232-234.

II Congressu internat. pro Scholas in pleno aere - Expositione mundiale de Arte popolare - Sessione de Consilio directivo de Instituto Int. de Cinema educativo - Fœderatione int. de Associationes professionale de Auctore (pag. 245).

ARTE - SCIENTIA - VITA, pag. 235-264.

Lord RUTHERFORD: *Helium et suo proprietates* (Versione ex « Nature ») — F. VAN DE MERWE: *Suo amore anglico* (Versione per F. C. VAN AKEN, ex « Zonnebloemen ») — A. NATUCCI: *Specimine de Classificatione de Scientias; An recta es linea clauso?* — G. ROLLA: *De conservacione de calore solare* — N. M.: *Specimine de versiones poetico — Experimento scientifico* — G. CANESI: *Cifrario extra simpliciter; Facetias* — F. C. VAN AKEN: *Ex differente fonte* — D. SZILAGYI: *Revista de Revistas Hungarico*.

ACADEMIA PRO INTERLINGUA, pag. 265-288.

G. PICCOLI: *Lingua internationale in Congressu de Linguistas* — V. CHE-SHIH-HIN: *Propositione ad Congressu de Linguistas* — F. AGNELLO: *Distichos* — W. BLASCHKE: *Pulcritudine de lingua auxiliare* — V. G. CAVALLARO: *Pro uno lingua auxiliare ad usu internationale* — A. M. ERICA: *Constructivo idealismo* — G. ROLLA: *Circa cogitationes de D.o F. C. Van Aken super Interlingua* — D. SZILAGYI: *Me age gratias cordiale* — F. C. VAN AKEN: *Propositiones ab D.o Frohn* - Lingua internationale in Universitate de Krakow — F. A. RIEDEL, O. SCHEFFERS: *Principes of Uniti Langue* — Bibliographia.

Libros, Opusculos et Periodicos, pag. 221, 222, 225, 234, 246, 264.

ACADEMIA PRO INTERLINGUA

CAVORETTO - TORINO

Volapük — München 1887 — Paris 1887-1892 — Petersburg 1893-1898

New York 1898-1908 — Torino 1909 — *Interlingua*

Præsidente: G. PEANO, Prof. in Univ. de Torino. Cavoretto-Torino.

Thesaurario: Ing. G. CANESI, Via Costigliole, 1 bis, Torino 105.

Quota annuo de associatione, in Italia L.it. 16, extero L.it. 22.

Quota de propaganda, 10 franco-auro.

Omne socio recipe « Schola et Vita, » organo de Academia pro Interlingua.

ApI (*Academia pro Interlingua*) habe origine in congressu de München, anno 1887. Primo præsidente es Schleyer, que in 1879 publica *Volapük*. *Volapük* adopta vocabulos ex linguas principale de Europa, in orthographia speciale, et grammatica artificiale, de mirabile regularitate. Sex hora suffice pro lege et scribe *Volapük* cum auxilio de suo vocabulario.

Academia, sub direttore prof. Kerkhoffs in Paris, anno 1887-1892, simplifica grammatica. Sub direttore ing. Rosenberger in Petroburgo 1893-1898, et rev. Holmes in New York 1899-1908, applica principio de internationalitate maximo ad vocabulario. Qui cognosce uno lingua de Europa, intellige lingua de Academia ad primo visu aut quasi.

Prof. Peano, post 1903, publica libros de mathematica in « latino sine flexione », et Academia in 23 XII 1908, nomina illo socio et direttore. In 1910 Academia redde ingressu libero ad fautores de omne forma de lingua internationale.

Academia post 1912 consilia pro Interlingua: *vocabulario internationale, orthographia latino.*

Exemplo: *ad, in, et, non, decem*; thema ablativo *rosa, anno, dente, cornu, die, novo, me, te, se, illo, uno*; nominativo *prisma, nos, vos, duo, qui*; *que ex quem*; imperativo *ama, habe, scribe, audi, es, fi*; irregulares *imita, vol, pote.*

Qui ignora latino, pote lege et scribe Interlingua, cum solo auxilio de vocabulario latino ad uso de schola, per regulas sequente:

Vocabulario latino contine in ordine alphabeticum vocabulos *ad, in, decem, et-nominativo prisma, duo...*

Vocabulario latino da duo forma de nomine « *rosa rosæ* » « *dens dentis* »: nominativo et genitivo. Si genitivo termina in *-ae, -i, -is, -us, -ei*, thema (ablativo) termina in *-a, o, e, -u, -e.*

Adjectivo: « *Novus nova novum* »; thema-ablativo *novo.*

« *Brevis breve* » thema-nominativo neutro *breve.*

Vocabulario latino da plure forma de verbo « *amo amas amavi amatum amare* ». Ultimo es infinitivo; suppresso *-re*, resulta thema *ama.*

SCHOLA ET VITA

ORGANO DE ACADEMIA PRO INTERLINGUA

Anno VI

AUGUSTO-OCTOBRE 1931

N. 8-10

REDACTIONE ET ADMINISTRATIONE: Via E. Pagliano, 46 - Milano, 137 - Italia

TRES LIBRO IMPORTANTE PRO DIFFUSIONE DE INTERLINGUA

Plure Socio de Academia pro Interlingua, residente in Status Unito de America et in Anglia, publica per editores:

Kegan Paul, Trench, Trubners et Co., London.

E. P. Dutton et Company, New York,

libros sequente:

Key to Interlingua, pag. VI-78. Pretio 2 s.

Primo libro de Interlingua, pag. VIII-168. Pretio 2 s.

Ambo isto libros es etiam unito in uno volumine:

Key to and Primer of Interlingua. Pretio 4 s. 6 d.

Editione — mm. 125 × 185 — es vere splendido: charta optimo, typos claro, impressione nitido.

* * *

Key to Interlingua - « *Clave ad Interlingua* » - incipe per historia de problema — **HISTORICAL DEVELOPMENT** — que tracta in sequente paragraphos.

Lingua internationale es necessario; nullo lingua nationale pote es internationale.

Synthetic language solution (pag. 3): linguas « a priori », « a posteriori », « mixto »; linguas « a priori » aut philosophico, constructo super classificatione de ideas, non habe successu.

Volapük (pag. 4): es lingua mixto, que in 1889 habe 283 societate et 25 periodico, et postea decade.

Esperanto (pag. 5-6): publicato in 1887, habe grammatica plus simplice quam Volapük, sed semper complicato, sine necessitate. Uno modificatione de Esperanto es Ido, sed existe plure alio modificatione

Interlingua (pag. 6-8): es systema practico, et superiore, que recipe favorabile iudicio de plure homine competente. Interlingua es lingua logico, scientifico, applicabile ad usu. Suo vocabulario applica, in modo claro, principio de internationalitate maximo.

Academia de Volapük, fundato in 1887, remane semper activo; in 1908 nomina prof. Peano suo praesidente, fi societate libero ad omne opinione et ad omne forma de lingua internationale; omnes synthetico lingua converge ad solutione definitivo.

Definitions and rules of Interlingua (pag. 8-10) - *Grammar of Interlingua* (pag. 11) - *Length of time to learn Interlingua* (pag. 12-13): regulas pro Interlingua es simplice et claro; grammatica minimo, id es nullo; tempore pro studio, breve; usu immediato.

Latin Teachers and Interlingua (pag. 13). *Educational Aspect of Interlingua* (13-16): Interlingua es vero thesauro de informationes etymologico, de plure mille vocabulo internationale ex latino aut graeco; Interlingua es surgente de educatione culturale, non inferiore ad omne alio studio in toto campo de educatione liberale.

Summary of Interlingua (pag. 16): vocabulario, alphabeto, orthographia.

Some quotations concerning Interlingua (pag. 16-17): refer iudicio de plure scientista in favore de Interlingua.

Book on International Language (pag. 18).

Exemplos de Interlingua: I (pag. 18-19): reassume, in Interlingua, rationes praecedente exposito in Anglo; II (pag. 20): da exemplo multo simplice de Interlingua, que omne homine culto intellige subito, et si ignora latino.

II parte. — GRAMMATICAL NOTES (pag. 21-38) — expone, in modo vere perspicuo, regulas pro thema latino, adoptato in Interlingua, vocabulos derivato et composito de linguas nationale,

pronuntiatione, etc., et modo de supprime grammatica, sine conventione. Paragraphos es.:

Derivation of Words: Nouns, Adjectives, Verbs, Uninflected Words, Derivative Words and Compounds, Adoption of Additional Words, Interrelation of Parts of Speech.

Orthography. — Pronunciation.

Grammar: Nouns, Article, Comparison of Adjectives, Adverbs from Adjectives, Numerals, Pronouns, Verbs, Adverbs, Prepositions, Conjunctions, Correlative Conjunctions, Interrogative Particles.

Syntax.

Toto isto nomenclatura es relativo ad latino, et linguas simile; Interlingua non habe grammatica.

III. Parte — INTERLINGUA-ENGLISH GLOSSARY (pag. 39-78) - contine solo vocabulos non obvio ad Anglos que non cognosce Latino. In generale, vocabulo Anglo es identico ad Latino, in alio orthographia. Quando vocabulo Anglo non habe commune derivatione cum correspondentente vocabulo Interlingua, seque in parenthesis, in plure casus, vocabulo Anglo que habe idem radice quam vocabulo Interlingua. Exemplo:

<i>ab</i>	= <i>abroad, from, by, etc. (abduct, abjure).</i>
<i>accenso</i>	= <i>lighted (in-censed).</i>
<i>ad</i>	= <i>at, by, for, near to, etc. (ad-join).</i>
<i>adjuva</i>	= <i>to help (adjuvant).</i>
<i>aestate</i>	= <i>summer (estival).</i>
<i>agricola</i>	= <i>farmer (agriculture).</i>

Primo libro de Interlingua — toto in claro et elegante Interlingua — contine:

INTRODUCTIONE: *Ad lectores — Interlingua: historia — Volapük — Esperanto — Idiom Neutral — Ido — Academia pro Interlingua — Regulas pro Interlingua — Vocabulario — Orthographia — Lingua sine Grammatica — Quæstiones de Grammatica — Ad Magistro que doce Interlingua per hoc Libro — Ad scholare que stude Interlingua sine Magistro.*

PRIMO PARTE: *Verbo: es, habe, etc. — Possessivo et demonstrativo — Præterito et futuro — Lectura et scriptura —*

Numero — Schola — *Ædificios* — *Corpore humano* — *Habitu* — *Mensa* — *Tempore* — *Cognatos et amicos* — *Anno* — *Die et nocte* — *Zoologia* — *Itinere* — *Viatore* — *Habitatione* — *Acquisitione (Emptione)* — *Associatione* — *Agricoltura* — *Industria de metallo* — *Industria textile* — *Industria de petra* — *Charta et libros* — *Posta* — *Communicatione electrico* — *Pondere et mensura* — *Aeronautica* — *Athletica aut sport* — *Geographia* — *Meteorologia* — *Artes* — *Musica* — *Medicina* — *Geologia* — *Botanica* — *Educatione*.

SECUNDO PARTE: Scriptos per vario socio de Academia pro Interlingua: *Mare* — *Jove (Jupiter)* — *Primo et secundo asino* — *Infantia liberato* — *Uno methodo periculoso* — *Vulpe et capro* — *Televisione* — *Scientia et morale* — *In quale modo animale in deserto bibe* — *De cellula de planta* — *De motu helicoidale in mechanica* — *De memoria* — *Telephotographia* — *De igne* — *Logica symbolico* — *An lingua fi paupere?* — *Nomenclatura chemico* — *Oculo eloquente* — *Chronica de electricitate* — *Naturale fertilizatione de humo* — *Homine et lege* — *Homine in natura* — *Adventura de doctore Sansu* — *Fundamento de intelligentia*.

TERTIO PARTE: 40 *Exercitios correspondente ad Primo Parte et formas pro epistola*.

Dum KEY TO INTERLINGUA es præcipue pro populos de lingua Anglo, PRIMO LIBRO DE INTERLINGUA es pro omnes, nam in generale, vocabulos uso in illo es internationale, et maximo numero es latino. Si lectore non cognosce significatione de aliquo, pote inveni illo in vocabulario latino et de suo lingua nationale. Lectore pote compila in modo facile glossario de vocabulos interlingua et de suo lingua, cum usu de dicto vocabulario.

Maximo numero de vocabulos in usu commune es incluso in libro ipso.

Usu de libro es indicato in paragraphos *Ad Magistro que doce Interlingua per hoc Libro* et *Ad scolare que stude Interlingua sine Magistro*. Clave in lingua materno de scolare es utile, sed non necessario, nam *Notas grammaticale* in initio de « PRIMO LIBRO » suffice ad scopo.

* * *

Isto libros es utile non solo ad fautores de Interlingua de Academia, sed etiam ad cultores de omne alio forma de L.I., per causa de expositione de vocabulario internationale, per reductione logico de grammatica ad minimo, et per articulos interessante relativo ad vita quotidiano, ad physica, zoologia, aeronautica, et plure alio scientia. Lectore inveni in illos, et apprehende, plure mille vocabulo internationale sufficiente ad omne usu.

Nos, dum augura ad libro magno successu, es læto de exprime ad Socios, per cura de quales isto pulcro et utile publicatione eveni, et ad Editores, nostro maximo et optimo gratulationes.

LIBROS ET OPUSCULOS

A. NATUCCI: *Algebra per i Licei scientifici* - Primo biennio - Vol. mm. 130 × 255, de pag. 193 - Casa Editrice « E. S. T. », Milano, Via Rossari 5 - 1931 — L. 12.40.

Libro expone, cum ordine scientifico, et in forma claro et plano, notiones de Algebra, que es in programma. Ecce indice: *Misura delle grandezze - Cenno dei numeri reali - Nozioni di calcolo approssimato - Calcolo dei radicali - Potenze con esponenti frazionari. Esponenti reali - Equazioni di II. grado e riducibili al II grado - Sistemi di equazioni di grado superiore al I. - Applicazioni dell'Algebra alla Geometria - Coordinate cartesiane ortogonali nel piano. Diagrammi. Rappresentazione grafica di qualche semplice funzione con esempi tratti dalla fisica dall'economia e dalla statistica - Equazione esponenziale e logaritmi. Curva logaritmica. Uso delle tavole logaritmiche ed applicazioni - Progressioni aritmetiche e geometriche. Interesse composto, annualità, ammortamenti.*

Informe que el Ministro de Educación Pública, Bellas Artes, Deportes, etc., presenta a la Nación en 1931. — Vol. mm. 165 × 245, de pag. 283, ad quales seque 49 tabula, etiam in colore, de *Informacion grafica* — Quito — Talleres Tipográficos Nacionales.

Libro non es uno expositione de principioz et systemas, sed uno relatione sincero et exacto de factos, uno enumeratione ordinato de datos concreto, que da uno claro visione de actuale statu de omne ramo de publico educatione in Ecuador: Organizatione ministeriale, Educatione publico -- præscholastico, primario, secundario, superiore — Scholas speciale, diffusionem culturale, Artes Educatione physica etc.

PARADOXO MATHEMATICO

Existe numeros expresso per uno vocabulo: *uno duo, decem, centum, mille*, etc.

Existe numeros expresso per duo vocabulo: *duo decem*, etc. et per tres vocabulo: mille multiplicato mille, mille elevato mille.

Nunc me considera:

« Minimo numero que non pote es expresso per minus quam centum vocabulo ».

Isto numero es expresso per 12 vocabulo:

« Minimo numero que non pote es ... vocabulo ».

1 2 3 4 5 6 12

Lectore que desidera informationes et historia de isto contradictione pote scribe ad me.

UGO CASSINA
R. Università, Milano.

LAROUSSE MENSUEL ILLUSTRE, Revue Encyclopédique. Librairie Larousse Paris.

Isto importante Encyclopædia, in tomo VIII, numero de julio 1931, publica articulo «Philosophia scientifico», expone novo ideas super logica mathematico de Poincaré (1891), de Cantor super classes numerabile aut non, de Russell philosopho-mathematico. Describe studio de logistica per plure auctore; in Italia Peano, Padoa, Pieri, in Anglia Boole, Whitehead, in Francia Couturat philosopho et interlinguista; illos classifica omne typo de operatione et deductione logico.

Existe plure systema de notionis et propositiones primitivo, æquivalentes, pro expone in modo deductivo uno scientia. Nos non pote dic quod uno notione pote aut non pote es definitio, quod uno propositione pote aut non pote es demonstrato, in modo *absoluto*, sed solo *relativo* ad uno systema de notionis et propositiones primitivo.

Articulo reproduce etiam photographia de nostro presidente prof. Peano.

Legislazione Mosaica. — Traduzione e Note di F. VALENTE M. I. — N. 10 de «Lecture Bibliche». — Pag. 92 — Società Editrice Internazionale. — Torino — L. 1,80,

UT HOMO DOCE MATHEMATICA IN SCANDINAVIA ET IN BOHEMIA

Revista internationale *L'enseignement mathématique (Docentia mathematico)*, Paris-Genève, continua ad publica relationes super mutationes essentialis in docentia de mathematica in vario nationes post 1910.

In suo anno XXVIII (1929), Revista publica relationes dedicato ad Francia, Italia, Helvetia (n. 1), ad Germania, Anglia, Hollandia (n. 2); in suo anno XXIX (1930), relationes consecrato ad Austria, Status Unito, Japan (n. 1), ad Scandinavia, Bohemia (n. 2).

Nos vol refer super docentia de mathematica in Scandinavia, secundum relatione de prof. P. Heegaard, de Universitate in Oslo, et super docentia in Bohemia, secundum relatione de prof. Q. Vetter, de Universitate Carolo IV in Praha.

I. — *Scandinavia* (Suedia, Norvegia, Dania).

In Schola popolare pueros stude systema de numeratione et de mensura, quatuor operationes super numeros integro et decimale, practico applicationes et calculo mentale.

Ab Schola popolare pueros transi ad Schola medio de tres aut quatuor anno, ubi illo stude:

1. Calculo practico et applicationes ad problemas de vita ordinario, radice quadrato, superficie et volumine de figuras geometrico consueto, elementare calculo computistico;
2. Arithmetica et Algebra de numeros rationales et æquationes simplice de 1° gradu;
3. Geometria usque ad triangulos simile, problemas de constructione et de mensura de figuras plano et facile problemas super polygonos et circulo.

In programma es manifesto tendentia de supprime omni notione minus utile, ut calculo de fractiones et de volumine curioso sed non consueto.

Gymnasio comprehendit tres classe et es de duo typo:

- a) de caractere mathematico et physico;
- b) de caractere historico et linguistico, cum latino aut sine latino.

Programma comprehendente elementos de arithmetica, de algebra et de geometria plano, in prosecutione de illo de schola medio; elementos de trigonometria; problemas de constructione et de calculo. In gymnasio de typo *a*) etiam algebra superiore, trigonometria, elementos de geometria in spatio, sectiones conico tractato in modo analytico, elementos de descriptiva cum delineatione. Es licito substitue ad aliquo parte de programma, calculo differentiale elementare et suo applicationes.

In Dania et in Suedia modo de doce mathematica es plus moderno quam in Norvegia, nam in generale docentes adopta elementos de calculo, et introduc conceptu de functione cum representationes graphico.

Notabile pro modernitate de ideas, manuales de T. Bonnesen et de J. Hjelmslev, in Dania; de Wahlgren, de Mattson et de Hedström-Rendahl, in Suedia.

In Norvegia homo habe, ut præpara docentes, duo typo de schola normale, id es typo seminario et typo academico.

In primo typo jam incipe doce in modo systematico pædagogia, sed, post reformatione de scholas secundario, etiam in typo academico homo da importantia semper majore ad pædagogia, dum, ante reformatione dicto, homo puta docentia theoricu de Universitate jam suffice ad præparatione de docentes de gymnasio.

II. — *Bohemia* (Cecoslovachia).

Usque ad 1918 vige in Bohemia ordine scholastico austriaco.

In 1917, *Unione de mathematicos et physicos ceco* nomina Commissione pro reformatione de Schola Secundario, composito ex professores de Scholas superiore ceco (Universitate, Polytechnico), et isto Commissione præpara programma de futuro schola ceco. Projecto de Unione, ut da ad scholare possibilitate de decide super directione de suo studio in ætate plus maturo, propone basi unico de 4 anno, ubi homo debe doce lingua materno, historia, geographia et delineatione geometrico.

In biennio successivo homo pote elige inter sectione cum Latino et sectione cum Geometria descriptivo et delineatione.

Septimo anno es etiam diviso in duo ramos: classico et reale, dum octavo es diviso in tres: philologia et historia, scientias de natura, scientias mathematico et technico.

Circa programmas, primo sex anno comprehendente studio ordinario de mathematica elementare, septimo anno de gymnasio es consecrato ad analysi combinatorio, theorema de binomio, principios de calculo de probabilitate et de assecurantia, complementos de trigonometria plano. In septimo anno de sectione reale, docentes debe evolve etiam geometria analytico usque ad circulo; in octavo anno de sectione scientifico scholare stude æquationes binomio, repræsentatione geometrico de numeros complexo, formula de Moivre, et fundamentos de calculo infinitesimale. In octavo anno de sectione mathematico-technico homo adjuje solutiones numerico et graphico de æquationes de gradu plus elevato, geometria analytico de sectiones conico et complementos de planimetria.

Programma de geometria descriptivo termina in septimo anno, et in octavo de sectione mathematico-technico magistros doce principios de geometria projectivo, theorema de Pascal et de Brianchon, dum amplia et funda præcedente cognitiones.

Isto projecto ab 1918 es in via de elaboratione et de actualitione graduale.

Pro methodo, Commissione consilia methodo euristico et cooperatione de omnes scholare dum magistro doce.

Es notabile que in Polytechnico de Praha, Vetter doce historia de mathematica, et in Universitate Carolo IV, Vorovka jam tene cathedra de philosophia de mathematica, que vaca post morte de illo. In idem Universitate, Vetter doce historia de mathematica et tene cursu de didactica et methodologia de mathematica: uno anno cum conferentias super didactica generale de mathematica, uno anno cum conferentias super methodologia speciale de aliquo ramo (arithmetica, geometria aut geometria descriptivo).

A. NATUCCI.

Die Erneuerung der Schrift und der modernen Grundlagen — Von W. MAMEROW — 1931 — Verlag: W. Mamerow, Waren i. M. (Germania).

I. Der Beweis einer natürlichen einzigen richtigen Schrift und Kurzschrift — 7 pag. — 10 Pfg.

II. Die friedliche Lösung des Klassenkampfes durch die Erneuerung der Schrift und der Schule — 11 pag. — 15 Pfg.

Periodicos pædagogico - scientifico pro Novo Educatione

A JÖVÖ UTJAIN. (*Super Vias de Futuro*). Periodico pædagogico trimestrale. Cum adjutione de Liga pro Educatione Novo; red. *Màrta M. Nemes* et *Mària Baloghy*. 1931, anno VI, nr. 2. - Budapest I. Tigris-Utca, 41.

M. M e a d: *Significatione de libertate in educatione*. Accentuatione de libertate in educatione, et de illo, quod infante habe jure ad evolutione sine ullo rigido controllo et directione, es tanto fundamentale, quod debe es examinato etiam per anthropologo. Educatore, qui es defensore de tale liberalismo, suppone, quod, ita, individuo crescente vol evolve-se sicut persona valoroso. Defensore de liberalismo permittit ad educatore, quod illo provide infante cum materialibus arte plasticæ et graphice; sed non permittit præscriptione de modellos. Illos opina, quod illo debe lingue infante solo cum materialibus et id debe ipso inveni ullo significante, novo, artistico. Aut, si tamen permittit modellos, tales debe pertine ad formalismo de altero civilizationes et non ad nostro proprio traditione. Isto puncto de vista præsuppone, pro primo, quod nostro civilizatione es valde defectuoso concernente possibilitates de expressione individuale, pro secundo, quod, in certo gradu, methodo pædagogico pote es responsabile pro isto defectus, et pro tertio, quod defectus pote es eliminato per illo methodo de educatione, que permittit ad infante de age secundum proprio libero arbitrio. Primo præmissa es, certo, justo. Sed secundo debe es modificato: es possibile, quod scholas age in modo falso. Sed, adversus ad omne suo defectus, scholas non pote es responsabile pro nostro cultura attenuato et pauperizato. Defectu originale es in materia electo pro instructione scholare, si isto es reproducto per schola bene aut male, es solum de importantia secundario. Isto fi evidente, si nos compara systemas educatorio de altero culturas. Isto systemas, semper valde differente uno de altero, omnes contine unico idea fundamentale, que, in idem tempore, es quasi definitione justo de educatione: novo-nascentes de non importa quale societate es formato ad membros typico de idem societate: ergo generatione præcedente fi reproducto in illo novo. Sed nos habe novo ideale: non simplice traditione de illo hereditate in quale jam nasce infante, sed productione de ullo novo. Sed jam appare immenso difficultate: de ubi nos debe prehendere modello, per imitatione plus aut minus stricto de que fi illo novo tanto plus valoroso quam illo antiquo? Es possibile tres responso: primo indica secutione, revivificatione de ullo antiquo (*William Morris*); secundo tende versus utopia sociale, et ibi uno gruppo potente educa novo generatione secundum certo ideologia stricte definita (*Soviets*); tertio postula libertate de educatione. Ideologia de isto ultimo es saepe confuso. Id non vol revivifica ullo ideale de præterito., nec vol præpara infante ad uno expectato situatione de futuro, sed prætende

de produc ullo re toto novo, originale, differente de omne alio, plus brillante quam omne que existe usque nunc. Defensore de id non da modellos definito (nam probabile non existe tales apto). Sed super quale fundamento vol isto novo educatores construe domo de futuro? Responso es, quod basi de isto systema es infante ipso, suo instinctu creativo, que evolve-se in modo toto automatico, et que, per systema educatorio hodierno, es supresso. Ergo novo systema habe fundamento in actione spontaneo de idea creativo. Auctrice non vol refuta isto theoria in modo theoretico. Illa puta, quod praxi reale jam refuta id in modo experimentale: in Novo Guinea, infantes recipe realizato libertate de evolutione, in modo perfecto et totale et resultado es nullo. Sui libertate es utilizado solum pro incremento physico; resto es tædio. Auctrice dona ad tale infante — sicut educatores liberalista age — papyro et graphio. Quale es effectus? Designo characteristico infantile, primitivo, sine ullo signo de novo creatione, de spontaneitate artistico. Es certo, quod, si homo impone ad tale infantes non solum materiale, sed etiam certo stilo, illos produc, post breve tempore, bono resultatibus. Sed isto stilo debe es productus de labore consciente de adultos talentato. Omnes, que cognosce historia de humanitate, sci, quod omne re novo in arte et scientia es actuato per geniale individuos adulto, et fi evidente, quod es absurdo de expecta simile actus de infantes non erudito, sine cultura tecnico. Infante, per se ipso, nunquam vol muta imagine de nostro mundo. Si nos vol, quod civilizatione muta-se, ante omne nos debe muta uno generatione adulto (nos ipso), ut isto pote trade mutationes effectuat ad generatione sequente. Nam educatione non es altero quam traditione de illo antiquo — et non creatione de novo, sicut crede phantastas. Es vero, quod habe importantia, ut infante senti-se libero, nam in omne casu, id seque via, super que id fi posito jam per suo nascentia, in modo automatico. Sed solum tunc libertate pote es utile, si educatore nunquam oblivisce idem via, si non permittit ad infante de vaga sine fixo scopos super vias vicinale, ubi id tamen vol es repulso in modo rude, quando jam es adulto, jam es male evoluto in modo incorrigibile. Educatore effectua labore reale, solum si infante es educato ita, ut pote utiliza hereditio culturale. Nunquam vol fac reale labore illos, qui crede in utopia de vi creativo spontaneo de infante.

I. Primo stadio de evolutione infantile. F. G a b o r: *Diurnale de evolutione de uno infante talentato*. — II. Infantia. L. A e s: *Arte popolare in schola popolare*. In regione Sàrköz de Hungaria, talento quasi hereditario de parvo puellas pro designa, es mirabile. Tamen, homo observa dolendo decadentia de arte popolare de Sàrköz, olim florente in pulcherrimo vita, moribundo jam ante bello europæo. Auctore nunc vol utiliza talento de parvo puellas pro salva isto valoroso arte popolare, permittit ad illas de designa secundum proprio traditiones de regione, et monstra ad illas possibilitate de utiliza antiquo manufactura in modo lucrativo. Successu es passabile, nam infantes libente fac age suo instinctu artistico, ad que auctore lingue totale libertate. — *Infante creatore in Novo Schola*. Contributiones casuistico per M. N e m e s, I. K r e m s i e r et E. B l a s e k o v i c h. — III.

Extra muros de schola. T. Dénés: *Pædagogia de movimento de parvo boy-scouts*. — P. Fényves: *Tendentias de pressa iuventario*.

D. S.

PARAMETR. — Red. A. M. Rusiecki. — Varsavia, ul. Koszykova 31-5.

Tomo II, 1931, N. 4-5. - Nos refer ex Repertorio in Interlingua.

Dr. Ludovica Jelenška præsentia articulo «*Enodatione de problemis*», quasi correspondente ad articulo «*Innodatione de problemis*», dato in fasc. I. Auctrice analyza psychologico facie de enodatione de problemis in modo synthetico ed in modo analytico de solutione. In *synthetico* modo, instructore interroga: «*Quale es primo questione?*» Et magistro cognosce «*primo quæstione*», nam illo cognosce «*secundo quæstione, tercio quæstione*»,... et ita ad fine de solutione. Synthetico modo de solutione de problemis non respecta psychologia de discipulo. In *analytico* modo instructore interroga: «*Quale es ultimo questione?*» Tale interrogatione non facilita solutione de problemis, si id non produce orientatione de discipulo ad *essentia de problema*. Instructore debe illumina *essentia de problema* per respectivo inductione de discipulos. Analytico modo es difficile pro instructore, si id debe es facilitatione pro discipulos. Applicatione de analytico modo non es necessario. Si homo adopta methodo de «*innodatione de problemis*», tunc principale momento de solutione es creatione de *formula pro solutione*. Discipulos debe pergrede triplo itinere: conceptione de *re*, elocutione *verbale*, notificatione *symbolico*. Toto mente de discipulo debe es concentrato in ipso problema, — non in enumeratione, — inde libertate de mente, que permitte ad meliore inspectione de typo de problema.

Dr. Romana Miller expone *questione pro solutione ut problemis pro institutione*. Problemis mathematico, que nos solve in currente vita, non habe specie de problema scholare: antea quam nos solve aliquo problema, nos debe *institue ipso problema* et *require datos sufficiente pro solutione*. Schola debe instrue discipulos de cogitatione et de inquisitione de datos; habituale problemis scholare non tende ad ce fine.

S. Witeszcza describe *solutione de problemis per methodo de consultatione in gruppos*. Omne gruppo de discipulos inquire solutione de problema. Post aliquo tempore, gruppos propone suo projectus de solutione; post critica de errores et electione de meliore projectu, seque solutione de problema.

Maria Szablewska præsentia hora scholare pro thema «*Introductione in divisione, dato numero de partes*». Auctrice distingue duo specie de divisione: divisione, dato *valore de partes*, et divisione dato *numero de partes*. Distinctione de duo specie de divisione es indispensabile in instructione elementare.

Ing. L. Chrzonowicz tracta de necessitate de introductione de *grandores dimensionale in instructione de mathematica*. Arithmetica scho-

lare cognosce *pondere* (kilogramma), *longore* (metro), *tempore*, (hora, minuta, secunda), *valore œconomico* (moneta), atque *area* (unitates quadratico) et *volumine* (unitates cubico). Calculos practico exige etiam introductione de «*novo*» grandores, ut p. e. *celeritate* (cum unitates: kilometro pro hora et nodo maritimo), *labore* (kilogrammetro, kilowathora, caloria) et *effectivitate* (horse-power, watt). Calculo cum grandores dimensionale es plus evidente quam calculo per puro numeros. Introductione de grandores dimensionale es speciale necessario in scholas professionale.

Dr. S. Straszewicz analyza *tres systemas de conditiones necessaria et sufficiente ut numeros a, b, c, A, B, C, exprime respectivo lateres et angulos de triangulo*.

Dr. A. Hoborski tracta de *demonstratione apagogico in schola secundario*. Demonstratione «*per reductione ad absurdo*», es plus facile quam demonstratione directo, nam id indica puncto de initio. Pro exemplo Auctore da demonstratione directo, de duo theorema pro circulo de Feurbach et demonstratione apagogico de theorema: *omne numero habe non plus quam uno logarithmo*. Post ce introductione Auctore analyza structura logico de demonstratione apagogico. In fine analyza quæstione: *an omne demonstratione apagogico es invertibile in demonstratione directo?* Ce quæstione non es soluto. Auctore puta, quod tale inversione es semper possibile.

ANNEXU PRO JUVENES. — Redactore A. M. Rusiecki da, in forma plano et claro, essentielle informationes super lingua Peano, in duo textu parallelo Polono-Interlingua. — Dr. E. Rybka solve problema de *record de plus durativo volatu diurnale inter limines de Republica Polonia*. — S. Kulczyk analyza *plus compacto dispositione de œquale sphaeras in spatio*, et obtine unico tale dispositione: quando centro de proximo sphaeras, que contingit aliquo sphaera, es disposito in vertices de 14-edro semi-regulare de Archimede, circumscripte in dato sphaera. — M. Katz, alumno de schola secundario, propone *modificatione de solutione de æquatione de tertio gradu*. — Sequente articulo da *uno extremale proprietate de triangulo*, secundo L. Fejer.

«*A - Z*», *novo periodico illustrato pro iuventute*. Es publicato per cura de Comitatu de *Unione de grande Associationes internationale*. «*A - Z*» se compone præcipue de imagines, lingua internationale inter omnes; textu, multo breve, es in 4 lingua: Franco, Anglo, Teutico, Hispanico. «*A - Z*» monstra ut omne natione contribue ad civilizatione.

Librairie Larousse (13, rue de Montparnasse, Paris 6) mitte numero specimine gratis ad omne que pete illo.

FUTURO DE INSTRUCTIONE DE ARTE APPLICATO

Arte applicato nunc sta in crisi de suo evolutione. Es certo, quod isto arte, in præsente decennio vol tanto differ de illo in decennio præterito, quod fi discutibile ipso usu de nomine « arte applicato ». Id vol habe novo debitos, novo formas, novo relationes cum mercato, ergo debe es novo etiam cultores de id.

Humo pro evolutione de arte applicato es tendentias, quales fi dominante post « secessione » in arte (circa initio de nostro sæculo). Isto tendentias inthrona libertate, deradicato individualismo contra traditionalismo, dilettantismo contra academismo. Terribile insipiditate de industria fabricale de *fin de siècle* attrahe attentione de juvene artifices ad objectos de usu quotidiano, quales illos vol forma secundum suo novo principios artistico. Illos vol substitue antiquo manufactura, que es moribundo coram concurrentia de industria fabricale, et propter isto illos necessita uno *arte applicato*, idoneo pro novo typo de homine-cive (*bourgeois*), privato de traditiones feudalistico et academistico. In loco de es magistro, es individuo; in loco de constructione, decoratione; in loco de eruditione, compendio: tale es jures et debitos de artifice secessionista, tale etiam illos de artista applicante.

Isto tendentias sæpe mane sterile; fi forte solum, ubi ex secessione cresce *movimento populista* et recipe substantia constructivo in favorable atmosphæra nationalista, per pauco traditione feudale, et per apparitione de valoroso individualitates artistas. (Ita eveni etiam in Hungaria, ubi appare, in loco de secessione, novo valores in arte applicato).

Conditiones sociale de tale evolutione es: de uno latere incremento de mercato civile forte consumptivo, de altero latere, emancipatione feminino, que redde libero manus de feminas diligente, parato ad ullo libero professione interessante, non nimis difficile, et non postulante magno eruditione speciale.

In consequentia, summo aspiratione de scholas pro arte applicato pote es solum (et fi etiam) de da quam possibile, tam valoroso, tam serio substantia ad isto processu, que evolve-se in modo automatico, ipso independente de scholas.

Hodie periodo, characterizato supra, es finito irrevocabile. Classe civile, que non solum producente, sed etiam maximo consumente es de arte applicato, fi, post bello europæo, toto

proletarizato. Ergo mercato es destructo. Altero obstaculo appare circum arte popolare. Non obstante omne actu de « politica artistico » (creatione de reservationes ethnologico, subventiones, etc.), vivente arte popolare non existe plus. Non pote dura longo tempore, et populo ipso habe minimale comprehensione et interesse pro arte de proprio atavos.

Coram tale facto, uno schola, que conserva typo antiquo, aut fortia discipulos ad uno arte museale, aut prode illos ad uno specie de novo secessione, ad uno movimento formalistico sine sensu, sed per ambo, futuro artifices es posito — coram situatione difficile de mercato — ante catastrophe existentielle.

Nos pote pone ipso quæstione: ratione de existentia de antiquo arte applicato existe etiam hodie? Non ita. *Isto ratione es solum: insipiditate de industria fabricale*. Et isto es substituto hodie per productione rationale de objectos, satisfaciante sapore maximo delicato, ante quales productos « manufacto », *pièces uniques*, de antiquo arte applicato habe nullo jure de existentia. Nostro epocha porta insignia de magno industria, omne modo anachronistico de productione debe dispere. (Quamquam in Hungaria industria de objectos pro usu quotidiano non es vero « magno », hodie, id certo vol es tale cras).

Conclusionem ex tale factos es, quod schola futuro pro arte applicato debe fi evoluto in connexu intimo cum magno industria, et debe instrue ad discipulos: puncto de vista de immediato applicabilitate industriale et visione de pulchritudines organico, jacentes in practicitate et œconomico producibilitate de objectos. Artifice applicante de futuro debe es uno inter specialistas de industria magno, cum profundo eruditione technico, sine snobismo de secessione, sine sentimentalismo de populismo, sine superficiale decorativo dilettantismo de toto arte applicato. Debito de illo es: de intercala-se in processu productivo colectivo de industria magno, de projice modellos-in-serie, absoluto practico ad cento pro cento.

Es possibile, quod futuro studio in arte industriale non pote es plus facile, quam studio in Polytechnico. Sed justo propter isto, omne artifice applicante, qui vero aestima suo professione debe es læto.

(GY. HAY, in *Magyar Isparművészet*, Budapest)

Versione summario per

D. S.

ORGANIZATIONES ET ACTIONE INTERNATIONALE

II CONGRESSU INTERNATIONALE PRO SCHOLAS IN PLENO AERE BRUXELLES, 7-11 APRILE 1931

Congressu, ad quale participa 500 membro, ex 19 regione, habe optimo exitu.

Ecce suo resolutiones, adoptato ad unanimitate.

Congressu exprime voto ut:

1. Publico potestates excita et auxilia omne iniciativa que vol applica principios de scholas in pleno aere.
2. Auctoritates de gubernio et scholastico recorda ad personale docente de applica principios de classe aereato.
3. Auctoritates scholastico in urbes transfer novo scholas ad peripheria, in locos bene aereato.
4. Programmas de studios fi plus leve et die de scholares organizato in modo que illos pote bene gaude de ludos et ambulationes in aere aperto.
5. Lectiones et exercitios in aere aperto habe in omne schola maximo extensione possibile.
6. Omne schola urbano habe annexo uno horto et uno terreno pro ludos, maximo amplo possibile.
7. In omne urbe es plure terreno pro ludos de pueros.
8. Auxilios educativo que natura ipso offer, et in horto scholastico et in rure, substitue medios didactico artificiale.
9. Habe incremento formatione speciale de personas apto pro scholas in pleno aere, cum, ad isto scopo, creatione in omne regione de uno instituto normale, uno schola-tipo et uno centro de documentatione.
10. Es constituto comitatus nationale, affiliato ad comitatu internationale, ut propaganda pro scholas in pleno aere fi constante, et informatione reciproco, de singulo conatus, realizationes et resultatus, fi organizato in modo practico.
11. Es statuto que scholas in pleno aere debe recepta pueros selecto per inspectione scholastico medicale, et ibi non debe es admissio tuberculoticos, cardiacos, abnormes, tardos, pro quales es necesse speciale institutos aut praeventorio.
12. Uno intimo ligamine es, in isto scholas, inter praedagogos, medicos et personas auxiliare.
13. Optimo loco es dato ad opportuno educatione physico praeventivo et correctivo, sub vigilantia de medico.
14. Pro cursus de educatione physico, pueros es aggregato secun-

dum suo characteristicas physiologico et pathologico, ut educatores habe maximo possibilitates de corrige suo deficientias.

15. Educatione physico de pueros es commissio ad personas bene apto.

16. Curas helioterapico es semper applicato secundum directivas de medico.

17. Omnes novo scholas que urbes i construe es scholas in pleno aere.

III Congressu internationale i eveni in 1934 in Germania.

Comitatu internationale de scholas in pleno aere se compone: a) de membros adhaerente individuale, que recipe publicationes, sed non participa ad sessiones de Comitatu; b) de membros effectivo — omne gubernio et omne associatione aut comitatu nationale pote nomina uno delegato; c) de membros cooptato (6 ad maximo). Secretario generale: G. Lemonier, 26, Boul. de Vaugirard, Paris. 15.

(Ex *Bulletin du Bureau Int. d'Education* - Genève, Julio 1931).

EXPOSITIONE MUNDIALE DE ARTES POPULARE

In 1926, Commissione internationale de Cooperatione intellectuale delega Instituto de Cooperatione intellectuale de stude possibilate de organiza uno Congressu et uno Expositione de artes populare. Congressu, que eveni in Praha (1928), institue uno organo permanente (Commissione internationale de Artes populare) et accepta offerta da urbe Bern de organiza expositione mundiale. Cum auxilio de Consilio de Statu de Bern, de Consilio foederale helvetico, de Commissione internationale de Cooperatione intellectuale, de Societate de Nationes, urbe Bern jam constitue necessario organos ut stude omnes quaestione, de ordine scientifico et materiale, que organizatione de tale Expositione pone.

Commissione de organizatione, ad que etiam Officio internationale de Labore participa, tene suo sessione constitutivo in die 4 augusto. Es representato etiam plure gubernos que jam accepta invitatione de participa ad Expositione cum proprio aedificios nationale. Praesidente, D. Meyer, exprime spe que isto manifestatione vol contribue ad dissipa diffidentia que divide nationes.

Comitatu scientifico de Expositione reputa que Arte populare amplect omnes producto aethetico nato ex populo et destinato ad usus populare. Uno conveniente loco i es dato ad arte operario. Classificatione generale de Expositione es:

1. Arte majore et minore: aedificio et suo circumvicinia, artes domestico, artes personale, artes sociale et religioso;
2. Musica: instrumentos et cantus populare;
3. Representationes scenico;
4. Demonstrationes technico et scientifico;
5. Investigationes scientifico et publicationes super artes populare.

(Ex *Informations Sociales*)

SESSIONE DE CONSILIO DIRECTIVO DE INSTITUTO
INTERNATIONALE DE CINEMA EDUCATIVO

Roma, 16 octobris 1931.

Secretario de Consilio, Barone de Montenach, refer de magno interesse que omnes internationale organizationes jam manifesta pro Instituto et pro suo practico labore.

Directore de Instituto, dr. De Feo, expone, in modo particulare, toto activitate de Instituto in 1931, et præsenta et illustra programma de labore pro 1932, que, inter alio, comprehendit isto propositiones: publicatione de catalogos internationale de omnes edito films educativo; ultimatione et publicatione de magno Encyclopædia de Cinematographo; publicatione de uno serie de studios circa methodologia de film in docentia, pro constitutione de cinethecas scholastico et de uno centro internationale de studios linguistico et folcloristico per adoptione de film loquente; constitutione de uno centro de actione pro cinematographia ad usu de orientatione et instructione professionale; convocatione, in Roma, de uno Conferentia de productores et utentes de films educativo pro standardizatione de films de dimensiones minore et pro solutione de alio problemas.

PUBLICATIONES DE OFFICIO INTERNATIONALE DE EDUCATIONE

Genève - 44, Rue des Maraîchers

La préparation à l'éducation familiale - Rapport de l'Enquête faite par le Bureau - 1931 — 80 pag., 155 × 235 mm. — 3 Fr. helveticus.

Libro - ex responsos de 49 regione ad uno quæstionario de Officio - expone conatus pro evolve, in parentes et in futuro parentes, uno meliore comprehensione de suo officio de educatores. Præparatione ad scopo es, in generale, multo superficiale, solum in Unito Status, « *parent education* » es organizato in modo systematico et completo.

Ecce indice de libro: *Introduction* — I. *Enseignement de la puériculture*: A) officiel, B) non-officiel, C) aux Etats-Unis — II. *Enseignement de la pédagogie familiale*: A) aux jeunes filles, B) aux jeunes garçons, C) Education des parents, D) Enseignement de la pédagogie familiale aux Etats-Unis — III. *Projets et suggestions* — Annexe: *Renseignements supplémentaires sur l'Allemagne*.

Plan de classification de la documentation pédagogique — pour l'usage courant — 1931 — 14 pag., 155 × 235 mm. — 1 Fr. helveticus.

Opusculo da ad educatores et ad bibliothecas pædagogico uno exemplo de systema practico pro classificatione de suo documentos. Systema de classificatione decimale, que ute cifras in loco de vocabulos-typo, es de grande utilitate sub aspectu internationale, nam lingua de cifras es commune ad omne regione.

HELIUM ET SUO PROPRIETATES

per Lord RUTHERFORD

(Versione ex *Nature* in London, 25 junio 1931, pag. 137)

Historia de inventione de Helium præsenta insolito dramatico interesse.

Durante uno eclipse in 1868, Jansen et Lockyer annuntia quod spectro visibile de chromosphæra solare monstra uno splendente linea flavo de origine ignoto. Postea es invento quod isto linea et alios concomitante appare non solo in sole, sed etiam in plure stella. Lockyer suggere quod isto lineas es debito ad uno ignoto elemento, et da ad illo nomine « helium ».

Pauco post inventione de argon, Sir H. Miers mitte littera (1. feb. 1895) ad Ramsay, ubi dice quod Americano chemico Hillebrand habe observato quod uno considerable quantitate de gas, supposito es nitrogenio (azoto), es liberato ab solutione de aliquo minerale que contine uranio. Miers suggere quod isto gas es argon et non nitrogenio. Sequente suo suggestione Ramsay acquire uno gramma de minerale cleveite, et procedit ad purifica omne gas que evolve, et examina spectro de illos. Uno numero de novo linea es observato, et uno tubo pro spectro, pleno de novo gas, cum temporaneo nomine crypton, ab Ramsay es misso ad Sir W. Crookes, pro uno minuto studio de suo spectro. Crookes responde claro: « Crypton es Helium, veni et vide ». Minus quam duo mense es elapso post receptione de littera de Miers ad annuntio in Academia de scientias in Paris, 26 martio 1895, helium es invento super terra, quod habe profundo significatione in evolutione de physica. Es subito demonstrato quod helium es gas monoatomico de densitate circa duplo de hydrogenio, et de pondere atomico 4. Nunc nos cognosce quod illo es primo in notabile classe de gas inerte monoatomico, id es helium, neon, argon, krypton, xenon et emanationes radio-activo, que habe uno importante parte pro auxilia ad fixa dispositione de electrones in externo atomo.

In 1903, Ramsay et Soddy inveni quod helium es producto per transformatione de radium, et ut resultatu de serie de in-

vestigaciones, Rutherford monstra quod particulas alpha, ejectato cum magno velocitate ab radioactivo atomos, es identico ad nucleos de helium. Es probabile quod magno parte, si non toto, de helium invento in terra et in gas naturale que fuge ex terra debe suo origine ad particulas alpha, expulso ab radioactivo elementos dum transformatione de illos in crusta de terra.

Nunc appare claro quod nucleo de helium de resultante pondere 2, es multo stabile, et formato per combinatione de quator proton et duo electron. Perdita de massa in isto combinatione monstra quod magno quantitate de energia, in probabile forma de radios gamma penetrante, es emisso durante isto processu. Pote es calculato quod energia relicto in formatione de uno kilogramma de helium ab hydrogenio corresponde ad energia liberato in completo combustione de 20.000.000 kilogramma de carbone. Hic non es dubio quod helium es formato ab hydrogenio sub aliquo, hodie incognito, conditiones in systema stellare. Sed usque hodie, homo non pote producere helium ab hydrogenio in conditiones de laboratorio. Millikan puta que parte, que pote es absorpto de radios cosmico, debe es attributo ad radiatione emisso in formatione de helium in profunditates de spatio.

Particula alpha, aut nucleo de helium, resulta de magno importantia pro extende nostro cognitione super structura de nucleos, et nunc homo crede quod nucleos de plus grave elementos es composito quasi toto ex particulas alpha et electro-nes, et si pauco protone pote es praesente. Bombardamento de leve elementos per veloce particulas alpha da ad nos primo definito proba de transformatione de ullo elemento ordinario per methodo artificiale.

Helium es plus difficile ad liquefac, quam omne alio gas. Hoc es factu per K. Onnes in suo laboratorio de Leyden in 1908 per usu de hydrogenio liquido quale refrigerante. Helium liquefi ad temperatura de circa 4 gradu absoluto, et es uno claro incolore liquido de densitate circa 0,15. In annos recente, per usu de helium compresso, prof. Keesom de Leyden perveni ad solidifica helium. Per evaporatione de helium liquido ad leve pressione, illo obtine temperatura de 1 gradu absoluto.

Helium liquido da ad nos uno practico methodo pro stude

effectu de temperaturas minimo, super proprietates de materia. Uno ex plus notabile observatione es quod aliquo metallo fi superconductore ad tale infimo temperatura, et demonstra nullo resistentia ad transitu de currente electrico. Plure cryogenico laboratorio es instituto pro stude effectus de infimo temperatura super materia. Ultra illo bene noto et bene proviso laboratorio de Leyden, prof. McLennan liquefac helium in Universitate de Toronto in 1923; et in 1925 uno simile instituto es in Reichsanstalt de Berlin. Inquisitiones in proprietates de materia ad minimo possibile temperatura adde multo ad nostro cognitione in numero importante directione.

Helium es praesente in nostro atmosphaera in parvo quantitate, circa uno parte in 185.000 in volumine. In primo tempore, majore parte de helium uso pro scopo experimentale es obtento per calefactione de minerales radio-activo; et in modo particulare per minerale thorianite de Ceylon. Es etiam invento quod helium es saepe praesente in considerabile quantitate in gas que fuge ab surgentes calido, et gas naturale ab crusta de terra.

In 1914, Sir R. Threlfall suggere ad Officio de Inventiones de Admiralty quod helium, leve et non inflammabile, pote es de magno servitio pro aeronaves. Prof. McLennan es invitato ad initia experimentos pro vide si helium pote es separato in quantitate ab gas naturale que fuge ex terra in aliquo districto de Canada, que, es noto, contine uno pro centum in volumine helium. Conventione es factu in scala semi-commerciale pro purifica helium per liquefactione de methano et alios gas praesente. Helium impuro es concentrato in portione non liquefacto. In isto modo, plure centum de metro cubo de helium es praeparato et transportato in cylindros ad alto pressione. Circa idem tempore Officio de minas in U.S.A. incipe simile experimentos super amplo scala, et ute gas naturales de Texas, multo abundante in helium. Magno quantitate de helium es separato per liquefactione, et pretio de helium resulta satis leve pro usu in aeronaves in vice de hydrogenio. Independente ab pretio de transportu, expensa de separatione de helium decresce cum concentratione de helium in gas naturale. Commerciale usu de helium in aeronaves et alios scopo conduce ad investiga surgente cum magno concentratione.

Dum majoritate de naturale gas contine minus quam 1% de helium, plus divite mixtione es nunc invento per foratura. Uno surgente in Grand County, Utah, contine 7% de helium. Alio es invento in Colorado cum 8%. Gas appare in profunditate de circa 300 metro, ut es noto in sabula de Wingate. « Helium Company » jam erige uno officina in Thatcher, Colorado, pro purifica helium tracto ex isto surgente. Analysi demonstra quod isto gas contine 15% de dioxido de carbonio, 8 de helium, 1,75 de methano, et residuo es nitrogenio. Officio produce circa 20.000 metro cubo de gas per die. Cum tale mixtura abundante in helium, pretio de separatione resulta multo minore quam in alio officina.

Es possibile quod simile abundante concentratione pote es invento in Rocky Mountains in Canada. Uno parvo campo de gas es invento, ab paucio anno, non longe ab Toronto, cum 0,8% de helium. Jure de isto puteo es assecurato ad Universitate de Toronto, ut habe amplo provisione de helium pro experimentos cryogenico (que produce frigore) in laboratorios.

In tempore de suo inventione, helium es considerato quale gas raro, et parvo quantitate es pretioso. Helium in origine uso per K. Onnes pro liquefactione, es cum poena obtento per calefactione de minerales radioactivo. Hoc forte contrasta ad statu de hodie, quando productione annuo de helium es milliones de metro cubo, et sufficiente quantitate pote es obtento ad relativo paucio pretio, pro imple plure amplo aeronave nunc in cursu de constructione.

Helium deriva ex Græco *helio*, sole, cum suffixo *-um* de Latino nominativo neutro.

Argon, detecto in 1893 in atmosphæra ab Rayleig et Ramsay, deriva ex *a-* non, *ergon* labore, et significa *inerte*.

Krypton, *Neon*, *Xenon*, detecto in atmosphæra, in quantitate minimo, ab Ramsay in 1903, deriva ex Græco, et significa *occulto*, *novo extraneo*, cum suffixo *-on* de Græco nominativo neutro.

SUO AMORE ANGLICO

In proprio modo illo es avi de infortunio. Jam habe sede nunc dies continuo 14 in parvo village Rijsoord. Tempestate es et habe es eccellente, tam bono quam pote es desiderato pro vacantia in poldre-terra *) de Hollandia. Sed illo es contento nullo modo. Senti se summo infelice Et causa de suo miseria es in proximitate remoto de duo pulchro oculo de puella.

Carolo es capto ab amore.

Es stupido re, ipso puta, et tamen es in amore.

Per duo septimana jam sta in parvo village de insula Yselmonde, ubi, ad ripa de aqua concluso « el Waal » parvo hostello es, que fi frequentato præcipue ab Anglos.

Carolo ipso non habita ibi. Domino docente, (nam illo es), habe disce jam diu investiga addresses de minimo pretio, et habe selecto in medio de village uno hospitio, ubi habe lecto, cibo et potu bono, et ubi ir **) habe es valde contento, si non...

Que me dice, in secundo die post suo adventu illo vide uno puella, forma venusto de puella, thesauro de puella, angelo.

Vide due oculo cæruleo et cupro-magnificentia flagrante de abundante capillo ondulante.

Et abhinc suo tranquillo quiete es finito.

Non comprehendere. Qui habe comprehenso unquam?

Illo autem sci, illo ama. Forsan stultitia es, sed re non es alio. Nunquam id eveni adhuc ad illo in præterito. Uno leve amore, quando es alumno in schola medio, sed que jam præteri post habe facta aliquo poemate, quem claude tunc in suo parvo armario, sed ceterum...

Nostro docente, que habe 28 anno de vita, cognosce satis multo virgine, autem...

In uno ex ultimo dies, quando lumine de sol habe excitato illo, et suo cogitationes fi impleto subito ab omne triste lætitia de suo magno amore, illo habe dicto in duo linea omne re, que

*) = *polder* (Ho. F. A., T): solo, sito infra mare aut flumine, et cincto ab aggeres.

**) *ir* indica conditionale (Vide post, in ApI).

suo corde jam senti: Me ama plus quam lumine de sol et plus quam lumine de meo oculos...

Sed in isto mane es amore de vide, de somnia et de tace.

Pulchro puella es evidenter pictore Anglico. Quid illo pote spera? Quomodo pote sane appropinqua ad illa? Non dece saltem, vade ad hostello, et roga, an lice habe colloquio cum isto virgine, que habe tam pulchro oculos et capillo flagrante rubro. Pote forsitan es obvio ad illa in via, sed etiam tunc non dece loque ad illa. Si e pote auxilia illa alicubi, retrahe illa ab tauro, eripe illa ex ullo periculo... Fac centum consilio et rejecta centum.

Mox suo vacantia habe fine. Et illo es inope de consilio. Habe sensu incerto, aliquid debe fi facto, sed non sci in quale modo. « Tempestate es magnifico pro vade pisca », suo hospite habe dicto, et Carolo vade.

Rure es anceno secundum « el Waal », sed Carolo es nimis inquieto ad commora in uno et idem loco. Procedo ab uno recessu ad alio et somniantem defige oculos in aqua immoto. Si e habe jacto lino ad pisca, ir habe viso nec aqua, nec cortice fluitante. Vide nihil alio quam duo oculo cœruleo, et micante auro de capillo de puella.

Etsi calore es luxurioso in isto die aprico de Augusto, Carolo fi subito frigidus; sta plane adverso virgine, que sede ad declivitate de aggere et pingue.

Verisimile obsta ad illa jam aliquo tempore. Excusa se ad illa in lingua Anglico, sed virgine appare loque isto modice. Proba in lingua Francico, sed audi, ut responso, interrogatione an non es Hollando.

An quomodo eveni posthac?

Me non pote narra ad vos omne particularitate, sed me sci conjuges, que contrahit matrimonio, brevi tempore ante, et fac itinere maritale ad Rijsoord. Marito scribe se: « Karel van de Raedt », et domina habe oculos cœruleo et magnifico capite cum capillo flammeo, colore de cupro.

FLORIS VAN DE MERWE.

(Ex *Zonnebloemen* - Helianthos)

Translato in Interlingua ab

F. C. VAN AKEN.

SPECIMINE DE CLASSIFICATIONE DE SCIENTIAS

Nos pote primum distingue scientias in duo categoria: scientias generale et scientias particulare.

Primos stude methodo generale de investigatione, secundos applica isto methodo ad observatione et descriptione de phænomenos de mundo physico, organico aut de cosmo.

Scientias generale distingue se in *mathematicos* et *physico-chemicos*. Primos habe basi experimentale minimo et evolve se per ratiocinio deductivo et inductivo, secundos habe basi experimentale maximo et stude de assume caractere hypothetico-deductivo.

Ut nos jam nota [Vide « La classificatione delle Scienze fisico-chimiche e naturali », in *Rassegna di Matematica e Fisica* - Roma, 1927], scientias physico-chemicos comprehendit:

1. *Physica de molecula* (mechanica, acustica, thermologia);
2. *Physico-chemia*, que stude phænomenos molecula-atmico;
3. *Physica de atomo*, que stude phænomenos de chemia in sensu stricto;
4. *Radiologia* que stude phænomenos atomo-electronico;
5. *Physica de electrone* (optica, electro-magnetismo, calore radiante).

Physico-chemia et radiologia uni et colliga partes principale de physica, illo es, aliquo modo, theorias intermedio.

Scientias particulare habe pro objecto astros et sideres, aut phænomenos de Terra non organico, aut phænomenos de ente que vive, aut homines et societates humano. Ergo distingue se in quatuor classe.

I. — Scientia de corpore cœleste, dicto *Astronomia*, aut melius *Cosmologia* (1), stude motus de astros, in modo speciale de planetas, satellites, cometas de systema solare, et hodie indaga etiam systemas de sideres, nebulosas, compositione de sideres, origine et evolutione de sideres. Primo parte — *Mechanica cœleste* — funda se super mathematica; secundo funda se super recente inventione de physica et chemia — *Astrophysica*.

II. — Scientia de phænomenos que occurre super Terra es *Geologia* in sensu lato (1), et comprehende:

Geographia physico, *Meteorologia*, *Geologia historico* aut in sensu stricto.

Mineralogia, que stude forma, structura, compositione, proprietates specifico de minerales, pote es considerato etiam ut scientia generale, sed nam nos cognosce multo pauco de minerales extra Terra, nos pone isto scientia in secundo classe de scientias particulare.

III. — Scientias que observa et describe entes que vive, animales et plantas, et stude phænomenos de organismo, constitue *Biologia*, et comprehende *Zoologia*, *Botanica*, *Protistologia* que stude organismos unicellulare, *Palæontologia*, *Anatomia comparato*.

IV. — Scientias que stude homine, civilitate humano et humano societates, constitute *Anthropologia* in sensu lato, et comprehende *Anthropologia* in sensu stricto, *Palæoethnographia*, *Ethnographia*, *Archæologia* præhistorico et historico; scientias *sociologico* (*Œconomia* et *Statistica*); scientias *historico-morale*.

Nos resume classificatione in prospectu que seque.

A) SCIENTIAS GENERALE.

I. — *Mathematica*.

II. — *Physico-chemicos*:

1. *Physica* de molecula;
2. *Physico-chemia*;
3. *Physica* de atomo (*Chemia*);
4. *Radiologia*;
5. *Physica* de electrone.

B) SCIENTIAS PARTICULARE.

I.— *Astronomia* aut *Cosmologia*:

1. *Mechanica* cæleste;
2. *Astrophysica*.

II. — *Geologia* (in sensu lato):

1. *Geographia physico*;
2. *Meteorologia*;

3. *Mineralogia*;;
4. *Geologia historico*.

III.— *Biologia*:

1. *Zoologia*;
2. *Botanica*;
3. *Protistologia*;
4. *Palæontologia*;
5. *Anatomia comparato*.

IV. — *Anthropologia* (in sensu lato):

1. *Anthropologia* (in sensu stricto);
2. *Ethnographia*;
3. *Palæo-ethnographia*;
4. *Archæologia*;
5. *Œconomia*;
6. *Statistica*;
7. *Historia*.

A. NATUCCI.

(1) Vide: E. CAVAIGNAC, *Les tendances du mouvement scientifique européen depuis Auguste Comte* - « *Scientia* », Anno XXV, n. IV.

AN RECTA ES LINEA CLAUSO?

Omni sci que theoria de relativitate habe producto magno revolutione in physica. Vario paradoxo, que resulta ex theoria, valde turba homines indocto et produce confusione. Necesse es, ergo, ut homine culto coopera ad declara notiones fundamentale, et non auge confusione.

Nunc Philipp Frank, professore in teutico Universitate de Praha, in « *Scientia* », Anno XXV, n. III (1931) vol demonstra theorias physico hodierno, sicut theoria de relativitate et theoria de « *quanta* », non minus es intuitivo quam præcedente theorias. Illo observa que maximo causa de parvo evidentia de theoria de relativitate, aut de absurditate de ce theoria ut aliquo puta, es introductione de geometria non euclideo. Tunc Frank vol demonstra geometria non euclideo es evidente sicut geome-

tria euclideo. Et pro demonstra suo assertione assume exemplo de recta.

Geometria euclideo, illo dic, doce recta es linea aperto, dum geometria non euclideo doce que recta si nos prolonga illo valde et valde per millione de millione de Km., reveni ad puncto de origine, id es recta es linea clauso. Et observa cum multos verbos que experientia non pote demonstra nec primo nec secundo facto, id es non pote decide si recta es linea aperto aut clauso.

At nos observa contra, que ab tempore de Pythagora usque ad nos, homo concepi recta ut linea aperto, illimitato, que geometria non euclideo, et illo elliptico de Riemann et illo hyperbolico de Lobacefski, conserva idem concepto de recta. Geometria rationale es systema hypothetico-deductivo abstracto, et plure mathematico insigne demonstra logico possibilitate de tres geometria hyperbolico, parabolico, elliptico. Si nos transi ab geometria rationale ad geometria reale et experimentale, tunc recta es substituto ab geodætica de superficie in que nos opera. Geodætica es linea que es minimo inter omnes que conjunge duo puncto. Theoria de relativitate assume hypothesi que mundo physico es elliptico et in geometria elliptico de Riemann geodætica non es recta sed linea clauso, circulo super sphæra, geodætica in sensu stricto super Terra (geoide).

A. NATUCCI.

DE CONSERVATIONE DE CALORE SOLARE

Es ultra noto quæstione de conservatione de calore solare.

Homo jam reperi que sole radia ad nos, in singulo minuta, circiter tres caloria pro centimetro quadrato, quapropter Terra accipe in ipso tempore ab sole circiter 3.850.500.000.000.000.000 caloria.

« Sed isto numero, dic Porro, quamquam enorme, repræsentata parte ultra parvo de calore que sole emitte in idem tempore, æquale ad area que occupa disco ultra parvo de Terra, in relatione ad toto superficie de sphæra heliocentrico. Si nos sume, cum C. William Siemens, que alio stellas errante accipe in idem tempore quantitate de calore decuplo quam terra, nos

non es longe ab vero si affirma que calore capto ab stellas errante es vix 1/22.000.000 de toto radiatione de sole ».

Nunc, quum valido rationes tracto ab historia de fauna et flora terrestre fac ad nos admitte que calore solare, saltem pro longissimo tempore pro que unitate de mensura es mille sæculo, es, quantum ad experientia, constante, jam ori quæstione ab que habe origine toto isto calore et quomodo pote mane constante. Doctos admitte que causa es inclinatione de materia de Sole ad se contrahe aut decompositione de suo atomos aut alio.

Mane tamen grave inconsequentia: in que loco i toto isto calore? ut illo se perde? Tanto plus que alio stellas (alio soles) amitte pariter calore. Sed cur stellas que tege quasi toto cælo solare non redde ad Sole ad minimo magno parte de calore emisso? et si radiatione de stellas ad nostro Sole es tam minimo, non pote eveni que pariter minimo es radiatione de Sole ad alio stellas, et que ipso radiatione es diverso in diverso partes æqualiter et congruenter cum differentia de calore inter Sole et corpores que es circum illo? Et calore primo de Terra, pro es perditio in infinito spatio, non pote es facto alio in formatione et conjunctione de elementos chemico, et in formatione de natura vivente et animale?

Perugia, R. Lyceo scientifico.

GIUSEPPE ROLLA.

FEDERATIONE INTENATIONALE

DE ASSOCIATIONES PROFESSIONALE DE AUCTORES

Primo congressu internationale de Associationes professionale de Auctores eveni in Paris, in dies 28-30 majo 1931, et ad illo participa sequente regiones: Anglia, Argentina, Austria, Belgio, Bulgaria, Cecoslovakia, Finlandia, Francia, Germania, Græcia, Helvetia, Hollandia, Hungaria, Ireland, Italia, Japonia, Mexico, Norvegia, Polonia, Portugal, Romania, Suedia.

Congressu, que se occupa de quæstiones de jures de auctore pro cinema et radiodiffusione, delibera fundatione de Fœderatione internationale de Associationes professionale de Auctores, cum isto scopos:

1. Tutela, in dominio internationale, de proprietate litterario in generale et de interesses morale et materiale de scriptores de omne regione;
2. Creatione, inter Associationes nationale, de ligamines internationale et incremento de omnes medio apto ad facilitã ad singulo Associa-

tione tutela in regiones extraneo de interessibus de suo membris; exactione de suo jure; controllo de translationes et publicatione in quacumque forma de operibus de illis;

3. Elaboratione, conservatione et publicatione de omnibus documentis statistico, aut aliis, apto ad adjuvandum actionem de tutela professionalis;

4. Studio et actione de propaganda pro unificatione de differenti legibus que regulant proprietatem litterariam;

5. Extensione et incremento de arbitratu, in dominio internationale, ut facilius compositione pacifico de litibus contra extraneos, et pro Associationibus et pro suis membris;

6. Omne initiativa pro auge dignitatis et officio sociale de professionibus litterariis.

Organos de Fœderatione es uno Officio permanente cum sede in Paris, uno Comitatu executivo, uno Congressu annuale. Es electo præsidente D. G. Rageot (Francia). (Ex *Informations Sociales*).

LIBROS ET OPUSCULOS

Prof. G. ZIBORDI: *Le prime difficoltà del latino*. Note, consigli ed esempi. Vol. mm. 115 × 170, de pag. 104. Società An. Editrice Dante Alighieri di Albrighi, Segati et C., Milano - 1931 - L. 4.

Longo experientia doce Auctorem que difficultates plus grave et frequente — pro puero italiano — in primo studio de latino, non veni ex latino, ut homo pote crede, sed ex italiano ipso, per causa et de deficiente preparatione de alumnos que accede ad scholas medio et de insidiis que lingua italiano tendit ad qui initia studio de latino. Errores in que alumnos de primo classes incide es semper idem errores; es in parvo numero, sed tenace, insistente, sæpe incorrigibile. Et isto parvo libro — que Auctore præpara non in substitutione de grammatica, sed pro auxilio — pone in evidentia tale errores, tale difficultates, ut converge super illos attentione et reflexione de puero, que, cum vide vero origine de errores, essentia et causa de difficultates, per medio de observationes, exemplos et exercitios proposito, apprehende ad evita ipsos.

Libro auxiliare, ergo, que pote, sine dubio, coadjuva docente in suo grave opera, et facilius labore de alumno; multo utile ad alumno ipso, etiam pro consiliis que Auctore dat super modo de stude Latino, de examina difficultates ut supera illos, de consulta dictionario.

P. THOUAR: *Racconti* — scelti e annotati da F. MAFFI — Vol. mm. 130 × 195, de pag. 413. A. Barion, Editore, Sesto San Giovanni - Milano, 1931 — Lire 4.

Libro contine 23 ex meliore narrationes de illo eccellente educatore et scriptore que es P. Thouar. Nos laude editore et compilatore pro optimo idea de re-imprimere, pro pueris de hodie, isto electo narrationes.

SPECIMINE DE VERSIONES POETICO

ex Lingua Italiano

MANE IN ALPE

*Die ex oriente palpita,
Primo radios descendit
Suave ad frange se
In negricante fagos;*

*Exulta super flumine
Et ride de unda ad murmure,
Ut oculos de virgine
Que ad novo amor responde;*

*In monte flue, et isto
De un risu exsulta, tardo,
Ut, ad joco de pueros,
Vultu de homine antiquo;*

*Jam es fulgore, et se
Per valle in flore expande,
Ut juvenile spe
Super aperto vita.*

*Un velo de caligine,
Que argenteo splende in sole,
Fluctua ab plano rorido
Et se aduna et sede.*

*Colles emerge florido,
Domas et plantas, contra,
Inter velo albicante
Sicut somnios transluce.*

*Ex fumigante cùlmines,
Inter jocos de luce,
Alto, in quérulo cópulas,
Amor columbas duce.*

*Terso alas reflecte
Isto splendore limpido.
Fulgores vibra et irides,
Cælo subride amore.*

(EX GIOSUE CARDUCCI)

TEXTRICE

*Te quære ad me qui intexe
tela de fato tuo;
es tuo manus ipso,
que laborando assiduo,
super antiquo trama
adjunge filo ad filo,
sine quïete unquam.*

*Et te adhuc ignora
que dolores de heri
es illo filis nigro
que te somniando intexe
in hora jam de pérfido
illusione, quando
Maia, cum dulce cantu,
in grato errore inducè?*

*O, non auscultas voces
que ex deserto veni!
Solum ad corde tuo
sci præbe aures: loque*

*illo, pro qui auscultas
cum hùmile fervore.
Loque corde de corde,
quando ánima remane
in perfecto silentio.*

*Et - te - labora, et tace,
ad præpara velámine
puro, cum manus puro,
velámine que cras
te éxplica ut ala
in gloriã de sole.
Aura leve de mare
fac ut illo i náviga
ad vere pulcro litore
que ignora tempestate.*

*Sed longe es hora illo:
ora, te, et labora
interim; apud te,
plure alio operarias
de tela ordi stámines
que evolve in témpore,
et textura se cómplica
de arabescos, picturas,
de colores et auros,
de fusco máculas...
Labora, te, sereno,
pinge, cum acu, albo
stellas, usque ad quando
somno i veni ad claude
lasso pupillas tuo.*

(BRUNA, ex *Gnosi*, Torino, n. 6, Nov.-Dec. 1928).

N. M.

voca contactu de extremitates de filo cum lamina de parvo pila electrico, subito acu magnetico devia ab suo positione de quiete; inde novo positione es inclinatus in relatione ad directione de filo.

Acu devia in opposito sensu si vos fac inversione de contactu electrico de extremitates de filo cum parvo pila.

Isto simplice apparatu, vocato *galvanometro*, es apto, cum usu de currente electrico, ad provoca deviatione de acu magnetico; inde indica ad vos existentia de currente electrico in filo de cupro agglomerato.

Quasi omne instrumento de mensuratione electrico — voltmetro, amperometro, wattometro — habe basi super isto simplice phænomeno.

Transitu de currente electrico in uno circumvolutione de filo de cupro insulato, provoca in spatio proximo ad circumvolutione *campo* ubi eveni omni phænomeno inductivo de electromagnetismo; isto es vocato *campo magnetico*.

Nostro galvanometro manifesta existentia de currente electrico, et etiam, ut jam vide, directione de currente electrico in conductore. In experimento nos examina que cum inversione de contactu electrico de parvo pila, acu calamitato muta directione de deviatione, in relatione ad circumvolutione de filo de cupro.

Si nos fac experimento cum plure pila, nos revela que ad majore numero de pilas, corresponde majore deviatione de acu. Isto phænomeno monstra ad nos ut nostro apparatu servi etiam ad signalatione de *intensitate* de *currente*, aut, *majore vi electro-motore* de currente in relatione ad systema de unione de pilas.

(Ex *Parole della Edison ai suoi Utenti*, Milano).

(1) *Cotonio*, L. moderno, ex Arabo *qutun*, H. *algodón*, A. *cotton*, F. *coton*, I. *cotone*; lanugine ex arbore, que in botanica es dicto *gossypio*.

(2) I. P. *bussola*; F. *boussole*, *compas*; A. *compas*; T. *Kompass*.

FACETIAS

— Mundo es pleno de fraudatores. Heri negociante de pane da ad me moneta de 5 franco falso.

— Vos, monstra ad me illo moneta.

— Non pote, me jam transfer illo ad negociante de carne.

Directore de Instituto et suo thesaurario-fœmina.

Cur thesaurario-fœmina nunquam fuge cum capsas?

Nam es plus opportuno fuge com directore.

Domina. — Anna, me es afflicto nam vos da fine ad servitio in domo meo; sine dubio vos meliora conditione.

Anna. — Non, me conjunge me in matrimonio.

Functionario de Politia. — Me non vide super capite de vos ullo contusione ob ictus de patella.

Accusatore. — Ah domino functionario! Vos invertit iudicio si vos examina patella.

— Me offer isto monile de gemmas ad meo uxore pro suo onomastico.

— Es splendido! Sed cum probabilitate uxore de vos, praefer automobile.

— Es vero! Sed FIAT non construe automobile falso.

Dramaturgo cum perturbatione. — Me infelice! Meo infante de 2 anno lacera in modo completo exemplare pro Vos de meo novo comœdia.

Directore cum tranquillitate. — Isto infantes de novo generatione es praecece in modo mirabile.

Ebrietate de Antonio.

Marco. — Amico, es possibile cognosce si uno es ebrius?

Antonio. — Sine dubio. Vos vide illo 2 homine que deambula? Si me es ebrius, vide 4 homine.

Marco. — Sed solum uno homine deambula.

Definitione de « otio ».

Si attributo ad paupere es *inertia*.

Si attributo ad divite es *elegante methodo de vive*.

Appare et non es.

Uxore. — Te appare multo fatigato.

Marito (functionario). — Sine dubio; Directore de officio obliga nos de labora per 4; per fortuna nos es in 8.

Remuneratione de generositate.

In uno spectaculo pro beneficentia.

Gratioso dominicella de comitatu que organiza festo, fac gyro in amplo aula cum sumptuoso plato pro collige oblatione; omne persona offer moneta de argento aut charta-moneta.

Domicella observa cum gratia ad multo divite et multo avaro Domina X que depone minusculo moneta de cupro:

— Excusa, domina, me interroga Directore si es possibile retrocede ad vos portione de oblatione.

Sacrificio pro beneficentia.

In initio de aurora, uno dominicella exi ab amplo aula ubi eveni sumptuoso festo choreographico pro beneficentia. Uno mendico ad dominicella que ascende in automobile, postula eleemosyna.

— Vos es insatiabile! — responde dominicella — me toto nocte fac saltatione pro vos et socios de vos.

In circo equestre.

Directore de Circo. — Dominos! Isto elephante es in modo absoluto mansueto et educato. Etiam infante, sine periculo, pote offer ad illo moneta da 2 aut de 5 franco; illo cum proboscide prehende cum gratia moneta, et sine fuge, ad imitatione de plure functionario de banca, in modo fidele depone moneta in isto capsula. Dominos! Fac vos experimento.

Polycarpo cum audacia procede et offer super manu distenso, moneta de 5 franco. Elephante eleva moneta cum proboscide et transfer illo in capsula.

Applausus et gratulationes.

— Nunc, observa Polycarpo, me desidera vide operatione inverso, id es, elephante debe extrahe meo moneta ab capsula et offer moneta ad me.

Directore de Circo. — Ad me displice, sed non es possibile, nam usque ad tempore praesente, nos non indica isto joco ad elephante.

Habile promissore.

Domino. — Es veritate! Me promitte ad vos augmento de stipendio, sed sub conditione de non suffer nullo molestia ab vos.

Functionario. — Unquam me procura molestia ad vos!

Domino. — In isto idem momento, dum vos sollicita augmento de stipendio.

Inter latrones.

— Isto es momento opportuno pro defrauda turista in climatico sedes.

— Vos es in errore. Es plus opportuno attende mense de octobree; et in illo tempore defrauda dominos de hotel.

Logica infantile.

Matre convoca pro prandio parvo filia Julia que se recrea cum terra.

Julia curre. Matre dic:

— Te habe audacia de participa ad prandio cum isto manus?

Julia: — Me non posside alio manus.

Confidentia.

— Meo uxore es multo oeconomo. Cum suo vestimento ex moda, praeparata fascia pro collo ad me.

— Et meo uxore! Cum uno fascia pro collo ab me dimisso exeque habitu pro se.

G. C.

EX DIFFERENTE FONTE.

Illo (in theatro): « An vos vol forsam depone pileo? Me solve fl. 3 pro meo loco et me desidera vide aliquid ».

Illa: « Et ego me solve fl. 30 pro isto pileo et desidera, isto fi viso ».

Differentia.

« Appare te habe bono memoria, quia te habe omne isto re in tuo mente ».

« Ita es, me oblivia numquam post, quod me tene uno vice in meo capite ».

« Itane, et quomodo tandem re se habe de isto floreno 25, quem me da in mutuo ad te aliquando? »

« O, istud es nullo modo idem, me tene istos in meo bursa ».

Auto-suggestione.

« Nunc me desidera sci... » domicella Loquace incipe, quando intra in taberna de lanio.

« Quid es? » isto roga.

« Quid es? » domicella esclama furioso. « Vide ce re, que me tene in manu! » et illa monstra uno particula de gummi elastico. « Me trahe ce re ex farcimine hodie mane ».

Post isto explicatione, lanio, placido et nullo modo stupefacto, dice: « Sic, domicella. Nos vive nunc in tempore, in que equos fi submoto ab automobiles ».

Ultimo ordine.

Patre habe ducto suo filiolo Guilielmo cum se ad templo, ubi praedicator habet locuto.

In reditu patre desidera sci, an Guilielmo habe disce aliquid, et roga illo:

— Nunc, qui es, que olim occide Goliath?

— Me nesci — parvo Guilielmo dice — nam me sede in extremo ordine et pote vide nihil.

Novo.

Uno actrice, que fac peregrinatione, non solve libente pecunia pro suo cane, per omni vice illa vehe in trahino. Fac confice parvo corbe cum spiraculos necessario in eo. Jam primo vice, quando illa transi, cum suo onere exiguo, controllo ad statione, homo roga, quid illa habe in corbula.

— Pileos — actrice responde et ascende, cum facie innocente, pavimento ante statione.

Sed antequam illa habe processo decade de metros, illo officiale, que debe inspicere tesseras, ride, ore distorto, et revoca illa, dum indica uno fine de cauda, que volita in triumphante modo ex uno spiraculo, et dice:

— Pro isto singulo pileo cum isto pluma vos debe sume tessera, domina!

Cupiditate de cognosce.

— An ullo inter vos vol adhuc sci aliquid ab me? — inspectore de schola interroga.

Uno ex scholares porrigit suo manu.

— Quid te vol sci, puello?

— Quanto hora vestro trahino abi — puero risponde.

Duo homine mendace.

Milite veni apud suo superiore et pete permissione de vade ad domo. Debe adjuva suo uxore ad terge et purga in tempore verno.

— Me invito recusa aliquid ad te, capite — superiore dice, — sed me recipe nunc ipso epistula de tuo uxore, que scribe, tuo auxilio prodes nihil ad illa in purgatione de domo, et pre-ca, me non da permissione ad te.

Milite saluta et vade. Ad ostio consiste, converte se et dice:

— Es duo homine in isto regimento, que non observa diligente modo veritate. Ego, me es uno de illos. Me non habe uxore.

Femina que lege lente.

Uno homine inspicere cum interesse uno nigro, que sede scribe, quod illo fac ultra lente.

— Quare te fac istud tam lente? — homine interroga.

— Vos vide — nigro explica, — ce es epistula ad meo uxore, et illa non pote lege nimio veloce modo.

Tale personas existe.

— An tuo marito exerce item gymnastica in tempore matutino?

— O isto! Gymnastica non opus es ad illo. Omne mane perrepta toto cubiculo, etiam sub lectos, quando quære suo bottone de collare.

Parvo practico.

Puero: « Me preca vos da ad me potionem, quem vos habe præparato pro meo matre ».

Medicamentario: « Hic es, sed, puello, te habe floreno 0,1 nimis pauco. Curre cito in domo et reveni cum isto ».

Puero: « An vos sci quid pote fac, domino medicamentario, bibe quanto ad fl. 0,1 ex ampulla, tunc me habe pecunia satis ».

Experientia doce.

Puella rustico habe accepto officio in magno hospitio. Die, in que intra in famulatu, conversatione sequente eveni inter ancilla et domina.

Hospita: « Et te opina, te pote ministra bene dominos, que es hic? »

Puella: « O certe, domina; apud nos me item debe nutri porcos semper.

Lingua et miraculo naturale.

Turista: « An nos appropinqua nunc cataractas? »

Duce de via: « Sic, domino ».

« Ergo nos accede vere ad famoso cataracta de Niagara? »

« Sic, domino. Quando damas vol intermitte loque per brevi tempore, vos pote audi tumulto ».

Suo modo de loque.

Automobilista (ad alumno de lanio, quem habe proculcato):

— An te habe læso aliquid?

Alumno de lanio:

— Me nesci adhuc, hic es meo jecore et meo aures, sed ubi meo renes es?

Desiderato nimis multo.

In tempore de antiquo bacillos-phosporico (*), parvo puero eme apud tabernario de vico uno pyxide de bacillos. Paulo post reveni cum pyxide, dicente:

— Matre dice, ce bacillos non vol concipe igne.

— Non concipe igne, non arde? — tabernario esclama irritato. — Vide modo! — Et illo frica uno ad suo braca.

Puero reporta bacillos cum se, sed reveni de novo.

— Matre non vol habe eos — dice ad tabernario. — Illa dice, non habe tempore de veni, ut frica eos identidem ad tuo braca.

= Ho. lucifers, A. phosphorical matches, F. allumettes phosphoriques.

Oud-Gastel (Hollandia).

F. C. VAN AKEN

REVISTA DE REVISTAS HUNGARICO

Redactore *Dénes Szilágyi*, Damjanich u. 28 a.

Budapest VII

A Földgömb (*Globo*). Organo mensile popolare de Societate Hungarico de Geographia. Red. Dr. R. Milleker 1931, anno II, nr. 7.

Dr. A. Kéz: *Expeditione de Andrée*. Svedo Andrée es primo aeronauta ad regione artico (1897). Illo non fi fortunato, dispare, et mundo non audi ullo re de illo, usque 1930; quando parvo nave Bratvaag reperi cadavere de Andrée et de suo duo companione, cum valoroso diariò de illos. -- O. Bényon: *Insula Walpole*. Inhabitantes autochtono de Detroit, que hodie es quarto urbe de Unito Status, fi expulso per immigrantes blanco. Illos inveni refugio in insula Walpole, in fluvio St. Clair, que es declarato, in 1830, reservatione de « indianos » (americanos). Numero de habitantes, hodie, es circa mille. Omnes recipe duo dollar per anno ab gubernamento de Canada. Adversus isto facto, cultura et forma de vita originale de Americanos es suppresso, cum omne specie de pressionis morale, per se-dicente representantes de civilizatione, per missionarios. Omne americano jam es baptizato, et appare ad spectatore superficiale, quod suo cultu originale es jam mortuo. Sed in realitate, vi de isto es majore quam tendentias de christianizatione in superficie: existe unione occulto Midewiwin, cum immenso influentia et auctoritate. Tamen, es probabile quod etiam isto ultimo tractu de originale americanismo debe peri post breve. — Gy. Halász: *Vita et morte de Shackleton*. — Dr. A. Kéz: *Problemas de indigenos in Unione Sudafricano*. In illo parte de Africa, ubi, in generale, es supposito progressu maximo de labore colonizatorio, regna, in res sociale, statu maximo terribile et triste. Summo scopo de politica gubernamentale es de supprime populatione « colorato », de jace id ante explicitatione illimitato de capitalista « blanco ». Sed hodie indigenos colorato non es jam sine ullo arma: civilizatione penetra inter illos, et rapidissimo incremento de populatione suo redde proximo lucta inter blancos et coloratos. — Photographias. Revistas.

Külügyi Szemle. (*Revista de Res Extraneo*). Periodico trimestrale pro politica extraneo, jure internationale, et œconomia mundano. Red. Gy. Drucher. 1931, anno VIII, nr. 3.

G. Gratz: *Projectu de unione teloniaro austriaco-germanico*. Auctore defende projecto, interim jam condemnato ante tribunale internationale in Den Haag, de puncto de vista iudicario. — K. Sakarow; *Panslavismo*

sicut periculo de pace europæo. Idea de panslavismo, contradictorio in se et absurdo, fi dominante sub influentia de duo factore: elongatione de Germania ab politica de Bismarck et tendentia de politica in Francia, que voltrahe lucro ex abisso inter Russia et Germania, respective Austria. Panslavismo es uno ex principale causas de magno bello europæo. Quamquam Russia hodierno habe nullo commune cum panslavismo, isto tamen es vivente periculo pro pace. Et, secundum S., ex generale tzaristico, es debito de omnes cooperatione ad renascimento de uno Russia, que es satis forte pro quere solum duo via in suo politica: uno versus Asia et altero versus Europa Centrale. Futuro debe es dominato per motto: Russia, ad russos. — D. Kiss: *Dumping russo*. Es evidente, quod in commercio extraneo de russos tracta-se de « dumping »: merces offerro ab Soviets non habe origine in abundantia interno; et pretio postulato es minus de proprio expensos. Tamen, dumping russo non es isolato, nam simile es actuato non raro in commercio internationale; nec quantitates exportato, nec pretios basso de merces pote fi periculo reale pro mundo capitalistico. Periculoso es solum in incontrollabile, subito, impræviso venditiones de (momentaneo) relativo significante quantitates super uno aut altero mercato. Propter isto, relationes inter Status capitalistico et Soviets debe es regulato et organizato super firmo basi. — E. Barabás. « *Lex Apponyi* » (1907. art. XXVII), *Societate de Nationes et minoritate hungarico in Romania*. Consilio pro Minoritates de S. d. N. debe admitte, quod leges actuale super instructione de minoritates in Romania, es contra jure, tamen consenti cum illos, nam suppose, quod isto leges es, etiam in suo forma actuale, progressu contra legislatione minoritario de hungaros (Lex Apponyi, 1907). B. demonstra quod tale enuntiationes es basato super calumnias: lege, dicto « de Apponyi », vale etiam ante tribunale extremo severo de jure de populos, tam in suo spiritu et textu, quam in reale applicatione et usu suo. Isto lege linque autonomia totale ad scholas minoritario (in Transsylvania, nunc romaniano, germanicos et romanos), postula solum instructione obligatorio de lingua Hungarico, et fixa pro isto, in media, 2 hora 10 minuta per septimana. Scholas romano, que non pote existe sine subventiones de Statu hungarico, debe submitte pro revisione ad Ministerio de instructione in Budapest libros de disciplinas sequente: historia et geographia de Hungaria, constitutione de Statu, et arithmetica. Tamen, etiam isto disciplinas debe es (secundum decreto de ecclesia græco-orientale romano de Hungaria) instructo in lingua romano. Tale es lege, que es condemnato nunc, et prætextu morale pro legislatione contrario ad jure de homine. Basi de condemnatione es textus falsificato de lege, citato in modo erroneo ex fonte romano ipso. B. demonstra isto in modo exacto per citationes in linguas originale.

Literatura. — Comunicatore de vita spirituale. Mensuale. Dr. G. Supka. 1931, anno VI, nr. 4-5.

O. Demeter: *Sir Oswald Moslei et aristocratia anglo*. — Dr. O. B.: « *Le trahison des clercs* » hispanico. « Tradimento de scriptores » es titulo

de libro multo noto per Julien Benda, in que illo denomina *perfidia contra arte* illo facto, quod litteratos occupa-se cum politica quotidiano. Isto motto fi, in traductione prægante, valde popolare inter intellectuales de Hungaria, ubi politizatione de litteratura fi, in tempore post magno bello europeo, quasi intolerabile. Auctore nunc describe simile « tradimento » in Hispania, ubi repræsentes plus eccellente de litteratura es ductores de revolutione civile. Et hodie appare facto grotesco, quod legatos et alto functionarios de juvene republica es, non diplomatos, sed litteratos et poetas. — M. R o n a y: *Freudismo in litteratura*. Interview cum psychoanalytico Ferenczi, cum poeta Kosztolányi, et cum ethnographo Róheim, qui ante brevi reveni de magno expeditione ex Australia. Conclusiones es, quod hodie psychoanalysis non pote existe sine studios de objectos litterario, et litteratura non sine utilizatione de « microscopio » psychoanalytico pro anima. — Bibliographias et Revistas valde divite.

Magyar Iparművészet. (Arte Applicato Hungarico).

— Organo mensuale de Hungarico Societate de Arte Applicato. Red. F. S z a b l y a-F r i s c h a u f. 1931, anno XXXIV, n. 5-6.

Dr. Z. S z i l á d y: *Tapetes székely et bulgarico*. Inter materia museale de tapetas, appare, quod exemplares de origine bulgarico es affine, nec ad illos slavo, nec ad romanianos, nec ad turcos, sed ad tapetes de székely-s (gente hungarico in Transsylvania). — G. y. H à y: *Futuro de instructione de arte applicato*. (Vide ante, pag. 230-231).

Mayar Orvos (Medico Hungarico). — Revista biseptimana de scientia, societate, et oeconomia medicale. Red. Dr. S. F o r b á t h. 1931, anno XII, nr. 14-15-16-17-18.

Dr. E. K e e s e r et Dr. H. A. O l k e r s: *Biologico experimentos detoxicatorio et suo significatione in therapia*. Post Ehrlich, qui succede de crea Salvarsan super basi de considerationes theoretico de connexu de constitutione chemico cum effectu pharmacologico, multos spera de pote inveni medicamentos valoroso per simile considerationes. Hodie, in facto, existe aliquo remedio, per auxilio de quales es possibile de occide, in organismo vivente ipso, causatores de morbo. Tale remedio specifico es p. ex. chinino apud malaria, arsenico et bismutho apud syphili, etc. Sed nos cognosce solum pauco tale. Propter isto, pharmacologia et toxicologia aspira ad cognosce in modo minutioso processus defensivo de organismo ipso contra impenetrante venenos, ut pote, post, adjuva tale processu etiam in modo artificiale - semper secundum antiquo motto: natura sana, medico cura. — Dr. O. P o g à n y: *Statu hodierno de questione de otosclerosi*. P. Propone extenso investigatione apud personas *dum pubertate*, quales habe cognatos otosclerotico. Solum tale methodo pote redde perspicuo problema de isto morbo, nam es jam constatato, quod es in connexu cum disturbato functione de glandulas sexuales; sed, justo, processus pathologico es jam

finito, quando diagnosi de otosclerosi es facto, de altero latere, otosclerosi es sine dubio hereditario. — Dr. W. K n o l l: *Labore de sport-medico*. Medico de sport habe plure debito. Ante omne debe controlla exercitatione, nam ita es possibile de conserva sanitate de sportatore, et etiam meliora resultatatus suo. In generale, medico sportivo debe es medico de universale eruditione, et cognitore exquisito de res in sport. — Dr. M. P e t r i: *Vulneres in anima de Endre Ady*. Ady es plus noto poeta de « juvene Hungaria » de 1900, symbolista, ductore de litteratos circa periodico Nyugat (« Occidente »), que es quasi obstetrice de moderno lira et belletristica hungarico (non ad confunde cum Nyugat hodierno, ruina senile de illo altero). Illo mori, ipso juvene, dum revolutione 1919. Es objecto de numeroso discussione, si causa de suo morte es luete, aut suo alcoholismo, aut alio. Et es affirmato, in circulos reactionario, tractus de syphili et alcohol etiam in poemata de Ady. P., qui bene cognosce poeta, nam es olim instructore de illo, puta, quod non suo structura psychico es consequentia de morbos, sed, in contrario, vulneres in anima suo causa tabescentia de corpore. Isto vulneres consta in falso interpretationes, malevolentia, offensas injusto, et quod illo es non comprehenso et non agnito quando es juvene, quando psyche es maximo avido de laude. — Dr. S. F r i t z: *Novo methodos therapeutico in praxi de medico de infantes*. — St. Z w e i g: *Therapia de psyche*. Introductione de libro, multo noto in Germania, « Die Heilung durch den Geist » (Sanatione per spiritu). — Dr. P. B ü c h l e r: *Constitutione, psychosi, et causa de morte*. Apud psychosis endogeneo, i. e. fundato per constitutione, tempore de vita es multo minore quam apud normales. In generale, vitalitate et resistentia biologico es diminuto. Altero characteristico es, quod psychotico, si subi infectione, non pote defende-se in modo sufficiente.

Mult és Jövő. (Præterito et Futuro). Periodico mensuale judaico, de arte, societate et critica. Red. Dr. J. P a t a i. 1931, anno XXI, nr. 7-8-9.

J. P a t a i: *Decadentia de judæos de Pest*. Aliquo dato non sine interesse: in anno 1912 nasce in Budapest 3897, dum mori 2637, inter judæos; in anno 1930, nasce 1893, dum mori 2866. (In idem tempore, apud non-judæos, nasce de 973 plus quam mori). In anno 1925, 21,6% de populatione de Budapest es judaico). Simile minus es ad constata jam de-post plure anno. Causa de tale decadentia es: pessimo conditiones oeconomico, sociale et hygienico pro judæos. Tendentia retrogrado es visibile etiam concernente vita religioso. 30 % de novo-nascentes non es facto immatriculato apud Comune Judæo Budapestense; circa 30% de matrimonios eveni solum civile; in anno 1930, 392 judæo fi renegato; solum 10% de judæos vive secundum præscriptiones rituale; etc. — A. K i s s: *Crepusculo de rabbinatu*. K. rabbino superiore de Buda prædic ex actuale symptomas totale decadentia de auctoritate rabbinico in Hungaria.

Munka. (Labore). — Communicationes socialista de societate et de arte. Red. L. K a s s à k. 1931, anno III, nr. 18.

A. M a u r ü b e r: *Debitos futuro de socialdemocratia.* Tracta de novo opiniones de Otto Bauer (uno ductore de II. internationale), qui, in ultimo tempore, affirma, quod «projecto quinquennale» de Soviets usque 1931 habe successu, et, probabile, etiam in futuro vol succedere. Coram tale opinione, appare novo debitos de socialdemocratas: omne operario debe adjuva Unione de Soviets. Isto non significa, quod etiam partito communista extra Russia debe es adjuto per II. internationale, tamen considerationes tactico non pote altera necessitate factico: de affirma experimento socialista initiato in Russia. — J. N à d a s s: *Tendentia culturale de projecto quinquennale.* Secundum Lenin, post revolutione œconomico es necesse pro realizatione integrale de socialismo: revolutione culturale. Ante isto, sufficiente basi materiale debe existe. N. monstra, quomodo projecto quinquennale vol realiza, et, in parte, jam realiza et tale basi materiale, et, in mensura gigantesco, revolutione culturale. Numeroso contributione ad characteristicam de tempore.

Revue de Hongrie. — Consecrato ad quæstiones politico et œconomico de Europa Danubiano. Mensuale. Red. G. de H u s z à r. 1931, anno XXIV, nr. 7-8; nr. 9.

A. F i e d l e r: *Idea fundamentale de Regno Hungarico.* Primo rege de Hungaria, Stephano, succede in recipe uno corona ab papa (1001). Isto eventu es valde importante, nam funda independentiam materiale de juvene regno, essente submisso ita solum sub potentia religioso de Ecclesia, sed non sub Imperio Orientale Byzantino, nec sub Sancto Imperio Romano germanico. Corona post fi sepulto cum morte de rege. Sed ad occasione de canonizatione de Stephano reliquias fi exhumato, et etiam corona fi reperto, que post es honorato sicut sancto, nam orna capite de sancto fundatore de regno. Post isto, idem corona es uso in coronatione de reges de Hungaria. Sed, graduale, coronatione ipso perde suo characterem originale religioso, et fi uno actu juridico, parallelo ad evolutionem constitutionalem, que postula, quod rege novo-coronato jura de respecta constitutione de Statu, jures, decretos, privilegia et libertatem de natione. Cum isto, evolve-se etiam mysterio de Sancto Corona, considerato sicut personificationem de Statu ipso. Stephano es adhuc principe absoluto, unico proprietario de potentia. Sed jam in documento de XII sæculo nos lege super: luctas factus in interesse de Corona; honore de Corona et de regno; submissione sub Corona; infidelitate contra Corona; bellos in onore de Corona et pro defensione de patria. Per Bulla Aurea de Andrea II, (1222), natione libero es victoriosus definitivo super idea de absolutismo. Potentia supremo non es plus incarnato in persona de rege, sed es identificato cum Corona. Nullo auctoritate regale sine præcedente coronatione! (In historia Hungarico, non es raro, rapatione de Corona, pro impedi, ut fi rege ullo præcedente; nam sine sancto Corona, non existe rege). Rege es solum «caput sacræ regni Coro-

næ»; nobiles et urbes libero es «membra sacræ regni Coronæ»; et alto functionarios es «dignitates sacræ regni Coronæ». Rege et nobiles reunio (i. e. conventu nationale) es «totum corpus sacræ regni Coronæ». Corona es origine de omni potentia, fonte de omni possessione et jure. Et isto non es theoria elaborato per ullo subtile scholasta, sed conceptione, que cresce in modo organico in conscientia de populo. In sæculo XV, idea de potentia mysterioso de Corona penetra jam in toto vita publico. Es evidente, quod ita, nam rege es investito de jures de imperio solum in virtute de coronatione, vita de Statu non pote tolera ullo interruptione de continuitate. Ita palatino (primo dignitario de aula regale et representante de rege, electo per conventu de nobiles et responsabile ad isto conventu) fi, in modo automatico, gubernatore, supero administratorè de jures de Sancto Corona, quando rege legitimo, propter non importa quale causa, non pote occupa throno, aut si rege non pote fi electo. Isto principio es observatum dum plure sæculo. Quando in 1848 parlamentarismo substitue antiquo constitutione aristocratico, theoria de Sancto Corona tamen mane in vigore, sed, per consideratione, quod responsabilitate ministeriale non es conciliabile cum institutione de palatino, representante de Corona, es resolutio de linque functiones de palatino vacante. Post catastrophe (1918) es ergo interrupto continuitate de vita constitutionale. Tamen instinctu de natione redi ad antiquo constitutione, et conventu nationale elige, in 1920, gubernatore et succede, ita, de intra de novo constitutionale vias. Ergo principio fundamentale millenario de constitutione remane intacto etiam hodie, gubernatore-regente, representante de rege, exerce suo alto functione in nomine de sancto Corona, domino immortalis de natione Hungarico. — L. B a u m g a r t e n: *Vires de Statu et aristocratas franco in Transsylvania in initio de sæculo XIX.* (Auguste comite de Lagarde; maréchal de Marmont, duce de Ragusa; barone d'Haussez). — A. E b r a y: *Victor Margueritte et pace.* Referatu de duo ultimo libro de pacifista romancier franco: «Patria Humano» et «Non!». Margueritte analyza et critica, cum mirabile vigore et exactitudine, injusto et terribile tractatus de pace de Paris, victima maximo de quales fi Hungaria. — S. S z e m e r e: *Philosophia de comico.* Analysi psychologizante. Revistas.

Természettudományi Közlöni. (*Revista de Scientias de Natura*). — Organo biseptimanale de R. Societate de Scientias de Natura. 1931, anno LXIII, n. 13-14; nr. 15-16; nr. 17-18.

E. C s à s z à r: *Applicationes technico de Röntgen-radiatione.* Conspetu encyclopædico. — M. F ö l d v à r y: *Reservatione de natura in Rigòc.* Sicut reservatione existe nunc solum in phantasia de auctore: mirabile regione proximo ad monte Mecsek, in ripa lævulo de Drava. Tamen illo puta, quod ipso in conditiones œconomico, miserabile hodie, es possibile de funda hic primo «parco nationale» hungarico. Secundum descriptione et photographias, tractu circa Rigòc, vero, merita de es reservato pro suo flora

quasi unico, que habe characterē antiquo, et aliquo simile ad Heide de Lüneburg. Etiam pro ornithologo et entomologo pote habe valore isto parco imaginato, que, si non declarato reservatione, post pauco tempore perde toto suo characterē originale. Tamen, non es multo spe de pote salva id.
— Dr. A. Vendl: *Formatione de montes de Buda*. — Dr. I. Rybàr: *Vita et opere de Faraday*. Cum raro photographias contemporaneo.

EDUCAZIONE ALIMENTARE. — Domino P. Codeluppi, Directore de Revista « Educazione alimentare », edito in Correggio (Italia), mitte ad me plure numero de suo Revista.

Me age cordiale gratias.

Alimentatione es argumentō ultra internationale, nam commune ad omne populo ad omne persona, civile aut non civile, divite aut indigente, studioso aut ignorante... Contra, notione specifico relativo ad vario alimento es noto ad numero limitato de persona.

Revista « Educazione alimentare » es in suo articulos de multo interesse et es in modo facile et attrahente comprehensibile ad omne persona.

Cum auctorizatione de Domino Codeluppi me extrahe hodie et in futuro ab suo Revista, aliquo utile notione pro lectore de *Schola et Vita*.

Ad exemplo: « Omne morbo (nunc in isto, pluralitate de medicos es concorde) habe origine ab stomacho, ab perturbatione de digestionē que provoca influenza super omne parte et omne organo de corpore. Per isto indisputabile causa, morbos de numeroso patientes, constringe ad perfecto observantia de omne norma diæteticō; et morbo non evanesce si patiente non applica in modo vigoroso illo regulas ».

G. C.

Argumentatione.

— Tuo cane habe morso me!

— Istud non es vero!

— Demonstra id!

— Bene: primo, meo cane non habe dentes; secundo, non es crudele; tertio, morde in præterito nunquam ullo homine, et quarto, me non habe cane.

Parvo differentia.

Matre (ad filia prodigo):

— Tuo avia farci suo pecunia in veterē fasciolas laneo.

Filia:

— Et ego me pone meo in novo fasciolas ex serico. Differentia non es tam grande.

F. C. VAN AKEN.

ACADEMIA PRO INTERLINGUA

CAVORETTO · TORINO

Volapük — München 1887 — Paris 1887-1892 — Petersburg 1893-1898

New York 1898-1908 — Torino 1909 — *Interlingua*

Præsidente: G. PEANO, Prof. in Univ. de Torino. Cavoretto-Torino.

Thesaurario: Ing. G. CANESI, Via Costigliole, 1 bis, Torino 105.

LINGUA INTERNATIONALE IN II CONGRESSU DE LINGUISTAS

Labores de isto Congressu (Vide *Schola et Vita* pag. 125 et pag. 186) habe fine in die 29 agosto cum designatione de Roma ut sede de III Congressu.

Nunc me refer, ut delegato de ApI, super illo Congressu, quod pertine ad quæstione: « Quid puta vos de adoptione de uno lingua artificiale ut lingua auxiliare? ».

Relatore de isto thema, que habe loco in secundo Sessione plenario de 26 agosto, es celebre linguista prof. O. Jespersen de Universitate in Köbenhavn. Illo loque in lingua anglo et dice quod extensione de medios de communicatione inter populos et nationes differente redde problema de «intercomprehensione» linguistico sempre plus vitale et urgente. Linguistas non pote negligere et transcura quæstione de uno lingua auxiliare internationale. Elaboratione de isto lingua præsentat multiplicatas de problemas que pote interessa linguistas de professione. Solutione de isto problema pote causa novo luce super multos puncto de psychologia linguistico.

Prof. A Meillet (Paris), præsidente de Sessione suprascripto, redde gratias ad eminentem collegam Jespersen, et habe initio breve discussione supra responsos, publicato ab Comitatu, ut homine pote lege ad pag. 187-212 de nostro periodico.

W. E. Collinson (London), in anglo, plaude ad conclusiones theoricō de relatore Jespersen et explica activitate de IALA.

E. Darko de Universitate in Debreczen (Hungaria), in franco, sustine necessitate de solutione de importante problema interlinguistico pro bene de populos intercommunicante. Linguistas in genere adopta uno ex linguas vivente moderno ut anglo, franco, italo, teutico, sicut in præsentate Congressu, sed multitudine non comprehendit illos, ergo magno es necessitate de statuere uno lingua que servi ad omnes.

B. W. Speekman (Nymegen), in teutico, proponit *hispano* ut lingua auxiliare pro doctos qui intelligit, sed non amat scribere in *latino* de Peano.

O. Funke (Berne), in franco, propendit pro adoptione de uno lingua artificiale existente. Nunc se tractat de eligere.

R. Paget (London), in anglo, observat quod omne lingua moderno vivente est utile ad solutionem de problema proposito, sed necessitas communis et universalis concursus de gubernis qui debet se accordare pro statuere uno lingua determinato ut lingua internationale.

B. Migliorini (Roma), in franco, sustinet opportunitatem de favore diffusionem de Esperanto que habet abundante bibliographiam, ut resultat ex publicationibus variis in Bureau intern. de Genève.

Alio non potest loqui quia tempore de discussione supra II questione subsidiaria habet finem.

Præsidentem Meillet, in franco, recordat quod C. C. Uhlenbeck, P. Briquet et René de Saussure habet demonstratum quod scientia linguistica potest contribuere pro solutione de nostro problema practico. Et laudat activitatem de IALA que multo operatur pro bene de « scientia interlinguistica » ut declarat Jespersen.

Alio discussione supra technologia linguistica non permittit de reprehendendo discussiones de lingua auxiliare internationale, nuntiatis in programma pro die 29.

Nos gaude quod linguistas nunc considerant problema de lingua internationale, quale objectum de studio. Plures iudicant « horribile » omne forma proposito; sed questione est de facile intelligibilitate, non de gustu. Homines que cognoscunt solo suo lingua, iudicant « horribile » omne alia lingua, et omne consuetudinem contrarium ad suam, ut scribit etiam R. Descartes in *Discours sur la méthode*.

Inter publicationes, affines ad nostrum argumentum interlinguistico, que perveni ad Congressum, est notabile propositio de adopta alphabeto latino pro lingua de Japan.

GIUSEPPE PICCOLI.

PROPOSITIONE AD CONGRESSU DE LINGUISTAS

Est necesse organizari *duo concursus* pro dictionario de lingua auxiliare maximo intelligibile ad primo visu (ad apertura de libro).

I° Concursus (præliminare) debet attribui præmio ad *collectione de 2500-10000 vocabulo generale in lingua Franco*. Collectione præmiata debet esse impressa in 4 lingua: Franco, Teutico, Anglo, Italiano, pro II° Concursu (decisivo).

II Concursus attribui præmio ad isto dictionario *translato in lingua artificiale maximo intelligibile* (id est attribui præmio ad ipso lingua artificiale).

Resultatum reale est: progressu interlinguistico.

V. CHESHIIHIN.

DISTICHOS

Ad magno Idealista.

*Quando Interlingua tuo, amato et claro Magistro,
i habet in toto mundo pleno de flores via,*

*socios et discipulos i pone circum tuo capite
signo de gloria æterno: parvo de lauro ramo.*

*Pro triumpho oportet non solum sterile verbo,
sed opera commune, flamma de ideale.*

*Non somnio es in tuo corde de lucro, de bene præsentate;
sicut illo que crea, te spectat ad futuro.*

*Ut columba, ramo de pace, de viride olivo,
ubi antea es armis, te cum amore pone.*

*Sed ideale solum remane in vita, ideale
sine pecunia et opera que obstaculos vince.*

Cefalù (Sicilia)

F. ACNELLO DI RAMATA

PULCRITUDINE DE LINGUA AUXILIARE

Pulcritudine = Harmonia = Lege.

W. OSTWALD.

Usque ante non longo tempore homo es assueto de reprobata ad technica et ad suo creationes deficientia de pulcritudine, etiam non solo absentia, sed directe offensione et læsione de pulcritudine.

Ex isto tempore multo muta se, etiam isto iudicio æsthetico de damnatione, que magis et magis appare quale præiudicio.

Nam monstra se quod solo technica defectivo effice deforme, sed technica perfecto, sicut omne re perfecto, posside suo particulare valore de pulcritudine, et si illo in primo loco differ de adhuc assueto. Vos statim cognosce id, si vos compara forma primitivo de rheda (T. *Kutschierwagen-Form*) cum forma hodierno de automobile.

Tunc, carro vulgare sine equos, ergo nimis breve, nimis alto, efficiente quale nimis compacto et imperfecto — automobile hodie posside harmonia in omne partes et in toto.

Etiam certo marcas de luxu non sine merito fi nominato « rassig » (T. *pleno de genere*), epitheto que es attributo ad animales solo benenato. Si technica effice deforme, causa non jace in technica, sed in defectivo executione per homine. Idem nos vide etiam in creationes de natura, que es maximo technico. Operes de illo non solo expira maximo utilitate, illos es etiam miraculos de pulcritudine.

Si nos vol evita sterile discussiones, quod in casu speciale es pulcro aut non, tunc conceptione puro sentimentale de pulcro non pote satisfac nos, nos potius ege definitione claro et incontestabile de re pulcro.

Quid, ergo, es pulcro?

Wilhelm OSTWALD responde: Pulcritudine = legalitate.

Isto formulatione mathematico, que fac pauco gaudio ad doctos de arte, tamen es bene fundato per cognitiones que OSTWALD collige in creatione de doctrina moderno de colores et

in stabilimento de « Harmonia de formas ». Ceterum, in singulo regiones de arte isto definitione jam longe es recognito. In quid funda se pulcritudine de prosa artistico et præcipue amœnitate de poesia? In rhythmo et rima. Et rhythmo es alternatione legale de syllabas accentuato forte et debile; rima es consonantia legale de certo syllabas in vocabulos.

Quid vale ut lege fundamentale de nostro musica in que es scripto operes immortale de Bach, Haydn, Mozart, Beethoven, Wagner, Gounod, Verdi, Mascagni, Puccini?

Ante omne etiam rhythmo et postea harmonia. Et harmonia musicale es nihil alio quam consonantia legale de plure sono.

Que etiam, pro dominio de colores et formas, legalitate es demonstrato quale norma fundamentale de pulcritudine, per W. OSTWALD, es jam dicto.

Ergo sententia « pulcritudine = legalitate » es justo.

Et lingua auxiliare?

Suo pulcritudine consta in simplicitate, regularitate et perspicuitate de constructione grammaticale, in derivatione regulari et tamen naturale, in penetratione de lingua per plus de logica, in absentia de innumerabile arbitrariedades de linguas naturale, ergo breviter dicto: in legalitate de constructione linguale.

Professore Jespersen dic in suo libro « Uno lingua internationale »: Lingua nationale es simile ad ambulatione inter arbores in via angusto, lingua universale autem ad celere iter in ferro-via aut in automobile super strata bono, recto et lato.

Homo progredere rapide et attinge regiones que jace ultra dominio de migratore, sed homo non pote frue omne pulcritudine delicato que lento ambulatione pote revela et homo non pote cognosce regione tam accurate quam per ambulationes frequente. Omne genere de locomotione habe suo virtutes et nihil impedi nos de conjunge uno cum altero.

Si nos constata in introductione quod pulcritudine de formatione technico depende de gradu de perfectione acquisito, nos idem vide confirmato in systemas de lingua universale. Systemas plus vetere, quale Volapük et Esperanto, provoca cum pleno jure aversione, etiam abominatione, de homines erudito in linguas, contra que systemas moderno et naturale, quale Mundelín-

gue de Lott, Romanal de Michaux, Interlingua de Peano et Occidental de Wahl, excita gaudium et delicias in homines sensibile pro id.

Traunegg (Austria), 15-VIII-1931.

WILHELM BLASCHKE.

PRO UNO LINGUA AUXILIARE AD USU INTERNATIONALE

Me prehende in objectivo examine linguas auxiliare internationale et remane vero entusiasta de « Interlingua » (IL) mirabile de A. p. I.

Ad me lingua isto appare maximo intelligibile ad primo visu, apto ad exprime cum præcissione omni idea tenuè correspondente ad sentimentos de anima, plus simplice, plus naturale, plus elegante, plus musicale quam alio linguas auxiliare internationale.

Et IL non es « uno antiquo latino simplicato », ut dic aliquo scriptore que reputa intelligibilitate de IL es limitato ad numero exiguo de personas que cognosce latino.

Nos repete cum N. M. (Vide *Schola et Vita* n. 7-8, 1929; n. 1-3, 1931) que IL, secundo consilio de A. p. I., adopta:

- 1) Vocabulos latino, in sensu lato, que habe derivatos in anglo;
- 2) Vocabulos scientifico græco-latino;
- 3) Vocabulos internationale non latino;
- 4) Vocabulos de grammatica latino (pronomines, præpositiones, adverbios, conjunctiones, etc.).

Vocabulos 1) 2) 3), que constitue quasi totalitate de IL, es maximo internationale dum vocabulos 4) nos habe ex vocabulario latino. Ergo A. p. I. adopta vocabulos *latino-internationale* et vocabulos *internationale non latino*; sed si consilia simul cum vocabulario internationale orthographia latino pro vocabulos derivato ex latino, socios pote adopta aliquos variatione ubi suo solutione non læde intelligibilitate ad primo visu.

In IL grammatica es in generale nullo; suffixo s indica plurale logico. Tamen « qui vol scribe in IL elige vocabulos internationale secundo suo gustu et necessitate, adopta uno systema de orthographia et liga vocabulos per breve grammatica et si suo scripto es intellecto suo solutione es bono » (G. Peano).

Cognoscentia de latino es certo re optimo, sed non necessario pro scribe et comprehendere IL cum facilitate et brevitate de tempore.

Aliquos auctore (pro exemplo G. Torelli in *Rivista di Fisica, Mat e Sc. Nat.*, Napoli 1927) vol reveni ad usu de latino scholastico ut lingua auxiliare internationale, sicut latino es lingua de imperio romano et adoptato in Europa usque ad sæculo XVII.

Sed, si nos considera que *scopo vero de uno lingua auxiliare ad usu internationale, es de servi ut instrumento practico et facile de reciproco comprehensione*, ut immediato permutatione de ideas, ut medio de rapido communicatione pro scientia, commercio, etc., ut instrumento nobile de pace inter populos, nostro commune sensu non pote præfer, pro isto scopo utilitario ante dicto, usu de uno lingua que, ut latino, postula pro suo usu plure anno de studio, ad alio lingua auxiliare multo simplice que, ut *Interlingua*, postula, contra, solum paucos horas de studio cum auxilio de noto vocabulario internationale!

Post terribile bello europæo populos desidera pace, pace universale, et gubernos stude pro dearma instrumentos infame de bello. Nos spera que omnes isto instrumentos de barbarie veni submerso in mare, quando illo es placido et pulcro, et sole in horizonte cum sublime occasu saluta populos que in isto poesi soave de Natura applaude gaudioso pro bene de generatione novo!

Populos que ama pace vol « Status unito de Europa », et invoca usu de uno lingua auxiliare. Nos es certo che IL de A. p. I. i præsentat se cum successu ad læto appello, et post, cum impetu de aqua que rumpe aggeres potente, se diffunde in terra que exsulta.

V. G. CAVALLARO.

CONSTRUCTIVO IDEALISMO

Nostro heroes et magno benefactores es producto de maximo alto idealismo. In præterito tempores, solum tale homines et mulieres ita inspirato habe successu in confectione de magno res. In negotios aut in otio, in domo aut in arte, in æquale modo, nos es vocato ut coopera ad elevatione de humanitate secundum uno ideale plano. Non pote existe plus grande aut plus influente invocatione ad debito in isto vita quam vive et dissemina veritate, in modo suave et liberale.

Moderno mundo non ceta que ama abundantia et omnes distinctione et commodos que divites gaude. Sed divitia ita uso, ut fine ad se ipso, es base de prostitutione de nostro talentos; ita uso es solum magno via de sensu, et non parvo via de spiritu. Cum rue in illo amplo via, nos relinque nostro recto hereditate, incluso, de necessitate, salute et harmonia de nostro mente et de nostro spiritu.

Elementare et causale fortias de vita es fortias spirituale que jace abscondito profundo in partes maximo profundo de nos ipso. Quod mundo hodie plus fortiter vol es uno vivido conceptione de illo sublime charitate que genera pace, honore et fide. Sine hoc, nostro civilizatione, ita vocato, non es que uno nomine, de minore pondere quam festuca volante.

Nostro plus alto ideales, in modo præclaro expetito et persecuto, da illo forte et duraturo reactione et auxilio que confirma caractere, amplia horizonte de vita, dona uno immediato felicitate in et circum nos; tale debe es dominante motivo in omne persona que desidera uno vero successu. in toto suo significatione, sub specie intellectuale, sociale, æsthetico, religioso. Sine tale motivo, nos ingredi itinere inconstante de vita cum fortias debile et enervato, solum conscio de præsentate decedentia et de futuro dissociatione.

In quære primo auxilio in isto complexo connexione, nos inveni *lingua*, que es de grande, et si non de maximo, importantia. Illo es diverso ab omne nostro commune fundo de cognitione, separato in mille forma differente, et præparato ad accommoda mille differente idioma, nullo de quales pote si-

ne multo studio es comprehenso per omne alio. Miró, multo miro, es que toto nostro classificato cognitione, nostro investigationes scientifico, nostro organizato sapientia, debe servi ad custodi *lingua*, que, in se ipso, es non-organizato. *Linguas* es pueros de fortuna, non custodito, vestito in modo improbo, aut melius non vestito, in vestes frusto, mutuato aut furato — unos ad alios — cum membros gracile aut nimis prospero, secundum que casu, suo parente, habe dato ad illos nutrimento et exercitio.

Omne humano stirpe, omne natione, et quasi omne communitate quære suo epressiones ad casu, aut cum vocabulos et methodos de suo proprio confectione. Omne commerciale natione debe pro necessitate apprehende irregulare linguas de alio nationes pro suo negotios cum ipsos.

Inventivo mentes stude et labora quantum pote ut adde plure Auxiliare Internationale Linguas de idem typo, ita ut confusione jam es terribile.

Nec uno natione i vol subscribe aliquo actu que in suo opinione i diminue putato merito aut influentia que suo particulare lingua pote jam acquire in præterito, aut etiam libenter corrige in aliquo modo uno singulo extravagantia in suo defectuoso textus. Isto statu de mente homo puta que jam es evoluto et tradito trans plure mille anno, et es insito tam profundo ut aliquo habitudine que nos posside, et sine dubio habe omne consideratione conveniente ad uno tessera fixato tam forte.

In omne generatione existe paucos selecto personas que i contra ostracismo de multitudines cum libera se ex uno traditione impediante, et illos es regula ad se ipsos. Ad istos — admissos que lingua in generale es in necessitate de es meliorato et sine mora — i es, sine dubio, de refrigerio, ut rore post siccitate, apprehende que:

1. *Lingua*, in se ipso, es in nullo essentielle particulare plus difficile ad classifica et dispone in scientifico ordine quam omne alio de uno multitudine de scientias toto organizato et coordinato;

2. Suo elementos jam es toto cognito, ordinato et catalogato;

3. Ideas representato cum lingua es omnes classificato et posito in suo proprio categoria;

4. Uno completo phonographico alphabeto-systema es præparato, in quale omne sono habe suo proprio signo, et reciproco, omne signo habe suo sono;

5. Emblematico aut ideographico significationes pote es applicato ad omne elementare caractere de lingua, et cum pone simul tale ideographico symbolos homo exprime exacto ideas de relatione, ut relationes de numero es indicato cum iuxta-positione de figuras;

6. Per coordinatione de elementos de litteras, homo pote exprime, in modo claro et breve, grammaticale natura de vocabulos.

7. In totale effectu, hic es assecurato uno distincto, harmonioso, breve et sincero cosmopolita vehiculo de expressione de ideas, digno de nomine: *materno lingua de natura*.

A. M. ERICA.

CIRCA COGITATIONES SUPER INTERLINGUA DE DOMINO F. C. VAN AKEN

Adjunctiones que Domino F. C. Van Aken proponere, in *Schola et Vita* de januario-martio 1931, circa conjugationes, appare ad me alios adoptabile, alios non.

Nostro interlingua, enim, — geniale inventione de Peano — pro duo ratione es quam maximo æstimando, quia es ultra simplice et quia es simplificatione de lingua que ante es vivo, que in modo virtuale es adhuc vivo, et que pot-ere (1) adhuc vive. Ut tale, es etiam modificabile, sed in modo naturale, logico, non artificioso; et debe serva se intelligibile ad primo visu quocumque muta se.

Propter hoc es adoptabile, quando necessario, auxiliare *habe*, pro formatione de tempores præterito. *Quando necessario*, quia, pro determina præterito aut futuro, in generale es sufficiente, præter sensu, formas adverbiale de tempore vel et præpositiones (ante, præ, post) adhibito pro adverbio. Si lectore intellige, nihil veta id.

(1) Vide infra.

Ita me observa que forma « me *post fac* » certe es plus intelligibile quam « me *i fac* »; tamen isto forma homo pote intellige ut analogo, cum magis amplo significato, ad F. « *je vais faire* »; sed, secundum meo opinione, nemo, non prævento, pote intellige forma « me *e fac* ».

Igitur me adopt-ere formas
 me *fac*, me *ante fac*, me *post fac*;
 et adjung-ere *aliquando* formas
 me *habe fac*, me *ante habe fac*, me *post habe fac*.
 Tunc homo pot-ere etiam adjunge formas
 me *veni de fac*, me *ante (post) veni de fac*,
 me *i fac*, me *ante (post) i fac*,

ad modo franco.

Ex contrario, es forsitan necessario determina melius modo imperativo, et plus sæpe modo conditionale.

Pro imperativo, quidem, in generale suffice postpone subjecto ad verbo aut præpone *ut, que*.

Pro conditionale, an non pote homo adjunge ad radice puro de verbo (in generale, ad forma latino infinitivo sine desinentia *are, ere ire*) terminatione *ere*, et, si homo vol, cum parvo linea de unione: me *am-ere, tim-ere, sent-ere*?

Vel terminatione *esse*: me *am-esse, tim-esse, sent-esse*?

Es inutile observa que uno et alio forma es-ere immediato intellecto et homo reperi illos in ipso lingua latino et in conjugationes moderno.

Perugia, R. Lyceo Scientifico

GIUSEPPE ROLLA.

ME AGE GRATIAS CORDIALE

(*pro absentia de tempore libero, solum per præsentem lineam*) ad omne amico et cultore de interlinguistica, qui mitte ad me gratulationes in occasione de publicatione de meo labores « Versus Interlinguistica ».

In meo scriptos, certo, pote es aliquo errore - in - facto: me semper es grato pro correctiones. Usque nunc, perveni ad me solum uno: dom. EDGAR DE WAHL communica ad me, quod illo jam publica suo regula in anno 1911 (in periodico *Lingua Internationale* de MEYSMANS, nr. 1., pag. 19. et nr. 2., pag. 5.); et non, sicut me scribe in articulo *Régula de Wahl de meo Dictionario*, in anno 1922, que me libente rectificata.

Budapest, augusto 1931.

DÉNES SZILÁGYI.

PROPOSITIONES AB DOMINO A. FROHN

(Vide *Schola et Vita*, n. 4-5, p. 129)

Quod attine 1 et 2, me jam dice meo opinione in *Schola et Vita* N. 8-10 de Anno V, pag. 295 et 296. In 3, virgula post « Gentes » suffice, an non?

Ad 4 me nota: « Perfecto » latino habe in quasi omne forma vocale *i*: laudaverunt? Præterea « *i* » es bene motivato pro significa tempore futuro de verbo. In diverso lingua naturale verbo « *ire* », secuto ab infinitivo, significa interdum « futuro ».

Etiam vocale « *e* » es bene motivato pro indica tempore præterito: *e* = *ex* in *ex-imperatore*, *ex-rege*, *ex-præsidente*, *ex-magistro*, etc., significa: *que antea es*. Quando interdum « *e* » fi causa de confusione (« *educ* = *e - duc* »), homo habe selectione ex adverbios: *jam*, *dudum*, *antea*, *nuper*, *heri*, *olim*, etc.

Ad 5. Quare nos *i* muta, quod es probato?

Ad. 6. D.o Frohn vide, in omne persona de Imp. Conj. de laudare, littera *r* et conclude: *r* debe es littera pro indica « *conditionale* ». Sed littera *r* es ad *infinitivo*. In « lingua latino » homo adjuget *m*, *s*, *t*, *mus*, *tis*, *nt* ad Præs. de Inf. pro formar Imp. Conj.

Vero, in interlingua nos *e* pote scribe: me laudar, te laudar, etc., aut, quia nos ama tene « *thema* » invariabile, « *me r lauda* » et « *me r habe laudato* ».

Littera autem, que es commune ad *omne* conditionale de *omne* verbo latino, non es *r* sed *e*: *Essem*, *possem* *vellem*, *irem*, *laudarem*, etc. Etiam in *fuissem*, *potuissem* *voluisssem*, *issem*, *laudavisssem* nos vide *e*.

Resulta: *e* es littera pro significa conditionale in interlingua. Sed nos habe « *e* » pro indica « *præterito* » ex bono motivo.

Quando nos proficisce ab forma grammaticale latino, nos pote conclude: *a* es signo pro indica « *præterito* ». Nam *eram*, *poteram*, *volebam*, *ibam*, *laudabam*; *fueram*, *potueram*, *volueram*, *ieram*, *laudaveram*, etc., habe omnes in omne persona de « *præterito imp.* et *præterito perf.* » littera *a*.

Sed me non stude ad mutatione, sed ad completionem de L.s. F. aut Interlingua. Ergo me tene *e* pro tempore præterito, *i* pro tempore futuro, et proponere *x* = *would*, *should* (A) = *würde* (T.) = *zou* (Ho.) = *-rais* (F.), pro conditionale (Vide meo articulo in pag. 130 de *Schola et Vita* N. 4-5 Anno VI); sed post novo co-

gitatione, me vide que *ir* (= *irem*, *s*, *t*, *mus*, *tis*, *nt*) in loco de *x* habe majore jure, meliore ratione quam *vell* (= *vellem*, etc.) in systema Peano.

Me pote approba infinitivo = « *thema* » + *r*, si homo pronuntia *formar*, accentu super « *thema* ». Es plure substantivo æquale ad infinitivo, quando homo fac usu de « *thema* » solo. Sed « *thema* » debe remane in auditu.

Oud-Gastel (Hollandia)

F. C. VAN AKEN.

LINGUA INTERNATIONALE IN UNIVERSITATE DE KRAKOW

Ab anno scholastico 1927-1928 in antiquo Universitate de Cracovia (fundato in anno 1364) exsiste lectoratu privato de linguis internationale auxiliare. Lectore *) es nostro consocio W. Jezierski, linguista de professione, qui jam ab plure anno stude in modo objectivo problemate interlinguale.

Eveni sequente cursus, frequentato ab perpauco auditore.

1927-1928

- Problemate de lingua internationale auxiliare et vias ad suo solutione.
- Principios de lingua internationale auxiliare « Interlingua » aut « Latino sine flexione ».

1928-1929

- Cursu elementare de interlingua « Latino sine flexione ».
- Grammatica comparato de systemas principale de lingua internationale.

1929-1930

- Grammatica comparato-critico de systemas interlinguale selecto.
- Projectos dicto « philosophicos » de lingua internationale.
- Cursu systematico de grammatica critico de Esperanto.
- Lectura de textus facile in Esperanto.

1930-1931

- Cursu elementare de interlingua « Latino sine flexione ».
- Lectura et explicatione de textus in « Interlingua » — exercitios in traductione ex polonico ad « Interlingua » — conversatione in « Interlingua ».

*) A. *lecturer*, *reader*; T. *Lektör*; F. *lecteur*; I. *lettore*.

- In anno currente 1931-1932 vol eveni cursus sequente.
- Grammatica comparato-critico de systemas interlinguale selecto.
- Theoria generale de lingua auxiliare artificiale.
- Cursu elementare de interlingua « Latino sine flexione ».

Lectore doce sine honorario; es evidente quod illo non pote abbona omne periodico et eme omne libro necessario ad suo cursus.

Interlinguistas qui desidera da auxilio ad consocio Jezierski es precatu de mitte ad illo periodicos et libros relativo ad omne specie de interlingua; suo addirectione es sequente:

Prof. W. JEZIEŃSKI,
KRAKOW,
ul. Stoneczna 31, m. 12.

PRINCIPES OF UNITI LANGUE

Scribed in Uniti Langue

1. — *De International Langue (I.L.) mus es a sintese of Germanic (G) and Romanic (R) langues.*

Argumentes: De moderne culture do repose op de proportional grande activiti of de G. and R. peoples in science, tecnic, economi, politic, etc. At any place of extreme ramifications of dis culture on finde persons, welke do comprehende at minim un of de langues of de G. or R. langue cicle. Derfor an artificial langue, contening de elementes of de G. and R. langues, do have de most changes to becomm adopte per de G. and R. peoples, and from les to finde de weg to all otre nations.

Much men favorable es de chances por an artificial langue, of welke de elementes do komm *a)* nur from R., *b)* nur from G., *c)* from mor dan dis tve langue cicles.

Re *a)*. It es excludet, dat a pur R. artificial langue ever will have succes in G. landes, cause hir in general nur persons of scientific profession do wiss L. or wordes of L. origin so gut, dat dis wiss es por les an essential facilitation, to lerne an I. L. of R. character.

Re *b)*. Equal, one hope es de acception of a pur G. art.

langue in de Romanic landes, even if dis langue es so simple as ex. de Nederlandic dialecte « Afrikaans ».

Re *c)*. De consideration of still mor langue cicles side of de G. and R. langues skul nur complicate extraordinare de construction of an I. L., one to ofre mor chances por it. Certain, ex de Slavics will prefere a simple and homogene G-R langue to a langue, mixed mit Slavic elementes, ma of relative mor complicated structure. Of importance also de fact es, dat por de fusion of G. and R. elementes into un langue a gut model do existe in E., ma dat der es no nature model por a langue fusion of de G., R. and Slavic langues.

De mor, dat on do unite langues of diferente character, de mor on do diminute por de nationals of un langue de number of elementes, familiar to les. If on do combine ex. elementes of 100 langues, an National will finde in de I.L. nur 1 % of familiar wordes. Derfor on kann say: De mor grande, dat de number es of de componentes of de I. L, de men comprehensible and de mor difficult to lerne de I.L. do becomm.

2. — *De I. L. solt have nur nature wordes, no artificial wordes.*

Argument: Wordes, welke on do wiss from de native or any otre langue, der es no need to lern, ma artificial wordes on deve lerne in all cases. Derfor nature wordes do make an artificial langue facile lernable and comprehensible at prime see.

3. — *De ortografi of de I.L. solt coresponde possible close to de ortografic formes, welke represente an international maximum.*

Deviations solt becomm permitte nur in rare cases, ex. wen de adopted wordes existe pnr in un langue, ma hir in an ortografic form, total impossible por an I.L.

Argumentes: An ortografi, too deviating from de international maximum, do hinder de comprehension at prime see of de langues and do shock persons mit langue sentiment. De conservation of a nature ortografi do es recomandable also cause of de fact, dat de I.L. es — despite of Radio and moderne communications — in prime line a literare langue and erste in secunde an instrumente of mutual comprehension mit help of de parole. It es ver — as Jespersen did say — dat in de langue de parled worde ave es de primare and de scribed worde de secundare, yet hoy one dout de scribed worde es de stable element,

so stable, dat hoy, at de ende of yarhundreds of evolution, inter langues, so deviating from un anotre as EDSFI, do existe still very much wordes in by na de same ortografi, as ex. de worde « nation ». In tal cases de grafic exterior of a worde oft es de sole ponte of comprehension. Derfor de usual ortografi do play hir de role of a mnemonic, to lern a langue, and it es recomandable, to conserve de ortografi possible gut.

4. — *De I. L. solt adopte nur wordes, existing as integer wordes in de moderne langues, no as nur partes of wordes.*

Argumentes: Also dis principe es a suposition por lern faciliti and comprehensibiliti ad prime see of a langue. Por, de sense of worde partes, no existing as integer wordes, es oft obscure to persons mit no linguistic wiss. Ex. much Germans do no wiss de sense of « manu » despite de D. « forain » wordes: « manuell » and « manufactur ».

5. — *On solt selecte de wordes (nature wordes) (cf. 2), if der existe no sistematic obstacles, acording de principe of de most grande internationaliti, i. e. acording de statistic constates about de distribution of de wordes in de single langues.*

Argumentes: Also dis principe do garante a maximum of facile lernable esse of de langue and it es a postulate of justice. Nur per tale principe de arbitrare esse of de individual worde selection, welke es destructive por all sistems of I.L., kaun becomm discarde. Note: Acording to statistic constates es parled

	E	D	S	F	I	
per	163	91	80	45	40	milion persons
or	38,8	21,7	19	10,7	9,8	%

6. — *De gramatic of de I.L. muss have an analitic structure.*

Argumentes: « Analitic » nos do name a gramatic, in welke de gramatic relations of de wordes do becomm express no per suffixes ma per particular « indicator wordes ». De grande advantage of a tal analitic structure of de gramatic es, dat de number of worde formes, no natural and ofending de langue sentimente, becomm reduce to a minimum; por, de chef difficulti, to compose an artificial langue, do consist in de finding of langue comunitis in de domain of de suffixes. Derfor de autors of I. Ls. mit sintetic structure of de gramatic es compelled, to adopte nature in much cases do no have a fixed sense and de compulsion, to use les, do produce oft enigmatic wordes.

Contrare to it de analitic gramatic do permitte de adoption of national wordes, of welke de gramatic irregularitis becomm automatic evite or reduce to a minimum, just per de provisions of de analitic gramatic.

Ex.: U. L. did adopte de E. wordes « see » an « finde ». As U.L. do forme de composed active and passive tempes mit de *infinitive*, participial formes in -ed i. e. « seed » and « finded » (E seen,found) do no ocurre in de U.L. conjugation. Les becomm use nur as rare employed adjectives. Sentiment adversitis per de use of wordes like « seed » and « finded » becomm reduce to a very restricted number.

Por a langue mit analitic structure nineti % of all discussions about langue problems, fulling de pages of de interlinguistic periodicals of hoy, do es one intereste.

De analitic structure do acorde mit de tendence in de development in all nature langues. Derfor an analitic I.L. es able, to developpe se in moderne sense, and a tal langue do no need a period of stabiliti.

De autors of U.L. did publish dis principes alreed 1923 in « Kosmoglott » (Reval, E. de Wahl). Regretable on did comprehende de neu of it insuficiente. In inter der did ocurre a change. Som monde langues did adopte details of U.L. A serie of monde langue problems, welke on kaun considre nur as questions about de admissibil of nos principes, did becomm actual. To dis problems ex do apatene do folloing, aleged per Mr. Jezierski in « *Schola et Vita* », 1931, pag. 61:

Aut graphismo aut phonetismo?

Aut selectione de radices aut selectione de vocabulos completo?

Aut synthetismo aut analytismo?

An I.L. debe habe basi in linguas naturale?

An I.L. debe habe suo base in omne lingua naturale de mundo aut solum in uno gruppo definito de linguas?

An es rationale si structura de I.L. habe base occumenico et vocabulario es constructo in base restricto per ex. paneuropæo, romano-germano aut græco-latino?

An non es necessario ut I.L. præcurre evolutione de linguas naturale?

Relationes inter ideas debe es significato per particulas aut per positione in phrasi?

Intelligibilitate ad primo visu?

Nos es plesed per dis succes of U.L., ma in otre side nos do regrette, dat in much discussions, sugested evidente per U.L., on evite, to name de worde « *Uniti Langue* ». Dis sin (E. sin) of omission nos muss reproche also to Mr. Jezierski, obshon nos debe dank to le, dat in prime just le did appreciate (in private letres) de originaliti and importance of nos principes. Le do cite in *Schola et Vita*, pag. 57 ot systems, one to name U.L. Nos hope, dat per dis mention de custom, to indicate de provenience of de discusséd ideas, so general in all scientific literature, becomm adopte also per autors scribing por periodicals of I.L.

Dr. F. A. RIEDEL
OTTO SCHEFFER

BIBLIOGRAPHIA

Plure socio de Academia pro Interlingua, residente in Status Unito de America et in Anglia, ut fac cognosce et dif-funde Interlingua, publica — in vere splendido editione, mm. 125 × 185 — libros sequente:

Key to Interlingua. — or *Latin without inflections meant to be used as an International Auxiliary Language amongst Peoples of various Mother Tongues.* - Pag. VI-78. Pretio 2 s.

Primo libro de Interlingua — sive *Latino sine Flexione, destinato quale Lingua Auxiliare inter populos de differente matre lingua - per plure socio de Academia pro Interlingua.* - Pag. VIII-168. Pretio 2 s.

Et ambo isto libros es etiam unito in unico volume:

Key to and Primer of Interlingua — or *Latin without inflections meant to be used as an International Auxiliary Language amongst Peoples of various Mother Tongues.* - Pretio 4 s. 2 d.

Editores es:

Kegan Paul, Trench, Trubner et Co., Ltd., London;

E. P. Dutton et Company, New York.

Vide ante, pag. 217.

U. CASSINA: *Theoria de radice quadrato graduale.* - Atti del Congresso internazionale dei Matematici, Bologna, 3-8 settembre 1928. Tomo III, pag. 444-451.

Sicut nos nuntia in Sch. et V. 1928, pag. 90-91 et 201-203, isto congressu admitte communicationes in interlingua « latino sine flexione ». Jam præcedente congressu mathematico in Toronto, 1924, publica in « latino sine flexione ».

Nostro socio prof. Cassina, de Universitate de Milano, in isto articulo, in claro et elegante Interlingua, explica methodo pro radice graduale, multo simplice et circa dimidio plus breve quam methodo exposito in quasi omne libro de arithmetica. Es utile quod mundo scientifico cognosce isto novo methodo simplice et breve.

PARAMETR, Redactore *A. M. Rusiecki*, ul. Koszykowa, 31-5. Varsavia.

De isto interessante periodico mathematico nos jam loque in pag. 13, 76, 164, 215.

Nunc es publicato tomo 2, fasciculo 4-5 de 1931. Es in Polono, cum amplo repertorio in Interlingua, que suffice pro explica articulos ad lectore que ignora Polono.

Multo importante es scripto de directore Rusiecki super Interlingua. Lectores interroga: « quid es isto lingua tam facile intelligibile ». Auctore da omne explicatione: *Historia de problema ab antiquos ad Leibniz et nos; Regulas pro « lingua Peano »; Vocabulario internationale; Grammatica nullo; Functione de Academia pro Interlingua.*

Articulo es in duplice columna, Polono et Interlingua.

Pro articulos de mathematica, vide ante, pag. 28-29.

RENDICONTI DELLA UNIONE PROFESSORI. Via Lau-ro 2, Milano. Vide API 1930, pag. 64, 158, et 1931 pag. 66.

Isto importante periodico scholastico et didactico, in n. 2-3, aprile-julio 1931, publica longo articulo, in Interlingua, cum titulo « Interlingua ». Contine *Historia, Regulas pro Interlingua, Vocabulario, Orthographia, Dispositione de vocabulario latino ad usu de schola, Lingua sine grammatica, Quæstiones de grammatica, Conclusione*, id es theoria completo de Interlingua. Articulo es tracto ex opusculo Peano 1925.

In ipso numero es articulos de maximo interesse educativo, et themas de examine in vario scholas.

LUCE NUOVA, diretta da *Q. Maffi*, Via del Babuino 66, Roma.

Isto periodico humanitario, de que nos jam loque in pag. 96 et 178, in suo numero 8, de augusto 1931, annuntia *Schola et Vita*, et reproduce, in Interlingua, summario de nostro periodico N. 6-7.

LA SUISSE LIBERALE, Neuchâtel, in numero de 24 julio 1931, publica articulo de prof. H. Frei « Quæstione de linguas internationale ».

Diurnalistas profano judica cultores de lingua internationale quale utopistas. Sed civilizatione tende ad es internationale; ergo adoptione de uno lingua auxiliare es de actualitate. Multiplicitate de solutiones proposito es in favore de progressu; nam studio de isto linguas es semper plus facile, et vario solutiones es simile semper plus. Studio de transformationes de Esperanto es instructivo in modo particulare. Esperanto 1887 es intelligibile solo ad illos que disce isto lingua. Ido 1907 et Novial 1928 pote es utilizato quasi subito ab omne homine que habe cultura minimo. Aliquo propone Anglo simplificato (Vide API 1931, pag. 200), sed Anglos es contra omne simplificatione de proprio lingua. Majoritate propone vocabulario hodie internationale; illo es quasi toto latino.

Solo Jespersen, auctore de Novial, es linguista de professione. Ceteros habe professione vario; nam interlingua non es objecto de studio de linguistas.

MIDI, Bruxelles, in n. 254, de 14 sept. 1931, da breve notitia de Congressu de Linguistas, in Genève, que examina etiam quæstione de lingua auxiliare.

Internationalismo penetra, plus et plus, moderno civilizatione. Dominio de lingua non pote remane extra isto currente. Propter id, post breve eclipsi, problema de lingua auxiliare pro omnes suscita novo interesse. Si Societate de Nationes institue uno Commissione de lexicologos ut præconiza uno de existente projectos, studio exige aliquo tempore, nam systemas que habe plus aut minus de notorietate es circa 12. Isto abundantia non debe exanima, nam linguas ipso fi plus et plus simile et suo studio exige parvo tempore et labore. Pirro, in 1876, expone regulas de Universal; Schleyer, in 1879, publica Volapük, et Zamenhof, in 1887, Esperanto. Post veni, ut meliora Esperanto, Ido, Nov-Esperanto, Romanal, Novial. Aliquo auctores simplifica latino classico, alios vol adapta Anglo-Saxone. Systema plus accessibile ad omnes es ultimos apparso: Occidental de E. de Wahl et Panlingua de G. O. d'Harvé.

Latere unitario de diverso systemas consiste in tendentia ad adopta vocabulario universale Romano-Germanico. Cretores de linguas internationale non es in generale linguistas de professione: Teutico Schleyer es parrocho — Polono Zamenhof, oculista — Franco Couturat, logico — Italiano Peano, auctore de Latino sine flexione, mathematico — Estone De Wahl, physico — etc. Duo exceptione: Dano linguista O. Jespersen et Belga lexicographo G. O. d'Harvé. Isto diversitate de professione et de natio-

nalitate demonstra que necessitate de uno lingua internationale fi reale. Es necesse que linguistas offer suo lumines, et Congressu de Genève signa uno data importante pro progressu de lingua auxiliare.

I DIRITTI DELLA SCUOLA — Lungotevere Mellini, 7 - Roma.

Numero de 4 oct. 1931 publica articulo « La scuola alla Società delle Nazioni », de A. Arcuno. Correspondentia inter-scholastico internationale, que Cruce Rubro pro Juventute jam promove et fave et auxilia, habe importantia maximo pro diffunde spiritu de pace, concordia et fraternitate inter populos de toto mundo. Sed varietate de linguas, que impone magno labore de traductione, es grave impedimento. Societate de Nationes es organo ad hoc pro da ad cives de toto mundo uno lingua auxiliare, cum selige lingua maximo apto ad scopo et cum redde obligatorio suo diffusione.

INTERLANGUAGES - Edit. E. Mauney, 19 Place St. Pierre, Paris, 18.

In n. 34 et 35 continua discussiones critico inter fautores de diverso systemas, et expositione de novo systemas. Nostro socios: J. Chanaud, in ambo numero, publica « Ad un alphabet mecanisat », continuatione de « Pri interlinguistic mecanisation » et A. Michaux, in n. 34, « Latin-lingue et li medicos ».

In n. 36-37, Sept.-Oct. 1931, nos nota: « Conclusion » per A. Michaux, uno interessante « Comparation » inter diverso systemas de L. I. per Salah Eddine Kemal, « Enigmati per nia letteri » per Yushmanow, « Ad un alphabet mecanisat » per J. Chanaud.

MONDO - Red. P. Ahlberg - Sirius 2, Torsvik, Lidingö (Suedia).

N. 6, agosto 1931, sub titulo *Li interlingual question koram li suedii guvernamente*, refer petitione ad Governo de Suedia, per iniciativa de Societate pro internationale cultura, ut obtine que Governo ipso, in unione cum Gubernos de Dania et Norvegia, constitue uno comitatu de expertos, pro non-sectario clarificatione de quæstione de L. I., pro solutione de que homo pote post convoca uno conferentia internationale.

In ipso numero, N. Haislund refer, in summario, plure responso, ad Congressu de Linguistas, super problema de L. I.

OVRE, *Bibliotheca in Occidental*, Red. prof. H. Pasma, Tabor 1006, C.S.R.

Jam appare n. 3 de 1931, que contine: T. G. Masaryk, *Democratie e humanità*, pag. 12-23 (fine) — E. de Amicis, *Manuel Menendez*, pag. 3-38 (fine).

N. 4, que contine *Vocabulario Occ. F.A.G.*, appare in die 1 novembre 1931.

PROGRESO - Red. *A. Matejka* - 143. Rue de Paris, Vanves (Seine).

N. 5, septembre 1931, contine interessante articulos pro literatura lingua scientia, chronica de motu pro Ido, et refer in summario, ex *Schola et Vita*, n. 6-7, responsos ad Comitatu de Congressu de Linguistas super quaestione de lingua auxiliare.

L'INFORMISTO UTILIA - Direct. Prof. *J. J. Eug. Mathys* - Vanderkelenstr., 16, Leuven (Belgio).

Nos recipe elegante fasciculo que collige numeros januario-junio. Nunc appare etiam, cum interessante articulos, folios 4, 5, 6 de III trimestre.

LITERATURA MONDO, Red. *Kolomano Kalocsay*, Budapest VIII, Szentkirályi - u. 3,1.

Es periodico mensile in Esperanto. Contine articulos de literatura originale aut versiones ex plure lingua, et splendido illustrationes.

Nos recipe N. 4-8 aprile-septembre de 1931.

F. BUCKEL, Pfarrer, in Gesees bei Bayreuth, publica in polygraphia 160 pagina, que contine titulo et informationes super vario lingua internationale ab tempore plus antiquo ad hodie. Pretio 14 franco de Francia.

W. BLASCHKE: *Der Kampf um... die Weltsprache* — 1931 — Pag. 32, mm. 180 × 225 — Editore « Swiss Association por Occidental », Chapelle - Vd. (Helvetia) — 40 cts. helvetic.

Auctore publica opusculo (*Lucta pro mundolingua*) in occasione de tertio centenario de motu pro uno lingua auxiliare.

Ecce breve summario. Multitudine de linguas es magno obstaculo ad progressu. *Meillet*, in libro « Les langues dans l'Europe nouvelle » 1919, expone magno labore perditu in studio de linguas. *S. Pankhurst*, in « The future of international language » fac descriptione simile. Vide API 1927, pag. 64.

Auctore expone rationes contra adoptione de uno lingua nationale, quale Anglo. Et pone « latino sine flexione » inter linguas naturale. Postea tracta de linguas artificiale, de que existe multitudine, ludibrio de homines superficiale. Sed etiam automobiles, etc., habe numeroso typo, et progressu elimina formas antiquo. Auctore fac historia ab Descartes, ad Volapük 1879, Esperanto 1887, Ido 1908, Occidental 1922, que reputa superiore ad praecedentes.

Anglic, a new agreed simplified english spelling, by R. E. ZACHRISSON, professor of English in the R. University of Uppsala. — Uppsala, Anglic Found, 1931, pag. 40.

Anglic es lingua Anglo, in novo orthographia phonetico, et es proposito quale lingua internationale.

Auctore expone utilitate de lingua internationale, instrumento de pace, que facilita commercio, prosperitate de nationes, diffusione de scientia et de cultura.

Lingua Anglo habe hodie magno diffusione. Habe grammatice simplice, vocabulario cosmopolita. Sed habe orthographia antiquato, et longe ab pronuntiatione. Ergo novo orthographia es necessario. Nostro A. propone uno systema, que muta paucos orthographia actuale.

Es publicato 9 numero de « *The Anglic illustrated* », cum plure illustratione, et 11 numero de periodico « *Anglic* ».

Existe plure systema de orthographia phonetico, que doce pronuntiatione. Auctore cita Hamilton, *Wordl English* (Anglo mundiale), que nos annuntia in API 1924, N. 1, pag. 9. *Simplified Spelling Society*, in London, ab 1912 ad 1914 publica periodico pro diffunde suo novo orthographia anglo.

Omne labore que tracta de lingua internationale contribue ad excita interesse de publico pro isto magno problema.

Auctore loque etiam de difficultate que suo solutione praesenta: es necessario publicatione de vocabulario Anglic, et diffunde illo plus quam vocabularios existente. Tale difficultate existe pro omne lingua internationale, que habe vocabulario proprio.

Orthographia de Anglo es etymologico et internationale. Orthographia phonetico non es internationale. Exemplo: A. F. T. *association* es Anglic *asoesiaeson*.

E. DREZEN: *Skizoj pri Teorio de Esperanto* - Moskwa - Leipzig, 1931 - Vol. 17 × 24,2 de pag. 84.

Libro, in Russo et in Esperanto, es diviso in 8 parte: I. Generala lingvo-scenco; II. Fundamentoj fakoj de grammatiko; III. Esperanta fonetiko; IV. Esperanta morfologio; V. Sintakso; VI. Semantiko; VII. Etimologio; VIII. Formoj de reguligo de esperanta evoluo. In fine es: Listo da verkoj teoriaj pri esperanta grammatiko.

pan-kel - Grammatik und alphabetisches Wörterbuch - von Max WALD in Dahme (Mark), Germania, 1930 - Preis 2 RM.

Opusculo 14,4 × 22 de pag. 36. Grammatica occupa pag. 1-4. Vocabulario es diviso in 4 parte: I. Wörter, die in Deutsch und pan-kel gleich sind; II. pan-kel und Deutsch; III. Deutsch und pan-kel; IV. Erde und Naturwissenschaft.

Socio A. Faccioli — Azzano (Verona), Italia — annuntia publicatione, ab januario 1932, de periodicos « *italian moderno* », id es italiano simplificato in graphia, et « *latin moderno* », id es dialecto veneto perfectionato, pro usu universale. Subscriptione pro singulo periodico: Italia, L. 10; extra L. 12.

NOVO CHARTA-POSTALE ITALIANO

Guberno Italiano cum recente dispositione auctoriza emissionem de charta postale cum dimensione de millimetro 150 × 105. Isto charta servi pro intercommunicatione tam in Italia quam cum extero Natione.

P.C.C.P. (Propagandista Cum Charta Postale) in proximo tempore publica novo charta-postale in Interlingua cum super indicato dimensione.

Socios de Academia pro Victoria de Interlingua debe collabora ad editione de novo charta-postale et ad diffusionem de charta-postale jam edito.

Charta postale in Interlingua offer modo:

- ad *studioso* pro divulga cognitione de suo opera;
- ad *industriale* pro diffunde reclame de suo producto;
- ad *comitatu* pro commemora eventus speciale (congressu, expositione, festivitate...);
- ad *dirigente* de sede climatico, balneario, pro attrahe clientela;
- ad *civite* pro illustra opera artistico et mirabile de suo regione, de suo urbe, de suo familia;
- ad *negotiante* de charta-postale pro consequere lucro;
- ad *omne socio* de API pro accelera victoria de *Interlingua*.

P.C.C.P.

Directore responsabile: NICOLA MASTROPAOLO

Off. Grafiche Campanati e C. - Via Trivulzio, 28 - Milano

ISTITUTO PRO INTERLINGUA
Fundatore et Directore: NICOLA MASTROPAOLO

SCHOLA ET VITA

ORGANO DE ACADEMIA PRO INTERLINGUA

In 1931 appare in martio, majo, julio, septembre, novembre

Directore: **Nicola Mastropaolo**

ANNO VI

NOVEMBRE-DECEMBRE 1931

N. 11-12

REDACTIONE ET ADMINISTRATIONE: Via E. Pagliano, 46 - Milano, 137 - Italia

QUOTA DE ASSOCIATIONE AUT SUBSCRIPTIONE (*minimo*):

	Periodico misso in Italia L.it. 16, misso extra L.it. 22	
SUBSCRIPTIONE SUBVENTORE	> 20	> 28
> DE PROPAGANDA	> 40	> 60

AD SOCIOS ET LECTORES

Nos preca omnes de mitte sine retardatione proprio quota de associatione aut subscriptione.

Nos spera que omnes vol mitte non quota minimo, sed illo SUBVENTORE (non minus de L. 20 pro Italia et de L. 28 aut dollar 1½ pro alio Regiones) aut QUOTA DE PROPAGANDA (L. 40 aut plus pro Italia, L. 60 aut dollar 3½ aut plus pro alio Regiones).

Gratias ad omnes.

Mitte pecunia:

ad prof. NICOLA MASTROPAOLO, direttore de *Schola et Vita*

Via E. Pagliano, 46 - MILANO 137 - Italia;

aut

ad Ing. GAETANO CANESI,

thesaurario de Academia pro Interlingua,

Via Costigliole 1 bis - TORINO 105 - Italia.

INDICE

DE EDUCATIONE ET SCHOLAS; pag. 289-303.

W. M. KOZLOWSKI: *Valore internationale et didactico de neo-latino — Problemas de educatione in Hungaria* (ex « A Jövö Utjain »); R. ZUNDORF: *Novo aula de schola*; B. HACKER: *Psychologia et paedagogia de correptione*; (ex « Magyar Gyogypedagogia »); Z. TOTH: *Novissimo principios de medico-paedagogia* — D. MORDUKHAI-BOLTOVSKOI: *De errores scholastico in Mathematica*.

ARTE · SCIENTIA · VITA, pag. 303-322.

G. CANESI: *Plus minusculo aeroplano* — F. C. VAN AKEN: *Salomone moderno* — F. BERIO: *Calendario synthetico* — F. MIGLIAVACCA: *Sermone de Jesu Christo super monte* — A. HARTL: *Iulio Hann, meteorologo* — G. ROLLA: *Inconsequentia galileiano* — D. SZILAGYI: *Revista de Revistas Hungarico*.

ACADEMIA PRO INTERLINGUA, pag. 323-356.

G. PEANO: *Libertate et unione* — D. SZILAGYI: *Uno critico de Latino sine flexione* — W. BLASCKHE: *Acto tertio incipe* — Rectificatione — N. M.: *Lingua de Academia* — G. VIVEROS: *Lingua scientifico internationale* — W. JEZIERSKI: *Responso ad dom. Riedel et Scheffers*. — Bibliographia.

Libros et Opusculos, pag. 303

PRIMO LIBRO DE INTERLINGUA

Contine parte plus commune de lingua pro usu quotidiano
dollar 0,50 aut 2/— aut æquivalente

KEY TO INTERLINGUA

Clave pro usu de populos que loque Anglo
dollar 0.50 aut 2/— aut æquivalente

KEY TO AND PRIMER OF INTERLINGUA in 1 vol.

dollar 1,25 aut 4/6 aut æquivalente

Homo pote obtine libros ab editores:

Kegan Paul, Trench, Trubner et Co., Ltd., — Broadway House,
68-74 Carter Lane, London, E. C. 4.

E. P. Dutton et Co., Inc., - 286-302 Fourth Avenue, New York.

aut ab:

Maruzen Company, Ltd. — 6 Nihonbashi, Tori-Nichome, Tokyo.

G. E. Stechert et Co.:

31 East 10th Street, New York,

2 Star Yard, Carey Street, London, W. C. 2,

Hospital Strasse 10, Leipzig,

16 rue de Condé, Paris.

SCHOLA ET VITA

ORGANO DE ACADEMIA PRO INTERLINGUA

ANNO VI

NOVEMBRE-DECEMBRE 1931

N. 11-12

REDACTIONE ET ADMINISTRATIONE: Via E. Pagliano, 46 · Milano, 137 · Italia

VALORE INTERNATIONALE ET DIDACTICO DE NEO-LATINO

Homo pote distingue, in omne civilizato natione, tres differente lingua, uso in occasiones diverso: primo es lingua *litterario*, post illo de *negotios*, in fine lingua *scientifico*.

Primo es opera de grande poetas nationale, qui per suo genio eleva uno particulare dialecto ad altitudine de lingua nationale, cum da ad illo uno perfectione que supera commune idioma et uno extensione plus amplo quam de alio dialectos. Sanctificato per generale consensu, fixato per traditione et scriptura, illo es legato ad futuro generationes, debito de que es *conservatione* de lingua in que es creato operes capitale de nationale litteratura. « Usu » et « pulcro usu », isto duo petra de comparatione de Academia, ab quando illo initia suo activitate, corresponde ad duo principio: de *conservatione* et de *perfectionamento*.

Sed virtutes æsthetico de lingua fi uno incommoditate quando se age de negotios et de expressione de ideas scientifico. Lingua de negotios tende ad brevitare, ad stilo telegraphico. Lingua scientifico postula objectivitate et præcisione. Isto duo dominio, remoto ab vita emotionale de natione, es maximo apto ad usu de uno idioma internationale. Es in primo campo que duo tentativo de populariza uno lingua internationale habe uno

inexpectato successu (Volapük et Esperanto). Sed pro scientia non eveni idem.

Unico lingua internationale (inter 145) que habe omnes qualitate pro usu actuale et omnes probabilitate de uno futuro perfectionamento es illo neolatino que prof. Peano crea in 1903 sub nomine de *latino sine flexione*.

Existe uno commune præjudicio contra lingua considerato «artificiale» in oppositione ad uno idioma «naturale», que significa evoluto per uno serie de casus historico. Schola neo-grammaticale, cum applica uno methodo naturalista ad instrumento de humano cogitatione, vide in diverso linguas, analogo species biologico, ad que applica principio de evolutione spontaneo. Sine cura que lingua es creato per humano voluntate, homo condemna admixtione intentionale de individuos ut artificiale. Omne lingua es, in facto, opera humano, ergo artificiale.

Alio præventione es causato per ipso inventores. Es claro que uno lingua internationale non pote es que uno lingua *auxiliare*, pro relationes internationale: illo non pote prætende de se substitue ad linguas nationale.

Per causa de rivalitate de nationes *nullo lingua vivente pote fi lingua internationale auxiliare*.

Et existe alio objectione contra linguas vivente: *difficultate de suo grammaticas*.

In tentativos de crea uno lingua universale, repugna, in modo speciale, vocabulario formato de voces tracto ad casu ex linguas diverso. Solutione appare, ergo, multo simplicee.

Et genio mathematico de prof. Peano inveni illo, que homo pote formula per argumentationes sequente.

Si linguas vivente es ne-acceptabile per causa de rivalitate de nationes, que nos adopta uno *lingua mortuo*.

Si grammatica præsentat reale difficultates, in loco de diminue illos, que nos elimina omnes per *abolitione de grammatica*.

Ad quæstione: quale lingua mortuo nos debe elige? Responso naturale es: *lingua latino*. Isto lingua pone nos in contactu cum surgentes de nostro civilizatione. Es maximo facile ad

apprehende, nam vocabularios de omnes lingua europæo contine grande numero de vocabulos derivato ex latino, sive in modo directo, sive trans linguas neo-latino.

Ecce plure utilitate que homo pote obtine, cum substitue docentia de neo-latino ad latino classico, in scholas secundario de omne typo et de omne regione.

1. *Facilitate de studio*. Prof. G. Kolovrat jam expone difficultates, pro pueros, de apprehende *simul* lexicologia et grammatica de linguas ignoto. Neo-latino separa isto duo elemento.

2. *Præparatione ad latino classico* propter possessione de lexicologia, parte maximo difficile ad apprehende.

3. Nam neo-latino, adde nihil ad latino classico, nec sub aspectu phonetico, nec sub orthographico, alumno apprehende nihil inutile; illo apprehende uno lingua que habe internationale valore.

4. Isto lingua pote, post, servi ad illo ut base pro studio de plure lingua europæo, præcipue de linguas romano et de anglo. Illo pone alumno in contactu cum radices de nostro civilizatione.

Problema de lingua internationale fi urgente post bello mundiale, quando plure natione — progressus de que in omne dominio de cultura jam es impedito per jugo politico — obtine independentia politico, cum omnes facultate, ut cole scientias et litteras in suo linguas nationale. Illos vol fac cognosce suo operes ad toto mundo. Es, ergo, tempore de appretia et exalta opere de prof. Peano.

Futuro linguistico de humanitate: omne cive de omne regione i posside, ad minimo, duo lingua, suo lingua materno et uno lingua internationale. Primo conjunge illo ad suo stirpe et ad præterito historico de suo regione; secundo pone illo in contactu cum mundo et cum futuro (1).

W. M. KOZŁOWSKI

(Ex Muzeum, Lwów).

(1) Uno vivo imagine de divisione de functiones inter duo lingua es dato per Miss Sylvia Pankhurst, generoso et ingenioso luctatrice pro progressu, in suo ultimo libro «*The futur of the International Language*», London 1927, pag. 85 et seq.

PROBLEMAS DE EDUCATIONE IN HUNGARIA

Ex **Ä JÖVÖ UTJAIN.** (*Super Vias de Futuro*). Periodico paedagogico trimestrale. Cum adjutione de Liga pro Educatione Novo, Red. *Márta M. Nemes* et *Mària Baloghy*. 1931, anno VI., n. 2.

Novo aula de schola per **R. Z ü n d o r f**

In scholas plus magno, omne classe linque suo domicilio et vade ad novo aula. Isto, in generale, eveni cum totale indifferentia de infantes. Non dole ad illos de perde domicilio habituale, nam novo es in omne particularitate identico ad antiquo. Idem bancas in idem ordine, idem decoratione schematico de muros, cathedra, mappas, etc., in idem loco ut ante. Imagine es cinereo in cinereo, semper deserto. Qui praepara aula scholare cogita solum ad instructione, sed non ad parvo homine hilare, qui debe vive dum dimidio de suo juvenitia in illo aula.

Et propter isto, omne paedagogo debe aspira ad redde aulas de schola tam jucundo, tanto colorato, tanto calido quam possibile. Illo debe semper considera motto de Münch: «*ante omne, gaudio*». Isto es alpha et omega de omne labore scholare efficace.

In anno praeterito, Z. effectua uno renovatione de aula de suo classe, et describe isto, non sicut norma, sed ad demonstra, quod es possibile tale labore quasi sine ullo basi pecuniario, solum pauco «*amore pro re*» et forte pugna contra traditiones obsoleto. Es evidente, quod, in omne loco, homo debe accommoda-se ad circumstantias actuale, individuale, speciale.

Z. muta, ante omne, ordine de bancas: istos forma amphitheatro. Ita infantes pote vide uno altero et pote interloque; et, in medio de aula, es spatium vacuo, importante pro multo re: hic sta «*mensa de labore*», hic infantes lude, hic illos performa parvo fabulas aut historias, hic designa chartas geographico colorato super pavimento, etc. Super bancas in primo serie, sta vases cum decorationes facto per infantes ipso. In vases semper es flores, in ver viola et flore de neve, in aestate diantho, rosa, margareta, cyano, in autumnno georgina, in hiberno abiete. Mensa

de instructore hodie habe nullo significatione, nam illo non «*praelege*», sed es inter infantes, quando illos labora. Mensa recipe suo loco in latere de cathedra, ita cathedra fi libero et servi ut theatro.

Post completo mutatione de forma de aula, seque decoratione. Infantes labora cum summo gaudio; et non existe majore «*poena*» quam exclusione ex labore decoratorio. Discipulos (de III classe primario) dona suo post-meridies libero et opera cum tale fervore, quod non vol interrompe ipso vespere. Post aliquo mense, muros de aula es pleno de proprio designos de infantes: illustrationes de fabulas et scenas de proprio vita. Picturas es primitivo, sed infantes ama productos proprio et, pro gustu incorrupto, illos appare pulcro. Inter fenestras pende 24 imagine de animales per Hans Slavo, serrato ex ligno et colorato per discipulos, que, super fundo albo, appare sicut silhouettes. Sub omne tale imagine, sta breve poemma jocosum, creato per infantes ipsos. Libros recipe pulcro involucros colorato. Pulpito murale et omne alio utensilia necessario, bux de claves, stativo de lampada, calendario perpetuo, es fabricato per infantes ipso.

Super porta sta inscriptione: «*Nunquam dic te debe, semper dic te vol, ita debito fi ludo facile*». Instrumentos didactico, chartas geographico, imagines instructivo, abaco, etc., ipso tabula nigro, jace in arca et appare solum quando es necesse.

Novo aula de schola es non re de architectos, sed re de instructore, non re finantiario, sed re paedagogico. Problema, usque nunc, es quasi neglecto, quamquam habe summo importantia de puncto de vista de novo schola, schola de labore. Novo aula de educatione non vol supera illo antiquo in evolutione tecnico, sed habe toto altero idea fundamentale: individualizatione de loco. Omne paedagogo debe considera ultra circumstantias materiale: aetate de infantes, suo capacitate et proprio gustu individuale. Per consideratione de isto tres factore, resultatu fi non schema inhumano, sed expressione de vita psychico, de phantasia, de caractere de creatores.

Psychologia et paedagogia de correpetitione per **B. H a c k e r**

Scopo de justo correpetitione es de redde se ipso superfluo, per redde infante in uno statu psychico et volitivo ut pote progre-

di cum caetero infantes, et illo solo pote satisfac debitos suo.

Correpetitione habe nullo sensu, si tracta-se de oligophrenia, aut de evolutione retardato. In primo casu, auxilio es debito de medico-paedagogia, in altero es plus utile de fac repete uno classe per infante. In caetero casus, si progressu scholare de infante non es satisfaciens, correpetitione es indicato. Tamen saepe causa de insufficiente progressu es non incapacitate de discipulo, sed altero circumstantias (indispositione temporario, disordine in vita de familia, etc.). In tale casus correpetitione non adjuva evolutione, sed es, in contrario, nocivo, nam infante, cum fide in correpetitore, perde proprio ambitione. In plure casu, correpetitione fi superfluo, si infante muta schola. Alteratione de milieu familiare es plus difficile, sed correpetitore energico pote elimina etiam hic momentos pathogeneo.

Necessitate de correpetitione, ergo, es causato per circumstantias interno aut externo. Exemplos: in classes, ubi es plus de 40 discipulo, et summo scopo de instructore es de assecura auctoritate, infante perde facile suo ambitione, et odi schola.

Aut instructore es nimis severo, tunc discipulo bono fi exhausto in modo excessivo, et discipulo medio jam non pote progredi. Apud infantes de proletariatu, miserabile milieu, strepito de cohabitantes, etc. pote redde impossibile concentratione, necessario pro disce. (In tale casus, es importante correpetitione commune in schola ipso). Infante, que cognosce solum miseria, quaere, ubi possibile, deficiente gaudio physico, et fi asociale. Si tale discipulo non fi comprehenso et adjuto per instructore, id pote evolve-se in directione criminale. Hic correpetitione pote restitue infante in labore commune, in contactu cum condiscipulos. In domicilio civile, conducta falso de parentes pote es causa de incapacitate de infante.

Isto es causas externo, que redde necessario correpetitione. Hic debe es indicato etiam casus, ubi defectus es solum « acuto », i. e. post infirmitate, aut neglectione temporario de uno disciplina. Sed correpetitione es indispensabile apud infantes non sano. In modo speciale inter discipulos nato dum Magno Bello, psychopathas es frequente. Apud tales, es de magno importantia persona de correpetitore, nam adjutione de infantes psychasthenico, etc. pertine ad debitos maximo difficile de paedagogia.

Correpetitione habe absoluto jure de existentia in uno casu: quando age-se infante talentato partiale: musico, pictore, etc.

Actuatione practico de correpetitione es problema difficile, ubi parentes es paupere. Hic es necesse organizatione de cursus correpetitorio per instructores ipso. Tale cursus pote habe resultatus excellente. P. ex., in anno 1912, es uno tale effectuato in uno schola secundario de puellas de Budapest. Cursu gratuito es frequentato per 13 % de inscripto puellas paupere. Dum in anno praeterito, anno scholare es finito *in modo insufficiente* per 19% de omne discipulas, isto numero cade, post introductione de cursus correpetitorio, ad 6 %.

Alio articulos: H. W o l f : *Uno anno in novo aula scholare.* — E. S h a r p : *Universitate de pueros.* (Abinger Hill, Holinburg, St. Mary, Surry). Describe vita et excellente resultatus de instituto in Abinger Hill, ubi pueros de 9-14 anno educa-se secundum methodo de Dalton. — M. C z o b e l : *Nostro correspondentia cum uno schola de Hamburg.* Correspondentia inter duo schola de puellas (uno lyceo in Budapest et Lichtwark-schule in Hamburg) es actuato, in lingua Germanico. In schola Hungarico, isto correspondentia fi quasi fundamenta de instructione de Germanico. Lektionen perde characterem schematico scholare, fi fonte de gaudio et de amplo cognitiones. — Revistas.

Ex MAGYAR GYOGYPEDAGOGIA. (*Medico-Paedagogia Hungarico*). Organo de Societate Hungarico de Medico-Paedagogia. Red. M. Eltes. 1931, anno XIX., n. 1-4, n. 1-7.

Novissimo principios de medico-paedagogia per R. T o t h

Historico de paedagogia vol tracta, si scribe de nostro dies, etiam evolutione de uno novo tendentia educatorio, de medico-paedagogia. Nam problemas de isto disciplina es tam paedagogico quam illos de paedagogia normale. Differentia iter illos es solum, quod paedagogia normale aspira ad subjice vita de juvenitia normale sub scopos humano (definito in ante), dum medico-paedagogia habe debito de salva vita de infantes anormale (super basi de cognitione de abnormitates) pro vita normale humano. Ergo etiam hic, scopo summo es: satisfacione de debitos humano normale per educatione. Solum valores de objectos es sub normalitate, et es vario apud singulo individuos.

Plure factore de nostro vita hodierno causa, quod numero de « defectuosos » (nomine generico pro objectos de medico-paedagogia)

gogia) cresce immenso. Es postulato de societate, de praeveni ad isto incremento, et ad facilita onere; isto postulatione vol es satisfacto per novo tendentia educatorio. Auctore considera quatuor quaestione (quale es principios activo in vario ramos de instructione de defectuosos, quando emerge idea de medico-paedagogia? — quomodo evolve-se idea de educatione sanativo? quale es principios de unitario cogitatione medico-paedagogico? — quomodo evolve-se eruditione de medico-paedagogos, conforme ad idea de educatione sanativo?), et evolve ita principios actuale de novo disciplina educatorio. (Isto disciplina es evoluto, in modo maximo perfecto, in Hungaria, ubi existe uno Academia Medico-Paedagogico. Studio in isto dura 8 semestre, post que candidatos recipe diploma de medico-paedagogo, que vale pro educatione et instructione de omne specie de defectuosos, caecos, surdos, debiles mentale, debiles morale, infantes nervoso, balbutientes, etc.).

Es importante pro evolutione de novo tendentia educatorio, introductione de notiones *capabilitate* et *possibilitate*. (Idiota non pote lege pro deficiente capabilitate, caeco non pote lege pro deficiente possibilitate).

Notione de sanatione per medios paedagogico es posito in parallelo cum notione de sanatione medicale. Apud sanatione medicale, es caracteristico: statu abnorme, de que homo tende versus statu normale. Sed nec qualitate de diagnosi et de prognosi, nec successu de therapia es definitorio pro sanatione. Idem es apud sanatione paedagogico. Differentia es tamen, quod, dum medico habe libero arbitrio in selectione de therapia, therapia de medico-paedagogo es praefixo: id pote eveni solum per educatione. De isto definitiones formale seque, quod medico-paedagogia habe tres summo debito: diagnosi generale et differentiale de « defectus » infantile; prognosi de puncto de vista de educabilitate; et therapia, i. e. applicatione de uno activitate educatorio, apparente maximo idoneo.

Alio articulo: K. H o r v á t h : *Officio de mente in educatione morale.*

Versione per

D. S.

DE ERRORES SCHOLASTICO IN MATHEMATICA

Magistro pote collige materia bono ad investigatione psychologico, que habe magno valore methodico. Tale materia es dato ab errores scholastico, que magistros saepe non recte explica. Me vol indica nonnulla typos de errores, et explica causas de istos, et excita magistros ad magis profundo investigatione, cum magis divite materia, quam illo, que nunc me pote da, nam me non habe annales de isto errores, sed solum nonnulla errores fortuito ex meo actione paedagogico diuturno.

Primo lice discerne inter errores de attentione de animo ab errores de memoria. Alumno pote educe formula falso non propterea quod isto nesci, sed quoniam non recte lege. Tale errores alumno fac in operationes arithmetico, cum scribe cifras parum claro aut inflicta lineas aut columnas.

Sed magis saepe errores arithmetico es errores de memoria.

Mechanismo de memoria, que erra, es bene explicato per inquisitione in operatione de multiplicatione. In multiplicatione 39×87 me extrahe ex memoria: $9 \times 7 = 63$, deinde me detrahe ex campo de conscientia 6, reminisce quod $7 \times 3 = 21$, ut deinde adde 21 ad in memoria revocato 6. Me fac deinde idem cum 8 et 9 : $8 \times 9 = 72$. Nunc debe opera cum 7 in eodem modo, ut ante cum 6 : $8 \times 3 = 24$, ... $24 + 7$. Sed isto 7 pote es expulso ab 6, que remane in conscientia. Tunc errore ori, et me habe non 31, sed 30. Memoria elementare debe celeriter extingue eo, que es inutile, aliter fac errore.

In isto breve nota me non pote, in modo minuto die de constructione de cogitatione mathematico.

Me primo indica magno valore de actione mentale subconsciente.

Lice discerne inter se, primo, scientia de regulas pro operationes algebraico; secundo, arte de isto operationes sine vitio, que es similes ad scientia de locos de digitos in piano, et arte de cantu ipso.

Lice etiam distingue errores de memoria elementare, factio ad limine de conscientia et etiam ultra limine, ab errores propter

inscientia, id es ab eo, quod discipulo aliquo non jam disce, aut oblivisce.

In nonnullo casus id, que ad primo aspectu appare ut inscientia, postea es agnoto, ut errore de memoria, que falso effice.

Formula, stabilito in memoria de alumno in forma de imagine, in isto forma pote appare in conscientia; sed propter lassitudine de isto imagine in forma corrupto.

Sed alumno post reminiscencia de sensu de isto, pote eodem formula plane recte scribe.

Plane falso es suppose, ut omnes errore es solum de attentione et memoria. Sæpe alumno erra in deductiones falso.

Alumno bene nosce propositione vero B, sed ex propositione falso, que inveni in conscientia, conclude plane recte ad C, que es falso quoque. Plerumque isto A es generalizatione de B, in nimis lato sensu de aliquo regula.

Alumno scribe

$$\frac{a}{c} + \frac{b}{d} = \frac{a+b}{c+d}.$$

Hic regula de multiplicatione profer ad additione.

Non lice puta, quod discipulo nesci, quomodo adde numeros fracto. Vos pote interroga alumno et isto bene responde et etiam explica regula per exemplis.

Conclusiones sane es de caractere fortuito.

Operatione algebrico alumno concipe nimis late in sensu de translatione de uno elemento, per que fac aliquo operationes ex uno parte de æqualitate in altero cum mutatione de signo. Ecce exemplo de que dic Clairaut in « Algebra »:

Ex $\frac{x-3}{2} = \frac{x+8}{3}$ es deducto $\frac{x-8}{2} = \frac{x+3}{3}$, que

es falso.

Vero es

$$\sqrt{AB} = \sqrt{A} \cdot \sqrt{B} \quad \sqrt{A/B} = \sqrt{A}/\sqrt{B};$$

sed mente de alumno habe inclinatione ad longius procede — ad agnosce, quod etiam

$$\sqrt{A+B} = \sqrt{A} + \sqrt{B}.$$

Plerumque $\sqrt{a^2 \pm b^2} = a \pm b$, etsi qui fac isto errore, bene sci, quod

$$(a \pm b)^2 = a^2 \pm 2ab + b^2.$$

Causas de paralogismos, id es de errores *puro logicos* existe de vario modo. Nos vol indica typos de paralogismos scholastico, et explica origines de istos.

Primo *πρῶτον ψεύδος* — errore fundamentale — es fundato super falso propositione, ex quo es facta conclusiones. Ab aspectu de æstimatione de progressu de discipulo, isto errore habe parvo valore.

Isto errore es præcipue de memoria aut de attentione: discipulo oblivisce enunciatione recto de theorema, sed recte cogita.

Ecce errore, in que me incide in meo practica pædagogico.

Theorema de Pythagora pote es deducto ex proportione.

$$AB/AC = AC/AD \quad (1) \quad AB/BC = BC/BD \quad (2)$$

ubi AB es hypotenusas, AC, BC cathetos, CD \perp AB, que da

$$AC^2 = AB \cdot AD \quad BC^2 = AB \cdot DB$$

et per additione

$$AC^2 + BC^2 = AB (AD + DB) = AB^2$$

Alumno scribe falso:

$$AB/AD = AD/AC \quad (3) \quad AB/BD = BD/BC \quad (4)$$

conclude

$$AD^2 = AB \cdot AC \quad BD^2 = AB \cdot BC$$
$$AD = \sqrt{AB \cdot AC} \quad BD = \sqrt{AB \cdot BC},$$

et inveni, in loco de theorema de Pythagora,

$$AB = \sqrt{AB} (\sqrt{AC} + \sqrt{BC})$$
$$\sqrt{AB} = \sqrt{AC} + \sqrt{BC}.$$

Satis es subscribe formulas falso (3,4) ut alumno ipso cognosce origine de suo errore.

Alio re es, quando alumno educe theorema de Pythagora cum auxilio de formulas trigonometrico:

$$b = a \sin B,$$
$$c = a \cos B,$$

eleva ad quadrato, adde et animadvertite, quod

$$\sin^2 B + \cos^2 B = 1 \quad (5).$$

Hic es « circulus in demonstrando », circulo vitioso in demonstratione, uno specie de « petitio principii ». Theorema de Pythagora es demonstrato ex ipso theorema de Pythagora, quoniam formula (5) es consequentia de isto theorema.

Hic es *inscientia*. Alumno oblivisce non singulare formulas, sed pictura generale de Geometria, in que isto theorema es fundamento non solum de formulas goniometrico, sed etiam de omne applicatione de Algebra ad Geometria.

Tale errore es magis difficile explica ad alumno. Lice doce ab initio.

Alio typos de errores « petitio principii », id es de demonstratione ex vero, sed non fundato propositione, pote es in fastigios vario de scientia.

Isto sæpe eveni, cum alumno vide aliquo ex figura geometrico picto, que debe proba per demonstratione, sed que ute in demonstratione de aliquo propositione, sine isto proba.

Ecce errore in solutione de problema stereometrico.

In determinatione de angulo diedro de tetraedro regulare ABCD, alumno incipe in hoc modo: duce per costa (latere) DC plano perpendicularare ad costa AB.

Sed duce per ceta l plano perpendicularare ad altero recta l' non es semper possibile, sed solum in casu cum $l \perp l'$.

Deductiones duce alumno ad vero, sed non fundato conclusionem.

Schema

que da vero itinere de demonstratione i ab evidente, aut de prius demonstrato propositione: ab A ad B, ab B ad C, et ita ... ad K, que lice demonstra.

Falso itinere es ab D' , que pote es demonstrato solum cum auxilio de A, B, C, deinde revertit ad A et i ab A ad B, ut in recto demonstratione.

Recto itinere es sequente:

1) Produce ex D: $DE \perp AB$ et demonstra quod E es medio de AB,

2) C conjunge cum E et demonstra quod $CE \perp AB$,

3) Ex eo, quod DE et $EC \perp AB$ deduce quod plano $DEC \perp AB$,

4) Produce $DI \perp EC$ in plano DEC,

5) $DI \perp EC$ et $\perp AB$ (nam es in plano DEC) unde $DI \perp$ pl. ABC et i per centro de circumscripto ABC circulo.

Resta exprime $DE = EC$ per AC et divide $1/3 EC$ per DE, ut inveni cos ang. DEC.

Demonstratione de possibilitate de productione per DC de plano $\perp AB$ reducto ad demonstratione de (1) (2) (3).

Alumno incipe per produce de isto plano deinde cum auxilio de isto constructione habe statim (1) (2) (3), et procedit, ut in recto demonstratione.

Causa psychologico de errore « quaternio terminorum » es defectu de attentione.

Errore consiste in eo, quod, in syllogismo, medio termino in assumptione non es idem ut in assumptione

$$\begin{array}{l} M \text{ es } P \\ S \text{ es } M' \\ \hline S \text{ es } P. \end{array}$$

M' non es idem ut M.

Vulgo M' es diverso in proprietate, de que tace.

Studioso dic: integrale $\int x^n \sin x \, dx$ (6) pote es invento per integratione per partes, id es per applicatione de formula.

$$\int u \, dv = u v - \int v \, du$$

posito

$$\begin{array}{l|l} u = x^n & dv = \sin x \, dx \\ du = n x^{n-1} \, dx & v = -\cos x \end{array}$$

et fac errore: « quaternio terminorum », cum refer $\int \frac{\sin x}{x} \, dx$ ad typo (6), et applica ad isto integratione per partes.

Studioso oblivisce, que tacitus intellige, quod n es numero integro et positivo.

Ecce altero exemplo ex Algebra elementare.

Nos sume formula de binomio:

$$(a+b)^n = a^n + \frac{n}{1} a^{n-1} b + \frac{n(n-1)}{1 \times 2} a^{n-2} b^2 + \dots + \frac{n}{1} a b^{n-1} + b^n \quad (7)$$

et pone $n = 0$. In parte sinistro nos habe $(a+b)^0 = 1$, in dextero omne termino præter primo et ultimo es æquale zero: $a^0 = 1$, $b^0 = 1$, unde $1 = 2$.

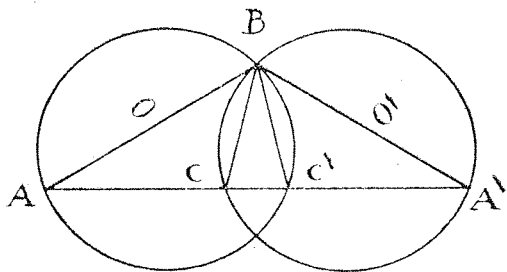
Sed formula (7) es vero pro omne valore n solum, que magis es zero.

Sed isto conditione nos omittit.

In sophismas mathematico nos inveni errores de alio origine.

Causa de errore es in credulo relatione ad figura, que sæpe es sumpto in specie *generale*, sine suppositione de proprietate singulare, que posito es per conditiones.

Exemplo. Ex puncto B extra recta AA' pote produce ad isto duo perpendicularare (fig. 1). Nos sume duo circulo intersecante in puncto B, et conjunge B cum centro O et O' per rectas

OB et O'B. Altero punctos de intersectione AA' conjunge per recta AA' que interseca circulos etiam in C et C'. BC et BC' es perpendicularares ad AA', quoniam angulos BCA et BC'A' nite in diametros.

Hic errore es in isto.

Figura dic de duo puncto de intersectione de circulos, de intersectione de AA' et de circulos in punctos distincto, nam nos habe in figura casu generale.

Sed figura es falso, C et C' debe vero coincide et in isto conditione nostro conclusionem cade.

Rostov-Don.

PROF. D. MORDUKHAI - BOLTOVSKOI.
de Facultate Pædagogico.

LIBROS ET OPUSCULOS

Le Bureau international d'Education en 1930-1931 — Deuxième réunion du Conseil — Genève, Bureau int. d'Education, 44, Rue des Maraîchers, 1931 — Pag. 66 — Pretio: 2 fr. helvetic.

Isto opusculo es interessante sub duo aspectu; nam contine et relatione, de Directore, super activitate de Officio int. de Educatione in anno 1930-1931, et relationes de repræsentantes de regiones membros de Officio - Ægypto, Ecuador, Hispania, Genève, Polonia, Bohemia - super problemas educativo que singulo regione jam stude de resolve.

A. GALLIPPI, *Giuseppe Cartella Gelardi* — Profilo critico — Edizioni L'Impronta — Studio Editoriale Librario Piemontese — Torino — Elegante vol. 140 x 190 mm., de pag. 117 — L. it. 8.

« V A R I A E T L E V I A »

PLUS MINUSCULO AEROPLANO

Italia semper plus excelle in aviacione; posside plure specie de aeroplano de constructione perfecto, numeroso et animoso aviatores, que time nullo periculo; historia de aviacione memora plure record internationale aviatorio assignato ad italianos; inter plure alio es memorando: De Pinedo, Ferrarin et Del Prete;... in tempore recente Italo Balbo, Ministro de Aeronautica, que cum II hydrovolante vola ab Roma ad Rio Janeiro (kilometro 10350); strenuo aviatores Lombardi, Mazzotti et Rasini que comple periplo africano (kilometro 27990) cum 3 aeroplano de turismo.

Nunc, in mense de Octobre, in urbe Torino, regione S. Paolo, Fratres Grignani, multo habile constructores mechanico, post longo et patiente experimentos, construe plus minusculo aeroplano de mundo.

Ecce characteristics de novo mirabile aeroplano vocato « *Aeroplano farfalla* » (F. *papillon*, A. *butterfly*, T. *Schmetterling*).

Inter extremitates de alas, metro 5.60; longo, metro 4,40; alto, metro 1.40; suo pondere in conditione vacuo kilogramma 135; prompto pro volatu kilogramma 210. Motore de 8 (octo) HP, que produc 25600 gyro, habe dispositivo pro reductione de helica.

Me cum gaudio admira vario experimento de minusculo et sensibile *Farfalla*; isto post breve tractu se eleva, vola sine strepitu et cum placiditate descendit in terra.

Me habe etiam honore et fortuna de saluta, in illo occasione, ingenioso et modesto constructore et intrepido aviatores; sympathico aviatores Domino Moroni vola pro sport, non pro lucro aut pro desiderio de exhibitione, ante Auctoritates et populo; cum suo habile manu transfer obœdientem *Farfalla* in omne directione, in positione alto aut proximo ad terra, cum velocitate summo aut medio.

Judices de aviatione jam collauda minusculo et gratioso velivolo, et chronometrista determina velocitate horario in kilometro 140.

Progressu in constructione et perfectione de apparatus pro usu internationale es continuo et rapido; cum summo velocitate et diligentia telegrapho produc signos de alphabeto, telephono et radio transmittit voce et sono, velivolo et dirigibile transfer persona ab uno ad alio natione.

Sed utilitate et commoditate de isto apparatus permant limitato si lingua auxiliare internationale non redde possibile ad pluralitate de homines explicatione de signos, intelligibilitate de voce et facile communicatione orale inter personas de vario natione.

Interlingua — ex latino de æterno ROMA, sine difficile regulas de grammatica — offer solutione practico pro isto humanitario problema.

Interlinguista cum fide attendit ab studiosos, ab Auctoritates, ab diurnalistas, ab cultores de manifestationes internationale, auxilio morale et materiale pro diffusionem de *Interlingua*.

G. CANESI

CALENDARIO SYNTHETICO

Consocio prof. dr. *Felice Berio*, habe publicato uno Calendario synthetico, que nos es læto de reproduce hic, multo utile

CALENDARIO	1932	SYNTHETICO	JAN. APR.	V	S	P	L	M	M	J	M	J	V	JUL. OCT.	
			FEB. MAR.	P	L	M	M	J	V	S	P	L	M	M	AUG. NOV.
			JUN.	M	J	V	S	P	L	M	M	SEP. DEC.			
			1	2	3	4	5	6	7						
			8	9	10	11	12	13	14						
			15	16	17	18	19	20	21						
			22	23	24	25	26	27	28						
			29	30	31										

ET VITA
PRO INTERLINGUA

SCHOLA
ORGANO DE ACADEMIA

PROF. DOTT. FELICE BERIO. - IMPERIA (I)

ut cognosce, ad primo visu, non solum dies (data et nomine) de mense præsentem, sed etiam de omni alio mense de anno. Consultatione es multo facile.

Propaganda de omne specie, per medio de calendarios, es utile et fructuoso; per medio de Calendario synthetico es etiam multo œconomico.

Si aliquo socio de API vol ute Calendario synthetico ad isto scopo, suffice que illo pete ad prof. Berio (Imperia, Via Artallo, 28 - Italia), que libenter da permissione gratis, pro omne regione, excepto Anglia, Francia, Germania, Italia.

SALOMONE MODERNO.

Nos, id es meo amico et ego, simul es aliquando in motore-cyclo de illo, et perveni quasi ad fine de ultimo strato de pago, que nos debe transvehe, quando ex improvise... uno magno grege de anseres gingriente *) traversa via. Clamante et anxio, illos pete salute ab fuga.

Tamen nos fac uno victima.

« Hem... isto es mortuo, » meo amico dice. In ipso momento nos audi, post nos, magno lamentatione. « Isto misello bestia! » rustico femina plora. « Solve pecunia! Vos debe ad minimo 4 floreno. »

Me ede nunquam ansere tosto. Meo amico es parato colloque et age cum illa. Promitte 2 floreno.

« Quattuor » rustico femina clama, « nihil minus, nullo nummo! Tunc vos pote tene bestia... vos homines debe es læto, quia vos habe empto tam bene! »

Nos recusa accede ad condicione, vol relinque ansere ad illa et da duo floreno in super. Sed illa, jactante brachio cum ansere in feroce modo, consiste ante ipso motore nostro. Nos lice et promitte pretio majore. Interim toto pago jam exi ex domo. Nos habe promisso nunc 3 floreno. Illa recusa.

Ecce politia, custode obeso de campo, que aperi via ad se trans multitudine, et incipe interroga nos et rustico femina.

In fine appare satis perito de casu. Incipe exige illos tres floreno, que nos jam lice. Nos cede obsequente pro es liberato. Meo amico incita motore et me reside super « duo » (= sella secundo). Sed antequam nos abes, nos vide tamen adhuc, custode campestre pone manu in suo sacco, trahe uno floreno ex eo, quem adde ad nostro 3 floreno, da eos, sine loque verbo, ad rustico femina, postquam illo tolle ansere mortuo et vade cum eo.

Ex *Hollandense* per

F. C. VAN AKEN.

*) *gingrire* (L. Festus) = T. *schmattern*, F. *caqueter*, A. *to cackle*.

SERMONE DE JESU CHRISTO SUPER MONTE

Ex Evangelio de S. Matthæo

Præfatione

(*Ab Actos de APOSTOLOS - 9 - 12*)

CAPITULO II.

Post decem dies de ascensione de Domino Nostro JESU CHRISTO, eveni reunione de Apostolos in cenaculo pro recipe SPIRITU SANCTO, que descende super illos in forma de lingua de igne.

Apostolos, sub inspiratione de Spiritu Sancto, exi de cenaculo pro prædica novo Evangelio ad grande multitudine de populos que in illo dies es in Jerusalem.

9) Illo multitudine es composito de Parthos, de Medos, de Ælamitas, de habitantes in Mesopotamia, Judæa, Cappadocia, Ponto et Asia;

10) In Phrygia, Pamphilia, — Ægypto — et in Libia que es prope ad Cyrene, et etiam de adventicios Romano;

11) de Judæos et proselytos, de Creta et de Arabia.

12) Admiratione et stupore invade omnes, quia omne persona audi sermone sicut exposito in proprio lingua, et singulo interroga alios: Isto oratores non es omne de Galilæa?

Quo modo nos audi in lingua nostro?

Quod es isto mirabile factio, que omne nos audi ut in proprio lingua magnificentia de Deo?

* * *

Nec minore mirabilia, stupore et admiratione pote excita in tempore præsentis, uno oratore in *SOCIETATE DE NATIONES* que loque uno lingua intelligibile ad omnes auditores de 40 aut 50 vario nationalitate; et istos, etiam pleno de admiratione exclama: Quod es isto grande et mirabile factio que nos audi uno lingua comprehensibile ut si illos loque in nostro proprio lingua?...

Realizatione de illo grande prodigio es hodie possibile in modo facile et practico cum adoptione de *INTERLINGUA*, ge-

niale conceptione de multo Illustre Mathematico, Philosopho et Polyglotta, Domino G. PEANO, professore de calculo in Universitate de Torino.

Beneficios de isto lingua intelligibile sine studio et ad primo visu ab omnes, etiam de paucos cultura, es evidente, et pote adducere infinito bene morale et œconomico, individuale et colectivo, nationale et internationale.

Utilitate vero grande de *INTERLINGUA* es que habe origine ab Latino, lingua, etiam hodie, in usu quotidiano ab Ecclesiasticos, Litteratos, Medicos, Advocatos, Chemistas, etc., etc., inde suo adoptione es possibile et practico ad milliones de homine sparso in universo mundo.

INTERLINGUA non habe grammatica, et tamen, es tam claro quam lingua cum grammatica.

ACADEMIA reduce omne vocabulo ad thema, et resulta lingua sine flexione.

Superioritate de INTERLINGUA ab linguas artificiale, es que omne lingua de Europa contine 60 aut plus pro centum, de vocabulos de origine Latino; ergo *INTERLINGUA* es quasi *Idioma de omne Natione*.

Tam pulcro inventione que pote redde infinito bono morale, spirituale, et œconomico ad omne populo, merita de es noto in toto mundo, et nos, in desiderio de collabora ad suo diffusionem et eleva quasi uno monumento ad fraterno cogitatione de moderno Sociale Civilizatione, initia diffusionem de illo cum publica *VITA* et *OPERA* de N. S. *JESU CHRISTO* secundum Evangelio, que es narratione plus simplice et efficace pro fac cognosce grande Mysterio de Redemptione humano.

Nos incipe cum publica « *SERMONE SUPER MONTE* » secundum Sancto Matthæo.

Pote isto paupere labore, coopera ad generoso intento de Gubernatores de Populos que in *SOCIETATE DE NATIONES* labora pro comple sublime nuntio de Angelos in Nativitate Jesu:

*Pace in Terra
ad homines de bono voluntate*

Torino, Corso Vittorio Emanuele 65, die Nativitate Jesu 1931.

FRANCISCO MIGLIAVACCA

SERMONE

CAPITULO V.

- 1) Jesu vide turba, ascende in monte, sede cum discipulos.
- 2) Et aperi ore suo, doce illos et dice:
- 3) Beato paupere in spiritu, nam regno de cælo es de ipso.
- 4) Beato mite, nam illo i posside terra.
- 5) Beato qui plora, nam illo fi consolato.
- 6) Beato qui habe fame et site de justitia, nam illo fi satiati.
- 7) Beato misericordioso, nam illo recipe misericordia.
- 8) Beato qui habe corde mundo, nam illo vide Deo.
- 9) Beato pacifico (qui procura pace) nam illo es filio de Deo.
- 10) Beato qui pati persecutione per causa de justitia, de illo es regno de cælo.
- 11) Vos es beato si homine maledice vos, et persequere vos, et dum menti, dice male contra vos per causa de me.
- 12) Gaude et exsulta, mercede ad vos es copioso in cælo; et homines persequere prophetas, que es ante vos.
- 13) Vos es sale de terra. Si sale perde sapore, vale nihil, et nos mitte foras, et homo calca illo.
- 14) Vos es luce de mundo; nullo pote occulta civitate que sta super monte.
- 15) Et nullo accende lucerna, et pone illo sub vase, sed super candelabro, ut da luce ad omnes in domo.
- 16) Sic luce de vos debe illumina homines; illos vide opera de vos bono, et glorifica patre de vos in cælo.
- 17) Ne crede quod me veni ad dissolve lege aut prophetas. Me non veni pro dissolve, sed pro comple.
- 18) In vero, me dice ad vos, quando terra et cælo remane, non uno linea, non uno puncto præteri lege, usque omne re fi.
- 19) Qui viola de isto mandatos, de doce sic homines, es minimo in regno de cælo; qui fac et doce, es magno in regno de cælo.
- 20) Me dice ad vos, si justitia de vos non abunda plus quam de scribas et pharisæos, vos non i in regno de cælo.
- 21) Vos jam audi quod antiquos dice: non occide; qui occide es reo de iudicio.
- 22) Et me dice ad vos: qui es in ira contra fratre suo, es reo

de iudicio. Et qui dice stulto ad fratre suo, es reo de concilio. Et qui dice stupido, es reo de igne de inferno.

23) Ergo, si te offer dono ad altare, et ibi te recorda quod frate habe ullo contra te.

24) Relinque pecunia ante altare, et vade prius te reconcilia cum fratre, et tunc veni et offer oblatione tuo.

25) Consenti cum adversario tuo, subito dum es in via cum illo, ut adversario ne trade te in iudicio, et iudice trade te ad ministro, que mitte te in carcere.

26) In vero me dice ad te, quod te ne exi ex carcere, usque te redde ultimo moneta.

27) Vos jam audi quod antiquos dice: Ne fac adulterio,

28) Et me dice ad vos: qui specta muliere pro concupiscentia, jam in corde suo committit adulterio.

29) Si oculo tuo dextero scandaliza te, evelle isto, et jacta ab te: es melius quod uno ex membros peri, quam toto corpore i in inferno.

30) Et si manu dextero scandaliza te, abscinde illo, et projice ab te, nam es melius quod uno membro peri, quam toto corpore i in inferno.

31) Antiquos dice: Qui dimitte uxore suo, debe da ad illa libello de repudio.

32) Sed me dic ad vos: quod omne qui dimitte suo uxore (excepto causa de fornicatione), fac ut illa committit adulterio; et qui duce muliere dimisso, committit adulterio.

33) Et vos jam audi quod antiquos dice: ne perjura; et redde tuo juramento ad Domino.

34) Sed me dice ad vos: jura in nullo modo, nec per caelo que es throno de Deo.

35) Et ne per terra que es scabello ad pedes de illo; et ne per Jerosolyma, urbe de magno rege.

36) Et ne jura per capite tuo, quia te non pote fac uno capillo albo aut nigro.

37) Sed sermone de vos debe es; es-es, non-non, quod es plus abundante, es malo.

38) Vos jam audi qui dice: Oculo pro oculo, dente pro dente,

39) Sed me dice ad vos: ne resiste ad malo, et si homine percute te in maxilla dextero, porrige ad illo altero.

40) Et si illo vol contendit cum te in iudicio, et vol tolle tunica de te, dimitte et pallio ad illo.

41) Et si homo vexa te per mille passu, vade cum illo alio duo mille.

42) Da ad qui pete ab te, et ne repelle qui vol mutua ab te.

43) Vos jam audi: Ama proximo tuo, et habe in odio inimico tuo.

44) Sed me dice ad vos: Ama inimico de vos, et benefac illos que odi vos; et ora pro illos que persequit et calumnia vos.

45) Ut vos es filio de patre qui es in caelo; qui fac quod soli ori super bonos et malos, et plus super justos et injustos.

46) Nam si vos ama illos qui ama vos, quale mercede vos i habe? Et publicanos fac hoc.

47) Et si vos saluta solo fratres de vos, quid vos fac plus quam publicanos?

48) Ergo, es vos perfecto sicut patre de vos caeleste es perfecto.

CAPITULO VI.

1) Attende quod vos ne fac justitia ante oculos de homines, ut istos vide vos, quod si non, vos non i habe mercede apud patre qui es in caelo.

2) Quando te fac eleemosyna, ne canta per tuba, sicut hypocritas fac in synagogas et in vicos, pro recipe honore ab homines. In vero me dic ad vos, illos jam recipe mercede.

3) Sed quando te fac eleemosyna, sinistra de te debe ne sci quod fac dextera de te.

4) Ut eleemosyna de te es secreto, et patre qui vide abscondito, i redde ad te.

5) Et quando vos ora, vos non debe es sicut hypocritas, que ora dum sta in synagogas et in augulos de plateas, ut homines vide illos; in vero me dic ad vos: illos jam recipe mercede.

6) Sed te quando ora, intra in cubiculo de te, claude ostio, ora patre in abscondito, et patre que vide in abscondito, i redde ad te.

7) Et vos dum ora, non debe multo loque sicut gente, nam istos puta quod Deo exaudi illos que loque multo.

8) Ergo ne te debe es simile ad illos; nam patre de vos sci quod es necesse ad vos, ante quam vos pete.

9) Sic ergo vos debe ora: *Patre nostro que es in caelo, quod nomine de te fi sancto,*

10) *Quod regno de te adveni. Quod voluntate de te fi, sicut in caelo et in terra.*

11) *Da ad nos hodie pane necessario,*

12) *Et dimitte ad nos debitos nostro, sicut et nos dimitte ad debitores nostro.*

13) *Et ne nos induc in tentatione. Sed libera nos ab malo. Amen.*

14) Nam si vos dimitte ad homines peccatos de illos, etiam patre caeleste dimitte delictos de vos.

15) Sed si vos non dimitte ad homines, et patre non dimitte peccatos de vos.

16) Et quando vos jejuna, ne fac sicut hypocritas triste, que deforma facie de se, ut homines vide que illos jejuna. In vero me dic ad vos, quod illos jam recipere mercede.

17) Sed te, quando jejuna, unge capite, et lava facie de te.

18) Ut homines ne vide que te jejuna, sed patre de te que es in abscondito; et patre que vide in abscondito, i redde ad te.

19) Ne collige thesauro in terra, ubi ærugine et tinea rode illo, et ubi fures fode et rape.

20) Sed collige thesauro in cælo, ubi ærugine et verme non rode, et ubi fures ne fode et ne rape.

21) Nam ubi es thesauro, ibi es corde de te.

22) Oculo es lucerna de corpore. Si oculo de te es simplice, toto corpore de te da luce.

23) Sed si oculo de te es malo, corpore de te es tenebroso. Ergo si lumine in te es tenebra, quale magno tenebra i es?

24) Nullo homo pote servi duo domino. Nam aut habe uno in odio et ama alio, aut sustine uno et sperne alio. Vos non pote servi Deo et Pluto.

25) Ergo me dic ad vos: ne es sollicito pro vita de vos, quid vos manduca, neque de corpore de vos, quid vos vesti. An vita non es plus quam cibo? et corpore plus quam veste?

26) Respice volatiles de cælo; illos ne sere, ne mete, ne collige in granario, et patre caeleste pasce illos; an vos non es plus quam illos?

27) Quale ex vos per suo studio pote adde uno cubito ad statura suo?

28) Et quid vos es sollicito de vesti?... Considera lilius de agro, quando illos cresce, illos ne labora et ne texe.

29) Sed me dice ad vos: etiam Salomon in maximo gloria de se, habe veste tam splendido sicut uno ex illos.

30) Si ergo quod hodie es herba de agro, et cras arde in fur-

no, Deo vesti, quanto magis illo debe vesti vos, homines de paucio fide?..

31) Ergo ne es sollicitos, et ne dice: Quid nos i manduca?... Quid nos i bibe?... Cum que re nos vesti nos? :...

32) Nam gente quære hoc, Patre de vos sci que vos ege de omne ce re.

33) Ergo, in primo loco, quære regno de Deo, et justitia de illo; et vos obtine ce re.

34) Et ne vos es sollicito in cras. Nam cras provide ad se. Suffice ad omni die angore suo.

CAPITULO VII.

1) Ne judica, ut alio ne judica te.

2) Nam, in quale iudicio te judica, alios i judica te; et alios i meti vos in idem mensura in que vos meti.

3) Sed quid te vide festuca in oculo de fratre, et non vide trabe in oculo de te?..

4) Ut pote dice ad fratre tuo: permittite que me tolle festuca de oculo de te, et ecce uno trabe in oculo de te?..

5) Hypocrita, tolle primo trabe ex oculo de te, et tunc te vide ad tolle festuca ex oculo de fratre.

6) Ne da re sancto ad canes, et ne jacta margaritas ante porcos, ut per casu illos ne calca gemma per pedes, et que illos se verte et lacera te.

7) Pete, et homo da ad te; quære et inveni; pulsa, et homo aperi ad vos.

8) Nam, omne qui pete accipe; et qui quære inveni; et ad qui pulsa, homo aperi.

9) Aut, qui ex vos, si filio pete pane, porrige lapide?

10) Aut, si pete pisce, qui porrige serpente?..

11) Ergo, si vos, que es malo, da re bono ad filios de vos, quanto plus patre qui es in cælo, da re bono ad illos que pete?..

12) Ergo, omne re que te vol que homo fac ad te, et te fac ad alios. Hoc es conforme ad Lege et Prophetas.

13) Intra per porta angusto, nam porta lato et via spatioso duce ad perditione, et multos intra per ce via.

14) Angusto es porta, et stricto es via que duce ad vita, et paucos intra per isto via.

15) Cave propheta falso, que veni ad te in veste de ove, et es lupo rapace.

16) Te i cognosce illos ab fructus de illos. An homo collige uvá de spinas aut fico de tribulos?

17) Sic omne arbore bono fac fructus bono; et arbore malo fac fructus malo.

18) Non pote arbore bono fac fructus malo, et arbore malo fac fructus bono.

19) Homo seca omne arbore, que non fac fructu bono, et mitte illo in igne.

20) Ergo, ex fructu te i cognosce illos.

21) Non omne qui dice ad me: Domino, Domino, i intra in regno de cælos, sed qui fac voluntate de patre, qui es in cælo, ipso i intra in regno de cælos.

22) Multos in illo die dice ad me: Domino, Domino, an in nomine de te, nos prophetiza, et in nomine de te nos e exorciza dæmones, et in nomine de te nos e fac multo re mirabile...

23) Et nunc me i confite ad illos: me in nullo tempore cognosce vos; i ab me, omne vos, que opera re iniquo.

24) Ergo, omne qui audi isto verbos de me, et fac isto re, es simile ad homine sapiente, qui ædifica domo supra rupe.

25) Et descende pluvia et veni fluvios, et suffla vento, et irruet in illo domo et non cade; nam habe fundamento supra rupe.

26) Et omne que audi verbo de me, et non fac hoc, es simile ad homine stulto, que ædifica domo supra arena.

27) Et pluvia descende, et fluvios veni, et vento suffla et irruet in illo domo que cade, et ruina de illo es magno.

28) Et quando Jesu termina, turba admira doctrina de Illo.

29) Nam Illo doce cum potestate, et non sicut scribas et pharisæos.

NOTA. — Isto mirabile sermone contine uno perfecto summario de toto morale de Christo, et es uno ex plus pulcro sermone expresso ab Salvatore.

Jesu declara — ante omne — natura spirituale de suo regno, et de dispositione necessario pro habe parte; post dice de importantia de officio de discipulos in mundo; inde describe relationes in que es Illo cum lege de Moise.

Illo non veni pro abole sed pro comple et perfectiona lege.

Ad comple suo doctrina, Jesu inculca de fac ad alio quod nos desidera es facto ad nos; de abnega se ipso; de se tene longe ab falso doctores; et post, resume isto mirabile sermone et proclama: felice qui practica doctrina que Illo doce, et infelice qui despice illo.

(... ab P. Marco M. SALES, in commento ad Novo Testamento, editione L. I. C. E. Torino).

JULIO HANN, METEOROLOGO

In occasione de congressu pro meteorologia in Vienna, anno 1931, fieba revelato un monumento in memoria de celebre meteorologo Iulio Hann.

Suo patre esseba iudice publico in civitate Linz et es mortuo ante quam filio incipieba frequentare gymnasium. Loco de natiuitate de Iulio es castello Haus prope Linz; anno natale 1931. Post uno classe de gymnasium in Linz, Iulio continua studere in gymnasium de Benedictinos in Kremsmünster, ubi suo soror senior Anna habeba fundato un pensionatu pro studiosos. Successu de iuvene in schola esseba semper eminente et Hann servaba usque ad fine de vita ad isto gymnasium un grato memoria. Omne anno, iam viro benemerito et sene, visitaba suo soror et ascendi turre astronomico ad visitare il astronomo, ibi in tertio plano habitante.

Hann voleba fiere professore in scholas medias. Frequentaba ergo Universitate in Vienna et studeba physica et geographia. Postea doceba (1865-1868) in scholas reales de Vienna et Linz. Iam ab anno 1865 redigeba, cum direttore de instituto centrale pro meteorologia et magnetismo terrestre Dr. Ielinek, il periodico pro meteorologia. Ielinek vocaba illo, 1868, ad isto instituto et in isto ipso anno Hann habilitaba se pro docente privato de Universitate pro geographia physica. 1873, fi professore extraordinario et 1877, post discessione de Ielinek, ordinario et simul direttore de instituto centrale.

Teneba isto officio viginti anno. Fatigato per negotio directoriale, transiba ad Universitate Graz sed iam post tres anno rediba ad Vienna et esseba ibi professore pro physica cosmica usque 1910.

Sequi statu de pensione. Sed Hann continua visitare quotidie, usque duo anno ante morte, il instituto centrale, redigere il periodico et scribere suo diverso voluminoso libros aut tractatus.

Hann es fundatore de modern climatologia. Fama de suo peritia in toto mundo fieba enorme. Esseba membro de Academia pro scientias non solo in Austria, sed et in plure alio terra; accipieba plure metallea aurea; Imperatore Francisco Iosepho elevaba illo ad statu hereditario de nobiles.

Suo caractere esseba amabile. Suo libros et tractatus essi

semper tranquillo et obiectivo sine ullo reclama. Erga suo subditos esse benigno, etsi agitaba illos ad diligentia. Suo hilare animo produceba non pauco facetia. Hann es mortuo 1. Octobre 1921 in Vienna, debilitato per penuria de bellicoso tempore et post bello, fatigato ob suo immenso labore.

Linz.

DR. ALOISIO HARTL

INCONSEQUENTIA GALILEIANO

Forsitan Galileo jam seque latente præformato idea atomistico, quando cum tanto ardore nega es in aliquo actione attractivo de Luna causa de fluxu et refluxu? Me ignora. Tamen hoc jam causa, in systemate de suo ideas, incongruentias inexplicabile, que in modo ultra naturale jam se resolv-ere in organico conceptu de universo natura, si omnes suo partes nos intellige ut nitente ad unitate de toto.

Nostro summo philosopho de natura non vide, quoad fluxu et refluxu, possibilitate, præter quam mediato, de causa externo ab Terra. Causa proximo non pot-ere es si non in ipso Terra, et, post longo et aspero meditationes, puta es in variatione de velocitate de singulo partes de superficie terrestre, consequente ad combinatione de vario motus de Terra. Aqua, propter inertia, nunc man-ere retro, nunc ante, cum terra, que contine eo, accelera aut retarda. Et, ut in fluxu et refluxu eveni triplice periodico variatione, quotidiano mensuale et annuo, ita illo quære et crede de inveni triplice causa de isto variatione.

Primo: in singulo puncto de superficie terrestre, velocitate nunc es summa nunc es differentia de duo velocitate de rotatione et de revolutione.

Secundo: Luna et Terra constitue quasi uno complexu pendulare rotante circum Sole, et centro de gravitate de isto complexu nunc es magis proximo, nunc magis longinquo ab sole, cum Luna es in conjunctione aut in oppositione. Sed cum centro de gravitate appropinqua se ad Sole aut recede, motus es magis celere aut tardo.

Tertio hic non interes.

Sed si ita es res, et Luna es conjuncto ad Terra, circum que eo etiam rota sicut corpore pendulare, et seque pari modo ut facere et fac parte de ipso Terra separato ab reliquo globo, necesse es admitte que Luna et Terra vel, ut melius es dic, suo partes, es conjuncto inter se ab idem vi que colliga partes de Terra et, pari modo, partes de Luna et de singulo alio astro.

Et Luna et Terra, complexu pendulare rotante circum Sole, et ita alio planetas an non es pari modo conjuncto cum Sole ab vi analogo ad gravitate? Tanto plus quod Galileo cogita probabile quod planetas quondam cade ex quodam sublimitate versus Sole, et postquam consequere prædeterminato velocitate, sine explicabile ratione, es devoluto in rotatione circum astro majore. Quomodo eos consequere illo velocitate si non per vi analogo ad gravitate?

Quanto es ad nos displicendo que isto considerationes effuge ad summo viro italico, qui tunc forsitan jam pot-ere supera suo conceptu et suo lege de gravitate in conceptu et lege de attractione universale!

Perugia, Lyceo scientifico.

GIUSEPPE ROLLA

PRIMO LIBRO DE INTERLINGUA

Contine parte plus commune de lingua pro usu quotidiano
dollar 0,50 aut 2/— aut æquivalente

KEY TO INTERLINGUA

Clave pro usu de populos que loque Anglo
dollar 0.50 aut 2/— aut æquivalente

KEY TO AND PRIMES OF INTERLINGUA in 1 vol.

dollar 1,25 aut 4/6 aut æquivalente

Homo pote obtine libros ab editores:
Kegan Paul, Trench, Trubner et Co., Ltd., — Broadway House,
68-74 Carter Lane, London, E. C. 4.

E. P. Dutton et Co., Inc., - 286-302 Fourth Avenue, New York,
aut ab:

Maruzen Company, Ltd. — 6 Nihonbashi, Tori-Nichome, Tokyo.
G. E. Stechert et Co.:

31 East 10th Street, New York,
2 Star Yard, Carey Street, London, W. C. 2,
Hospital Strasse 10, Leipzig,
16 rue de Condé, Paris.

REVISTA DE REVISTAS HUNGARICO

Redactore *Dénes Szilágyi*, Damjanich u. 28. a.

Budapest VII

A. Földgömb. (*Globo*). Organo mensuale popolare de Societate Hungarico de Geographia. Red. Dr. R. Milleker 1931, anno II, n. 8, n. 9, n. 10.

Z. Szilády: *Bulgaria. In patria de rosas et de libertate*, (Karlovo), — Dr. J. Somogyi: *Persia*. — Dr. A. Réthly: *Duo anno in Turchia*. Dr. R. es invitato in 1925 pro organiza instituto meteorologico in Ancara. Illo describe suo impressione de rapido crescente regno Turco in Asia Minore. — B. Márton: *Arles*. Descriptione de parvo urbe, pleno de monumentos mirabile de tempores præterito. — Dr. A. Kéz: *Oasi de Damasco*. — T. Matolay: *Genesi et crisi hodierno de spiritu creolo*. America de Sud es, de puncto de vista «psychographico», uno specie de Russia. Fonte summo de crisi es defectu de nucleo de vita nationale.

Képzőművészet. (*Pulchro Arte*). Revista artistico mensuale. Red. D. N. Gyöngyösi. N. 43-44. 1931, anno V.

Y. Yukyo: *Pictura Japanese. Revista historico*. In Japan, nunquam perde-se contactu inter antiquo traditione, repræsentantes de que es «scholas», et productione actuale. Etsi influentia de impressionismo et post-impressionismo Europæo fi multo forte, tamen, secundum Y., non existe revolutiones, sed lento evolutione in pictura Japanese. — Revistas de expositiones. — Dr. E. Mihályi: Parvo polemica cum Croce super barocco. I. incipe polemica per expositione de opiniones de Croce. — Necrologio de Beila Köszegi. Artifice Hungara, moriente juvene in America Australi, es incomparabile magistra de illustratione de fabulas. Fascino de suo desegnos phantastico es unico.

Külügyi Szemle. (*Revista de Res Extraneo*). Periodico trimestrale pro politica extraneo, jure internationale, et œconomia mundano. Red. Gy. Drucker. 1931, anno VIII n. 4.

G. Gratz: *Situatione critico de Germania et plano de Hoover*. Revista de situatione actuale. Inter momentos causante crisi finantiale et œconomico, que fi acuto in æstate 1931, maximo importante es indebitamento de Germania per creditos ad breve expiratione. In ultimo tempore, es actuato numeroso proba ad solutione de crisi: meeting de ministros in Chequers, moratoria de Hoover, et conferentias initiato per Germania in London, Paris, et Basel, dum julio et agosto. — K. Móricz: *Pro-*

blema de disarmamento, historia et statu actuale suo. Studio critico de probas disarmativo de epocha post Magno Bello, et, in modo speciale, de labore de Commissione Præparativo pro Conferentia de Disarmamento de S d N. — Dr. B. Geöcze: *Unione teloniario Austro-Germanico ante Tribunale Internationale in Haag*. G. analyza responso de Curte internationale ad quæstione de S d N: si unione teloniario es contra tractatu de pace de Saint Germain et I. protocollo de Genève (1922). Secundum resolutione officiale de Tribunale Internationale, protocollo de unione teloniario es incompatible cum I. protocollo de Genève. Secundum G., opinione officiale (accepto cum 8 voce contra 7) es forte discutabile de puncto de vista de jure internationale. Nam unione teloniario aut es contrario ad tractatu de pace et protocollo de Genève, aut ad neutro, nam protocollo non contine plure obligatione pro Austria, quam tractatu de Saint Germain. Sed de puncto de vista politico, resolutione es optimo, nam non judica impossibile absoluto, unione teloniario: protocollo de Genève vale usque 1943, tunc unione discutabile sine obstaculo. — Dr. P. Auer: *Quare Unito Status non es membro de Societate de Nationes?* — Dr. K. Szakáts: *Ideas fundamentale de Unito Status Europæo de Briand*. — Dr. L. Wengler: *Litigioso territorios in jure internationale*. I. Territorios litigioso es illos, que sta sub imperio factico de uno Statu, dum ullo altero statu non agnosce isto statu, conserva proprio prætensiones. Post clarificatione de notiones territorio statale, occupatione, cessione, annexione, plebiscito, W. analyza situatione circa plus importante territorios actuale litigioso. Tale es hodie 23. Studio incipe per studio de 5 territorio in Europa: Bessarabia, Eupen et Malmédy, Grönland, Wielingen, et Wilna.

Literatura. Communicatore de vita spirituale. Mensuale. Red. Dr. G. Supka. 1931, anno VI, n. 6, n. 7, n. 8.

J. Kalmár: *Susanna Lósárdy, Jeanne d'Arc Hungarico*. K. describe curriculo de vita de uno heroina, comparato cum aliquo exaggeratione, cum sancto Johanna. Susanna Lósárdy participa in modo valde activo in bello de liberatione de Rákóczi (contra Habsburgs, 1703-1711). Illa es poeta popolare, qui cum canticos ardente anima armatas Hungarico. 1706 illa es condemnato ad morte, sed succede de fuge ad Turchia. Ante fuge, illa scribe uno littera ad uno amico, et isto es unico documento scripto quem nos habe de isto femina extraordinario. In anno 1738, filio de magno Rákóczi duc novo armata versus Hungaria. Ante armata cavalcata uno domina velato — Susanna Lósárdy in ætate de anno 57. Post fiasco de expeditione, Susanna dispare. — *Centenario de Mantegazza*. — P. Ignotus: *Litteratura liberale*. Studio sociologico. Resultatu de id es, quod litteratura Hungarico hodierno non es litteratura de liberalismo. — Comite Imre Károlyi et Panait Istrati. *Duo opinione contrario de bolshevismo*. Comite Károlyi, membro de aristocratia feudale in Hungaria ante brevi publica parvo scripto, que fac summo sensatione. Illo affirma successu de regimine

actuale in Unione de Soviets, illo agnosce magno periculo pro moriente systema capitalista, que vix pote es salvato. Secundum Károlyi, non ibi es problema, si systema capitalista aut systema de œconomia planato (sicut existe in Soviets), vince, sed: aut systema novo post terribile revolutiones, aut systema novo cum transitu pacifico et quiete.

Magyar Iparművészet. (*Arte Applicato Hungarico*). Organo Mensuale de Hungarico societate de Arte Applicato. Red. F. Szablya-Frischaut. 1931, anno XXXIV, nr. 7-8.

J. Csáky: *Puro architectura — puro sculptura*. Nostro sæculo producit uno architectura toto novo. Contrario ad formalismo classico de præterito, isto architectura novo cresce ex necessitate essentielle de epocha. Sua evolutione pote es immenso. Relatione de duo arte es problema, que semper necessita speciale solutione. Post gothica, unitate harmonico inter architectura et sculptura dispare. Persecutione de modellos classico et inflato naturalismo de hellenistica muta arte ipso ad mero imitatione, in loco de manifestatione spontaneo. In isto tempore, suo motore ideale es ullo, que non es immanente, sed extra suo scopo, suo medio et suo materia. Efficientia et merito de arte abstracto jace in structura harmonico de elementis (ut forma, linea, colore). Isto unitate harmonico causa, in supremo realizatione, quiete de stabilitate, de constantia. Et isto es tractu characteristico de omne arte. Omne depende de sensibilitate et potentia de artifice, et de divitia de suo charactere. Sculptura et pictura naturalistico non pote es absorpto per ullo architectura, nam omne forma de architectura es arte abstracto. Dum parte vitale de res submerge, appare « stilizatione » et « arte decorativo ». Ambo es operatione schematico, sine sentimento. Resultatu nunc es reactione moderno, que refuta omne ornamento et decoratione. Que es exaggeratione, nam amore de imagines es proprietate essentielle de homine. Abstractione puritano, geometrico, es frigidus et fit, mox, tædioso. Solum illo sculptura pote præsta calore et varietate poetico ad architectura, quale sculptura es simile ad illo architectura in spiritu. — Expositione æstivale de Societate. — P. Náda: *Arte applicato de Paris*. — Chronicas et Revistas. — Cum multo eccellente illustratione, partim colorato.

Magyar Orvos. (*Medico Hungarico*). Revista biseptimana de scientia, societate et œconomia medicale. Red. Dr. S. Forbáth. 1931, anno XII, n. 19, 20, 21, 22, 23, et 24.

Dr. H. Muckermann: *Pro talentos novo*. Requæstiones eugenico habe resultatibus terribilibus, ut homo debe time extinctione de talentos. Nam justo in optimo classes de populo, in illo classes que producit personas talentato, numero de juvene generatione fit semper minore, dum in classes inferiore augmento es constante. Quia es ad time pullulatione de homines sine valores culturale. Medio contra isto es unico, consiliato jam per fundatore de eugenica, Galton. Simpliciter consilio es: filios et filias de familias

talentato debe es maritato inter se. (Non qualitate-individuale, sed qualitate de familia es ad considera!) Et proverbio nordico debe es secuto: non nuptia homine, qui es unico membro de valore in suo familia. — Dr. J. Szántó: *Significatione de cephalalgia ex puncto de vista de assecuratione de vita*. Excellente studio systematico, que pote contribuit ad salva perditiones de instituto de assecuratione, et ad præveni ad exaggeratione de symptomis banale insignificante. — Dr. A. G. Kocsis: *Officio de hormon sexuelle feminino contra manifestatione de hæmophilia*. Communicatione præliminari. De illo facto, quod feminas es solum transmissores de hæmophilia, sed apud illas ipso morbo non manifesta-se, pote es supposito quod illo que redde femina femina, ergo suo determinatione sexuelle, fungit sicut impedimento contra hæmophilia. Nunc, æquilibrium de characteris sexuelle depende de functione de glandulas endocrino. Auctore concludit, quod symptomis de hæmophilia pote es suppresso apud vires, per « inundatione » enterale cum hormon de cyclo sexuelle feminino. — Dr. O. Rajka: *De significatione de theorias*. Deplora pro neglectione de theorias per magno numero de medicos practico. — Cum multo actuale articulo, communicationibus, divite revistas (ad quales nunc adjunge-se uno novo, eccellente revista de revistas medicale internationale), isto periodico conserva semper suo proximitate ad vita.

Mult és Jövő. (*Præterito et Futuro*). Periodico mensuale judaico, de arte, societate, et critica. Red. Dr. J. Patai. 1931, anno XXXI, nr. 10, 11 et 12.

A. Strauss: *Livorno*. Tracta de situatione eccellente et privilegiato de judæos in isto urbe, et de monumentis suo historico. — R. Bálint: *Marek Szwarc*. Monographia de pictore et artista hebræo, in qui revela-se uno originale (originale ipso sub formalismo ethnographico de judæo orientale), novo, bizarro spiritualitate; cum reproductionibus de creationibus visionario de artista. — J. Patai: *Palaestina et crisi mundiale*. P. affirmat, quod ad phanatismo et amore nationale de sionistas non pote nocet difficultates politico et œconomico; et re judaico in Palaestina progredi, non obstante obstaculo causato per crisi internationale. — Dr. A. Strauss: *Museo Judaico in Livorno*.

Revue de Hongrie. Consecrato ad quæstiones politico et œconomico de Europa Danubiano. Mensuale. Red. G. Ottlik. 1931, anno XXIV, nr. 10, 11 et 12.

Necrologio de Guillaume de Huszár, fundatore et direttore de periodico, qui mori in novembre 1931, in ætate de anno 59. Carriera de Huszár es mirabile: illo es simplice operario, compositor in imprimeria. Circulos litterario fit attentivo ad illo autodidacta, nam monstra, in parvo scriptos, eccellente qualitates. Linque tunc imprimeria, dum pauco anno absolvet toto cursu de schola secundario. Post inscribere-se in universitate et quære con-

nexu cum extrania. Vive longo tempore in Francia et Hispania, fi plure vices laureato per academias Franco et Hispanico, et publica numeroso libro de themas litterario. Post reveni ad Hungaria, recipe titulo de nobile et de secreto consiliario, fi professore academico; et ad suo morte labora, serviente approximatione culturale de Hungaria ad Francia. — J. Zichy: *Comite Albert Apponyi*. Ad occasione de uno libro super « great old man » de Hungaria. — E. H a n t o s : *Stuctura de novo Europa Centrale*. — G. S t r é m : *Progressu de litteratura Hungarico in Francia*. Da notitia de plure opera prosaico publicato et dramatico performato in Francia, de auctores Hungarico. Omnes habe successu satis magno, et es ad spera, quod muro Sinense, que usque Magno Bello sta inter vita spirituale de Francia et de Hungaria, nunc vol cade. — Novo direttore de Revue de Hongrie (que, in 1932, suo XXV. anno, appare sub novo titulo *Nouvelle Revue de Hongrie*), es cognito diplomato et publicista G. O t t l i k .

Természettudományi Közlöny. (*Revista de Scientias de Natura*). Organo biseptimanale de R. Societate de Scientias de Natura. 1931, anno LXIII, nr. 19, 20, 21, 22, 23, 24.

I. M a i e r : *Auro de Hungaria*. Tracta de paucos locos, ubi, post tractatu de Trianon, mane ad inveni auro in Hungaria. — Dr. L. I l o s v a y : *Qui es inventore de inflammetta phosphorico?* Opinione publico Hungarico dic, quod isto es Hungaro Irinyi (1836). I. demonstra, quod isto non es vero, nam inventionem de « inflammetta Suedo » es resultatu de longo evolutione. Irinyi es solum primo fabricatore de isto merce in Hungaria, que illo producit secundum uno proprio methodo originale.

A Jövö Utjain et Magyar Gyogypedagogia : vide pag. 292-296.

CALENDARIO PERPETUO SUPER CHARTA-POSTALE

Ing. Gaetano Canesi, thesaurario de Academia, habe publicato uno curioso *Calendario Perpetuo*, super charta-postale.

Sine calculo, nec mnemonico, nec scripto, vos pote determinare *die de septimana* correspondente ad omne data.

Usu de Tabula de Calendario es simile ad illo de Tabula pythagorico pro multiplicatione.

Pretio de Calendario Perpetuo, lira italiano 0,50.

10 *Charta-postale vario et Calendario Perpetuo*:

in Italia, L. it. 1,—

in extero natione, L. it. 1,25 (aut coupou-reponse).

Scribe ad:

ing. G. Canesi, Via Costigliole 1 bis, Torino 105.

ACADEMIA PRO INTERLINGUA

CAVORETTO · TORINO

Volapük — München 1887 — Paris 1887-1892 — Petersburg 1893-1898
New York 1898-1908 — Torino 1909 — *Interlingua*

Presidente: G. PEANO, Prof. in Univ. de Torino. Cavoretto-Torino.

Thesaurario: Ing. G. CANESI, Via Costigliole, 1 bis, Torino 105.

Quota annuo de associatione, in Italia L.it. 16, extero L.it. 22.

Quota de propaganda, 10 franco-auro.

Omne socio recipe « Schola et Vita, » organo de Academia pro Interlingua.

LIBERTATE ET UNIONE

Schleyer in anno 1879 publica Vp (*Volapük*, worldspeech, lingua de mundo). Sex hora suffice pro stude suo grammatica, et pro lege et scribe Vp cum auxilio de solo vocabulario.

Isto resultatu appare mirabile, et Vp obtine magno successu. In 1889 existe 25 periodico, 316 manuale, 283 societate in omne parte de mundo, pro diffunde Vp. Vide « *Volapük post 50 anno* » in API 1929 pag. 225-233.

Cum successu de Vp, surge multitudo de reformatores et concurrentes. Congressu de München, 6-9 augusto 1887, funda Academia, que habe sede successivo in Paris, Petersburg, New York, et post 1909 in Torino, cum nomine « Academia pro Interlingua ».

Academia in 1910 pone in suo Statuto « qui mitte quota sociale ad thesaurario, es socio de Academia », et pote adopta forma de lingua que illo præfer. Libertate, necessario in scientia, producit concordia.

Academia libero non pote es organo de propaganda pro uno systema.

Ultra nostro API, existe plure societate pro diffunde vario systema de I. A. L. (*Internationale Auxiliare Lingua*). Nos in anno 1930 pag. 316 publica tabula de omne periodico que commuta publicationes cum API, et annuntia omne publicatione importante relativo ad isto novo scientia.

Interlinguistas de omne idea collabora pro resolve isto ma-

gno problema. Illos hodie non attende lucro, non honore, sed labora pro ideale de bene publico.

Sæpe publico profano judica interlingua quale utopia. Interlingua es utile ad illos que debe exprime suo ideas ad publico internationale. Qui habe nullo idea, pote tace in omne lingua.

Vario forma de I. A. L., per usu de vocabulos internationale et grammatica simplice, es intelligibile ad publico semper plus vasto. Convergentia de vario forma ad limite unico, es evidente.

In tempore antiquo, fautores de differente systema lucta inter se in modo violento; qui scribe injurias, demonstra de non habe bono rationes pro sustine suo idea.

Academia preca omne collaboratore de expone regulas de proprio lingua. Majoritate de socios adopta « vocabulario internationale, orthographia latino ». Et præcisa vocabulario internationale sub forma:

« Interlingua adopta omne vocabulo commune ad linguas « A. F. H. I. P. R. T. et omne vocabulo commune ad linguas « Anglo ».

Regulas pro Interlingua es impresso in omne numero de *Schola et Vita*, pag. II et III de involuero. Explicationes plus amplo in meo opuscolo *Interlingua*, dono de Academia ad omne socio. Vide etiam API 1930, pag. 57.

Vocabulos commune ad A. F. H. I. P. R. T. es reproducto in proximo numero de *Schola et Vita*, et da idea de vocabulario internationale. Plure socio publica vocabularios conforme ad regulas de Academia; sed Academia adopta vocabulario de nullo auctore speciale; omne interlinguista pote collige vocabulos internationale, si compara vocabularios de vario lingua nationale.

Academia non adopta toto vocabulario latino; es bene de elige, inter synonymos, forma plus internationale.

Et Academia non adopta solo vocabulos latino; collaboratores, pro exprime idea non repræsentato per regulas præcedente, adopta vocabulo ex alio lingua et explica illo, quando time quod publico non intellige. Numeroso exemplo es in articulos de API, ab electricitate ad coquina.

Qui inveni difficultate pro exprime uno idea, pote proponere quæstione ad studio de socios in nostro periodico.

Omne socio es semper libero de publica regulas novo, que completa aut modifica regulas de Academia. Si novo regula es approbato ab sex socio, es posito in discussione officiale et in votazione. Si novo regula es approbato ab majoritate, fi regula de interlingua. Socio pote inscribe socios novo, que approba regula novo. Sed post 1910, regulas de Interlingua remane invariato, non per decreto de Academia, sed per voluntate de socios.

In articulo « De latino sine flexione » in Revista de Mathematica, tomo VIII, pag. 79 et 82, me compone vocabulo Interlingua, que Academia adopta in 1909 quale nomine de suo lingua futuro. Nullo lingua de illo tempore habe isto nomine. Nos non debe confunde Interlingua de Academia cum « latino sine flexione », que servi ad me in publicationes de mathematica. Interlingua resulta ex labores præsentate et futuro de Academia. Me in nullo tempore proponere ad Academia de adopta latino sine flexione.

Hodie plure scriptore ute vocabulo *Interlingua* in sensu generico de lingua auxiliare internationale. Non existe periculo de confusione. In casu dubio, suffice de scribe « Interlingua de Academia ».

G. PEANO

UNO CRITICO DE LATINO SINE FLEXIONE

In n.o 78 de « Cosmoglotta », D.o C. W. Sydow (Lund) publica suo opiniones super Latino sine flexione (Lsf). Suo quasi-critica, certo, habe nullo significatione. Tamen me vol præsentate ad lectores de *Schola et Vita* uno completo refutatione, nam scripto de D.o Sydow es uno exemplo instructivo de « investigationes scientifico », in quales « ultima ratio interlinguistarum » es ignorantia. Artículo de D.o Sydow merita, sicut repræsentante de uno numeroso familia, uno refutatione exemplare.

Ante omne, me debe observa, quod D.o Sydow non sci, que es « Lsf ». Nam non existe *uno* tale lingua rigido definito, sicut existe per exemplo *uno Esperanto*, gratia ad Fundamento. Sed existe toto uno schola de interlinguistas, ad que pertine omne persona, qui utiliza directivas de Prof. Peano. Etiam me agno-

sce Prof. Peano de es meo magistro. Tamen lingua uso per illo es differente de meo idioma. Non pote es, ergo, attaccato aut defenso « uno » Lsf. D.o Sydow es contra consilio de *ute, in dubio, vocabulario latino pro schola*. Me idem. Illo puta discutabile schema « bono » pro *adjectivos de secundo declinatione*. Me idem. Illo puta absurdo formas « *i es* » et « *i ad es* ». Me idem. Sed istos significa nullo. Et non es argumentos contra directivas de Prof. Peano: *de ute, in generale, formas classico (thema latino, orthographia latino) in vocabulario internationale; de introduc nullo novo elemento synthetico de morphologia; de evita, tam quam possibile, artificialismo, et barbarismos contra sentimento linguistico europæo; etc.*

Post isto clarificatione de notiones, nos vol cita observationes, affirmationes et conclusiones de D.o Sydow, et reduc illos ad valore que illos merita. Incipit tragœdia.

I. AFFIRMATIONES JUSTO.

1. *Postulationes concernente uno interlingua depende de caractere de aspirato relationes internationale*. — Es evidente.

2. *Interlingua debe es capabile ad exprime omne nuance, et ad forma uno terminologia satisfactorio pro scientia*. — Seque ex definitione de interlingua.

3. *Interlingua (scil. naturalistico) debe es comprehenso per omne educato; interlingua debe es tam facile apprehensibile, quam possibile, sine diminutione de comprehensibilitate immediato*. — Seque ex definitione de interlingua naturalistico.

4. *Problema de euphonia non debe es neglecto, sed etiam non exaggerato*. (« Aurea mediocritas »). — Es de veritate formale, sed dic nullo. Phrasi vacuo.

5. *Etsi italiano es putato multo euphonico, pro sonoro finales -o et -a, tamen nos non debe agglutina tale vocales ad vocabulos pro redde illos plus pulcro*. — Heureka! « Etsi italiano..., tamen nos non debe... » Nos recommenda isto fecundo methodo de conclusionem ad interlinguistas.

6. *Quando uno peregrino loque lingua que illo non sci bene, resultatu es specie de pidgin, que appare repugnante, anæsthetic, deformato pro indigenos*. — Es observatione toto justo. Forsan etiam Lsf es repugnante pro cives Romano de antiquitate.

II. AFFIRMATIONES FALSO. (Opiniones privato de D.o Sydow).

7. *Lsf non suffice ad criterios implicato in 2, 3, 4*. — Demonstratione: vacat.

8. *Lsf agglutina vocales -o et -a ad vocabulos pro redde illos plus pulcro*. — Demonstratione: vacat.

9. *Methodo pro verifica aptitudo de uno interlingua es de compara id cum « mediale » de linguas europæo*. — Demonstratione: vacat. Es falso, nam aptitudo de uno interlingua (notione fundamentale primitivo) non pote es definito, solum demonstrato per experimento. Unico argumento, que vale hic, es argumento de vicicapabilitate. (Me non pote comprehende, quomodo uno interlingua, que non attinge suo scopo de es intermediario inter numeroso adhærente de differente populos, pote es nominato « apto »).

10. *Lsf es uno pidgin, quale indicato sub 7*. — Demonstratione: vacat. Lsf non es pidgin, nam es autonomo interlingua, super directivas de Prof. Peano, cum vocabulario europæo internationale.

11. *Terminologia folkloristico de D.o Honti es totale impossibile*. — Demonstratione: vacat. Autos ephē!

12. *Lsf non ute vocabulo internationale, sive latino, sive de altera provenientia*. — Demonstratione: vacat. ???!

13. *Lsf ute, in modo automatico, omne vocabulo de latino classico*. — Demonstratione: vacat. Non es vero. Es vero, ad maximo, quod aliquo adhærente de schola Peanista ute etiam aliquo vocabulo latino non-internationale.

14. *Lsf non habe grammatica sufficiente, cum valore æquale ad medios expressorio de linguas europæo*. — Demonstratione: vacat. Non es vero. Es refutato per numeroso scripto publicato in Lsf, apparente ignoto ad D.o Sydow.

15. *Lsf es usabile solum pro mathematica et astronomia*. — Demonstratione: vacat. Falsitate de isto affirmatione, aliquo arrogante, es demonstrato per omne phrasi scripto in Lsf.

16. *Consilio de Prof. Peano, concernente « grammatica nullo », causa, quod Lsf non es lingua, sed solum accumulatione de vocabulos*. — Demonstratione: (gratia ad deo, in fine uno demonstratione) — D.o Sydow ignora (et isto ignorantia es suo demonstratione), quod Peano, per suo consilio, vol evita omne synthetismo artificiale, omne introductione de novo elementos synthetico morphologico in interlingua. In uno « motto », quale es « grammatica minimo es grammatica nullo », es impossibile de præcisa, quod, per exemplo, vocabulos complexo, si jam internationale, non es plus « complexo » pro sentimento interlinguale, sed integro; ergo « grammatica nullo » non significa abolitione de vocabulos complexo. — Cæterum, me recommenda ad D.o Sydow studio de litteratura interlinguistico. Tunc non vol es difficile pro illo de interpreta in modo correcto phrasi de « grammatica nullo ».

17. *Consilio de Academia « orthographia latino pro vocabulo derivato ex latino » duce ad archæologia, ergo es pessimo, et obstaculo ad consideratione de internationalitate hodierno*. — Demonstratione: eveni per argumento, quod in Lsf es obligatorio de scribe comitatu, hospitale, protractu et ingeniaro in loco de comité, hotel, portrait et ingeniero. Isto non es vero, nam, qui præfer, pote scribe comité, hotel et portrait. (Quanto ad « ingeniero », secundum me isto es solum hispanico; et formatione etymologico « ingenia-

rio » non es archæologismo, sed justo in contrario, demonstra, quod in Lsf es possibile formatione autonomo vivente, adaptato ad spiritu proprio de idioma). — Hic me debe accentua quod me refuta isto « argumentos » solum pro misericordia. Sed, in principio, me puta falso et absurdo de funda critica interlinguistico super singulo particularitates de vocabulario.

18. *Multo alio consilio de Academia duc ad anomalias et difficultates.* — Demonstratione: vacat.

19. *Pro absentia de nuanciatione, textus in Lsf es ænigmatico; et solum minimale numero de personas lege articulos de Schola et Vita. Qui proba de scribe in Lsf, vide, quod non es possibile de exprime in modo claro, que illo vol dic, et nullo altero homine habe satis patientia pro solutione de tale ænigmas.* — Demonstratione: vacat. Omne homine non-alphabeta ad qui nos præsentat uno textu in Lsf, es vivo refutatione de isto affirmationes.

20. *Vero motivo de existentia de consilios de Academia es, quod illos qui seque isto consilios es homines vanissimo. Illos non habe capabilitate pro disce latino classico; tamen illos puta imposante de sci latino, ergo illos disce ad minimo uno pidgin-latino.* — Demonstratione: vacat. Isto manifesto buffoneria non merita responso.

21. *Formas « i es » et « i ad es » es consiliato per Acadamia.* — Es errore. Academia nunquam consilia tale formas.

III. OPINIONES DISCUTABILE (et jam sæpe discutato in Academia ipso).

22. Usu de ablativo masculino pro adjectivos latino de secundo declinatione (schema « bono ») es absurdo.

23. Absentia de infinitivo synthetico redde lingua difficile comprehenso.

24. Formas « i es » et « i ad es » es absurdo.

Super isto fundamento, de

- 4 propositione justo
- 2 propositione vacuo,
- 15 propositione falso, et
- 3 opinione subjectivo.

D.o Sydow conclude, quod possibilitate de evolutione interlinguistico jace solum in hæresi contra consilios de Academia, in deviatione de Lsf.

Quid pote nos disce ex casu de D.o Sydow? — Conclusiones es, pro amico de Lsf, quod illo pote vade etiam in futuro super firmo via, quem inaugura Prof. Peano. Et conclusiones es, pro Occidentalista, quod illo in futuro debe defende-se in modo energico contra uno specie de amicos.

DÉNES SZILÁGYI.

ACTO TERTIO INCIPE

Ex manuscripto

« *Voces de linguistica ad quæstione de lingua universale* »

Evolutione de omne grande inventiones monstra tres periodos: primo apparitione de novo idea; experimentos diverso que sculpe problema in modo claro et in theoria et in praxi; et solutione definitivo.

Durante primo duo periodos, laicos aut amatores, breve dicto non-expertos, lude partes principale. Si in fine per labores de istos monstra se, quod re habe valore, tunc expertos intro-mitte se et apporta solutione definitivo.

Prehende nos exemplo noto ad omnes — problema de aviatica!

Idea primo, desiderio de vola, de eleva se sicut ave in æthere claro, isto desiderio appare usque in antiquitate remotissimo, ut demonstra fabula de Dædalo et Icaro. De historico experimentos practico nos audi ad primo vice apud Leonardo da Vinci, illustre pictore et sculptore. Tunc experimentos auge. Veni Montgolfieras; aerostato et aeronave attrahe interesse generale, nam isto ramo de aeronautica ad primo aperi spes optimo de successu. Sed interim appropinqua se tempore quando isto somnio de humanitate debe fi realizato.

Lilienthal, in Germania, fac suo experimentos fundamentale ad exploratione de volatu per velos, in que perde vita. Sed jam ad discipulos de illo, fratres Wright, succede saltu in aeres.

Tunc es excitato interesse de ingeniarios et physicos: institutos pro experimentos de technica aeronautico fi fundato et uniones de theoreticos et practicos es constituto pro assumptione energico de solutione de enigmatate de volatu « plus grave quam aere ». Evolutione ulteriore es noto ad omnes, de primo transvolatu de canale La Manche usque ad volatus hodierno transoceanico e circumnavigatione de nostro planeta ipso.

Sed qui e solve problema de volatu, laicos aut expertos? Nos non vol in aliquo modo detrahe meritos incontestabile de

laicos; ex contrario, nos desidera accentua in modo particulare, quod solo opera anteriore de laicos crea fundamento, super que expertos pote continua ad construe. Sed improvise successus evento ab isto momento, evolutione celere de aeronave, ex vehiculo mortifero de acrobatas in aere, usque ad securo et commodo medio de communicatione, que hodie monstra itinerario non minus stabile quam ferro-via et nave per vapore, omne isto nos debe ad intromissione de expertos.

Secundum idem exemplo nos vide evolve se idea de lingua internationale. Turre Babylonicum de confusione de linguis semper de novo fac nasce in capite cogitante illo quaestione: an homo non pote hic remedia per introductione de lingua unico ut lingua universale? Et aliquo jam da ad suo cogitationes forma concreto in systema de lingua universale.

Doctos de lingua, philologos et linguistas, in initio neglege isto experimentos et tace. Solo tunc, quando ad aliquo systemates succede de intra ab papyro in vita reale, expertos incipe move se; primo per derisione et ludibrio super « novem-vice prudentes » post per demonstrationes contrario, et in fine per — collaboratione. Vide tabula! Vide (in modo particulare): Beer-mann, Jushmanov et Jespersen.

Cum « Novial » de Jespersen incipe proprio periodo tertio de historia de lingua universale. Nam professore Jespersen non es expertus inter multos, sed es uno ex primos in suo professione; isto in vario territorios de linguistica vale ut auctoritate internationale. Effectu de suo intromissione jam monstra se. Dum antea solum raro notitia breve appare in diurnales super LI, grande pressa internationale nunc saepe apporta copioso recensiones et relationes super isto novo systema. Et non solo in silva de pressa jam nasce murmure, sed etiam in literatura professionale incipe motu. Nos vide quod intromissione de isto famoso linguista internationale permovere circulos de expertos ad occupa se de illo problema. Sicut antea jam intercessione de Hugo Schuchardt pro idea de lingua universale excita ex suo quiete circulos de expertos. In ultimo tempore, etiam alio linguistas cum pondere de suo nomine et de suo auctoritate internationale intercede pro lingua universale. Ex numero semper crescente ego nomina

solo: Bailly, Ch. (Genève); Bartoli, Matteo (Torino); Collinson, W. E. (Liverpool); Debrunner, Alb. (Jena); Funke, Otto (Bern); Guérard, A. L. (San Francisco); Marouzeau, I. (Paris); Meillet, A. (Paris); Piccoli (Torino); Sapir, E. (Chicago); Saussure, Ferd. de (Genève); Sechehaye, A. (Genève); Uhlenbeck, C. C. (Utrecht); et multos alio.

Sed coronatione de omne isto operas constitue facto, quod congressu secundo internationale de linguistas in Genève, in fine de augusto 1931, pone in suo programma, inter alio quaestiones, isto sequente:

« Quid vos puta de adoptione de uno lingua artificiale ut lingua auxiliare? »

Si nunc cetero linguistas intellige injuria de suo reserva et recusatione de ante, et usque ad hodie, et si illos ab nunc pone in servitio de problema de lingua universale thesauros divite de suo scientia et experientia, de suo diligentia et assiduitate, et pondere de suo auctoritate scientifico, tunc nos pote spera quod jam in annos proximo se realiza verbo prophetico de Nietzsche (1878):

« In tempore remoto lingua novo i existe pro omnes, primo ut lingua commerciale, tunc in modo generale ut lingua de communicatione intellectuale, tam certo ut olim existe aeronautica ».

LINGUISTAS PRO ARTIFICIALE LINGUA UNIVERSALE

I. In modo absoluto.

a) *In abstracto*: Bartoli, Turin — Bauer Hans, Halle — Boer, Amsterdam — Bréal Michel, Paris — Chiu-Bien-Ming, Amoy, China — Debrunner Alb., Jena — Ellis Alexander, London — Frei Henri, Bellegarde — Funke Otto, Bern — Ginneken Ivan, Nimwegen — Hermann Edl., Göttingen — Kluyver, Groningen — Maretic T., Agram — Marouzeau J., Paris — Meillet A., Paris — Müller Max, Oxford — Müller, Leiden — Murray Gilbert, Oxford — Noreen Adolf, Stockholm — Piccoli Giuseppe, Turin — Piechkovski, Moskau — Prinsen, Amsterdam — Rask Rasmus, Copenhagen — Saareste A., Dorpat — Sayce A. H., Edenburg — Schrynen Josef, Utrecht — Schuchardt H., Graz — Sechehaye A., Genf — Sydow C. W. von, Lund. — Thalbitzer W. Copenhagen — Thomsen Vilh., Copenhagen — Uhlenbeck C. C., Utrecht — Vietor Wilh., — Wackernagel J., Basel — Wyk N. van, Leiden — Vooy De, Utrecht.

b) *In facto activo*: Asakawa K., Yale Univers., U. S. A. — Babcock E. B., New York — Bally Ch., Genf — Baudouin de C., Warschau — Collin-

son W. E., Liwerpool — Guérard A. L., San Francisco — Jellinek Max, Wien — Karcewski Serge, Genf — Kente R., Pennsylvanien — Kock E., Lund — Briquet P. — Jezierski W., Kraków — Kolovrat G., Paris — Monseur Eugen, Bruxelles — Ramstedt A. Z., Helsingfors — Palmers Harald, Tokio — Rehn R., Helsingfors — Renlund, Oslo — Sapir E., Chicago — Saussure V. Ferd., Genf — Sweet H., Oxford — Sydow C. W., Lund — Wallensköld, Helsingfors.

c) *Linguistas quam inventores de linguas universale*: Beermann Ernest (*Novilatin* 1907), Erfurt — La Grasserie R. de (*Apolema* 1907), Paris — Lorenz Franc. V. (*Mundial* 1930), S. Feliciano (Brasile) — Jespersen Otto (*Novial* 1928), Kopenhagen — Yushmanov Nik (*Item* 1922), Leningrad.

II. In modo conditionato.

id es solo pro scripto lingua aut solo pro speciale dominio: commercio posta, turismo, etc., aut modernizatio latino.

Brugmann K., Leipzig — Hauschild O., Hamburg — Eitzen Wilh., Hamburg — Leskien A., Leipzig — Regnaud Paul, Paris — Reynold G. von, Genf — Vossler Karl., München — Weisgerber Leo, Rostock.

III. Absoluto adversarios de idea de lingua universale.

Dauzat Albert, Paris — Diels Hermann, Berlin — Gennep van, — Güntert H., Heidelberg — Kellog Rob. J., Lawrence — Marr N., Leningrad — Meyer Gustav, Graz — Meyer Richard, — Muselli V., Paris — Passy Paul, Paris — Schwyzer E., Bern — Speckmann B. W., Nimwegen — Sütterlin R., Heidelberg — Thomsen, Odessa — Vendryes J., Paris — Whitney W. D., London — Wundt Wilhelm, Leipzig.

Traunegg (Austria), 18-XI-1931. WILHELM BLASCHKE

RECTIFICATIONE

(Ab Comitatu de Congressu de Linguistas)

«D.o A. Faccioli habe publicato que suo «Latin modern» es accepto, cum enthusiastico admiratione, ab Congressu de Linguistas (Genève, 25-29 augusto 1931). Ut suffraga suo affirmatione, illo refer, sine permissione, aliquo punctos de uno littera de d.o prof. Briquet. Isto punctos non comporta tale interpretatione, et affirmatione de d.o F. es toto inexacto: breve communicatione de prof. Briquet relativo ad «L. m.» provoca nullo manifestatione.

Comitatu repete que scopo de Congressu es de examina conditiones necessario ut uno lingua auxiliare aut uno lingua naturale simplificato pote nasce et functiona: nunquam es quæstione de exprime præferentia pro uno aut alio systema. Ergo Comitatu, uno vice pro omnes, preca propagandistas de vario linguas auxiliare de non plus se refer ad auctoritate de Congressu de Genève, ut evita novo protestationes de Comitatu ».

LINGUA DE ACADEMIA

Ad criticos de heri et de hodie, ut illos vide que suo argumentos contra nostro lingua non es fundato in factos — et ad criticos de cras, ut illos non repete, per ignorantia, argumentos que nos jam confuta.

Nomine.

In propositiones de socios et in deliberationes de Academia (Vide in *Discussiones* *), nos lege aliquando «Lingua de Academia, aliquando «Interlingua»; idem in articulos, ubi vocabulo «interlingua» es uso ad indica et lingua de Academia — «Interlingua» — et lingua internationale in generale — «interlingua». Isto usu continua etiam hodie, in scriptos de socios, et duplice significatione nullo confusione fac nasce.

Nomine «Interlingua» pro «lingua de Academia» es in actos officiale de Academia, et resulta confirmato in isto due loco: «Nomen «Interlingua», versione de «Volapük», approbato ab Academia in decembre 1910, es proprietate de Academia». — «Es noto que nomen «Interlingua», versione de «Volapük», approbato ab Academia in 1910, es proprietate de Academia, et indica lingua conforme ad deliberationes de Academia. Deliberationes de Academia in 1910 es proximo ad meo Latino sine flexione (Lsf), quem me et plure alio adopta in numeroso publicatione». (G. P. *Discussiones* 1912, n. 1, pag. 7, et n. 3, pag. 98).

Lingua de Academia es, ergo, *Interlingua* (IL). — Lsf es uno forma de JL: «Lsf, que me et plure alio adopta post 1903, es uno forma de I L.» (G. P., *Academia pro Interlingua* 1922, n. 3, pag. 2 — et in plure alio loco).

*) Es periodico de nostro Academia in annos 1909-1913. Contine scriptos in plure forma de lingua internationale — ab Volapük, Neutral, Reformed Neutral, Esperanto, ad Auli, Ido, Romanal, Universal, Latino sine flexione, etc. — ; socios tracta de omne quæstione relativo ad lingua auxiliare — vocabulario, orthographia, grammatica — et discussiones, non obstante omne diversitate de opinione, es semper quale debe es inter personas que labora pro uno commune ideale, quale debe es omne discussione scientifico: id es, libero, sed sereno et elevato, cum spiritu de maximo tolerantia et de pleno reciproco respectu. Quale exemplo ad plure critico de hodie, que crede de adjuva systema que illos præfer cum offende alios.

Lsf es forma *matre* de IL, et usque hodie plus in usu quam omne alio. Ex id, forsan, criticos loque semper de Lsf. Sed in discussiones es bene que homo distingue.

Latino sine flexiones et suo criticos.

Criticos, dum fac novo revelatione que Lsf es... latino — toto latino, illos affirma —, reprehende, in idem tempore, adoptione de orthographia latino. Isto es vero contradictione in terminos, nam latino, et si sine flexiones, non pote es scripto que in orthographia latino.

* * *

« Ex comparatione de vocabulario latino ad usu de schola cum illo (internationale) de Basso, resulta que 3/4 de vocabulario latino es mortuo, et inutile. Usu de latino mortuo, quando pote es substituto cum latino internationale, redde lectura difficile ad illos que ignora latino, et que es majoritate de interlinguistas futuro. »

Qui scribe ita? Forsan uno novo critico de Lsf? Non. Es ipso prof. Peano, et in 1912 (Vide *Discussiones*, n. 3, pag. 79).

In alio locos illo adde: « Si nos non distingue latino vivo ab mortuo, resulta lingua semper intelligibile ad latinistas, et ad non latinistas que posside vocabulario latino-lingua nationale, sed non intelligibile ad primo visu ab lectores que ignora latino. » (*Discussiones* 1913, n. 1, pag. 15) — « Latino es in parte internationale et in parte mortuo. Scriptore que adopta toto vocabulario latino, cum grammatica simplice, es intellecto ab lectore que consulta vocabulario latino, sed non es intelligibile ad primo visu. Pro scribe in modo subito intelligibile es necesse vocabulario de latino internationale. » (*Discussiones* 1913, n. 4, pag. 129).

Et prof. Peano, in suo *Vocabulario commune ad linguas de Europa* (Editione I et II), demonstra etiam gradu de internationalitate de vocabulos que illo ute, et que debe es adoptato in Lsf.

Sed — nam non existe, pro singulo lingua, vocabularios lingua nationale-Lsf, et debe es uso vocabularios lingua nationale-latino, que non distingue latino vivo ab mortuo — plure scriptore ute aliquando etiam vocabulos latino non internationale.

Ergo — criticos exclama triumphante — nos habe ratione, quando dic que Lsf non es intelligibile ad primo visu et non pote es uso ut lingua internationale.

Pro isto criticos nos pote repete sententia: « Illos vide festuca in oculo de alios, et non trabe in oculo suo ».

In omne hodierno forma de L. I., que proclama se intelligibile ad primo visu, existe vocabulos non immediato intelligibile ad isto aut illo populo neo-latino, alios non immediato intelligibile ad isto aut illo populo anglo-saxone, aut slavo, etc. Ergo nullo pote gloria se de uno totale et universale intelligibilitate ad primo visu.

Isto facto — præcipue si, ut es in generale, uno lingua auxiliare trahe suo vocabulos ex plure lingua naturale, aut construe parte de illos, aut ute orthographia speciale — redde necessario publicatione de radicarios et vocabularios, de grammaticas et manuales, pro singulo populo, ut lectores pote solve possibile dubios in lectura de lingua ipso, et studiosos pote scribe in illo.

Sed, pro quale de isto systemas de L. A. existe hodie tale libros absoluto necessario, ut lingua pote es uso in omne loco?

Pro nullo. Et fautores de omnes nullo spe habe de publica illo libros in tempore proximo.

Et ecce — me repete — virtute et utilitate grande de vero geniale idea de prof. Peano.

Pro usu de Lsf, in facto, vocabularios speciale es utile, sed non necessario, nam suffice vocabulario latino, que existe pro omne lingua. Cum auxilio de vocabulario latino et de claro et simplice regulas dato per prof. Peano, omne persona, et de omne regione de mundo, pote — ut criticos jam recognosce — lege et scribe Lsf, sine ullo difficultate.

Ergo, omne spiritu sereno et amante de veritate, debe concludere que Lsf — dum non es minus intelligibile de quaecumque alio L.A.I. — es, *hodie*, unico de vero et practico uso universale.

Interlingua.

« Nostro Academia es libero ad omne opinione. Nos habe gustu diferente, proveniente ab diversitate de patria, de studio, de occupatione. Si post studio et discussiones, socios non es concordere super ullo propositione, hoc significa que es quæstione de gustu, de que non es disputando; aut que quæstione non es satis maturo, et debe es translato ad tempore meliore. In omne casu es bene que deliberationes de Academia contine non solo idea de majoritate, sed et de minoritate sufficiente. Illos que vol lingua

sine variantes, pote sequere opinione de majoritate.» (G. P., *Discussiones* 1910, n. 6, pag. 151).

Ecce quale spiritu de tolerante reciproco respectu regna in Academia, in præterito et hodie, que es confirmato in art. 10 de Regulamento: «Lingua de Academia es definitio per omne propositione approbato ab majoritate, et per omne variante approbato ab quarto de numero de socios votante.»

Ex *Discussiones*, me da principale propositiones ita approbato.

1. *Lingua de Academia habe vocabulario internationale ad maximo, et grammatica minimo.*

Isto es definitione generale, ad que sequere propositiones pro vocabulario.

2. *Academia adopta vocabulos commune ad vocabularios etymologico A. D. F. H. I. P. R.*

3. *Et omne vocabulo Anglo que deriva ex Latino, in sensu lato.*

4. *Et pro Botanica, Zoologia, Chemia, etc., nomenclatura in usu in scientia.*

Propositiones 2, 3, 4 defini — es evidente — solum uno parte de vocabulario pro IL: parte maximo. Alio parte non pote es definitio in idem modo; debe es selecto et collecto, ex comparatione de vocabularios de principale linguas de Europa, secundum principio de internationalitate maximo, statuto in propositione n. 1. Ergo:

5. *Academia præpara vocabulario de voces non definitio per n, 2, 3, 4, et de voces plus frequente.*

Nos spera que, post lectura de isto propositiones — ex quales resulta que vocabulario de IL comprehendere et latino-internationale et græco-latino, etiam internationale, et vocabulos internationale non latino, et es ergo internationale ad maximo gradu — criticos vol recognosce erroneo suo affirmatione que vocabulario de IL es solo et toto vocabulario latino.

In IL solum voces grammaticale — pronomines, adverbios, præpositiones, conjunctiones — es in totalitate latino.

In principale linguas de Europa, voces grammaticale — minus uno parvo numero, que deriva ex latino — habe, in generale, formas toto diverso. Illos, ergo, habe gradu nullo aut vere minimo de internationalitate.

Vocabulario de IL es in majoritate latino, voces grammati-

cale internationale es latino: adoptione et de alio voces grammaticale latino non internationale — dum non offende principio de internationalitate maximo — responde ad principio de homogeneitate, et constitue, in idem tempore, uno novo utilitate, et pro intellige et pro scribe IL, nam lectore et scriptore sci que illos es tracto ex unico fonte.

Cur, ergo — si vocabulario de Academia es, per definitione, internationale ed maximo — plure scriptore ute vocabulos latino non internationale, etiam quando existe vocabulos internationale non latino?

Nos jam responde, et nunc me replica.

Vocabulario de latino internationale es jam publicato, es *Vocabulario Commune* de prof. Peano (nunc quasi exhausto). In *Vocabulario Internationale* de prof. Basso (exhausto) es uno certo numero de vocabulos internationale non latino, et uno numero minore es in illo de ing. Canesi. Sed uno vocabulario de voces internationale non latino, si non completo, ad minimo sufficiente, non existe. Nostro desiderio es de publica illo, et nos spera de pote fac id in tempore non multo longo, si auxilio de socios non defice. Interim, in deficientia de isto necessario vocabulario et de illos, etiam necessario, Linguas nationale-Interlingua, plure scriptore fac usu de vocabulario latino. Sed, non obstante isto facto, que homo debe considera transitorio, dum principio de internationalitate maximo in vocabulario remane firmo, IL es, etiam hodie, unico L. A. I. de vero et practico usu universale, ut me demonstra ante.

* * *

Quando, in 1909-1913, socios stude et discute de lingua de Academia, habe ante oculos scriptos in Lsf de prof. Peano, et vide que orthographia latino — orthographia matre de linguas neo-latino, de maximo parte de vocabulario anglo, et de numeroso vocabulos in alio linguas, ergo, et de latino internationale, que constitue principale et maximo parte de vocabulario pro IL — dum es quasi commune denominatore internationale de orthographias de linguas de Europa, si adoptato in IL, pro vocabulos ex latino, constitue uno base firmo et stabile, que evita omne forma arbitrario et fac cessa omne discussione et incertitudine.

« Nullo discussione plus esse possibile concernente forma de vocabulos internationale, nam isto forma esse semper exacti de-

terminato per latino. Et practica de lingua fie plus facile nam orthographia latino esse multi plus cognito de publico quam quecumque orthographia inventato per fabricante de lingua artificiale; orthographia latino vive semper in omne linguas moderne et principali in Anglo et in Franco. — Orthographia latino esse, in facto, optimo *forma medio* inter differente formas nationale; illo esse vero *internationalitate maximo*, postulato per theoreticos de lingua internationale; sed illo esse internationalitate *bene definito, bene cognito.* » (Ex « Projecto de lingua internationale », in *Lingua internationale*, Direct. prof. J. Meysmans).

Et Academia adopta sequente propositione:

6. *Academia adopta omne vocabulo internationale, existente in latino, sub forma de thema latino*

cum isto variantes approbato per minoritate:

7. a) *Lice substitue ph per f, th per t, æ et œ per e;*

b) *Lice supprime vocale finale quando non existe ambiguitate.*

Orthographia latino, pro vocabulos internationale derivato ex latino, constitue, pro IL, illo firmo fundamento, que et omne critico jam lauda. Cum regula de orthographia latino, IL habe suo regula, applicabile in modo exacto et univoco in omne casu. Quot alio systema pote dic idem? Critico que, ex mille et mille vocabulo, cita duo aut tres, et proelama absurditate de regula ex que illos deriva, fac re facile, sed proba nihil. Serietate scientifico exige oppositione de uno novo aut diverso regula, et demonstratione de suo facile et univoco applicatione in omne casu, cum resultatus superiore in comparatione. Sed nos expecta (usque ad quando?) uno critico que fac id.

Propositione in n. 7 b) permittit de supprime vocale finale de thema, quando non existe ambiguitate. Ergo, et in isto puncto criticos erra. Sed quasi nullo socio adopta tale variante. Quæstione de gustu; et de gustu nec criticos pote disputa. Et quasi nullo socio adopta variantes n. 7 a): forsan et præcipue nam *ph* et *th* — conservato quasi semper in A. F. T. — es plus internationale quam *f*, *t*, et nam — ut jam bene nota prof. Peano — tale adoptione exige que ante veni publicato vocabularios cum illo variantes.

* * *

« Academia adopta grammatica minimo. Grammatica minimo, in theoria, es grammatica nullo. Nam lingua sinense, p. ex.,

non habe grammatica *). Sed decisione de Academia debe es interpretato in praxi, et aliquo elemento grammaticale pote es utile. » (G. P. *Discussiones* 1910, n. 4, pag. 96). — « Es noto que nullo elemento grammaticale es, in theoria, necessario. Omne flexione grammaticale, omne suffixo de derivatione pote es indicato per elementos internationale jam approbato ab Academia in 1910. Eliminatione de elementos grammaticale es, in plure casu, facile; in ullo casu es complicato. Aliquo suffixo pote es comodo in practica. Opinione de socios super isto opportunitate pote es interessante. » (G. P., *Discussiones* 1911, n. 4, pag. 90) — « In præsentate scripto me considera suffixos principale de derivatione, existente in linguas de Europa, et me stude si illos es necessario. Sed nos non debe confunde *necessario* cum *utile*... In paginas præcedente me proba que omne suffixo de derivatione pote es substituto per vocabulo disjuncto naturale (es, que, habe, cum, redde, da), aut quasi artificiale (to, quem, ton); istos pote es eliminato post transformatione de propositione... Es utile que scriptores in interlingua cognosce transformationes de propositione, per reductione de suffixos grammaticale, que destrue se, per conversione, etc.; in modo que illo pote elimina difficultates de elementos non internationale, aut de derivatione artificiale. Nullo elemento de derivatione es *necessario*, per duplice ratione. In primo loco, derivatos es jam internationale; ergo non es necessario de construe derivatos novo. In secundo loco, omne elemento de derivatione pote es suppresso, sine introductione de elementos artificiale. Sed eliminatione de passivo, de abstracto ex verbo et ex adjectivo, es difficile et complicato, et si possibile. Tunc Academia pote adopta omne elemento grammaticale, que sex socio judica *utile*, si introductione de illos non noce ad structura de lingua. » (G. P., *Discussiones* 1912, n. 1, pag. 20 et 42-43).

Ex isto citationes resulta evidente quod prof. Peano vol indica cum expressione « grammatica nullo »: que flexiones et suffixos grammaticale pote es substituto per voces disjuncto internationale, et suppresso per conversione de propositione, id es

*) Sina habe lingua monosyllabico, sine declinatione et sine conjugatione, id es sine grammatica... Aliquo auctore dice quod grammatica es latente in ordine de vocabulos, aut syntaxi; et in phrasi « mou gay eul », « matre ama filio », vide in *matre* nominativo singulare; in *ama* verbo præsentate, persona tertio sing.; in *filio*, accusativo. Ita non exprime proprietate de lingua sinense sed proprietate de versione in latino « mater amat filium ». (G. P., API 1926, pag. 129-130).

per diverso constructione syntactico, ut elimina difficultates de elementos artificiale. Et hoc in theoria, nam in practica aliquo de isto elementos pote es utile et commodo. Et prof. Peano ipso, in *Discussiones* (vide, p. ex., n. 3 de 1913, pag. 41), in *Vocabulario Commune* et in *Interlingua*, stude aliquo elementos grammaticale, que pote es utile. Inter quales es « i », thema imperativo de verbo « eo is... ire », pro indica futuro: *me i lauda*, simile ad F. *je vais louer*, et que habe internationalitate maximo. (Vide etiam: G. PICCOLI, *De vocabulo latino « i »*, API 1929, pag. 304-307).

Et nunc, ecce propositiones de Academia pro grammatica.

8. *Lice supprime omne elemento grammaticale non necessario.*

9 *Suffixo -s indica plurale. Lice supprime suffixo de plurale quando non es necessario.*

10. *Interlingua non habe articulo quando es inutile.*

11. *Subjecto indica persona et numero de verbo.*

12. *Interlingua habe suffixos -re (infinitivo de verbo), -to participio passivo).*

Academia da nullo alio consilio. Nec indica forma de articulo, quando isto pote es necessario aut utile, nam uno forma vere internationale non existe, et socios non es concorde super forma adoptando.

« Articulo — dice, in plure loco, prof. Peano — non existe in latino: es vario de forma et habe usu vario in linguas moderno: F. « mon livre » = I. « il mio libro », etc. Ergo, auctore de Volapük consilia de supprime articulo, *quando es inutile*, et isto principio es confirmato ab Academia in 1893, 1904, 1911. Articulo quando es necessario vale *illo* aut *uno*: « da libro (ad me), illo libro, uno libro, meo libro, illo meo libro... ».

Majoritate de socios seque isto consilio. Sed qui reputa utile usu plus frequente de articulo, es libero et pote adopta forma que illo præfer.

Et socios, in generale, non applica propositiones n. 12: ut participio passivo latino, que es quasi semper internationale, et imita lingua A., que non habe suffixo de infinitivo.

Sed, infinitivo pote es uso ut substantivo. Certo, et prof. Peano jam indica ut age in isto casu: « Infinitivo pote es substituto per nomen abstracto, et eliminato per conversione. In casu de necessitate, pro versione litterale, me adopta articulo Græco *to vivo* in A. D. R., et identico ad A. *to*, quod juva intelligentia. »

* * *

Homo vide que Academia limita suo deliberationes ad punctos super que opiniones de socios es concorde, que, ceterum, es puncto fundamentale.

Via optimo, ut perveni ad concordia etiam super alio punctos, consiste in libertate pro omne socio de adopta, et experimenta in practica, quod illo reputa bono et utile ad redde lingua semper plus perfecto. In isto quæstiones plus quam discussione in theoria, es utile applicatione in practica, et prof. Peano repetit sæpe isto monito, et semper invita qui fac aliquo propositione, ut simul da exemplos ex quales resulta necessitate aut utilitate de propositione ipso.

Prof. Peano pone isto principio de libertate in 1º numero de *Discussiones* (1910, pag. 3): « Nominato direttore de Academia pro annos 1909-1914, me respecta et defende libertate de collaboratores, secundo consuetudines de academias. Nullo academia pote vige cum principio dogmatico et sine libertate absoluto. »

In Academia, ergo, nam nullo dogma es, non pote existe hæresi, nec excommunicas. « Omni socio habe jure de adopta forma de interlingua que illo præfer, et debe construe suo systema de interlingua ex elementos que judica meliore. Limitatione ad libertate de socios non es digno de societate scientifico. Sed omne scriptore debe explica constitutione de suo lingua, ut lectore pote interpreta illo. » (*Discussiones* 1913, n. 3, pag. 43).

« In illo tempore — scribe prof. Peano in *Discussiones* 1912, n. 2, pag. 60 — auctore de Volapük dice: « me jube, et publico obedi, tunc lingua internationale es facto ». Simplicitate de isto principio suade magno publico, que præfer crede quam stude. Nostro Academia in 1887 dice: « ad nos es de jube, publico debe obedi, tunc lingua internationale es unico ». Et alio et alio systema proclama suo jure in idem modo; publico vide que actu de fide plus non suffice; quæstione de interlingua es scientifico, et societate que stude isto problema debe es scientifico, et in primo loco, debe respecta libertate absoluto de socios. ».

Libertate pro omnes et maximo reciproco respectu debe es — me concludere — principio que regula relationes etiam inter socios de diverso associationes interlinguistico, inter fautores de diverso systemas, que omnes collabora ad opera comune.

LINGUA SCIENTIFICO INTERNATIONALE

(Lingua *Scinter*)

Me publica opusculos in italiano pro Lingua Scientifico Internationale = Lingua *Scinter* = L. S. (= Scinterlingua).

Es lingua internationale ad usu de scholas scientifico, id es, inter professores, studentes, professionistas, studiosos in campo scientifico, ubi maximo es numero de vocabulo ab latino et ab græco-latino.

Suo regulas es 7 pro vocabulos latino et græco-latino, que habe derivato in anglo.

Omne alio vocabulo internationale es adoptato in L. S.

Orthographia es latino in omne casu.

Primo sex regula es pro *terminatione* de vocabulos. Septimo regula es pro *conjugatione* de verbos.

Phonetica pote veni exposito in secundo tempore. Subito tamen homo pote scribe in Lingua *Scinter* et seque sententia de Apl: « interlingua es scientia de scribe in modo plus facile, logico, diffuso quam in omne alio lingua ».

Me da exemplo de Lingua *Scinter*, post expositione de 7 regula.

REGULA I. — L. S. elige *nomines latino* in forma genitivo, sed supprime *terminatione*: *ae, i, is, us, arum, orum, um*, et substitue *terminatione i* aut *e*:

i si es nomine de *re*,

e si es nomine de *singulo persona*, de *singulo animale*.

Exemplo:

idei, rei, vocabuli, synthesi, transiti, acti, facti;

poete, domine, conjuge, nure, socialiste, philosophe, bove, magistrate.

Nomines exprimente collectivitate de persona aut de animale sume *terminatione i*: *exerciti, gregi.*

Pro simplificatione, nos pone *ii finale* = *y*, *iei finale* = *y*: *academy, geometry, victory, dominy, anniversary, telegraphy, superficij, effigy, venerdy, dy*

Terminatione y es importante pro derivatione in grammatica.

In nomines, que habe accentu super tertio-ultimo syllaba

i finale non veni scripto, sed homo subintende et pronuntia illo;

e finale es substituto ab signo ';

Exemplo:

telegraph, telephon, vocabul, aeronautic, decalog, tempor, solitudin,

domin', philosoph', geometr'.

Pronuntiatione de *i*, *e finale* es debile in omne casu.

REGULA II. — *Pronomines, adjectivos, participios* in vocabulario latino habe *terminatione-nominativos*: *is, e; e, a, um; e, a, ud; us, a, um; er, a, um*; aut *terminatione-genitivo is*.

L. S. adopta *unico terminatione e* substituto ad *is, a*. Exemplo: *quale, ille, felice, bone, sacre, amante, acte, facte, idonee, proprie, ingenue.*

Pronomines, adjectivos, participios que habe accentu super tertio-ultimo syllaba recipe signo ' in vice de *e finale*: *fertil', divisibil'.*

Pronuntiatione de *e* es debile in omne casu.

Terminatione vario: *e, ee, ie, ue*, es importante pro derivatione in grammatica.

Existe ullo exceptione ad regula II, de que nos fac collectione speciale, extra vocabulario (exemplo: ullo pronomine).

REGULA III. — L. S. elige *verbos latino* in forma *unico* = nominativo de participio activo latino, suppresso *s finale*; exemplo: *haben ex habens* latino —; et in modo analogo: *aman, auden, audien, dicen, facien, capien, partien, fungen, feren, volen, poten, paten, patien, deben, fien, ien, en.*

Terminatione vario: *an, en, ien* es importante pro derivatione in grammatica; sine exceptione *-te* = *que*: *amante* = *que aman, audente* = *que auden, audiente* = *que audien, sapiente* = *que sapien.*

REGULA IV. — *Terminatione s* significa *plurale*, pro nomine, pronomine, adjectivo, participio, verbo.

Pote non es necessario: *mille homine* = *mille homines*; aut pote fi utile: *logic et philosophy mathematic's* = *logic mathematic' et philosophy mathematic'*; — *ens in domi?* = *en illos in domi?*

Si *i finale* es prætermissio, nos pone *-s* pauco distante; exemplo *vocabul s, tempor s*, et nos lege: *vocabulis, temporis.*

REGULA V. — Adverbios latino habe terminatione *e, o, am, im, um, er, iter, itus, is, ius, us*.

L. S. divide adverbios in duo classe: *regulares et irregulares*.

Adverbio regulare es adiectivo in *e* plus *-m*; exemplo: *felicem util'm* (= in modo felice, in modo utile).

Terminatione *m* non semper es necessario, et pote tum es suppresso; exemplo: *grande infelice* = *grandem infelice*. — *Me timen fortem adversarie* es differente ab *me timen forte adversarie*.

Adverbios irregulare es adverbios, que nos adopta ab latino sine alteratione et que veni collecto in elencho speciale simul cum prepositiones et conjunctiones.

Comparatione de adverbios et de adiectivos in L. S. es periphrastico sicut in Interlingua, cum ullo exceptione (*majus, minus, majore, minore, maxime, minime*, etc.).

REGULA VI. — Si regula I et II genera *homonymos*, tum terminationes-genitivo:

ae veni substituto ab *a*: *specula speculi*

i veni substituto ab *o*: *mento, menti*

us veni substituto ab *u*: *arti, artu*;

ius veni substituto ab *a, o, e*: *illa* (femina), *illo* (masculo), *ille* (femina aut masculo aut re).

Et in modo simile:

domina, domino, domines (= *dominas + dominos*)

Homo pote fac utile-mnemonic collectione speciale de praedicto vocabulos extra vocabulario.

In vocabulos cum accentu in tertio-ultimo syllaba nos scribe *a', o', u'* finale pro significa illo accentu: *domina', domino'*, etc.

FORMULA MNEMONICO

de primo quinque regula: IENSEM

de sexto regula: A O U

REGULA VII. — L. S. conjuga verbo in modo facile-practico, cum auxilio de 5 monosyllabo: *fu, er, for, fors, vol*. — *Fu, er, for* es tracto ab latino: *fuisse* etc., *eram* etc., *fore* = *futurum esse*;

fors es vocabulo latino = *casu, eventu*;

vol es tracto ex verbo *volo-velle*.

Exemplo de conjugatione:

Infinitivo: L. esse, fuisse — L. S. *en, en fu*,

Indicativo:

Præsente: L. sumus — L. S. nos *en*

Imperfecto: L. eramus — L. S. nos *er en*

Futuro: L. erimus — L. S. nos *for en*

Perfecto: L. fuimus — L. S. nos *en fu*

Plus quam perfecto: L. fueramus — L. S. nos *er en fu*

Futuro anteriore: L. fuerimus — L. S. nos *for en fu*.

Conditionale:

Præsente: L. essemus — L. S. nos *fors en*

Anteriore: L. fuisset — L. S. nos *fors en fu*.

Imperativo: L. es (esto) — L. S. *vol en*

L. esto (estote) — L. S. *vol en vos*

Conjunctivo in L. S. es formato ab indicativo plus conjunctiones speciale; exemplo:

latino *simus* = L. S. *ut nos en*.

Gerundivo in L. S. es formato ab infinitivo plus *dum* et similes; exemplo:

Italiano *essendo, essendo stato* = L. S. *dum en, dum en fu*.

In L. S. *omne alio verbo activo* (transitivo aut intransitivo) es conjugato in modo analogo: L. habebamus, L. S. *nos er haben* — L. audivimus, L. S. *nos audien fu* — L. hortabimini, L. S. *vos for hortan* — L. ego iturus sum, L. S. *me for ien*.

In L. S. pro *verbo passivo* suffice adde *participio passivo* ad conjugatione de *en*:

L. amabuntur — L. S. *illes for en amate*

L. laudati erimus — L. S. nos *for en fu laudate*.

Participio passivo es formato ab supino latino in *tum, sum, xum*. Si defice supino latino, L. S. provide cum periphrasi æquivalente sicut Interlingua.

Conjugatione in L. S. non semper es necessario, sed sæpe utile et in omne casu responde ad usu vivo de vario linguas nationale. Exemplo: *cras me en in domi* = *cras me for en in domi*. In propositione: *Hodie me en fu et for en in domi*, nullo elemento es excessivo.

In L. S. *fors* es correlativo ad conjunctione *si* et similes. In modo analogo es correlativo *tum* — *quando*.

fors = *in illo casu*; *si* = *in illo casu in que*;

tum = *in illo tempore*; *quando* = *in illo tempore in que*.

Si correlatione es completo, *fors* non es necessario: *me (fors) en felice, si non haben infirmità*.

Si correlatione es elliptico *fors* es necessario pro subintende alio membro de periodo: *me fors en felice, (si non haben infirmità)*.

CONCLUSIONES.

7 regula praedicto pote es exposito in modo plus adapto ad lectore que ignora latino et habe solo vocabulario latino (vide meo opusculos in italiano).

Vocabulario speciale de L. S. es utile pro omne interlinguista et exige pauco expensa typographico (vide vocabulario de G. Canesi).

L. S. habe numero reducto de terminatione: *a, o, u*, que es residuo de declinatione latino. — L. S. adopta isto terminatione quando es necessario aut utile contra homonymos aut prolixitate.

L. S. non elige thema ablativo latino aut nominativo;

non adopta thema ablativo latino de 3° declinatione in *e* aut in *i*;

non habe adjectivos in *o* aut in *e*;

non habe plure forma de verbo: *es, i, fer, dic, fac, imita, audi, pote, sape*, etc.

L. S. non habe verbo *es* sed *en* que elimina frequentia de *s* finale in eloquio ubi jam es plurale in *s*.

L. S. pote elimina homonymos inter nomines et adjectivos, inter nomines et verbos, inter adjectivos et adverbios. De utilitate de articulo, in ullo casu, me tracta in futuro occasione.

L. S. habe conjugatione de verbo, quando es necessario ad elimina indeterminatione aut prolixitate.

In *Phonetica* nos i vide regula pro conserva *accentu latino* et in generale pro redde facile *pronuntiatione, brevitatem, euphonia*.

Exemplo: pronuntiationi = pronunty (= pronuntia), quantitati = quantita, problemati = problema, necessitati = necessita, et ullo, vice, une = un, en = e.

Regula de L. S. es deducto ab uno *classificatione dichotomico de partes de discursu*.

Isto classificatione redde possibile grammatica rationale-deductivo, facile-practico, et redde claro grammatica de linguas latino et affine.

Grammatica minutioso de partes de discursu non es necessario pro scribe et loque in L. S.; sed es utile et homo pote disce illo in cursu de studio superiore.

Me habe in praeparatione studio sub titulo:

Fundamentos de Encyclopaedia Exactista,

ubi me trahe in relatione Grammatica cum Logica et cum clas-

sificatione dichotomico de scientias et de ideas.

Ab isto classificatione depende problema de uno lingua ideale *a priori*, que nos pote appella *Lingua Exacto Mundiale*, et es in relatione cum symbolismo arithmetico-algebrico-ideographico (Leibniz 1646-1716, Peano 1858 — ad multo annos).

Interlingua-Peano es generoso lingua-matre de multiplice linguas internationale in experimento circum typo facile-practico pro majore numero de persona.

Et nunc me da exemplo de Lingua Scinter.

RADIOPHONY ET ACADEMY PRO « INTERLINGUA »

Seculare problema de L. I. fien semper plus interessante et urgente, dum progredien communicationis inter nationis, inter popul s.

Congressis politic', oeconomic', scientific', technologic'; aeronautic, film s loquente, radiophony...

Radiophony! Hodie, etiam si nos en clause in domi, in perfecte solitudin, necessita de L. I. se imponen ad nostre considerationi.

Minim' gyris de rotul s ad apparati radiophonic' et ecce inter harmonys de italic' *dulce styli nove* un consecutioni de linguis note aut in magne parti incomprehensibil': angle, france, linguis teutic', iberic', scandinave, slave... et ulle vici etiam Esperanto.

Hodie ergo cum Radiophony nos haben quasi un *memento* continue de moderne Babilony linguistic'.

Etiam nimis nos viven longe ab hora in que nos poten dice: Cives mundiale nos en!

Igni de iste ideali cuban tamen sub ciner s.

Existen circul de studioses, que se occupan de problema interlinguistic' cum passioni et patienty.

Circul non en numerose, nec multe note ad magne public; sed en tenace et includen inter sue membres plure scientiste.

Nostre magistre prof. Peano, fundatore de Logic matematic', en inter maxim' promotores de L. I.

Hodie 23-XII-1931 evenien XXIII anniversary de sue praesidenty in liberale Academy pro « Interlingua ».

Ad multe annis!

Et sursum cordi, o coidealistes!

Victory de L. I. for en glory etiam de nostre dilecte magi-

stre per tote mundi, unite sub ideali sublimi de mutue comprehensioni et de cooperationi humanitarie.

Torino, Val Salice 67, Villa Boncompagni, 23-XII-1931.

G. VIVERÓS.

P. S. — De nominibus, que grammaticis dicuntur proprie, aut, melius, unicuique me tractant in future occasione.

Illes en civile (personale, familiare, societarie, politic), aut regionale (topographic, geographic, astronomic), aut personific (pro entis mytologic et pro animales: domestic, de stabul, de cavei).

Un conventioni internationale en necesse super terminology de stati civile et de cartography (guidis, plani-horary de ferrovpyroscaph-aerodromi; atlanti terrestre-caeleste).

Nomenclaturi et Symbology scientific in campi chemic, minerale, lithologic, botanic, zoologic potentes se perficiunt in latine-graeco-internationale secundum criterys jam in usu.

RESPONSO AD DOM. RIEDEL ET SCHEFFERS

Respondente ad objectiones publicato in pag. 281/282 de Schola et Vita me constata quod seque.

1. Me habet publicato programma de investigationes in dominio de interlinguistica, sed non historia de principios interlinguistico.

2. In dicto programma homo pote lege nomines de Jespersen, Borgius, Peano, Bond, Sapir, qui es auctores de certo principios interlinguistico. Lectore pote inveni etiam nomines de systemates: Ido, Novial, Romanal, Latino sine flexione, Apolema, Belak, Esperanto, Pan-Kel, ubi certo ideas es incorporato aut primo vice, aut in modo maxime claro et consequente, aut quia dicto systemates es plus noto in comparatione cum alios. In omne casu me cita solum isto nomines que — in meo opinione — es indispensabile ad intelligibilitate de textu.

3. Indicatione praeciso et completo de provenientia de plure principio interlinguistico es multo difficile, tanto plus quod multo auctore:

a) formula principios de L. I. A. in modo theorico sed crea nullo systemate pro representa suo ideas in forma concreto;

b) formula principios de L. I. A. sed non incorpora illos in suo projectos, in tale modo quod existe discrepantia inter theoria et suo applicatione in praxi;

c) incorpora (in modo consciente aut intuitivo) certo principios in suo systemates, sed non formula relativo normas theorico.

4. Quasi omne idea revindicato ab dom. Riedel et Scheffer pote es invento in scriptos de plure alio interlinguista ante anno 1923:

a) primo systemate « a posteriori » es descripto ab Faiguet in anno 1765 sub nomine de « Langue Nouvelle »;

b) « naturalismo » et postulato de « intelligibilitate ad primo visu » nasce cum « Mundolingue » de J. Lott et cum « paroli Makensenik » in Idiom Neutral. « Naturalismo » (ut oppositione ad « mechanismo » de Esperanto-Ido) es uno cheval de bataille de Occidental;

c) idea de selectione de vocabulos completo es discussus jam ab collaboratores de periodico « Linguist » in anno 1896;

d) idea de « graphismo » es incorporato p. ex. in Mundolingue de Lott, Reform Neutral, Interlingua, Romanal, et Occidental;

e) idea de « prospectivismo » et de « analytismo » pote es invento in opusculos sequente: « La Langue Bleue » de L. Bolack, pag. VII, (Paris 1899). — « Langue Internationale Pacifiste ou Apolema », pag. 5-6-7, (Paris 1907). — « Auf dem Wege zur Europäischen Sprache » de W. Borgius, pag. 143/145, (Berlin 1910).

Me sublinea quod Bertrand Russel dic in cap. IV de suo libro « The principles of mathematics » (Cambridge 1903): « The excellence of grammar as a guide is proportional to the paucity of inflections, i. e. to the degree of analysis effectued by the language considered » (1). Isto opinione de eminente philosopho anglo concorda cum opinione de celebre linguista americano Edward Sapir qui scribe in suo opusculo « The Problem of an Internationale Auxiliary Language », reimpresso ab « Romanic Review » (July 1925): « The writer... wonders why a language like Chinese, which has produced a poetic and philosophic literature of the greatest subtlety, can do without cases, modes, tenses and complex system of derivations... » — « In short, the ideal of effective simplicity is attained by a completely analytic language,

(1) « Excellentia de grammatica quale regula, es proportionale ad paucitate de inflexiones, id es, ad gradu de analysi effectuat ab lingua considerato. »

one in which the whole machinery of formal grammar is reduced to carefully defined word order and to the optional use of « empty » independent words (like « several » « did », « of »). Inflection is reduced to zero. » — « The various proposals submitted in this memorandum are perhaps best synthetized by taking Peano's Latino as a basis and simplifying it still further in the direction of a thoroughly analytic language, minimizing, so far as possible, the use of derivational suffixes. » (2).

5. Ideas, de que prioritare es revindicato ab dom. Riedel et Scheffer, es applicato in Uniti Langue in modo non rigoroso et non consequente:

a) U. L. seque in uno casu « graphismo » in alio autem « phonetismo » et da nullo regulas pro orthographia; p. ex.:

too	dru (through)
shock	welke (welche)
about	zey (they)
people	ansi (ainsi)
side	liu (lieu)
nine	shu (shoe, Schuh);

b) U. L. ute multitudine de formas *synthetico* que — etsi justificato per traditione — non debe habe loco in uno lingua *analytico*; p. ex.:

artificial langue	pro artificie lingue
analitic structure	» analise structure
scientific literature	» scientie literature
de adoption	» de adopte
of comprehension	» of comprehende
contening	» welke contene
etc.	» etc.;

c) auctores de U. L. praetende quod suo projecto habe « automatico » regulas de selectione de vocabulos, tamen vocabulario de U. L. muta in modo constante — etsi base statistico de selectione mane identico, p. ex.: *que* es mutato in *welke*, *sans* in *one*, *scarcey* in *kaum*, *le* in *han*, *la* in *zy*, *les* in *zey*.

(2) « Scriptore... admira ut uno lingua, quale Sinense, que habe producto uno poetico et philosophico litteratura de maximo subtilitate, pote age sine casu, modo, tempore et complexo systema de derivatione... » — « In breve, nos obtine ideale de effectivo simplicitate per uno lingua toto analytico, lingua ubi toto mechanismo de formale grammatica es reducto ad bene definito ordine de vocabulos, et ad optionale usu de « vacuo » independente vocabulos (quale « plure » « fac » « de »). Flexiones es reducto ad « zero. » — « Vario propositione submisso in isto memorandum habe forsan optimo synthesi, si nos sume Latino de Peano sicut base, et simplifica illo ultra in directione de totale analytico lingua, et reduce ad minimo possibile, usu de suffixos de derivatione. »

6. Esperanto, Ido, Romanal, Occidental et Novial habe structura synthetico (agglutinante): Espo, Ido et Romanal in modo quasi completo, Occidental et Novial adminime in suo derivatione. U. L. es primo systema in que idea de analytismo es applicato cum majore rigore quam in alio projectos; isto *philanalytismo* constitue suo puncto maxime valoroso et originale.

7. Me non pote omite occasione de sublinea quod in « Interlingua » existe nullo elemento « a priori »; selectione de vocabulos fi in modo « automatico »: omne vocabulo veni in suo forma etymologico (id es in forma de thema latino) ex linguas A.D.F.H.I.P.R., sine ullo deformatione arbitrario et pote es intellecto ad primo visu ab omne homine culto. Formas synthetico de Interlingua pote es verso in formas analytico; usu de tale aut alio forma depende ab voluntate de scriptore. Methodos pro tale versione es in articulo de Prof. Peano « Algebra de Grammatica », *Schola et Vita*, tomo V 1930, nro 11/12.

Kraków (Polonia),

W. JEZERSKI

BIBLIOGRAPHIA

MUZEUM, Lwów, Lyczakowska 5.

Isto periodico polono, in fasciculo 4 de 1931, publica articulo, que nos refer ante:

W. M. KOZŁOWSKI, *Valore internationale et didactico de neolatino*.

ARCHEION, fundatore et directore A. Mieli, 12 Rue Colbert, Paris 2. Vide API 1931, pag. 214.

N. 3, Julio-Septembre 1931, contine sequente articulos, cum summario in Interlingua:

E. MEYERSON, *Studio de historia de scientias*. Importancia de isto studio, multo neglecto usque nunc. Quale praeparatione es necessario ad adeptos. — J. TROPFTE, *x Symbolo de incognita in Descartes et suo successores*. Descartes non dic de elige *x* pro incognita, sed usu de *x* habe semper notabile praeferentia. Seque illo de *y* et *z*. Successores affirma semper plus usu de *x*. — G. ARICHI, *Problema geometrico in « De gnomone meridiano bononiensi » de E. Manfredi (Epistola inedito de p. G. Grandi)*: Dato semicirculo *AED* et puncto *E* super illo, inveni in diametro *ABD*, ubi *B* es centro, puncto *F* tale ut *FE* es parallelo ad *BH*, ubi *H* es puncto commune ad semicirculo et ad recta perpendicularare ad *AD* in puncto *F*. — H. P. J. RENAUD, *Instructio de scientias exacto et editione de operes scientifico in Maroc*.

co, ante occupatione europæo. Usque ad primo annos de isto seculo, in Marocco existe nullo traditione de grande sapientes de epocha aureo de scientia arabo, sed solum parvo practica quotidiano de calculo de hora et de constructione de instrumentos pro isto determinatione. — C. CESARI, *Præcursore italiano de F. Siemens*. Es Enrico Rossi de Torino, que, in anno que auctore non cita, publica opusculo *Four à travailler le fer, chauffé par la flamme perdue de deux autres fours*.

Comitatu internationale pro Historia de Scientias, II Sessione, London, 28-29 junio 1931. *In ordine de die, es etiam questione de Lingua internationale auxiliare. Sed Comitatu recognosce que isto questione, que interessa magis et magis plure membro, et si urgente, es extra programma de Comitatu ipso.*

Analysis critico-Notitias.

VIADOMOS'CI MATEMATICZNE, Redaktor S. Dickstein, Tomo XXXIII, Warszawa 1931.

Isto importante periodico « Notiones mathematico », fundato ab nostro illustre socio, professore in Universitate de Varsovia, continua ad publica articulos in Interlingua. Novo tomo contine:

E. STAMM, *Geometria euclideo in spatio limitato*.

Auctore « construe uno systema de geometria euclideo, que vale in spatio limitato, in parte interiore de sphaera, et in que notiones de recta et plano habe alio significatione quam in systema vulgare. Tale systema posside valore didactico, quia pone ante oculos, quod non significatione de notiones geometrico, ut puncto recta plano, characteriza uno systema de geometria, sed relationes inter ce entes. »

Es geometria simile ad Pangeometria, sed cum scopo differente.

INDOGERMANISCHE FORSCHUNGEN, Berlin, de anno 1931, pag. 168, cita nostro periodico *Schola et Vita*; et declara quod labores de II Congressu Internationale de Linguistas in Genève, 25-29 augusto 1931, (Vide *API* ad pag. 186-212 de anno 1931), non se refer ad solutione practico de adopta uno aut alio lingua auxiliare existente, sed tende al collectione de theorias interlinguistico.

I. F. distingue objecto theorico ab objecto practico que debe interessa omne linguista, independente ab systemas de linguas internationale hodierno. Linguista stude *possibilitate et utilitate* de uno lingua artificiale que pote servi ut lingua internationale. Non se tracta de statue uno interlingua artificiale vivente ut lingua auxiliare, sed *linguistas se proponere de stude conditiones*

que permette constructione et diffusione de uno lingua internationale. Ergo omne linguista debe es neutrale. Si scientia proba quod solutione de problema interlinguistico pote contribue ad fave questione practico, isto si secundo objecto que linguistas pote stude in sequentes Congressu internationale linguistico.

RENDICONTI DELLA UNIONE PROFESSORI, Milano, via Lauro 2.

Isto periodico scholastico et didactico continua publicatione de articulos in Interlingua, Vide *API* 193, pag. 283.

Numero 4, octobere 1931, publica articulo:

G. PEANO, *Jocos de Aritmetica*,

que explica quadratos magico, et da expressione analytico. Es joco que instrue alumnos de scholas inferiore et medio, multo plus attrahente quam problemas sine applicatione.

GAZZETTA DEL POPOLO, Torino, in numero de 31. X. 1931, publica articulo de prof. Peano, que expone historia de problema super lingua internationale, ab Volapük ad hodie, et cita publicationes recente: *Schola et Vita*, *Vocabulario* de ing. Canesi, *libro* de Miss Pankhurst, *Key to Interlingua* et *Primo libro de Interlingua*.

IL MEDICO CONDOTTO, Roma, in n. de 16 dec. 1931, publica articulo *Per la lingua internazionale ausiliaria*, de nostro egregio consocio dr. A. Sergi, que continua suo activo propaganda pro adoptione de uno lingua auxiliare in relationes scientifico internationale. Plure propone latino, sed non fac seque exemplo. Nunc, *Nuntio Radiophonico*, Città del Vaticano, da in latino notitias de astronomia, physica, etc. Latino, ut pote servi ad scopo, debe es modernizato in vocabulario et in syntaxi. Auctore jam publica scripto in *Interlingua* et in *Latino simplice*, que lectores, de omne natione, comprehendere sine difficultate, præcipue *Interlingua*. Qui præfer *Latino simplice*, pote ute isto; qui non habe tempore pro recogita grammatica latino, pote ute *Interlingua*, que exige studio minimo. *Sed quod oportet es que homo incipe.*

OSSERVATORE ROMANO, Città del Vaticano, publica uno articulo « *Pro diffusione de latino ecclesiastico ut lingua internationale* », de Mons. Bacci, secretario (de Pontifice) ad Litteras latino.

Mons. Bacci plaude ad propositione facto ab uno gruppo de humanistas polono, ut latino es adoptato quale lingua universale in politica, in scientias et in relationes culturale; sed reputa que nimis parvo es numero de qui sci bene ute lingua de Cicero. Multo plus facile pro omnes es latino de Ecclesia.

« Latino de doctos es lingua admirabile, sed mortuo; dum latino ecclesiastico, et si non attinge antiquo pulcritudine, es vivo et perenne. Primo habe dato romano civilizatione ad mundo, et jure ad homines; secundo habe disseminato et confirmato christiano civilizatione, conjuncto populos in fraterno vinculo, in luce de Evangelio, constituto primo vehiculo de moderno scientia. Illo nasce cum Patres de Ecclesia occidentale, propaga se cum missionarios, si perfecto in subtile eloquio de scholasticos, affirma se glorioso in opere de Humanistas et de scientistas usque ad fine de sec. XVIII. Es latino sine arrogantia de classicismo. plano, facile, adapto ad moderno cogitatione. Conserva morphologia et generale structura de antiquo latino, dum habe agilitate de lingua moderno et divitia de novo terminos. »

LA TRIBUNA, Roma, in numero de 20 nov. 1931, publica articulo « *Latino lingua universale* », de Toddi.

Auctore, que es contra Esperanto, refer cum gaudio constitutione in Polonia sub præsidentia de prof. Zielinski, de uno liga pro adoptione de latino ut lingua universale, et invitatione ad eminenti-latinistas de collabora, ut subministra ad lingua latino omne novo vocabulo necessario pro ideas et res moderno.

« Es necesse — isto es opinione que Auctore jam expone in *Tribuna* — inveni novo vocabulos, aut, melius, recipe in latino omnes illo vocabulos que progressu habe tracto, in modo quasi exclusivo, ex græco-latino: automobile, telegrapho, telephono, photo. In uno recente transmissione de *Scientiarum Nuncius Radiophonicus*, nos audi que « nondum apparet lampadam hydrargiricam substitui posse triodis in radiotelegraphia vel radiotelephonia », et isto phrasi es comprehensibile ad omne culto persona de omne natione.

Ut réffloresce in sec. XX, latino debe vive de vita moderno: et illo i es internationale solum si pote servi, in modo plano et claro, ad omne usu: pro uno littera diplomatico, et pro uno commerciale, pro uno pulero lyrica in vita et in morte de Edison et pro uno efficace epigramma super S. d. N. »

PONTIFICIA ACADEMIA SCIENTIARUM, *Scientiarum Nuncius Radiophonicus*, Città del Vaticano, Vide ApI, pag. 212.

Numeros de 30 julio et 29 octobre 1931 publica breve articulos et summarios in latino. Ad vocabulario de latino classico auctore adde omne alio vocabulo necessario: electrones, protones, photonnes, petrolium, ionum, sud, est, etc.

AUXILIUM LATINUM (*Latin Aid*), Simplified Press, Publishers, Box 54, P. O. Station « S », Broklin, N. Y.

Es novo periodico, cum articulos in Latino et in Anglo, pro

doce latino scholastico. Contine epistolas de approbatione, fabulas, sententias, etc.

WORLD UNITY, New York, 4 East 12 street.

In numero de Novembre 1931, publica articulo « *International Language* » by H. Eaton. Dice:

« Augmento de relationes internationale redde problema de linguas semper plus difficile. Scientia es internationale in suo applicationes; 3000 periodico de scientia es in 20 differente lingua. Plure libro importante remane ignoto ad publico internationale. Utilitate de lingua internationale es etiam magno in commercio, ad viatores, in Radio et Cinematographo. Uno lingua nationale non pote funge quale internationale.

Uno lingua constructo es multo plus facile quam omne naturale. Illo habe absoluto regularitate, minimo de grammatica, elementos internationale (europæo). Plure lingua artificiale hodie es in usu, et es multo simile inter se; studio de illos habe valore educationale. »

In fine loque de labores de IALA (Internationale Auxiliare Lingua Associatione). Vide ApI 1931, pag. 305.

COSMOGLOTTA. Red. A. Z. Ramstedt - Villagatan 25, Helsingfors, Finlandia.

N. 5, Sept-Oct. 1931, contine uno articulo super Lsf, de prof. C. W. von Sydow; alio, multo interessante, de redactore, super M. Pirro, que in 1868 publica « *Universal Glot* », lingua naturale, et que præcurre Volapük de 1879; uno amplo recensione, per redactore ipso, de « *Versus Interlinguistica* » de D. Szilágyi, et articulo de prof. R. Berger, super derivatione in Ido.

INTERLANGUAGES. Edit. E. Mauney, 19 Place Saint-Pierre, Paris 18.

Es publicato n. 38, Novembre 1931, et n. 39, Decembre 1931. In n. 38 nos nota: « Base latine obligatoire » per A. Michaux, que continua in n. 39; « Tri argumenti », super renascentia de Volapük, per N. Yushmanov; « Mecanisat scition », per J. Chanaud, cum exemplis in n. 39. H. Cornioley publica ultimo paginas de « Vortaro critical dil Mondilinguo », dr. Riedel continua explicatione de « *Uniti Langue* », Th. Martineu de « *Mondi Lingue* », dr. Panel de « *Sperato* » (fine in n. 39).

OVRE, Bibliotheca in Occidental, Red. prof. H. Pasma. Tablor 1006, C. S. R.

Tom. 7 (N. 4 de 1931): M. GUILBERT-A. DEMINGER, *Vocabularium Occidental - Frances - Angles - German*, por li Tomes 1-6 de Ovre - Supplement al Radicarium de E. de Wahl. Pag. 32.

PROGRESO. — Red. *A. Matejka*, 143, Rue de Paris, Vanves (Seine) — Edit. *C. Papillon*, 52 rue Petit, Paris 19.

N. 6, Novembre 1931, contine numeroso et interessante articulos pro Litteratura, Scientia, Lingua, Propaganda; bibliographia, annuntios et informationes vario. Incipe publicatione de continuatione de « Mikra Enciklopedio Mondlinguala », per *H. Cornioley*, jam initiato in Idiste Français et in Ido-Kuriero. Novo Ido-Academia: Quarfood, præsidente, Bakonyi, secretario, Auerbach, thesaurario; Gross, Roze, Lesch, Stör, Richardson, Houillon, Akerman, Espitallier.

The mystery of Life, by Prof. J. B. BUTLER BURKE. London, Mathews and Marrot, 1931.

Isto libro « Mysterio de Vita », de nostro consocio, habe valore philosophico. Loque etiam de Interlingua, Logica de relationes, Philosophia de Mathematica, Paradoxos super infinito, Principios de Geometria, etc.

Oficiala Jarlibro de la Esperanto-Movado 1931. Universala Esperanto-Asocio, 1 Tour de l'Île, Genève.

Isto Annuario, in 420 pag. 114-160 mm., contine informationes super toto motu esperantista, congressus, periodicos, societates, etc. Vide ApI 1930, pag. 314.

Volapük resurge. Nos recipe ab Salah Eddine Kemal, Horboden (Bern), uno « *Kurze Volapük Grammatik* », in lingua teutico, 12 pagina. Nos vol da alio informatione si nos recipe novo publicationes.

OIVA JOH. TALLGREN-TUULIO: *La Langue Internationale Auxiliaire* - Réflexions opposées au *Novial* de M. Jespersen - Extracto de « *Annales Academiæ Scientiarum Fennicæ* » — Helsinki.

De isto vere interessante opusculo — que perveni ad nos dum Sch. et V. veni impresso — nos vol da punctos principale, in proximo numero.

ERRATA-CORRIGE

Ultimo phrasi in pag. 280, n. 8-10 (« Principes of Uniti Langue ») es sequente:

« Derfor de autors of I. Ls. mit sintetic structure of de gramatic es compelled, to adopte nature *suffixes mit prescribed signification*. *Ma nature suffixes* in much cases do no have a fixed sense and de compulsion, to use les, do produce oft enigmatic wordes. »